

BUSKSKVETTEN

2020 * 36. årgang

BUSKSKVETT

**Organ for Norsk Ornitologisk Forening
Avdeling Buskerud**

REDAKSJONELT:

REDAKTØR: Jens Erik Nygård
Brinken 19
3426 Gullaug
Epost: jenygard@online.no

Stoff til Buskskvetten sendes fortrinnsvis direkte til redaktøren. Manuskripter leveres via epost. Stoff med ferdig layout kan med fordel leveres som pdf-fil. Buskskvetten blir utgitt som nett-tidsskrift. Etter årets slutt blir det produsert en PDF-fil med forside og innholdsfortegnelse.

Medlemskap :

Man blir medlem av gjennom Birdlife Norge. Fylkesavdelingen dekker inntil videre tidligere Buskerud fylke, og er ansvarlig for saker av felles interesse for lokallagene i fylket. Nye medlemmer får tilknytning til fylkesavdeling etter hvor de bor.

Buskskvetten på forsiden er fotografert i Lier kommune i mai 2020.
Vipa på baksiden er fotografert i Lier kommune i april 2020.
Begge foto av Jens Erik Nygård

Innhold :

Side 4	Fugler i Buskerud. Oppdatert artsliste per 2019	Steinar Stueflotten
Side 17	Fugler i Øvre Eiker 2019	Steinar Stueflotten og Anders Hals
Side 54	Sjeldne fugler i Buskerud 2019. Rapport fra LRSK i Buskerud	Steinar Stueflotten
Side 92	Hekkebestanden av hornedykker (<i>Podiceps auritus</i>) 2019-2020	Torgrim Breiehagen og Per Furuseh
Side 104	Vandrefalk i Buskerud 2019-20. Utbredelse og hekkestatus	Tore Gunnarsen
Side 120	Fuglelivet i Linnestranda naturreservat. Rapport 2019	Jens Erik Nygård

BILLEDGALLERI

Vinner i mars. Lappugle, Buskerud.
Foto: Terje Pettersen

Vinner i september. Fjellvåk, Hol.
Foto: Jostein Myre

Vinner i juni og Årets bilde.
Rosenstær, Hol.
Foto: Jostein Myre

Vinner i november.
Spurveugle, Øvre Eiker
Foto: Jon Ludvig Hals

Fugler i Buskerud

Oppdatert artsliste per 2019 for fylke og kommuner

Steinar Stueflotten, Damenga 19, 3032 Drammen

Den siste offisielle artslista for Buskerud fra 2012 ble publisert i Buskskvetten årgang 29 (2013). Den inneholdt 299 fuglearter pluss 13 ikke-spontane D- og E-arter, seinere korrigert til 297 arter pluss 14 ikke-spontane arter, totalt 311 arter. Etter det har det kommet til 10 nye arter pluss en ny E-art, slik at oppdatert artsliste per 31.12.2019 er på 322 arter inklusiv 15 ikke-spontane arter. Fra 2020 inngår Buskerud i det nye storfylket Viken. I denne artikkelen skal vi også se på hvilke konsekvenser den nye regions- og kommunereformen vil ha for artslista.

Fra 2020 er Buskerud blitt en del av det nye storfylket Viken. I tillegg har kommunereformen ført til endrede grenser for noen av kommunene. Disse endringene gjør det interessant å gjøre opp en status over observerte arter i Buskerud fylke med tilhørende kommuner per 31.12.2019, samt å se på hvilke konsekvenser disse endringene vil ha for artslistene til fylket og de berørte kommunene.

Den siste offisielle artslista for Buskerud med status per 31.12.2012 ble publisert i Buskskvetten årgang 29 (Stueflotten 2013). Den inneholdt 299 fuglearter pluss 13 ikke-spontane D- og E-arter. Seinere ble artsantallet korrigert til 297 arter pluss 14 ikke-spontane arter, totalt 311 arter. Korrigeringsene skyldtes at arten rødfotand, som ble observert på Sætre i Hurum 21.-29.9.2012, seinere viste seg å være en hybrid rødfotand x stokkand og ikke en ren rødfotand. Dessuten regnes gråhodealbatrossen, som ble skutt på Fiskumvannet i Øvre Eiker i april 1837, ikke lenger som en spontant forekommende art i Norge. Etter 2012 har det kommet til 10 nye arter pluss en ny E-art, slik at en oppdatert artsliste per 2019 er på totalt 322 arter inklusiv 15 ikke-spontane D- og E-arter.

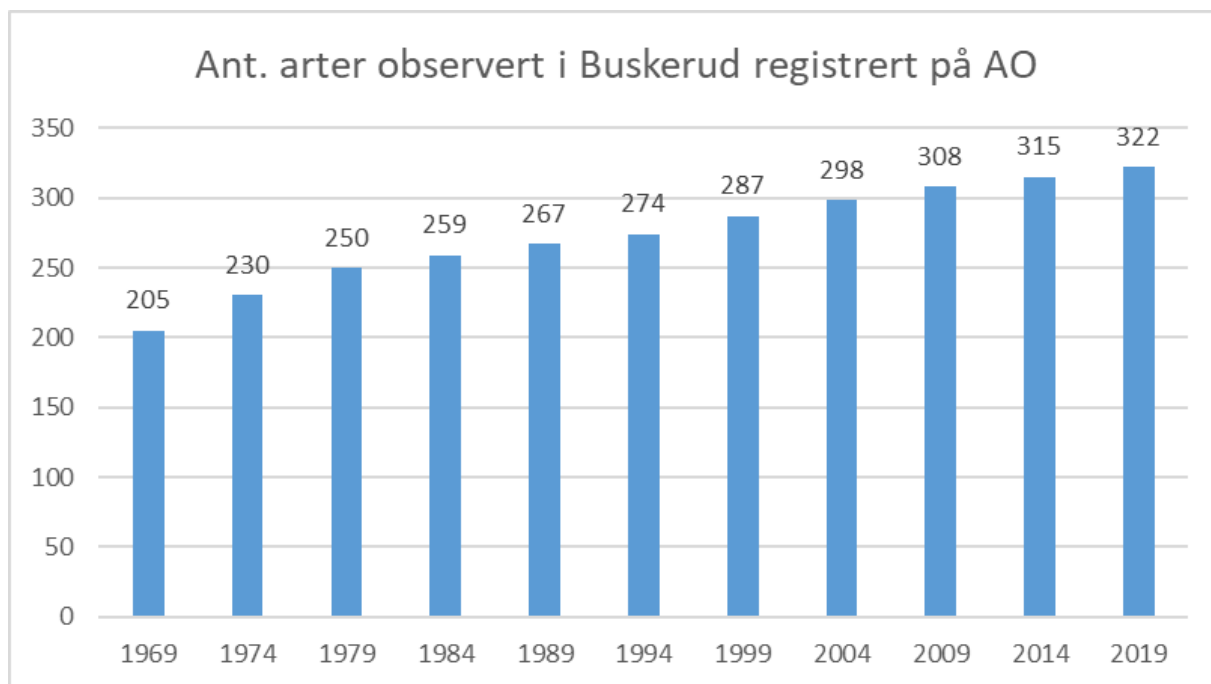
Før artslista i 2012 ble det publisert flere offisielle avifaunalister for Buskerud. I 1992 lagde Torgrim Breiehagen en liste som inneholdt 268 arter inklusiv 2 ikke-spontane arter (Breiehagen 1992). Før det ble det publisert en artsliste i 1983 (Breiehagen og Syvertsen 1983) og en i 1978 (Breiehagen 1978). LRSK lagde også en artsliste i 1997, men denne ble ikke publisert. Tabellen nedenfor gir en oversikt over disse artslistene.

Artsliste - år	1978	1983	1992	1997	2012	2019
Totalt antall arter	244	261	268	284	311	322
Antall D- og E-arter	0	2	2	3	14	15

Ved sammenligning av disse listene er det viktig å være klar over at artsbegrepet har endret seg noe med årene. Flere tidligere underarter er blitt skilt ut som egne arter. Dessuten har definisjonen av spontane arter og rømlinger endret seg litt i seinere år. Arten storlire ble dessuten fjernet i 2012-lista da det ikke forelå sikker dokumentasjon på at arten var blitt observert i fylket. Tallene i tabellen er derfor ikke direkte sammenlignbare mellom ulike år. Men uavhengig av dette, så har antall arter økt jevnt og trutt med årene. Det skyldes at det alltid er en sjanse for at nye sjeldne arter kan dukke opp i Buskerud, da oftest arter som tidligere er observert andre steder i landet. I tillegg vil økt feltinnsats og bedre arts-kunnskap føre til at nye arter lettere blir oppdaget. Vi kan heller ikke utelukke at klimaendringer kan føre til at nye varmekjære arter oftere vil kunne besøke området vårt i kommende år.

Ikke alle kjente fugleobservasjoner fra tidligere år er blitt registrert på Artsobservasjoner (AO), men alle førstefunn i Buskerud er nok det. Etter at LRSK ble opprettet på 1970-tallet, er alle nye observasjoner av sjeldne arter blitt validert av LRSK og registrert i LRSKs arkiv. Dette arkivet er seinere blitt overført til AO.

De siste årene har LRSK også forsøkt å komplettere artslistene for alle kommunene i fylket på AO. Dette gjelder også vanlig forekommende arter som er publisert i andre rapporter og databaser, bl.a. på Artskart. Artslistene for kommunene er derfor mer komplette på AO nå enn i 2012. Merk at under «Statistikk» på AO, vises bare spontane A-, B- og C-arter, ikke D- og E-arter.

Figuren ovenfor viser utviklingen i antall godkjente arter inklusiv D- og E-arter observert i Buskerud og registrert på AO de siste 50 årene. Artsantallet har økt ganske jevnt med ca. 9 nye arter hvert 5. år de siste 40 årene. Selv om det jevnlig kommer til nye arter, så fins det også flere arter som har forsvunnet fra fylket, og som ikke er blitt observert i Buskerud de siste 50 årene. Dette gjelder historiske funn av [gråhodealbatross] (1837), bronseibis (1862), båndhavørn (1949), steppehøne (1888) og blåråke (sist sett i 1965). Men vi har også eksempler på at arter som ikke er blitt observert på flere tiår, kan dukke opp igjen, for eksempel: svartglente (1998-2019), steppehauk (1939-2013), polarsvømmesnipe (1939-2010), dvergterne (1999-2019), bieter (1991-2019), østsanger (1978-2018), dvergfluesnapper (1976-2018) og gulirisk (1991-2014). Så kanskje får vi et nytt besøk av en bronseibis om noen år?

Følgende arter er nye etter den siste publiserte artslista fra 2012: blåvingeand (2013), enghauk (2013), svartstrupesteinskvett (2014), silkehegre (2015), stellerand (2016), ørkensteinskvett (2016), tartarpiplerke (2018), svartstrupetrost (2018), alaskasnipe (2019), asiasvartstrupe (2019) og [munkegribb] (2019). Munkegribben fra 2019 gjelder den satellittmerka spanske munkegribben «Brinzola» som krysset Buskerud to ganger i september 2019. Denne ble oppdrettet i fangenskap i Spania før den ble sluppet fri for å styrke den sterkt trua frittlevende bestanden. Den regnes derfor som et ikke-spontant individ.

Asiasvartstrupe, den siste nye sjeldenheten i Buskerud sett på Mo gård i Hole 1.-7.11.2019.

Navnebruk og artskategorier i denne artikkelen følger Norgeslisten til NSKF som er satt opp i henhold til anbefalinger fra AERC. Artsrekkefølgen er i henhold til Artsdatabankens liste på AO. Artslista inneholder både spontane A-, B- og C-arter så vel som ikke-spontane D- og E-arter. B-arter er spontant forekommende arter som kun er blitt observert i Norge før 1950. For Buskerud gjelder dette primært båndhavørn, lokalt også artene bronseibis og steppehøne. C-arter er arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder frittlevende bestander uten behov for supplerende utsetninger (for eksempel kanadagås og mandarinand). Disse artene regnes som spontant forekommende i Norge. D-arter omfatter arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp. Det ene kan være like sannsynlig som det andre. E-arter er rømlinger fra fangenskap, oppdrett av prydfugler o.l.

Når det gjelder sjeldne arter, så er det bare arter som er godkjent av LRSK som er tatt med i artslista for hver kommune. Det hadde vært ønskelig at artslista også kunne inneholdt en fullstendig oversikt over hekkestatus til artene, men sikre opplysninger om dette er dessverre bare kjent fra et fåtall kommuner. Derfor har vi valgt å angi kun funnstatus uten hekkekode. Det kan likevel nevnes at ca. 60 % av de observerte artene er påvist hekkende eller sannsynlig hekkende i fylket. Sivhauk og lappugle er eksempler på nye hekkearter i Buskerud etter 2012.

Nedenfor vises artslista for Buskerud per 2019 med tilhørende kommuner i alfabetisk rekkefølge. For lokale B-arter er funnsymbolet satt i parentes (X). For ikke-spontane D- og E-arter er artsnavnet og funnsymbolet satt i hakeparentes [X]. Nyregistrerte arter etter 2012 er merket rødt, mens artsfunn i kommunene som refererer til andre kilder enn AO, er merket blått. Observerte underarter og hybrider er angitt i egne lister til slutt. Ubestemte artspår (bl.a. lommer og joer) er ikke med i oversikten.

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner	
[Svartsvane]	[X]											[X]		[X]								[X]	Ål	3
Knoppsvane	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X	18
Dvergsvane	X							X		X		X					X					X		5
Sangsvane	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Sædgås	X	X					X	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	15
Kortnebbgås	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Tundragås	X				X			X			X	X	X	X			X					X		8
Grågås	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
[Stripegås]	[X]	[X]	[X]				[X]	[X]	[X]	[X]		[X]	[X]	[X]			[X]					[X]	[X]	12
[Snøgås]	[X]							[X]				[X]					[X]					[X]		4
Kanadagås	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Hvitkinngås	X	X				X	X	X	X		X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	15
Ringgås	X	X			X	X	X	X	X	X					X				X	X	X	X	X	12
Niland	X																X						1	
Rustand	X								[X]			X							[X]					3
Gravand	X	X		X			X	X	X	X		X	X	X	X		X		X			X	X	14
[Moskusand]	[X]	[X]				[X]			[X]					[X]								[X]		5
[Brudeand]	[X]													[X]					[X]					2
Mandarinand	X	X		X			X	X	X	X		X	X	X			X					X	X	12
Brunnakke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	20

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner	
Amerikablesand	X																					X	1	
Snadderand	X	X				X	X	X	X			X	X	X			X				X	X	11	
Krikkand	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Amerikakrikkand	X						X	X				X					X				X	X	7	
Stokkand	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Stjertand	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X				X	X	16	
Knekkand	X				X	X	X	X		X	X	X	X	X			X		X		X	X	13	
Blåvingeand	X						X																1	
Skjeand	X	X				X	X	X	X	X		X	X	X		X	X		X		X	X	14	
Rødhodeand	X																					X	1	
Taffeland	X	X					X	X			X	X	X	X			X				X	X	11	
Toppand	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Bergand	X	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	18	
Ærfugl	X	X					X	X	X	X		X	X				X		X	X	X	X	12	
Stellerand	X																		X				1	
Havelle	X	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X		X	X	15	
Svartand	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	18	
Sjøorre	X			X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	16	
[Bøffeland]	[X]											[X]											1	
Kvinand	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Lappfiskand	X	X		X			X	X	X	X	X	X	X	X	X		X				X	X	15	
Siland	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Laksand	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Stivhaleand	X								X														1	
Vaktel	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20	
[Rødhøne]	[X]											[X]											1	
[Berghøne]	[X]	[X]	[X]																				2	
Jerpe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Lirype	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	18	
Fjellrype	X		X	X	X	X	X				X		X		X	X	X	X		X		X	13	
Orrfugl	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Storfugl	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
[Rapphøne]	[X]	[X]							[X]			[X]				[X]					[X]	[X]	6	
[Fasan]	[X]	[X]					[X]	[X]	[X]	[X]		[X]	[X]	[X]			[X]		[X]		[X]		11	
[Gullfasan]	[X]											[X]		[X]									2	
[Fagerfasan]	[X]																					[X]	1	
Smålom	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X	X	X	17	
Storlom	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Islom	X						X	X	X													X	4	
Gulnebbloom	X							X	X										X				3	
Dvergdykker	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	18	
Toppsykker	X	X						X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	14	
Gråstrupedykker	X							X	X			X					X					X	5	
Horndykker	X			X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	16	

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner	
Svarthalsdykker	X							X													X		2	
Svartbrynalbatross	X								X															1
[Gråhodealbatross]	[X]																				[X]		1	
Havhest	X				X				X			X					X		X				5	
Grålire	X								X										X				2	
Havlire	X								X														1	
Stormsvale	X								X														1	
Havsule	X	X							X			X							X		X		5	
Storskarv	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Toppskarv	X	X							X								X		X				4	
Rørdrum	X																					X	1	
Silkehegre	X																					X	1	
Egretthegre	X						X	X				X	X				X				X		6	
Gråhegre	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Stork	X		X							X		X	X		X		X				X	X	8	
Bronseibis	(X)	(X)																					1	
Skjestork	X															X							1	
Vepsevåk	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	19	
Svartglente	X																X				X		2	
Glente	X		X		X	X	X	X		X		X		X	X		X			X	X		12	
Båndhavørn	(X)							(X)															1	
Havørn	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	20	
[Munkegribb]	[X]					[X]	[X]				[X]		[X]			[X]	[X]	[X]		[X]		[X]	9	
Sivhauk	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X				X	X	16	
Myrhauk	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	19	
Steppehauk	X	X					X	X					X				X				X		6	
Enghauk	X									X													1	
Hønsenhauk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Spurvehauk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Musvåk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Fjellvåk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	20	
Kongeørn	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Steppeørn	X	X																					1	
Fiskeørn	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Tårnfalk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Aftenfalk	X																		X				1	
Dvergfalk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Lerkefalk	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	17	
Jaktfalk	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X			X	X	X	X		X	X	X	16	
Vandrefalk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Vannrikse	X						X	X	X	X		X		X			X				X		8	
Myrrikse	X	X						X	X	X		X	X	X	X		X		X		X		11	
Åkerrikse	X	X			X	X		X	X	X		X	X	X	X		X		X	X	X	X	15	
Sivhøne	X	X					X	X	X	X		X	X	X			X		X		X	X	12	

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner	
Sothøne	X	X			X		X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X		X	X	15	
Trane	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Avosett	X											X											1	
Tjeld	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	19	
Heilo	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20	
Tundralo	X							X	X			X	X				X		X		X		7	
Vipe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Dverglo	X	X	X			X		X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	15	
Sandlo	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X		X	X	X	X	16	
Boltit	X			X	X	X	X	X					X		X	X		X	X	X	X	X	13	
Småspove	X		X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	18	
Storspove	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	19	
Svarthalespove	X					X	X	X				X					X				X		6	
Lappspove	X	X					X	X	X	X		X					X		X		X		9	
Steinvender	X						X	X	X			X					X		X		X		7	
Polarsnipe	X						X	X	X			X					X		X		X		7	
Brushane	X				X	X	X	X	X			X	X	X		X	X				X	X	12	
Fjellmyrløper	X											X					X						2	
Tundrasnipe	X							X				X				X	X		X		X		6	
Temmincksnipe	X	X	X			X	X	X	X			X				X	X				X	X	11	
Sandløper	X											X					X				X		3	
Myrsnipe	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	16	
Fjæreplytt	X					X	X		X			X				X			X		X	X	8	
Dvergsnipe	X						X	X	X	X		X					X				X	X	8	
Alaskasnipe	X											X											1	
Svømmesnipe	X				X	X	X			X		X		X	X	X	X		X		X	X	12	
Polarsvømmesnipe	X								X			X										X	3	
Strandsnipe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Skogsnipe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Sotsnipe	X						X	X	X	X		X	X				X		X		X	X	10	
Gluttsnipe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Grønnstilk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	20	
Rødstilk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Kvartbekkasin	X				X		X	X		X		X		X		X	X				X	X	10	
Rugde	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Enkeltbekkasin	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21	
Dobbeltbekkasin	X				X	X	X	X		X		X	X	X		X	X	X			X	X	13	
Polarjo	X								X			X									X		3	
Tyvjo	X							X	X	X							X		X		X		6	
Fjelljo	X		X				X		X							X					X	X	6	
Storjo	X								X			X							X		X		4	
Dvergmåke	X							X	X			X		X			X		X		X	X	8	
Sabinemåke	X							X	X								X						3	
Krykkje	X	X		X			X	X	X	X			X				X		X		X	X	11	

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner
Hettemåke	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	19
Svartehavsmåke	X							X	X			X											3
Fiskemåke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Sildemåke	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	18
Gråmåke	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	19
Grønlandsmåke	X	X						X		X		X	X	X							X		7
Polarmåke	X	X							X			X	X	X			X				X		7
Svartbak	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X		X		X	X	16
Dvergterne	X											X									X		2
Rovterne	X											X							X		X		3
Svartterne	X					X		X				X		X	X		X				X		7
Splitterne	X								X			X							X				3
Makrellterne	X	X				X	X	X	X	X		X	X	X	X		X		X		X	X	14
Rødnebbterne	X				X	X	X	X	X	X		X				X	X				X	X	11
Lomvi	X	X			X		X	X	X	X		X	X	X			X		X	X	X		13
Polarlomvi	X								X														1
Alke	X			X			X	X	X			X			X		X		X		X		9
Teist	X			X					X										X				3
Alkekonge	X	X					X	X	X	X		X	X	X			X	X	X		X		12
Lunde	X								X										X				2
Steppehøne	(X)																				(X)		1
Bydue	X	X			X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	18
Skogdue	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	18
Ringdue	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Tyrkerdue	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	19
Turteldue	X	X				X	X	X		X											X	X	7
Gjøk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Hubro	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20
Snøugle	X						X			X						X				X	X	X	6
Haukugle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Spurveugle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Kattugle	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	19
Slagugle	X																	X					1
Lappugle	X						X		X		X	X	X		X	X	X		X		X	X	11
Hornugle	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20
Jordugle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X		X	X	X	18
Perleugle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Nattravn	X	X			X		X	X	X	X		X	X	X			X		X	X	X	X	14
Tårnseiler	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Isfugl	X	X			X		X	X	X	X		X		X			X		X		X	X	12
Bieter	X								X								X						2
Blåråke	X									X							X		X				3
Hærfugl	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	18
Vendehals	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner
Gråspett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Grønnspekk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Svartspett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Flaggspekk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Hvitryggspekk	X	X	X	X	X			X		X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	16
Dvergspett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Tretåspett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Dverglerke	X					X																	1
Topplerke	X	X								X							X					X	4
Trelerke	X	X						X		X		X	X				X					X	7
Sanglerke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Fjellerke	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X				X			X	X	X	X	14
Sandsvale	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Låvesvale	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Taksvale	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Tartarpiplerke	X						X																
Trepiplerke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Heipiplerke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Lappiplerke	X							X									X		X				3
Skjærpiplerke	X	X			X	X	X	X		X	X	X		X		X		X		X		X	14
Gulerle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Vintererle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Linerle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Sidensvans	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Fossefall	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Gjerdsmett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Jernspurv	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Rødstrupe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Nattergal	X	X						X	X	X		X	X	X			X		X		X		10
Sørnattergal	X																					X	1
Blåstrupe	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20
Svartrødstjert	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X		X		X	X				X	X	14
Rødstjert	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Buskskvett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Asiasvartstrupe	X						X	X															2
Svartstrupe	X					X	X	X		X				X								X	7
Steinskvett	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Svartstrupesteinskvett	X																					X	1
Ørkensteinskvett	X																					X	1
Ringtrost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	20
Svarttrost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Svartstrupetrost	X																						1
Gråtrost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Måltrost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21

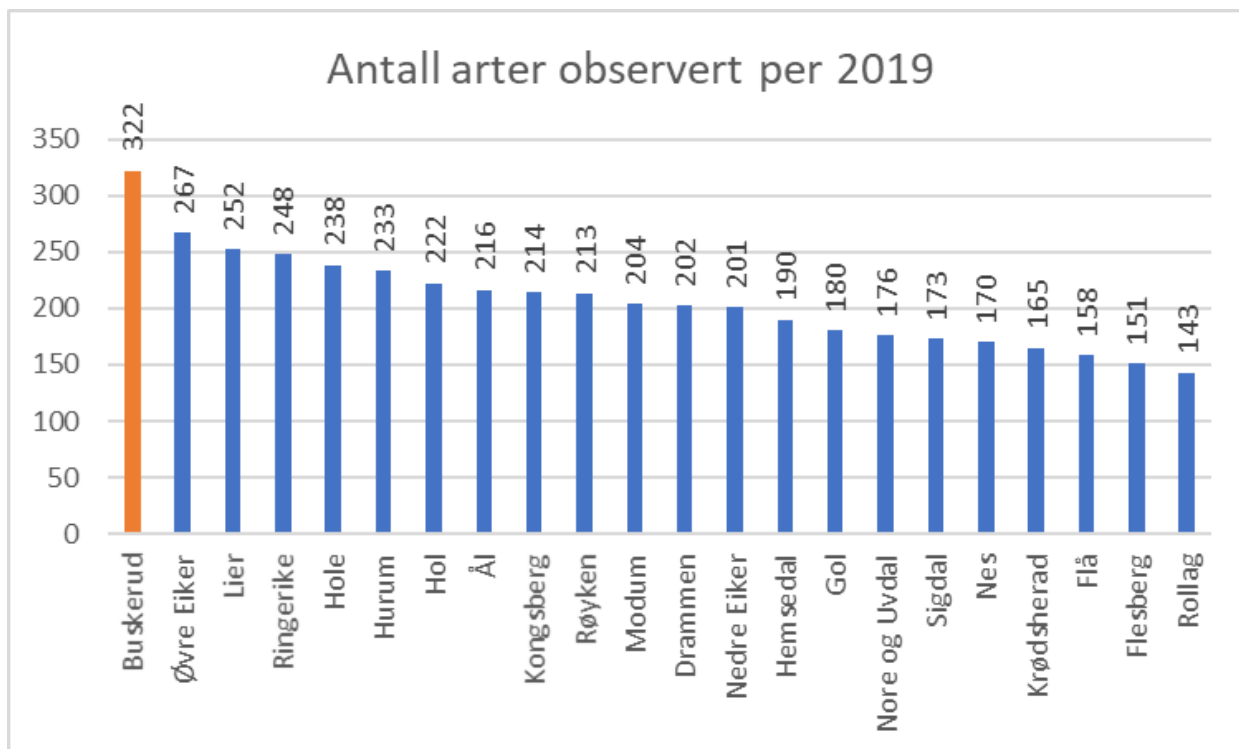
Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner
Rødvingetrost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Duetrost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Gresshoppesanger	X	X						X		X		X	X				X		X		X		9
Elvesanger	X							X									X				X		3
Gulsanger	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Sivsanger	X			X			X	X		X		X	X	X			X		X		X	X	11
Busksanger	X							X	X	X		X							X		X		6
Myrsanger	X	X				X	X	X	X	X		X	X	X		X	X		X		X	X	14
Rørsanger	X	X						X	X			X		X			X		X		X		8
Trostesanger	X																				X		1
Hauksanger	X	X										X		X							X	X	5
Møller	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Tornsanger	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Hagesanger	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Munk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Østsanger	X		X														X						2
Fuglekongesanger	X																X						1
Gulbrynsanger	X					X				X		X					X						4
Bøksanger	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	20
Gransanger	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Løvsanger	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Fuglekonge	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Rødtoppfuglekonge	X																				X		1
Gråfluesnapper	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Dvergfluesnapper	X								X										X				2
Halsbåndfluesnapper	X								X														1
Svarthvit fluesnapper	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Skjeggmeis	X											X	X				X				X		4
Stjertmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Blåmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Kjøttmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Svartmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Toppmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Løvmeis	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X			X		X		X	X	15
Granmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Lappmeis	X											X									X		2
Spettmeis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Trekryper	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Pirol	X							X				X				X					X		4
Rødhalevarsler	X					X																	1
Tornskate	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Varsler	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Nøtteskrike	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Lavskrike	X		X	X	X	X	X			X	X	X		X	X	X	X	X		X	X	X	16

Art	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner
Skjære	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Nøttekråke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Kaie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X		X	X	18
Kornkråke	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	18
Svartkråke	X						X	X		X				X			X				X	X	7
Kråke	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Ravn	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Stær	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Rosenstær	X						X			X		X							X				4
Gråspurv	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Pilfink	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Bokfink	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Bjørkefink	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Gulirisk	X	X					X	X		X											X		5
Grønnfink	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Stillits	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Grønnsisik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Tornirisk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	20
Bergirisk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Gråsisik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Brunsisik	X	X			X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	17
Polarsisik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X			X	X	X	17
Båndkorsnebb	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20
Grankorsnebb	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Furukorsnebb	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Rosenfink	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	20
Konglebit	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Dompap	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Kjernebiter	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Lappspurv	X	X			X	X	X	X	X	X		X			X	X	X	X			X	X	14
Snøspurv	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	20
Gulspurv	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Hortulan	X	X								X		X	X				X		X		X	X	8
Vierspurv	X				X	X											X				X		4
Dvergspurv	X				X	X	X										X						3
Sivspurv	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	21
Svarthodespurv	X					X																	1
[Lazulispurv]	[X]																[X]						1
Sum arter	322	202	151	158	180	190	222	238	233	214	165	252	204	201	170	176	248	143	213	173	267	216	21
herav DE-arter	15	5	2	0	0	2	3	3	5	2	1	8	3	6	0	2	5	1	3	1	8	3	18

Underart (U) Hybrid (H)	Buskerud	Drammen	Flesberg	Flå	Gol	Hemsedal	Hol	Hole	Hurum	Kongsberg	Krødsherad	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nes	Nore og Uvdal	Ringerike	Rollag	Røyken	Sigdal	Øvre Eiker	Ål	Ant. kommuner
Sædgås, ua. <i>fabalis</i>	U							U						U			U				U		4
Sædgås, ua. <i>rossicus</i>	U	U					U				U						U				U		5
Tundragås, ua. <i>albifrons</i>	U							U				U		U			U				U		5
Tundragås, ua. <i>flavirostris</i>	U											U					U						2
Ringgås, ua. <i>bernicla</i>	U							U													U	U	3
Ringgås, ua. <i>hrota</i>	U	U			U	U	U	U	U						U				U		U		9
Storskarv, ua. <i>sinensis</i>	U	U	U				U	U	U	U		U									U		8
Hønsehauk, ua. <i>buteoides</i>	(U)																					(U)	1
Gulerle, ua. <i>flava</i>	U			U		U															U		3
Gulerle, ua. <i>thunbergi</i>	U	U		U	U	U	U	U	U	U		U	U	U	U	U	U	U		U	U	U	18
Svartryggerle	U	U				U	U	U		U		U				U	U				U	U	10
Blåstrupe, ua. <i>cyaneula</i>																							0
Svartstrupe, ua. <i>rubicola</i>	U																				U	U	2
Steinskvett, ua. <i>leucorhoa</i>	(U)	(U)																					1
Gransanger, ua. <i>tristis/abietinus</i>	U											U		U							U		3
Gransanger, ua. <i>tristis</i>	U																U						1
Sibirnøttekråke	U	U	U			U				U		U	U	U		U			U		U	U	11
Polarsisik, ua. <i>exilipes</i>	U					U	U														U		3
Antall underarter	17	7	2	2	2	6	6	7	3	4	1	7	2	5	2	3	7	1	2	1	13	6	21

Svanegås x kanadagås	H							H									H						2
Grågås x kanadagås	H							H				H	H				H					H	5
Brunnakke x stokkand	H								H														1
Amerikakrikkand x krikkand	H							H															1
Rødfotand x stokkand	H								H														1
Stjertand x stokkand	H							H															1
Taffeland x toppand	H																H						1
Toppand x bergand	H																					H	1
Kvinand x lappfiskand	H																H						1
Rakkelhane	H	H					H			H								H			H	H	6
Gråmåke x polarmåke	H											H											1
Taksvale x låvesvale	H			H								H					H				H		4
Svartryggerle x linerle	H						H	H					H										3
Pilfink x gråspurv	H								H														1
Gråsisk x grønnsisik	H																H						1
Antall hybrider	15	1	0	1	0	0	2	5	3	1	0	3	2	0	0	0	6	0	1	0	3	2	12

Tidligere publiserte funn av blåstrupe ua. *cyaneula* er blitt underkjent av NSKF, derfor null funn.

Figuren ovenfor viser antall arter i Buskerud rangert kommunevis per 2019. Øvre Eiker er fortsatt på topp som den mest artsrike kommunen i Buskerud, mens Lier har passert Ringerike og rykket opp på 2. plass. Færrest arter finner vi i kommunene i midt fylket. Her er også dekningsgraden dårligst. I gjennomsnitt har antall arter per kommune økt med 15 arter siden 2012. Størst framgang har Krødsherad med 30 nye arter og Røyken med 24 nye arter. 110 av artene (34 %) er observert i alle 21 kommunene, mens 39 arter (12 %) er observert i bare en av kommunene.

Som følge av kommunereformen 2020 er Røyken og Hurum slått sammen med Asker og i prinsippet overført til gamle Akershus fylke. Hvordan påvirker dette artslista til «nye» Buskerud? Buskerud er i stor grad et innlandsfylke med en kort kystlinje. Det meste av denne kystlinja lå langs Oslofjorden og Drammensfjorden i nettopp Røyken og Hurum. Siden flere av sjøfuglartene kun er observert i dette området, betyr det at flere arter nå forsvinner fra artslista til Buskerud. Følgende 11 arter er bare blitt observert i Røyken og Hurum: stellerand, stivhaleand, svartbrynalbatross, grålire, havlire, stormsvale, aftenfalk, polarlomvi, lunde, dvergluesnapper og halsbåndfluesnapper. Disse artene faller nå ut av LRSK Buskerud sin artsliste. I tillegg mister vi hekkelokaliteter for hvitkinngås, havørn, storskarv og skjærpip-lerke. Med utgangspunkt i arter registrert på AO, ser Røyken og Hurum ut til å tilføre Asker 36 nye arter. Det får vi håpe de er fornøyde med.

To av artene som Buskerud mister til Asker: stellerand og dvergluesnapper. Begge foto: Jostein Myre.

Et annet resultat av kommunereformen er at Svelvik i Vestfold og Nedre Eiker er slått sammen med Drammen. At Svelvik nå blir en del av «nye» Buskerud, betyr bl.a. at litt mer kystlinje inklusiv naturreservatet Grunnane legges til nye Drammen kommune. I hvilken grad vil dette kompensere for tapet av sjøfuglarter til Asker? Dessverre ingen ser det ut til. I Svelvik er det ifølge AO observert 183 arter inklusiv 2 ikke-spontane arter. Kommunen bidrar likevel med en ny art som ikke tidligere er observert i Drammen eller Buskerud, nemlig sitronerle (1 ind. observert og fotografert på Grunnane 19.4.2019 av Karin Herr). For Drammen øker antall arter etter kommunesammenslåingen med 35 til totalt 237 arter inklusiv 9 ikke-spontane D- og E-arter. Det betyr at Drammen rykker opp på 5. plass på kommunelista.

Som følge av regionsreformen er Jevnaker og Lunner i Oppland nå overført til Viken. Det er ikke helt avklart ennå om Jevnaker skal overføres til LRSK Buskerud sitt ansvarsområde. I tilfelle kan en lure på om det vil bidra med noen nye arter til Buskerud. Innlandskommunen Jevnaker er på AO registrert med 168 arter, men dessverre vil ingen av disse være nye arter i tidligere Buskerud fylke.

Referanser

- Breiehagen, T. 1978. Avifaunaliste for Buskerud. Buskskvetten 2(1), s.36-41.
- Breiehagen, T. 1992. Forekomst og hekkestatus for fugler i Buskerud. Buskskvetten 9(1), s.18-27.
- Breiehagen, T. og Syvertsen, Ø. 1983. LRSK informerer. Buskskvetten 7(2), s.65-78.
- Stueflotten, S. 2013. Fugler i Buskerud – Artsliste for fylke og kommuner. Buskskvetten 29, 10 s.

Fugler i Øvre Eiker

2019

Egretthegre, Fiskumvannet 28.5.2019. Foto: Odd Johannessen

Feltutvalget i NOF Øvre Eiker v/Steinar Stueflotten og Anders Hals

Utgiver: Norsk Ornitologisk Forening, Øvre Eiker lokallag
<http://nofeiker.blogspot.com/>

Feltutvalget: Anders Hals Steinar Stueflotten
a-hals@online.no sstuef@broadpark.no
Tlf. 970 62 342 Tlf. 913 34 123

Fugleåret 2019 i Øvre Eiker

Feltutvalget i NOF Øvre Eiker lokallag har helt siden 2009 utgitt årsrapporter med oversikt over registrerte fugleobservasjoner samt en ringmerkingsoversikt fra rapportåret i kommunen. Alle årsrapportene fra Feltutvalget er publisert i Buskskvetten <http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>. 2019 er det 10. rapportåret etter at boka «Fuglelivet i Øvre Eiker» ble utgitt i 2009. Det omfattende datagrunnlaget som disse registreringene nå representerer, er lagt til grunn for en analyse av trender til de forskjellige artene i perioden 2009-2019. Årets rapport omfatter totalt 7512 observasjoner av 184 arter registrert på Artsobservasjoner.no (AO). Dette innebærer en økning på 7 % i antall observasjoner og en art mer enn i 2018.

Det ble gjort flere interessante observasjoner i 2019. Følgende sjeldne arter bør nevnes spesielt: mandarinand, egretthegre, glente, myrrikse, åkerrikse, svarthalespove, lappspove, kvartbekkasin, dobbeltbekkasin, hærfugl, svartstrupe, polarsisik, båndkorsnebb og konglebit. Flere arter som knekkand, horndykker, fiskeørn, myrrikse, småspove, brushane, jordugle og duetrost hadde tilsynelatende et godt år med flere observasjoner enn normalt. Noen arter som normalt blir observert årlig i Øvre Eiker, bl.a. hornugle og dvergspett, ble ikke registrert på AO i 2019.

Tabell 1: Sjeldne artsfunn i Øvre Eiker i 2019 i følge LRSKs liste over sjeldne artsforekomster i Buskerud.

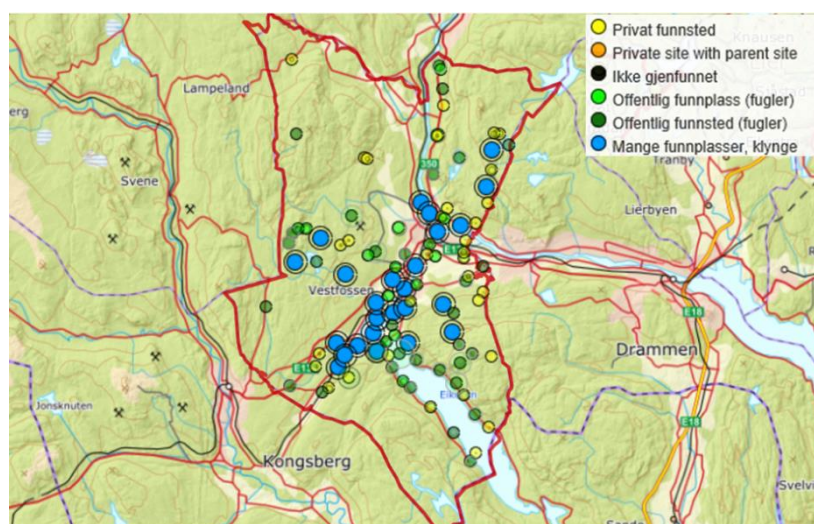
Blå bakgrunn – art observert bare ved Fiskumvannet, *grå* både ved Fiskumvannet og andre lokaliteter, *hvit* kun på andre lokaliteter, **uthevet skrift** – art/underart som krever godkjenning av LRSK.

H – hekkefunn, *I* – Innlandsfunn, *V* – vinterfunn, *N* – funn i nedre Buskerud.

Sædgås ua. <i>fabalis</i>	Lappfiskand	Rosenfink	Svartstrupe
Egretthegre	Toppdykker (H)	Skjeand	Polarsisik
Glente	Horndykker	Vaktel	Båndkorsnebb
Svarthalespove	Myrhauk	Dvergdykker	Mandarinand
Lappspove	Lerkefalk	Havørn	Kongeørn (N)
Busksanger	Vannrikse	Sivhauk	Dverglo (H)
Sangsvane (H)	Myrrikse	Åkerrikse	Rugde (V)
Ringgås	Kvartbekkasin	Vipe (H)	Tyrkerdue (≥ 5)
Snadderand	Dobbeltbekkasin	Myrsanger	Nattravn
Knekkand	Sivsanger	Varsler	Hærfugl
Taffeland	Tornskate (H)	Kornkråke	Konglebit

Rapportområder og dekningsgrad

Kartet til høyre viser lokaliteter i Øvre Eiker med fugleobservasjoner registrert på AO i 2019. Kartet viser et nokså normalt bilde over funnsteder i kommunen. Det er relativt få funn i Holtefjells-området og ingen observasjoner i Nesfjell-Mastebogen-Øksne området i 2019. Hovedmengden av observasjonene er gjort ved Fiskumvannet og i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund. Men som vi ser, er det også bra med observasjoner i deler av Finnemarka, Vestsida, Mjøndals-skauen og langs Eikeren.

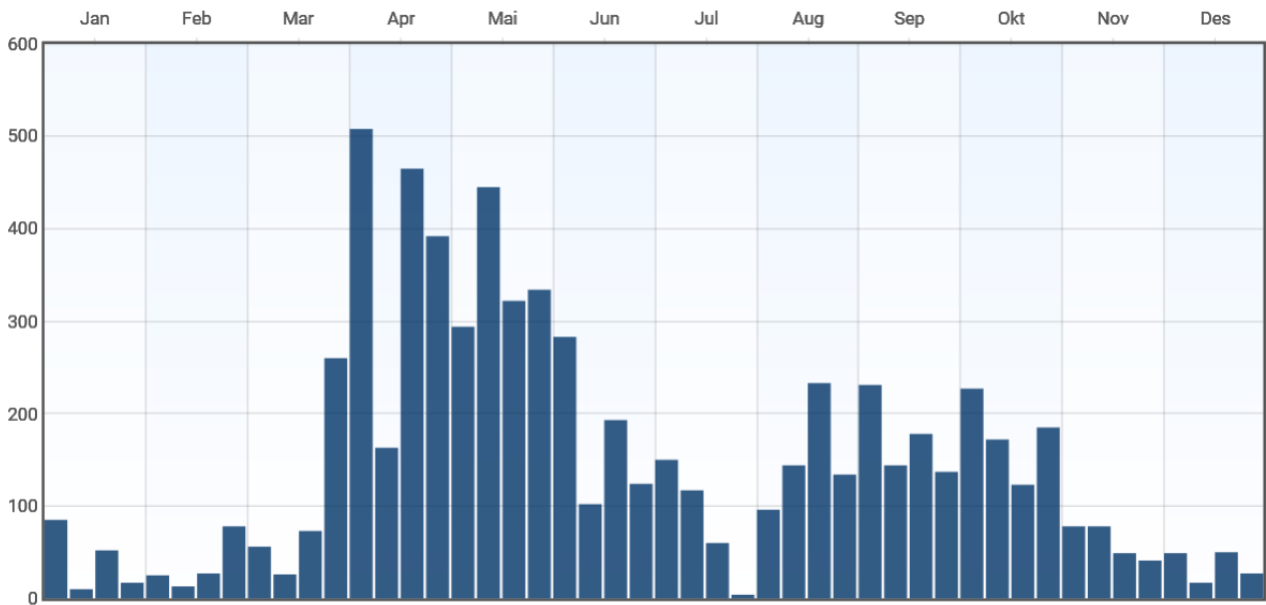
Klimaeffekter og sesongvariasjoner

Isløsning på Fiskumvannet 19.04.19. Foto: S.Stueflotten

Året 2019 var som helhet varmere enn normalt med en årsmiddeltemperatur i Hokksunds-området på 1,4 grader over normalen. Dette er en halv grad lavere enn det svært varme året 2018. Årsnedbøren endte opp på 120 % av normalen. Året startet med en relativt normal januar, men seinvinteren og våren var mild med 3-4 grader over normal temperatur fram til slutten av april. Det var mye nedbør (170 %) og snø i februar og mars. Våren kom brått i siste halvdel av april med flere dager med makstemperatur på 20 grader. Isen gikk på Fiskumvannet rundt 21. april. Den milde og fine våren resulterte i tidlig ankomst for flere trekkfugler, bl.a. knekkand, myrrikse, rødstilk, låvesvale, buskskvett, steinskvett og svarthvit fluesnapper. Starten på mai ble derimot kjølig og våt, noe som slo uheldig ut for flere tidlighekkende arter. Gjennomsnittstemperaturen i mai lå 0,6 grader under normalen og nedbøren endte opp på 152 % og med kraftige regnbyger 21. mai. Juni var også våt (157 %) med kraftige tordenbyger 6. juni. Resten av sommeren var relativt normal med 1,0-1,5 grad over normalen og med litt mindre nedbør enn normalt (87 %). Det var ganske varmt en periode i slutten av juli (maks. temperatur 31,8 grader i Hokksund 26. juli). Det fine sommerværet fortsatt ut i september, mens oktober ble kaldere enn normalt med 0,8 grader under normal temperatur. November var nokså normal, men det var kaldt i begynnelsen av måneden. Desember derimot ble svært mild med hele 3,2 grader over normalen og med normal nedbør. Isen la seg på Fiskumvannet den andre uka i desember. Den ekstremt milde vinteren fortsatt inn på nyåret i 2020.

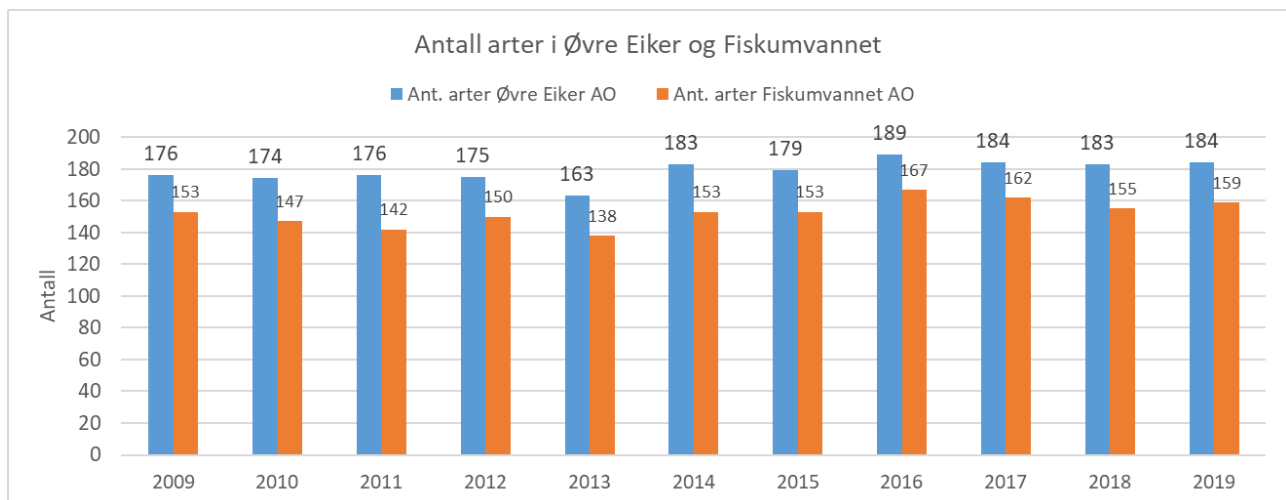
Figuren på neste side viser sesongvariasjoner til antall registrerte fugleobservasjoner i Øvre Eiker i 2019. Histogrammet viser i hovedtrekk en relativt normal utvikling gjennom året med få observasjoner om vinteren, en markert topp om våren når trekkfuglene vender tilbake og folk vil ut for å se på fugl, etterfulgt av en stillere periode om sommeren når fuglesangen har stilnet og folk er i feriemodus. Deretter følger en ny, litt mindre topp under høsttrekket i september-oktober. Sammenlignet med foregående år er det gjort flere observasjoner i mars, noe som trolig skyldes den snørike og kalde ettervinteren vi hadde i 2018.

Figuren viser antallet observasjoner per uke i Øvre Eiker registrert på Artsobservasjoner i 2019.

Endringer i perioden 2009-2019

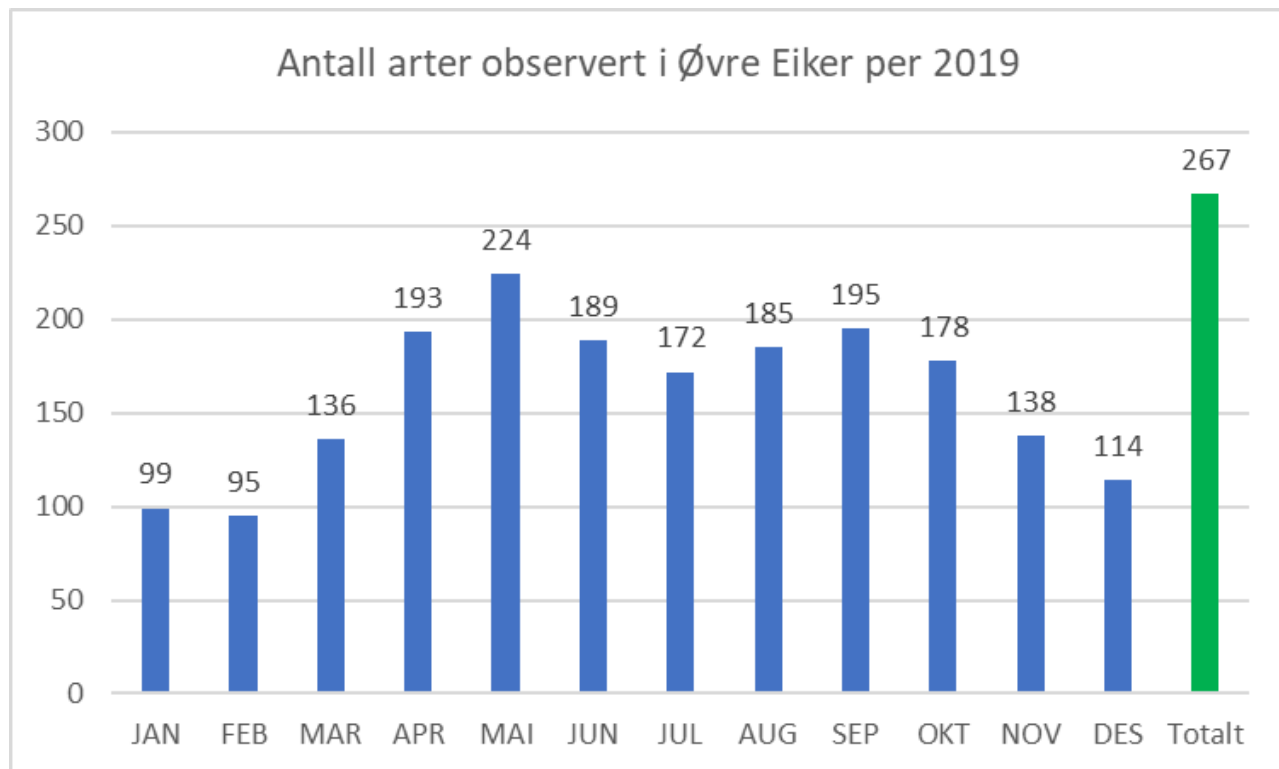
For å forstå og tolke resultatene fra fugleåret 2019, er det viktig å vurdere disse opp mot tidligere års registreringer. Vi skal derfor først se på noen generelle utviklingstrekk og endringer i 11-års perioden 2009-2019. Figuren nedenfor viser antall observerte arter i kommunen og ved Fiskumvannet separat i perioden 2009-2019.

I perioden 2009-2019 er det observert i gjennomsnitt 178 ± 7 arter per år i Øvre Eiker, jamført 184 arter i 2019. Bare i 2016 er det observert flere arter enn i 2019. Antall arter har vært relativt stabilt de seks siste årene, men med en svakt positiv trend på +1 % pa. for hele 11-års perioden. Ved Fiskumvannet er det til sammenligning observert i gjennomsnitt 152 ± 8 arter per år i perioden, jamført 159 arter i 2019.

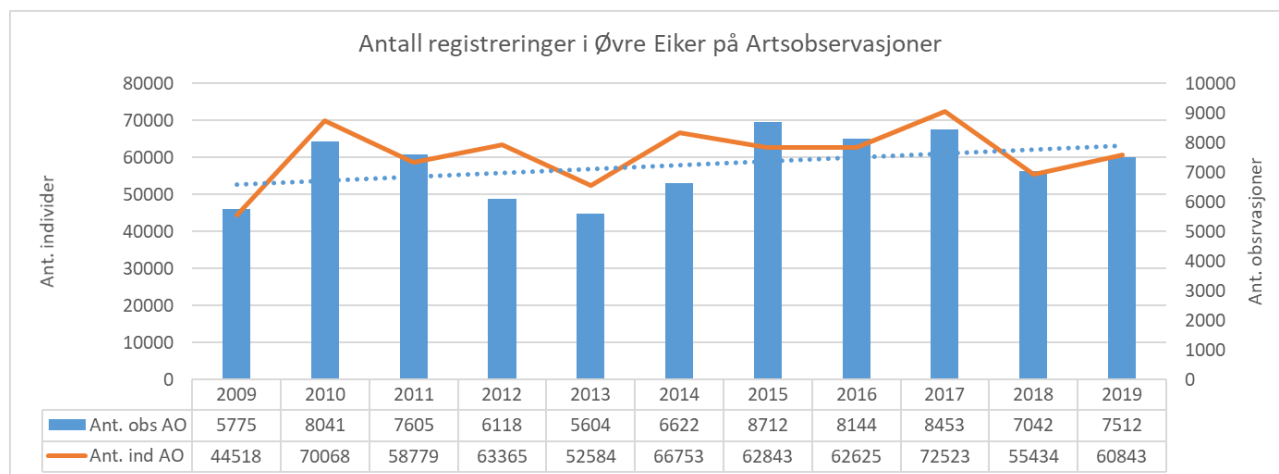
Det er utført flere analyser for å vurdere om artsantallet kan ha en sammenheng med f.eks. værforholdene i rapportåret. Den eneste faktoren som viste en statistisk sammenheng med artsantallet, var gjennomsnittstemperaturen om våren (mars-mai). En kald vår ser m.a.o. ut til å gi færre arter enn normalt. Kaldest vår i gjennomsnitt hadde vi i 2013 som også har lavest antall arter i perioden. Kaldt vår hadde vi også i 2010 og 2015. At vårværet – tørt, vått, varmt eller kaldt, er avgjørende for antall arter, er kanskje ikke så rart da

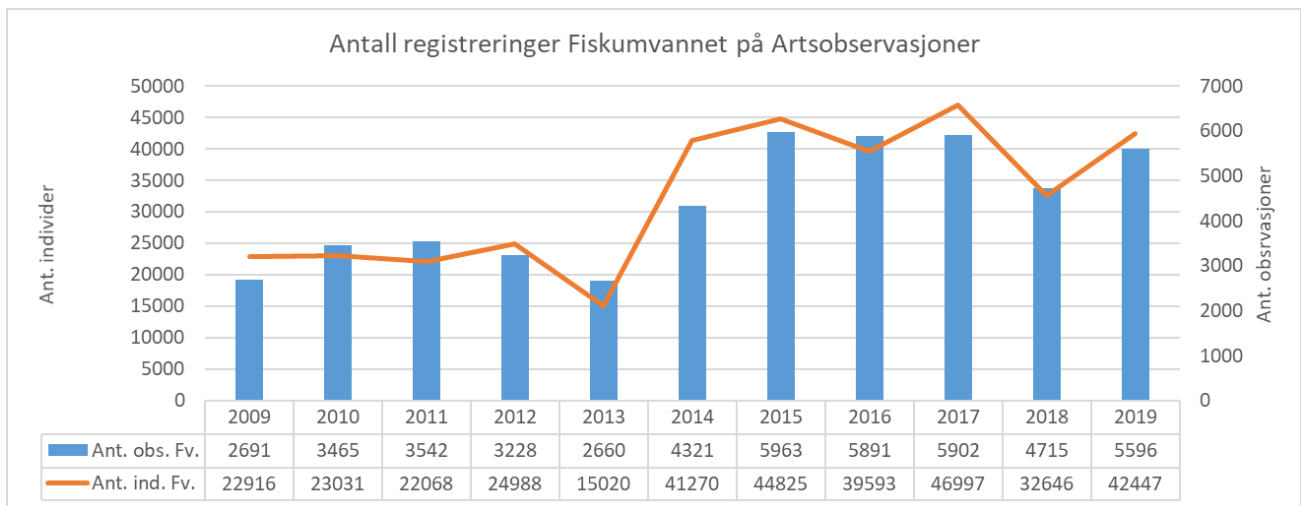
dette er årstiden med størst artsmangfold, jf. figuren nedenfor. Vi har en ny topp i antall arter under høsttrekket i september, så trolig vil også høstværret kunne ha en viss betydning for artsantallet i rapportåret. Færrest arter har vi om vinteren når det i hovedsak bare er standfugler og streiffugler som bidrar til artsantallet.

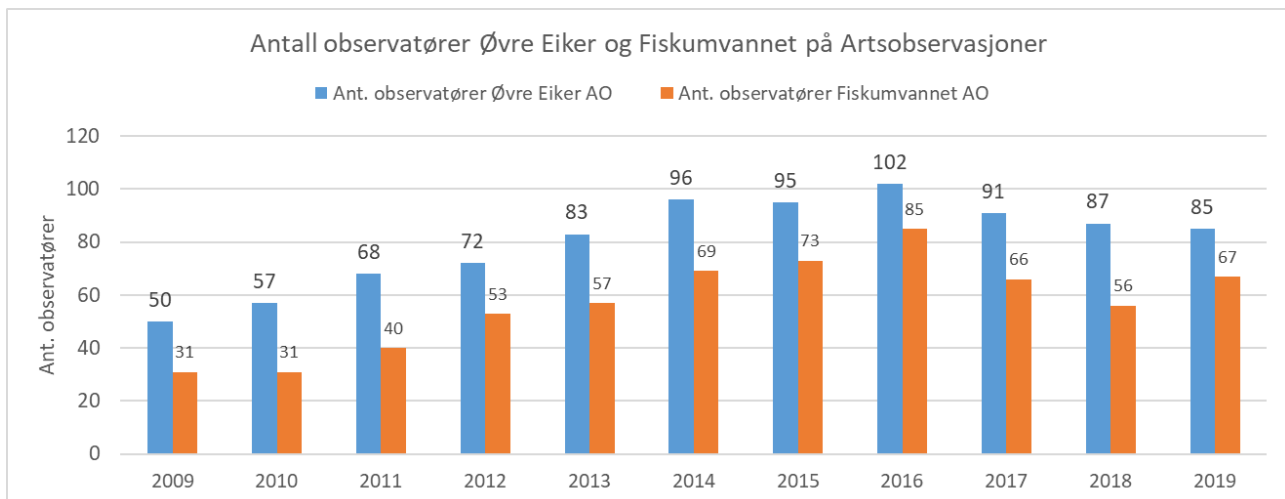
Per 2019 er det observert totalt 267 arter i Øvre Eiker, av disse er det 8 såkalte ikke-spontane D- og E-arter (svartsvane, stripegås, snøgås, moskusand, raphøne, fasan, fagerfasan og gråhodealbatross). Dette er arter som enten er satt ut eller rømt fra fangenskap. Ved Fiskumvannet alene er det til sammenligning observert totalt 250 arter per 2019. Av disse er det 7 ikke-spontane arter (de samme som for Øvre Eiker minus fagerfasan). Dette gjør Fiskumvannet til en av de mest artsrike innlandslokalitetene i Norge.

Figurene nedenfor viser utviklingen i antall observasjoner og antall registrerte individer per år i perioden 2009-2019 for Øvre Eiker totalt og for Fiskumvannet separat. Gjennomsnittlig antall observasjoner i Øvre Eiker i 11-års perioden er på 7212 ± 1087 observasjoner, jamført 7512 observasjoner i 2019 som er 7 % flere observasjoner enn i 2018. Det er lagt inn en trendlinje i antall observasjoner som viser en positiv utvikling i perioden.

Det er interessant å merke seg at den positive trenden og økningen i antall observasjoner i Øvre Eiker etter 2014, i hovedsak skyldes en økning i antall observasjoner ved Fiskumvannet, jf. figurene ovenfor. Dette må skyldes at denne lokaliteten er blitt mer populær og lettere tilgjengelig etter at den nye kloppa stien og beitemarka på Hegstad ble anlagt i 2014-2015. Denne tilretteleggingen har nok tiltrukket seg flere observatører og resultert i flere besøk og flere rapporteringer fra lokaliteten de siste årene. I 5-års perioden 2009-2013 lå andelen observasjoner fra Fiskumvannet på ca. 47 % av totalt antall observasjoner i Øvre Eiker. I den siste 6-års perioden 2014-2019 har denne andelen økt til 70%! I tillegg til økt tilgjengelighet, har trolig også funn av mange sjeldne arter ved Fiskumvannet de siste årene tiltrukket seg mange nye observatører fra andre deler av Buskerud så vel som fra nabofylkene.

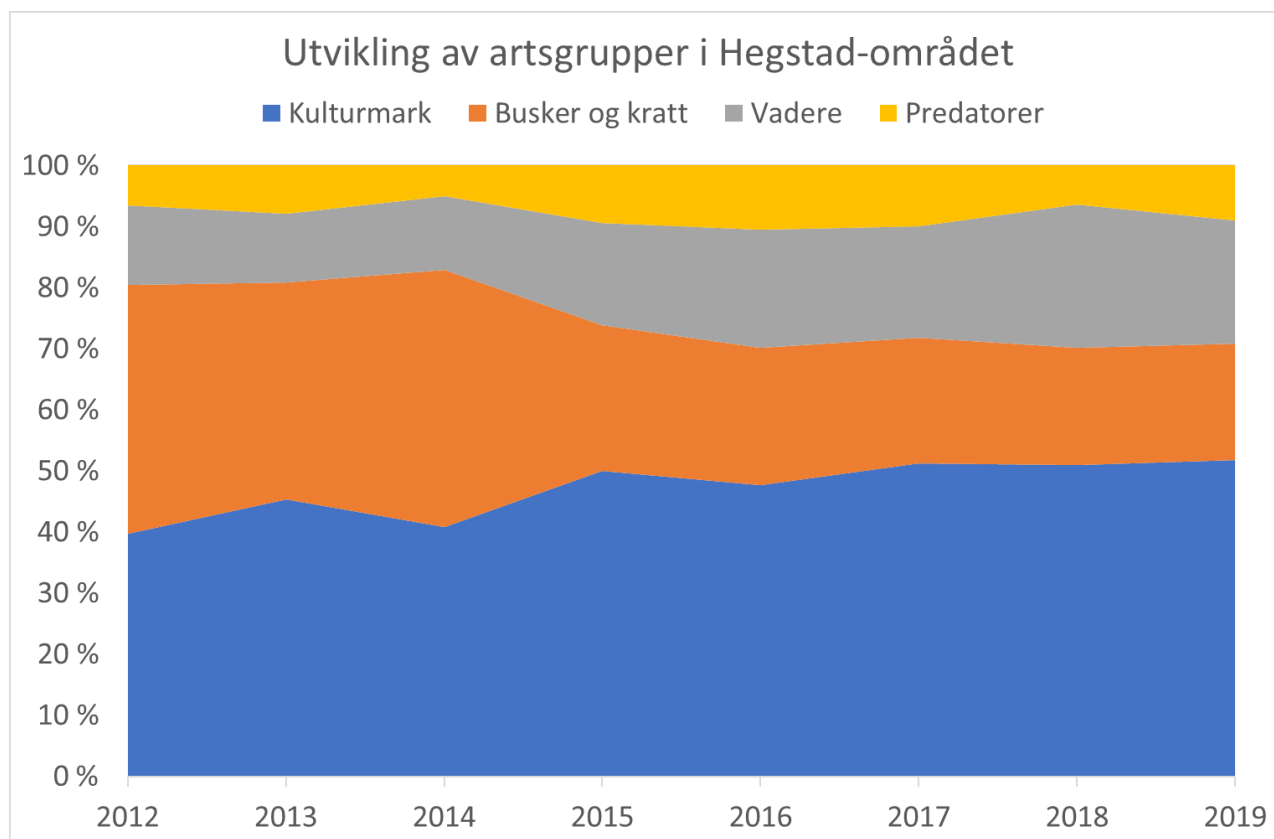

Som vi ser av figuren ovenfor, så har antall observatører som har rapportert funn fra Øvre Eiker og Fiskumvannet, økt jevnt og trutt med i gjennomsnitt 10-15 % pa. i perioden 2009-2016. I de siste årene har antall observatører i Øvre Eiker flatet ut og endatil gått litt ned de tre siste årene, uvisst av hvilken grunn. En skal her merke seg at det bare er en liten andel på 10 % av antall observatører som står for over 95 % av antall registrerte observasjoner, så nedgangen i antall observatører vil trolig ikke påvirke antall registrerte observasjoner i særlig grad. Innsatsen til de 8-10 mest aktive rapportørene er nok mer avgjørende.

Det at antall registrerte observasjoner generelt har økt en del i perioden 2009-2019, spesielt på Fiskumvannet, kan resultere i positive trender for enkeltarter, uten at dette trenger å ha noe med en økt forekomst å gjøre. Dette forholdet gjør det litt vanskelig å tolke observerte trender for flere arter. Den nye beitemarka som ble anlagt på Hegstadmyra i 2014-2015, er trolig den viktigste habitatsendringen i kommunen de ti siste årene med betydning for fuglelivet. Økt oppmerksomhet på den restaurerte beitemarka og bedre tilgjengelighet som følge av ny kloppa sti ut til fugletårnet, har ført til at antall observasjoner i Hegstad-området har økt mye mer etter 2015 enn antall observasjoner totalt for Fiskumvannet.

Siden dette gjelder generelt for de fleste artene i området, blir det vanskelig å vurdere endringer i forekomsten til enkeltarter. Dette problemet forsterkes av at flere av dellokalitetene som nå benyttes til registrering på AO, først ble opprettet etter 2015. En måte vi kan unngå dette problemet på, er ved å se på den relative utviklingen av forholdet mellom ulike artsgrupper før og etter 2015.

Artene som forekommer i Hegstad-området, er delt inn i følgende fire artsgrupper: kulturmarkas fugler (20 arter), arter knyttet til busker og kratt (20 arter), vadere (19 arter) og predatorer (17 arter). Vi har for enkelhets skyld latt vipe og storspove telle med både i artsgruppen «kulturmark» og «vadere», og gulerle og buskskvett telle med både i «kulturmark» og «busker og kratt». Dette påvirker i liten grad hovedtrekkene i figuren nedenfor. Figuren viser den relative utviklingen av forholdet mellom de nevnte artsgruppene i perioden 2012-2019. Merk at det er 4-5 ganger så mange observasjoner per år etter 2015 som før 2015.

Som vi ser, er det en tydelig endring i sammensetningen av fuglefaunaen i området før og etter 2015 da beitemarka ble anlagt. I gjennomsnitt har artsgruppen «kulturmark» (bl.a. vipe, sanglerke, låvesvale, heipiplerke, linerle, skjære, stær, pilfink og gulspurv) økt sin andel fra 42 % før 2015 til 51 % etter, «busker og kratt» (bl.a. flere sangere, rosenfink og sivspurv) er halvert fra 40 % til 20 %, «vadere» har økt fra 12 % til 20 % og «predatorer» (rovfugler, ugler og varsler) har økt fra 6 % til 9 %. Endringene ser ut til å ha flatet litt ut i seinere år selv om det fortsatt synes å være en svak tendens i samme retning for flere av artsgruppene. I hovedtrekk er denne utviklingen som forventet etter at krattskogen på Hegstadmyra ble fjernet i 2014 og beitedyr (høylandsfe og sauer) sluppet på beite fra ultimo mai til ultimo september. Den fuktige beitemarka med lav, beita vegetasjon har vist seg å være særlig gunstig for bekkasinere på trekket. Andre vadere har foreløpig bare opptrådt sporadisk og i lite antall, men med flere arter i seinere år enn tidligere i dette området. Også gruppen predatorer synes å ha dratt litt fordel av beitemarka til næringsøk.

I tillegg til de mer eller mindre tilfeldige observasjonene som registreres på AO, er det i 2019 gjennomført månedlige, systematiske linjetakseringer over beitemarka og ut til fugletårnet. Disse takseringene har bl.a. vist at beitemarka sør for bekkegrøfta ut fra parkeringa er mer artsrik og attraktiv for mange fuglearter enn resten av beitemarka. Dette kan skyldes at beitemarka her grenser opp mot takrørskanten langs vannet, noe som gir et større innslag av våtmarksarter på denne delen av beitemarka.

Tabellarisk oversikt over registrerte artsobservasjoner i Øvre Eiker 2019

Tabellen nedenfor gir en oversikt over observerte fuglearter i Øvre Eiker i 2019 sammenlignet med gjennomsnittet for 11-års periode 2009-2019. Kolonnen «Snitt» viser gjennomsnittlig antall observasjoner i 11-års perioden ± standardavviket for årsobservasjonene i perioden. Antall observasjoner i 2019 som ligger innenfor dette intervallet, kan ansees som normale for arten. Antall observasjoner som ligger utenfor intervallet «gjennomsnitt ± 2 standardavvik», må ansees som uvanlig høye eller lave for arten (statistisk sett er det mindre enn 5 % sannsynlig at antallet skal ligge utenfor dette intervallet). Slike uvanlige registreringer er i tabellen markert med rødt (uvanlig høyt antall) eller blått (uvanlig lavt antall). Ellers gjelder følgende forklaringer til tabellen:

Symbol	Forklaring til kolonne «Tendens»
++ / --	Sterk signifikant økning / nedgang i antall observasjoner på > 25 % pa. i perioden 2009-2019 (p < 0,05)
+ / -	Signifikant økning / nedgang i antall observasjoner på < 25 % pa. i perioden 2009-2019 (p < 0,05)
(+) / (-)	Positiv / negativ trend med noe lavere signifikans enn angitt ovenfor (p < 0,10)
0	Stabil trend / ingen markert endring i antall observasjoner per år i perioden 2009-2019

Statistisk signifikant betyr at det er < 5 % sannsynlig at antagelsen om angitt tendens er feil (basert på t-test med p < 0,05).

Det er viktig å merke seg at dataene i tabelloversikten nedenfor er basert på antall observasjoner registrert på Artsobservasjoner. Siden disse registreringene avhenger av observatørens rapporteringsvaner og hvilke lokaliteter de besøker, trenger ikke angitte antall og trender i tabellen nødvendigvis å avspeile reelle bestandsendringer for artene. Til det kreves mer systematiske takseringer av fuglelivet. Men de gir en god indikasjon på endringer i forekomsten.

Tabell 2: Oversikt over registrerte observasjoner i 2019.

Art	Snitt 2009-2019	2019	Ten- dens	Kommentar
Knoppsvane <i>Cygnus olor</i>	161 ± 38	129	0	
Sangsvane <i>Cygnus cygnus</i>	100 ± 35	106	(+)	1 par hekket ved Råen også i 2019.
Sædgås <i>Anser fabalis</i>	3 ± 5	1	0	
Kortnebbgås <i>Anser brachyrhynchus</i>	34 ± 12	47	0	
Grågås <i>Anser anser</i>	152 ± 76	223	+	Økning på 14 % pa.
Kanadagås <i>Branta canadensis</i>	76 ± 22	63	0	
Hvitkinngås <i>Branta leucopsis</i>	4 ± 3	5	0	
Ringgås <i>Branta bernicla</i>	0,2 ± 0,4	1	0	2 store flokker over Fiskumvannet 24.05.19.
Mandarinand <i>Aix galericulata</i>	3 ± 8	1	0	
Brunnakke <i>Anas penelope</i>	59 ± 26	56	0	
Snadderand <i>Anas strepera</i>	1 ± 2	1	0	
Krikkand <i>Anas crecca</i>	76 ± 17	93	0	
Stokkand <i>Anas platyrhynchos</i>	198 ± 48	218	+	Økning på 4 % pa.
Stjertand <i>Anas acuta</i>	4 ± 3	2	0	Toppår i 2017.
Knekkand <i>Anas querquedula</i>	9 ± 11	38	+	Toppår i 2019, mulig hekkforsøk.
Skjeand <i>Anas clypeata</i>	8 ± 7	4	0	
Taffeland <i>Aythya ferina</i>	6 ± 5	3	+	Økning på 17 % pa.
Toppand <i>Aythya fuligula</i>	112 ± 40	117	+	Økning på 7 % pa.
Bergand <i>Aythya marila</i>	10 ± 13	25	0	
Svartand <i>Melanitta nigra</i>	14 ± 12	6	0	
Sjørre <i>Melanitta fusca</i>	1 ± 1	2	(+)	Observert årlig de 5 siste årene.
Kvinand <i>Bucephala clangula</i>	194 ± 53	219	+	Økning på 5 % pa.
Lappfiskand <i>Mergus albellus</i>	4 ± 7	1	0	Toppår i 2015.
Siland <i>Mergus serrator</i>	27 ± 7	35	0	
Laksand <i>Mergus merganser</i>	49 ± 9	61	0	
Vaktel <i>Coturnix coturnix</i>	17 ± 15	40	(+)	
Jerpe <i>Bonasa bonasia</i>	10 ± 8	3	0	
Lirype <i>Lagopus lagopus</i>	0,2 ± 0,4	1	(+)	Sjelden gjest i ØE.
Orrfugl <i>Tetrao tetrix</i>	14 ± 7	3	-	Nedgang på -13 % pa. Få obs. 3 siste år.

Art	Snitt 2009-2019	2019	Ten- dens	Kommentar
Storflugl <i>Tetrao urogallus</i>	9 ± 5	1	-	Nedgang på -17 % pa. Få obs. 2 siste år.
Smålom <i>Gavia stellata</i>	0,5 ± 0,7	1	0	Sjelden gjest i ØE.
Storlom <i>Gavia arctica</i>	21 ± 13	30	+	Økning på 12 % pa.
Dvergdykker <i>Tachybaptus ruficollis</i>	20 ± 12	21	+	Økning på 11 % pa.
Toppdykker <i>Podiceps cristatus</i>	135 ± 53	166	+	Økning på 10 % pa.
Horndykker <i>Podiceps auritus</i>	8 ± 8	28	(+)	Toppår i 2019.
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	66 ± 35	80	+	Økning på 12 % pa.
Egretthege <i>Egretta alba</i>	0,5 ± 0,9	1	0	
Gråhege <i>Ardea cinerea</i>	61 ± 18	62	(+)	
Vepsevåk <i>Pernis apivorus</i>	5 ± 3	5	0	
Glente <i>Milvus milvus</i>	0,4 ± 0,7	1	0	
Havørn <i>Haliaeetus albicilla</i>	2 ± 2	4	0	
Sivhauk <i>Circus aeruginosus</i>	40 ± 24	42	+	Økning på 14 % pa.
Myrhauk <i>Circus cyaneus</i>	5 ± 2	6	0	Toppår i 2017.
Hønsehauk <i>Accipiter gentilis</i>	33 ± 10	42	(+)	
Spurvehauk <i>Accipiter nisus</i>	48 ± 11	54	0	
Musvåk <i>Buteo buteo</i>	104 ± 35	131	+	Økning på 7 % pa.
Fjellvåk <i>Buteo lagopus</i>	2 ± 2	7	(+)	Godt år i 2019.
Kongeørn <i>Aquila chrysaetos</i>	5 ± 4	1	0	Toppår i 2016 og 2017.
Fiskeørn <i>Pandion haliaetus</i>	19 ± 12	50	0	Godt år i 2019.
Tårnfalk <i>Falco tinnunculus</i>	20 ± 10	29	0	
Dvergfalk <i>Falco columbarius</i>	16 ± 6	19	0	
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	24 ± 12	29	+	Økning på 12 % pa. Toppår i 2017 og 2018.
Vandrefalk <i>Falco peregrinus</i>	21 ± 14	18	0	
Vannrikse <i>Rallus aquaticus</i>	12 ± 14	17	+	Økning på 23 % pa. Trolig hekking de siste åra
Myrrikse <i>Porzana porzana</i>	5 ± 14	46	(+)	Ekstremt år i 2019, >4 ind., mulig hekking.
Åkerrikse <i>Crex crex</i>	3 ± 3	2	0	
Sivhøne <i>Gallinula chloropus</i>	5 ± 4	1	0	
Sothøne <i>Fulica atra</i>	116 ± 35	104	0	
Trane <i>Grus grus</i>	66 ± 23	92	0	
Tjeld <i>Haemantopus ostralegus</i>	2 ± 2	3	+	Økning på 17 % pa.
Heilo <i>Pluvialis apricaria</i>	11 ± 6	17	0	
Vipe <i>Vanellus vanellus</i>	120 ± 40	147	+	Økning på 6 % pa.
Dverglo <i>Charadrius dubius</i>	3 ± 3	5	0	
Sandlo <i>Charadrius hiaticula</i>	4 ± 4	11	0	Toppår i 2018 og 2019.
Småspove <i>Numenius phaeopus</i>	4 ± 3	11	0	Toppår i 2019.
Storspove <i>Numenius arquata</i>	13 ± 8	27	0	
Svarthalespove <i>Limosa limosa</i>	0,8 ± 1,3	1	0	Observert de 3 siste åra.
Lappspove <i>Limosa lapponica</i>	0,5 ± 0,8	1	0	
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	5 ± 5	17	(+)	Toppår i 2019.
Myrsnipe <i>Calidris alpina</i>	5 ± 4	5	0	Toppår i 2018.
Strandsnipe <i>Actitis hypoleucos</i>	27 ± 8	22	0	
Skogsnipe <i>Tringa ochropus</i>	41 ± 15	26	0	
Gluttsnipe <i>Tringa nebularia</i>	21 ± 9	31	0	
Grønnstilk <i>Tringa glareola</i>	32 ± 9	47	0	
Rødstilk <i>Tringa totanus</i>	8 ± 4	14	0	
Kvartbekkasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	3 ± 3	9	++	Observert hyppigere de siste årene.
Rugde <i>Scolopax rusticola</i>	15 ± 5	5	0	
Enkeltbekkasin <i>Gallinago gallinago</i>	103 ± 45	147	+	Økning på 10 % pa.
Dobbeltbekkasin <i>Gallinago media</i>	2 ± 3	1	0	Toppår i 2016.
Hettemåke <i>Larus ridibundus</i>	9 ± 3	8	(-)	
Fiskemåke <i>Larus canus</i>	60 ± 12	58	0	
Sildemåke <i>Larus fuscus</i>	18 ± 7	26	+	Økning på 7 % pa.
Gråmåke <i>Larus argentatus</i>	51 ± 11	49	0	
Svartbak <i>Larus marinus</i>	8 ± 3	8	0	

Art	Snitt 2009-2019	2019	Ten- dens	Kommentar
Makrellterne <i>Sterna hirundo</i>	2 ± 2	2	0	
Bydue <i>Columba livia domestica</i>	35 ± 13	41	0	
Skogdue <i>Columba oenas</i>	7 ± 4	4	0	
Ringdue <i>Columba palumbus</i>	157 ± 37	132	0	
Tyrkerdue <i>Streptopelia decaocto</i>	8 ± 6	8	0	
Gjøk <i>Cuculus canorus</i>	11 ± 7	11	0	
Spurveugle <i>Glaucidium passerinum</i>	8 ± 6	2	0	Svakt år i 2019.
Kattugle <i>Strix aluco</i>	9 ± 5	3	-	Svakt år i 2019.
Jordugle <i>Asio flammeus</i>	3 ± 3	10	0	Toppår i 2019.
Perleugle <i>Aegolius funereus</i>	1 ± 1	2	(+)	
Nattravn <i>Caprimulgus europaeus</i>	7 ± 2	7	0	Toppår i 2016.
Tårnseiler <i>Apus apus</i>	65 ± 14	76	0	
Hærfugl <i>Upupa epops</i>	0,5 ± 0,7	1	0	
Vendehals <i>Jynx torquilla</i>	10 ± 7	5	0	Bunnår i 2018.
Gråspett <i>Picus canus</i>	16 ± 6	14	0	
Grønnspekk <i>Picus viridis</i>	15 ± 5	10	0	
Svartspett <i>Dryocopus martius</i>	23 ± 8	15	0	
Flaggspekk <i>Dendrocopos major</i>	73 ± 21	50	-	Nedgang på -6 % pa.
Tretåspett <i>Picoides tridactylus</i>	4 ± 2	4	0	
Sanglerke <i>Alauda arvensis</i>	114 ± 33	168	+	Økning på 6 % pa. Svak nedgang i 2018.
Sandsvale <i>Riparia riparia</i>	20 ± 8	24	0	
Låvesvale <i>Hirundo rustica</i>	104 ± 23	124	+	Økning på 6 % pa. Godt år i 2019.
Taksvale <i>Delichon urbicum</i>	30 ± 10	36	0	
Trepipierke <i>Anthus trivialis</i>	22 ± 6	22	0	
Heipipierke <i>Anthus pratensis</i>	71 ± 32	102	+	Økning på 12 % pa.
Gulerle <i>Motacilla flava</i>	29 ± 24	34	+	Økning på 16 % pa. Toppår i 2016.
Vintererle <i>Motacilla cinerea</i>	11 ± 9	9	+	Økning på 15 % pa. Toppår i 2016.
Linerle <i>Motacilla alba</i>	148 ± 36	186	+	Økning på 5 % pa.
Sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>	14 ± 6	14	0	
Fossekall <i>Cinclus cinclus</i>	20 ± 12	14	0	Toppår i 2017.
Gjerdsmett <i>Troglodytes troglodytes</i>	32 ± 21	17	0	Toppår i 2015.
Jernspurv <i>Prunella modularis</i>	27 ± 11	17	0	
Rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	98 ± 31	48	-	Nedgang på -6 % pa.
Nattergal <i>Luscinia luscinia</i>	8 ± 8	19	0	Bunnår i 2017.
Blåstrupe <i>Luscinia svecica</i>	3 ± 2	3	0	
Rødstjert <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5 ± 2	5	0	
Buskskvett <i>Saxicola rubetra</i>	67 ± 23	95	+	Økning på 10 % pa.
Svartstrupe <i>Saxicola torquatus</i>	4 ± 10	1	0	Observerert i alle år fra 2014 til 2019.
Steinskvett <i>Oenanthe oenanthe</i>	36 ± 16	44	+	Økning på 9 % pa.
Ringtrost <i>Turdus torquatus</i>	6 ± 7	5	0	Toppår i 2017.
Svarttrost <i>Turdus merula</i>	109 ± 43	69	-	Nedgang på -8 % pa.
Gråtrost <i>Turdus pilaris</i>	158 ± 29	155	0	
Måltrost <i>Turdus philomelos</i>	50 ± 18	21	(-)	Svakt år i 2019.
Rødvingetrost <i>Turdus iliacus</i>	79 ± 23	82	0	Toppår i 2017.
Duetrost <i>Turdus viscivorus</i>	20 ± 12	50	0	Toppår i 2019.
Gulsanger <i>Hippolais icterina</i>	17 ± 4	15	-	Nedgang på -5 % pa.
Sivsanger <i>Acrocephalus palustris</i>	3 ± 3	4	0	
Busksanger <i>Acrocephalus dumetorum</i>	4 ± 7	13	0	1 funn i 2019.
Myrsanger <i>Acrocephalus palustris</i>	30 ± 14	23	0	
Rørsanger <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	26 ± 8	17	0	
Møller <i>Sylvia curruca</i>	8 ± 5	4	0	
Tornsanger <i>Sylvia communis</i>	30 ± 10	24	0	
Hagesanger <i>Sylvia borin</i>	37 ± 10	37	0	
Munk <i>Sylvia atricapilla</i>	46 ± 17	28	-	Nedgang på -7 % pa.
Bøksanger <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	2 ± 1	3	0	

Art	Snitt 2009-2019	2019	Ten- dens	Kommentar
Gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	55 ± 13	48	0	
Løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	94 ± 18	94	0	
Fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	12 ± 5	5	0	Svake år i 2018 og 2019.
Gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	21 ± 9	31	0	
Svarthvit fluesnapper <i>Ficedula hypoleuca</i>	30 ± 12	39	0	
Stjertmeis <i>Aegithalos caudatus</i>	8 ± 7	5	0	
Blåmeis <i>Cyanistes caeruleus</i>	164 ± 40	159	0	
Kjøttmeis <i>Parus major</i>	166 ± 44	162	(-)	
Svartmeis <i>Periparus ater</i>	24 ± 10	9	-	Nedgang på -11 % pa.
Toppmeis <i>Lophophanes cristatus</i>	17 ± 8	7	-	Nedgang på -12 % pa.
Granmeis <i>Poecile montanus</i>	35 ± 16	13	-	Nedgang på -12 % pa.
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	55 ± 28	82	0	
Trekryper <i>Certhia familiaris</i>	11 ± 5	1	0	
Tornskate <i>Lanius collurio</i>	13 ± 6	15	0	
Varsler <i>Lanius excubitor</i>	35 ± 23	30	(+)	
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	63 ± 22	68	(-)	
Skjære <i>Pica pica</i>	153 ± 50	104	-	Nedgang på -7 % pa.
Nøttekråke <i>Nucifraga caryocatactes</i>	8 ± 4	3	0	Svakt år i 2019.
Kaie <i>Corvus monedula</i>	62 ± 11	59	0	
Kornkråke <i>Corvus frugilegus</i>	8 ± 4	8	0	
Kråke <i>Corvus cornix</i>	191 ± 44	188	0	
Ravn <i>Corvus corax</i>	67 ± 21	46	0	
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	79 ± 18	99	0	
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	22 ± 15	26	0	
Pilfink <i>Passer montanus</i>	96 ± 46	84	-	Nedgang på -9 % pa.
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	168 ± 36	161	(-)	
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	42 ± 15	27	0	
Grønnfink <i>Carduelis chloris</i>	111 ± 62	60	-	Nedgang på -15 % pa.
Stillits <i>Carduelis carduelis</i>	61 ± 17	67	0	
Grønnsisik <i>Carduelis spinus</i>	89 ± 32	101	0	
Tornirisk <i>Carduelis cannabina</i>	23 ± 11	31	0	
Bergirisk <i>Carduelis flavirostris</i>	10 ± 5	18	0	
Gråsisik <i>Carduelis flammea</i>	40 ± 18	26	0	
Brunsisik <i>Carduelis cabaret</i>	12 ± 12	13	0	Bunnår i 2018.
Polarsisik <i>Carduelis hornemanni</i>	0,6 ± 1,2	3	++	Økning på 39 % pa.
Båndkorsnebb <i>Loxia leucoptera</i>	0,4 ± 0,7	2	++	Invasjon i Sør-Norge i 2019.
Grankorsnebb <i>Loxia curvirostra</i>	13 ± 9	9	0	
Furukorsnebb <i>Loxia pytyopsitacus</i>	2 ± 2	3	0	
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	47 ± 16	64	+	Økning på 8 % pa., men stabilt siste 6 år.
Konglebit <i>Pinicola enucleator</i>	0,5 ± 0,8	2	0	Invasjon i 2019.
Dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	65 ± 37	34	-	Nedgang på -15 % pa.
Kjernebiter <i>Coccoth. coccothraustes</i>	24 ± 11	14	-	Nedgang på -9 % pa.
Snøspurv <i>Plectrophenax nivalis</i>	5 ± 4	10	(+)	
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	141 ± 32	96	-	Nedgang på -5 % pa.
Sivspurv <i>Emberiza schoeniclus</i>	111 ± 40	142	+	Økning på 9 % pa.

Kommentarer til artsoversikten

Tabell 3 nedenfor viser hvilke arter som er angitt med positiv/negativ trend i Tabell 2. Som vi ser, er det nesten dobbelt så mange arter med positiv trend (44) som med negativ trend (23). Dette kan til en viss grad skyldes at antall observasjoner har økt noe de siste årene pga. økt rapportering generelt på AO, men uten at artenes virkelige forekomst har økt tilsvarende. For flere av artene er det imidlertid påvist reelle bestandsøkninger i perioden, så flere av trenden i oversikten er nok reelle. Arter med negativ trend bør av

samme grunn vektlegges mer enn de med positiv trend siden de har avtatt tross økt rapportering generelt. Arter i parentes er sjeldne arter med kun et fåtall observasjoner i slutten/starten av 11-års perioden, noe som gir en statistisk tendens i analysen. Trendene til polarsisik og båndkorsnebb er et resultat av invasjoner hos disse artene de siste par årene.

Tabell 3: Arter observert i 2019 med påviste positive/negative trender i perioden 2009-2019.

++ Økning >25% pa	+ Økning <25% pa	(+) Positiv trend	(-) Negativ trend	- Nedgang <25% pa	-- Nedgang >25% pa
Kvartbekkasin	Grågåås	Sangsvane	Hettemåke	Orrfugl	(Pirol)
Polarsisik	Stokkand	Sjørorre	Måltrost	Storfugl	
Båndkorsnebb	Knekkand	Vaktel	Kjøttmeis	Kattugle	
	Taffeland	(Lirype)	Nøtteskrike	Flaggspett	
	Toppand	Horndykker	Bokfink	Rødstrupe	
	Kvinand	Gråhegre		Svarttrost	
	Storlom	Hønsehauk		Gulsanger	
	Dvergdykker	Fjellvåk		Munk	
	Toppdykker	Myrrikse		Svartmeis	
	Storskarv	Brushane		Toppmeis	
	Sivhauk	Perleugle		Granmeis	
	Musvåk	Varsler		Skjære	
	Lerkefalk	Snøspurv		Pilfink	
	Vannrikse			Grønnfink	
	Tjeld			Dompap	
	Vipe			Kjernebiter	
	Enkeltebekkasin			Gulspurv	
	Sildemåke				
	Sanglerke				
	Låvesvale				
	Heipiplerke				
	Gulerle				
	Vintererle				
	Linerle				
	Buskskvett				
	Steinskvett				
	Rosenfink				
	Sivspurv				
3	28	13	5	17	1

Angitte trender gjelder som nevnt, antall observasjoner ikke antall individer og påvirkes derfor både av antall observatører og bruken deres av Artsobservasjoner (AO), så vel som av reelle bestandsendringer. I Øvre Eiker har antall registrerte observasjoner på AO økt med 20 % de fem siste årene sammenlignet med gjennomsnittet for de seks foregående årene. Dette er omtrent det samme som for Buskerud totalt sett (+27 %). Vi kan derfor anta at denne økningen primært skyldes økt bruk av AO som rapporteringsverktøy generelt, ikke bestandsendringer. Her er det viktig å merke seg at over 95 % av alle observasjoner er gjort av kun 10 % av totalt antall observatører (8-10 personer). Deres innsats fra år til år er derfor svært viktig for hvor mange observasjoner som blir registrert. Noen av de positive trendene må antas å være påvirket av dette forholdet.

Sammendrag av observerte arter i 2019 med kommentarer:

Forkortelser:

ptN, V, S, Ø	= På trekk mot nord, vest, sør eller øst
Nf, Øf, Vf, Sf	= Nord, øst, vest eller sør for ...
Ad.	= Utfarget/voksen fugl
Juv.	= Ungfugl (årsunge i ungfugl drakt)
Pullus/pulli	= Reirunge/reirunger
1K, 2K, 3K, 3K+ osv.	= Fugler i sitt 1., 2., 3. kalenderår eller eldre
hunnf.	= hunnfarget
[artsnavn]	= gjelder såkalte D- og E-arter, dvs. arter som regnes som rømlinger/ikke-spontane arter.

Artsomtalen følger følgende oppsett: 1) Artsnavn, 2) Art (latin), 3) Gjennomsnittlig antall årsobservasjoner i perioden 2009-2019 ± standardavvik, 4) Antall observasjoner på AO i 2019, 5) trend (se Tab.2), 6) Første observasjonsdato – siste observasjonsdato i 2019, 7) Generell forekomst for utvalgte arter med sammendrag av observasjoner i 2019. For noen arter er det tatt med ringmerkingsdata som ikke er registrert på AO. Arter som er observert i tre eller flere tidligere år (2009-2018), men ikke i 2019, er nevnt i etterfølgende artsomtaler, øvrige arter er ikke med i årsrapporten.

Knoppsvane *Cygnus olor* (161 ± 38) 129 obs. 0 01.01.-07.12.

Observert jevnlig gjennom året i isfrie perioder på Fiskumvannet, Vestfosselva og Drammenselva. Maks. 15 ind. (11 ad. + 4 1K) på Fiskumvannet 15.11. som er færre enn hva som har vært normalt i seinere år. 1 par hekket på Måsnesmyra, Fiskumvannet, men hekkingen ble trolig mislykket (ingen unger sett).

Sangsvane *Cygnus cygnus* (100 ± 35) 106 obs. (+) 20.01.-07.12.

Fåtallig overvintrende oktober-april. Vinter: maks. 20 ind. i februar og 37 ind. fra ultimo november. Vår: maks. 15 ind. Fiskumvannet 1.5. Høst: maks. 24 ind. Fiskumvannet 7.11. og 37 ind. 25.11. Arten hekket for første gang i Fiskumvannet i 2014, mislykket i 2015 og 2016, men vellykket hekking igjen i 2017-2019. 1 par observert med 2 årsunger på Fiskumvannet primo september, ble antatt å være hekkeparet.

Sædgås *Anser fabalis* (3 ± 5) 1 obs. 0 04.10.

1 ind. (ua. *fabalis*) sammen med grågjess på Fiskumvannet 4.10. (Steinar Stueflotten). Økt antall observasjoner i seinere år.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus* (34 ± 12) 47 obs. 0 07.04.-07.11.

Vårtrekket startet 7.4. med 100 ind. ptN over Hals (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 9.4. ± 11 dager (26 år). Nok et svakt år på vårtrekket med kun få flokker og i underkant av 400 ind. totalt ptN i løpet av april. Tidligere har det passert flere tusen kortnebbgjess over Øvre Eiker på vårtrekket. Høsttrekket startet 8.9. med 4 flokker på til sammen 355 ind. ptSØ over Fiskumvannet, og etter to svake år var høsttrekket nå tilbake på mer normale antall. Totalt passerte 2700 ind. ptS i løpet av september-oktober, med trekktopp på 1565 ind. 19.9. 36 ind. rastet i området Fiskumvannet-Bergsvingen fra 18.10. til 27.10. Siste observasjon: 3 ind. ved Råen 7.11. (Steinar Stueflotten).

Tundragås *Anser albifrons* Ikke observert i 2019.

Grågås *Anser anser* (152 ± 76) 223 obs. + 08.03.-15.11.

Observert jevnlig fra medio mars til primo november, hyppigst på vårtrekket i april. Antall observasjoner har stabilisert seg på rundt 200 de 5 siste årene etter en kraftig økning på begynnelsen av 2000-tallet. Første observasjon: 3 ind. ved Furua 8.3. (Steinar Stueflotten mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 27.3. ± 24 dager (34 år). Jevnlig 10-25 ind. om våren fra ultimo mars til primo mai, maks. 40 ind. Fiskumvannet 18.4. Hekking: minst 4 kull Fiskumvannet i mai-juni, det første observert så tidlig som 6.5., også minst 5 kull sett ved Bomenga. Jevnlig opptil 20-80 ind. Fiskumvannet i juli-august, og opptil 100-250 ind. Fiskumvannet og Bergsvingen i september-oktober, maks. 300-400 ind. Fiskumvannet 21.10. Siste observasjon: 1 ind. Fiskumvannet 15.11. (Melvin Åsum mfl.).

[Stripegås] *Anser indicus* Ikke observert i 2019.

Kanadagås *Branta canadensis* (76 ± 22) 63 obs. 0 04.03.-07.12.

Observert jevnlig i perioden mars-mai, mer sporadisk i september-november, flest observasjoner på Fiskumvannet. Første observasjon: 4 ind. i Vestfosselva v/Foss-Flesaker 4.3. (Harry Bjørnstad), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 17.3. ± 15 dager (31 år). Jevnlig opptil 8-16 ind. i mars-april, maks. 21 ind. v/Furua 8.3. (Morten Jagdum). Dette er færre

individer enn hva som har vært vanlig de siste årene. Ingen sikre hekkefunn i 2019, men 47 ad+juv Gunhildrud 29.6. (Bjørn Lauritzen) tyder på hekking et sted ved Eikeren. Opptil 14-17 ind. på Fiskumvannet i september-november, maks. 43 overflygende ind. Sørby 29.11. (Christoffer Mikalsen). Seinest 2 ind. Furua 7.12. (Bjørn Lauritzen).

Hvitkinggås *Branta leucopsis* (4 ± 3) 5 obs. 0 17.05.-30.05.

3-5 ind. Fiskumvannet 17.-26.5. og 1 ind. 30.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.). Gjennomsnittlig ankomstdato: 2.5. ± 22 dager (18 år).

Ringgås *Branta bernicla* (0,2 ± 0,4) 1 obs. 0 24.05.

Sjelden art på trekket i Øvre Eiker. I dagene 23.-24.5. ble det observert mange store flokker med ringgjess på til sammen flere tusen individer som trakk inn Oslofjorden, der de begynte å sirkle urolig rundt i flere timer før de fleste satte kursen sørvestover igjen for å fortsette trekket videre nordover langs kysten. Om kvelden 24.5. ble det observert to store flokker på ca. 200+500 ind. som sirklet over Fiskumvannet i en god halvtime fra kl. 21:30-22:00 (Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite, Edvard Lundteigen). Bare en gang tidligere er det sett en flokk med ringgjess trekke over Fiskumvannet og Øvre Eiker: 150-180 ind. på trekk 31.5.1999 (Jan Trygve Bollerud, Finn Gregersen). Disse ringgjessene tilhører underarten *hrota* som hekker på Svalbard. Den mørkbukete underarten *bernicla*, som hekker i Russland, er kun observert et par ganger i Øvre Eiker på vårtrekket (april) og høsttrekker (september).

En av flokkene på ca. 230 ringgjess som sirklet over Fiskumvannet om kvelden 24.5.2019. Foto: S.Stueflotten

Gravand *Tadorna tadorna* Ikke observert i 2019.

[Moskusand] *Carina moschata domestica* Ikke observert i 2019.

Mandarinand *Aix galericulata* (3 ± 8) 1 obs. 0 04.10.

1 hann Bergsvingen 4.10. (Steinar Stueflotten) næringssøkende på stubbåker sammen med over 200 stokkender. Dette er funn nr.3 av mandarinand i Øvre Eiker. Også de to foregående funnene ble gjort om høsten: 1 hann Vestfossen 30.9.-22.10.2018 og 1 hann Vestfosselva v/Fossesholm 11.-19.9.2016.

Brunnakke *Anas penelope* (59 ± 26) 56 obs. 0 16.04.-25.11.

Jevnlig på Fiskumvannet på vårtrekket medio april-mai, samt på høsttrekket september-november. Første vår-observasjon: 1 par Fiskumvannet 16.4. (Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 11.4. ± 9 dager (32 år). Jevnlig 2-10 ind. Fiskumvannet april-mai, maks. 14 ind. 26.4. (Andreas Hessvik-Trøite). Sommerfunn: 1-3 hanner Fiskumvannet i juni-juli. Jevnlig 1-7 ind. i august-november, større flokker på høsttrekket: 50 ind. Fiskumvannet 4.10. (Steinar Stueflotten), 21 ind. 20.10. (Lars Dolmen), 30 ind. 27.10. (Steinar Stueflotten mfl.).

Snadderand <i>Anas strepera</i>	(1 ± 2)	1 obs.	0	26.05.
Sjelden art i Øvre Eiker. 1 hann Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten).				
Krikkand <i>Anas crecca</i>	(76 ± 17)	93 obs.	0	03.04.-23.11.
Jevnlig på Fiskumvannet om våren (april-mai) og høsten (august-oktober). Første observasjon på vårtrekket: 1 hann Fiskumvannet 3.4. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.4. ± 10 dager (32 år). Jevnlig 10-30 ind. Fiskumvannet medio april-mai, maks. 120 ind. 19.4. (Steinar Stueflotten mfl.). 1 hunn m/6 pulli Hegstad beitemark 4.-11.6. (Steinar Stueflotten). Første funn på høsttrekket: 15 ind. Fiskumvannet 19.8., jevnlig 5-25 ind. ultimo august-oktober, maks. 75 ind. 4.10. (Steinar Stueflotten). Seinest 3 ind. Fiskumvannet 23.11. (Eirik Kristoffersen).				
Stokkand <i>Anas platyrhynchos</i>	(198 ± 48)	218 obs.	+	01.01.-25.12.
Vanlig hele året i isfrie elver og vann. Flest observasjoner på Fiskumvannet, Vestfosselva og Drammenselva. Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 4 % pa. i 11-års perioden 2009-2019. Jevnlig opptil 10-40 ind. i januar-april, spesielt i Vestfosselva, Drammenselva og Sandsbukta i Eikeren, maks. 55 ind. Vestfossen 18.2. (Morten Jagdum). Flere par hekker i kommunen. Første kull i Fiskumvannet 1.6. Høst: jevnlig opptil 25-100 ind. i Fiskumvannet og Vestfosselva, maks. 300 ind. Sandsbukta 12.9. (Steinar Stueflotten) og 200 ind. Bergsvingen 4.10. (Steinar Stueflotten). Siste observasjon: 5 ind. Vestfosselva v/Fossesholm 25.12. (Jorunn Villand).				
Stjertand <i>Anas acuta</i>	(4 ± 3)	2 obs.	0	28.04.-25.08.
1 par Fiskumvannet 28.4. (Morten Hunn). 1 hunnf. Fiskumvannet 25.8. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). Gjennomsnittlig ankomstdato: 19.4. ± 9 dager (18 år).				
Knekkand <i>Anas querquedula</i>	(9 ± 11)	38 obs.	+	24.04.-04.06.
1-4 ind. Fiskumvannet 24.4.-4.6. (Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen, Jorunn Villand mfl.), minst 1 par jevnlig i perioden, maks. 2 hanner + 2 hunner 25.4. og 3 hanner + 1 hunn 30.5. og 4.6., mulig hekkforsøk. Tidlig ankomst 24.4., jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.5. ± 10 dager (36 år). Sterk økning på 23 % pa. i perioden 2009-2019, 2019 er beste år til nå.				
Skjeand <i>Anas clypeata</i>	(8 ± 7)	4 obs.	0	08.04.-12.05.
1 hann Stryken, Hokksund 8.4. (Anders Hals), 1 par Fiskumvannet 11.-12.5. (Lars Dolmen, Johs Edvardsen, Steinar Stueflotten). Få observasjoner de to siste årene jamført perioden 2015-2017.				
Taffeland <i>Aythya ferina</i>	(6 ± 5)	3 obs.	+	26.10.-28.10.
1 hunn Fiskumvannet 26.-28.10. (*Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Melvin Åsum). Sterk økning i antall observasjoner på i gjennomsnitt 17 % pa. i perioden 2009-2019, men kun ett funn i 2019.				
Toppand <i>Aythya fuligula</i>	(112 ± 40)	117 obs.	+	01.01.-23.12.
Vanlig på Fiskumvannet vår (april-mai) og høst (september-november), jevnlig opptil 10-20 ind. Fiskumvannet april-mai, maks. 48 ind. 25.4. og jevnlig opptil 10-20 ind. september-november, maks. 50 ind. Fiskumvannet 15.11. 5 ind. Junger 24.4. (Eirik Kristoffersen). Kun fåtallig og sporadisk (1-9 ind.) på Fiskumvannet om sommeren. Vinter: opptil 10-13 ind. Sandsbukta, Eikeren og 1-9 ind. Vestfosselva jan-feb. 12 ind. Fiskumvannet og 2 ind. Sandsbukta 23.12. (Steinar Stueflotten). Økning i antall observasjoner på i gjennomsnitt 7 % pa. i perioden 2009-2019.				
Bergand <i>Aythya marila</i>	(10 ± 13)	25 obs.	0	14.04.-07.06.
1 hann Fiskumvannet 14.4.-7.6. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Lars Dolmen mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 5.5. ± 12 dager (21 år). 1 par Fiskumvannet 30.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten).				
Havelle <i>Clangula hyemalis</i>	Ikke observert i 2019.			
Svartand <i>Melanitta nigra</i>	(14 ± 12)	6 obs.	0	04.10.-25.11.
Sjelden på vårtrekket (ingen vårfunn i 2019). Normalt fåtallig, men regelmessig på høsttrekket i oktober-november. 1 hunnf. ind. jevnlig Fiskumvannet 4.10.-15.11. (Steinar Stueflotten mfl.), 2 ind. Fiskumvannet 25.11. (Steinar Stueflotten). Seineste observasjon i gjennomsnitt: 17.11. ± 13 dager (27 år).				
Sjørre <i>Melanitta fusca</i>	(1 ± 1)	2 obs.	(+)	10.10.-11.10.
Normalt bare fåtallig og sporadisk på høsttrekket ultimo september – medio november. 1 hunn Fiskumvannet 10.-11.10. (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum).				

Kvinand <i>Bucephala clangula</i>	(194 ± 53)	219 obs.	+	01.01.-25.12.
Vanlig art gjennom hele året i åpne vann og vassdrag, hyppigst vår og høst, mest tallrik på Fiskumvannet. Overvintrer i Drammenselva, Vestfosselva og isfrie partier av Fiskumvannet og Eikeren, men sjelden mer enn 5 ind. sammen. Jevnlig opptil 10-20 ind. i mars-april, maks. 25 ind. Fiskumvannet 19.4. Flere par hekker. Første kull observert på Fiskumvannet 26.5. Jevnlig opptil 10 ind. Fiskumvannet sep-nov, maks. 25 ind. 4.10. Vinter: maks. 15 ind. Sundet, Fiskumvannet 23.2. (Lars Dolmen). Økning i antall observasjoner på i gjennomsnitt 5 % pa. i perioden 2009-2019.				
Lappfiskand <i>Mergus albellus</i>	(4 ± 7)	1 obs.	0	4.10.
Sjelden art på vårtrekket (mars-mai) og høsttrekket (oktober – primo november). 1 1K Fiskumvannet 4.10. (Steinar Stueflotten).				
Siland <i>Mergus serrator</i>	(27 ± 7)	35 obs.	0	22.04.-27.10.
Sporadisk i sommerhalvåret, normalt hyppigst i mai. Stabil forekomst. Første vårobservasjon: 1 hann Fiskumvannet 22.4. (Lars Dolmen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato 1.5. ± 10 dager (32 år). Første kull m/6 pulli på Fiskumvannet 4.7. seinere to kull samme sted. Kun et par observasjoner om høsten, seinest 2 ind. Fiskumvannet 27.10. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 17.10. ± 14 dager (20 år).				
Laksand <i>Mergus merganser</i>	(49 ± 9)	61 obs.	0	03.01.-23.12.
Sporadisk i åpne vann og vassdrag gjennom det meste av året, hyppigst i vinterhalvåret på Fiskumvannet og i Vestfosselva. Stabil forekomst. Jevnlig 1-3 ind. Vestfosselva og Fiskumvannet i januar-mars. Jevnlig opptil 5-10 ind. Fiskumvannet i april, maks. 16 ind. Fiskumvannet 22.4. (Jorunn Villand). 1 kull m/4 pulli Fiskumvannet 9.8. (Lars Dolmen). Sporadisk 1-9 ind. Fiskumvannet og Eikeren N september-november, seinest 1 ind. Fiskumvannet 23.12.				
Vaktel <i>Coturnix coturnix</i>	(17 ± 15)	40 obs.	(+)	30.05.-20.08.
Første observasjon: 1 ind. sang Flesaker 30.5. (*Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 31.5. ± 12 dager (16 år). Mange funn i juni 2019: 1 ind. sang Sem 10.6. (Jens Erik Nygård). 1 ind. sang Busland 14.6. (Jon Ludvig Hals), 1 ind. sang Åker 14.-17.6. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), 2 ind. sang Bergsvingen 14.6.-12.7. (Steinar Stueflotten mfl.), 2 ind. Hals 16.-24.6. (Anders Hals), 1 ind. sang Hovland Ø 21.-25.6. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand), 1 ind. sang Bryn 21.-25.6. og 1 ind. sang Vålen 25.6. (Steinar Stueflotten), seinest 1 ind. sang Bergsvingen 19.-20.8. (Steinar Stueflotten). Positiv trend i perioden 2009-2019.				
Jerpe <i>Bonasa bonasia</i>	(10 ± 8)	3 obs.	0	15.06.-27.06.
1 ind. Svartskurden 15.6. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Bergsvannet S 27.6. (Steinar Stueflotten). 1 kull Gommerud 27.6. (Finn Michelsen). Fåtallig hekkefugl.				
Lirype <i>Lagopus lagopus</i>	(0,2 ± 0,4)	1 obs.	(+)	30.11.
1 ind. skutt Vf Ormåsen 30.11. (via Anders Hals). Sjelden vintergjest i Øvre Eiker, også flere observasjoner av liryper i Lier og Røyken i desember 2019, tidligere bl.a. flere observasjoner i Øvre Eiker vinteren 2002/2003, sist observert 2 ind. Hellefosstjern 27.10.17 (Anders Hals).				
Orrfugl <i>Tetrao tetrix</i>	(14 ± 7)	3 obs.	-	23.02.-24.08.
2 ind. Holtefjell 23.2. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Slettfjell 25.7. (Andreas Hessvik-Trøite mfl.). 1 hann Spærensetermyr 24.8. (Eirik Kristoffersen). Få registrerte observasjoner de tre siste årene med en gjennomsnittlig nedgang på -13 % pa. i perioden 2009-2019. Noe av denne nedgangen kan skyldes at flere har latt være å rapportere funn pga. jakt. Det skytes typisk 70-100 orrfugler i Øvre Eiker hver jakt sesong (ref. SSB).				
Storfugl <i>Tetrao urogallus</i>	(9 ± 5)	1 obs.	-	18.06.
2 tiurer Røysåsen 18.6. (Melvin Åsum). Markert nedgang i antall registrerte observasjoner de seks siste årene med en gjennomsnittlig nedgang på -17 % pa. i perioden 2009-2019. Noe av denne nedgangen kan skyldes at flere har latt være å rapportere funn pga. jakt. Det skytes typisk 50-70 storfugler i Øvre Eiker hver jakt sesong (ref. SSB).				
[Fasan] <i>Phasianus colchicus</i>	Ikke observert i 2019.			
Smålom <i>Gavia stellata</i>	(0,5 ± 0,7)	1 obs.	0	21.05.
Sjelden og fåtallig gjest på trekket vår og høst. 1 ind. overflygende Fiskumvannet 21.5. (Melvin Åsum). Sist observert 1 ad. Fiskumvannet 5.6.2016 (Jens Erik Nygård).				

Storlom *Gavia arctica* (21 ± 13) 30 obs. + 21.04.-24.07.
 Regelmessig på Fiskumvannet på vårtrekket, første observasjon: 3 ind. Fiskumvannet 21.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 22.4. ± 9 dager (34 år). Jevnlig 1-3 ind. Fiskumvannet ultimo april-mai, maks. 4 ind. 24.4. (Steinar Stueflotten). 1 par m/1 unge Kolbrekkvannet 15.-16.6. (Hans Jørgen Nilsen, Aleksander Solberg). 2 ind. Fiskumvannet 24.7. (Lars Dolmen). Ingen observasjoner høsten 2019. Gjennomsnittlig økning i antall observasjoner på 12 % pa. i perioden 2009-2019.

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis* (20 ± 12) 21 obs. + 01.01.-17.12.
 Sporadisk i vinterhalvåret september-primio april. 1 ind. v/Hokksundbrua 1.1. (Lars Dolmen). 1-3 ind. Langebru 3.1.-10.3. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 2 ind. Vestfosselva (Vølstad) 11.1. (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. Vestfosselva (Smørgrav-Berg) 15.-22.3. (Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen). 1 ind. Langebru 3.4. (Steinar Stueflotten). 1 ind. stasjonær Fiskumvannet 30.9.-28.10. (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum), 2 ind. 31.10. (Marius von Glahn). 1 ind. Langebru 14.11. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Vestfosselva (Smørgrav-Berg) 17.12. (Steinar Stueflotten). Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 11 % pa. i 2009-2019, men har vært relativt stabilt siste 5 år.

Toppsykker *Podiceps cristatus* (135 ± 53) 166 obs. + 01.01.-23.12.
 Observert jevnlig på Fiskumvannet fra primio april til medio november. Første vårobservasjon: 2 ind. Sandsbukta, Eikeren N 3.4. (Morten Jagdum), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 8.4. ± 12 dager (29 år). Jevnlig 2-16 ind. Fiskumvannet i april - mai, maks. 23 ind. 1.5. (Jon Ludvig Hals). 6-7 par hekket i Fiskumvannet, første kull (2 pulli) 18.6. (Steinar Stueflotten), 4 kull m/10 unger 24.7. (Lars Dolmen). Jevnlig 3-8 ind. Fiskumvannet september - medio november, maks. 10 ind. 30.9. og 11 ind. 18.10. (Steinar Stueflotten). Sjelden vintergjest: 1 ind. Sandsbukta 1.-20.1. (Jorunn Villand mfl.). 1 ind. Sandsbukta 23.12. (Steinar Stueflotten). Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 10 % pa. i 2009-2019, men har vært relativt stabilt siste 5 år.

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena* Ikke observert i 2019.

Horndykker *Podiceps auritus* (8 ± 8) 28 obs. (+) 25.04.-19.08.
 1 ind. Fiskumvannet 25.-30.4. (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 27.4. ± 8 dager (21 år). 1 par stasjonær Fiskumvannet 18.5.-22.6. som er en nokså uvanlig forekomst. 1 1K Fiskumvannet 19.8. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Andreas Hessvik-Trøite).

Storskarv *Phalacrocorax carbo* (66 ± 35) 80 obs. + 01.01.-25.12.
 Observert jevnlig det mest av året så lenge det er isfrie elver og vann, hyppigst om høsten. Flest observasjoner på Fiskumvannet og Eikeren. Vinterfunn: bl.a. 2-4 ind. Sandsbukta, Eikeren og 1 ind. Hellefossen og Hokksund i januar. Opptil 12 ind. Sandsbukta i desember. Jevnlig 1-2 ind. stasjonært Fiskumvannet i april-mai, maks. 20 ind. ptN Fiskumvannet 19.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). Jevnlig 1-9 ind. Fiskumvannet august-primio desember, maks. 36 ind. ptSØ 19.9. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten). 16 ind. Fiskumvannet og 13 ind. Sandsbukta 25.11. (Steinar Stueflotten). Antall observasjoner har økt med 12 % pa. i 2009-2019, men har flatet ut de siste 5 årene. Derimot har antall stasjonære individer i Eikeren og Fiskumvannet økt i seinere år.

Egretthege *Egretta alba* (0,5 ± 0,9) 1 obs. 0 28.05.
 1 ad. Fiskumvannet 28.5. (Bent Andersen, Odd Johannessen). Kan ha vært samme individ som ble observert i Steinsvika, Hole uka før. Det 6. funnet i Øvre Eiker. 5 av 6 funn er gjort i perioden 22.5.-9.6. Det siste er et høstfunn 9.9.2018.

Gråhege *Ardea cinerea* (61 ± 18) 62 obs. (+) 28.03.-25.12.
 Første observasjon 1 ind. Råen 28.3. (Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 28.3. ± 20 dager (29 år). 1-4 ind. jevnlig ved Fiskumvannet i april-august, maks. 5 ind. 16.7. (Trond Øigarden). Noen par hekket i et granholt på Rudsengene også i 2019 (reirbygging 24.4. v/Morten Jagdum). 1 ind. Gortjernmyra 5.8. (Finn Michelsen). 1-2 ind. sporadisk ved Fiskumvannet i september-oktober. Sjelden om vinteren: 1 ind. Vestfosselva v/Fossesholm 25.12. (Jorunn Villand).

Vepsevåk *Pernis apivorus* (5 ± 3) 5 obs. 0 26.05.-19.08.
 3 ind. Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 16.5. ± 10 dager (20 år). 1 ind. Rud, Fiskumvannet 25.6. (Jorunn Villand). 1 hunn Fiskumvannet 19.8. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 30.8. ± 11 dager (25 år).

Glente *Milvus milvus* (0,4 ± 0,7) 1 obs. 0 07.05.
 1 ind. Fiskumvannet 7.5. (Bent Andersen). Dette er funn nr. 4 av glente i Øvre Eiker. Det første ble gjort i 2011.

Havørn *Haliaeetus albicilla* (2 ± 2) 4 obs. 0 07.06.-16.12.
 2 ad. overflygende Fiskumvannet 7.6. (Lars Dolmen). 1 ind. overflygende Vestfossen 5.12. (Christoffer Mikalsen, Jan Trygve Bollerud). 1 ind. overflygende Hals 13.12. (Christian Dalen). 1 ind. Brekke, Eikeren 16.12. (Christoffer Mikalsen).

Adult havørn over Fiskumvannet 7.6.2019. Foto: Lars Dolmen

Sivhauk *Circus aeruginosus* (40 ± 24) 42 obs. + 23.04.-09.09.
 1-2 hunner jevnlig Fiskumvannet 23.4.-15.6. (Melvin Åsum, Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 1 hann Fiskumvannet 24.4. (Bjørn Lauritzen). 1 par Fiskumvannet 1.6. (Jorunn Villand). 1 hann Fiskumvannet 5.6. (Jorunn Villand). 1 hunn Fiskumvannet 11.7.-18.8. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Lars Dolmen mfl.), 2 hunnf. 8.8. 1 hunn Klunderud 28.7. (Per Øystein Klunderud). 1 ad. hann Fiskumvannet 18.8. (Johs Edvardsen, Inge Slaaen). 1 ad. hunn og 1 1K jevnlig Fiskumvannet 24.8.-9.9. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Lars Dolmen, mfl.). Gjennomsnittlig ankomstdato: 27.4. ± 12 dager (33 år). Siste observasjon i gjennomsnitt: 17.9. ± 12 dager (24 år).

Myrhauk *Circus cyaneus* (5 ± 2) 6 obs. 0 14.04.-26.09.
 1 3K hann Fiskumvannet 14.4. (Morten Hunn). 1 adult hann Fiskumvannet 18.4. (Jorunn Villand). 1 hunn Fiskumvannet 27.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 hunn Fiskumvannet 5.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 1K Fiskumvannet 8.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Fiskumvannet 26.9. (Andreas Hessvik-Trøite). Gjennomsnittlig ankomstdato: 21.4. ± 11 dager (31 år). Siste observasjon i gjennomsnitt: 11.10. ± 14 dager (25 år).

Hønehauk *Accipiter gentilis* (33 ± 10) 42 obs. (+) 25.01.-23.12.
 1 ind. sporadisk på diverse lokaliteter gjennom det meste av året, hyppigst om våren (mars - mai) og høsten (september - oktober). Flest observasjoner ved Fiskumvannet. 2 ind. Fiskumvannet 14.4. (Jon Ludvig Hals). Seinst 1 ad. Fiskumvannet 23.12. (Steinar Stueflotten).

Spurvehauk *Accipiter nisus* (48 ± 11) 54 obs. 0 03.01.-30.12.
 1 ind. sporadisk på diverse lokaliteter gjennom det meste av året, men heller sjelden om vinteren, hyppigst om høsten, 2 ind. sammen noen ganger. De fleste observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Krekling og Hokksund, flest ved Fiskumvannet. Vinter: 1 ind. Vestfossen 3.1. og 11.1. (Jorunn Villand og Bjørn Harald Larsen). 1 hunn Hals 23.2. (Anders Hals), 4 observasjoner diverse lokaliteter i desember. Stabil forekomst.

Musvåk <i>Buteo buteo</i>	(104 ± 35)	131 obs.	+	27.03.-07.11.
<p>Observert jevnlig i sommerhalvåret (april-oktober) spesielt i kulturlandskapet mellom Krekling og Hokksund, mer sjeldent ellers, hyppigst vår og høst. Flest observasjoner ved Fiskumvannet. Første observasjon: 3 ind. Bergsvingen 27.3. (Steinar Stueflotten, Jan Trygve Bollerud), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.3. ± 11 dager (32 år). Jevnlig 1-3 ind. om våren (april-mai), maks. 5 ind. 22.4. (Lars Dolmen). 1 reirfunn i Finnemarka 21.6. (Jon Ludvig Hals). Jevnlig 1-4 ind. om høsten (sept.-okt.), maks. 10 ind. Fiskumvannet 8.9. (Steinar Stueflotten mfl.). Siste høstobservasjon: 1 ind. Flesaker 7.11. (Steinar Stueflotten). Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 7 % pa. i perioden 2009-2019.</p>				
Fjellvåk <i>Buteo lagopus</i>	(2 ± 2)	7 obs.	(+)	04.04.-23.10.
<p>1 ind. sporadisk ved Fiskumvannet 4.-27.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 6.4. ± 14 dager (26 år). 1 ind. Øyvannet 19.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Fiskumvannet 6.10. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 23.10. (Melvin Åsum). Siste observasjon i gjennomsnitt: 23.10. ± 23 dager (20 år).</p>				
Kongeørn <i>Aquila chrysaetos</i>	(5 ± 4)	1 obs.	0	30.12.
<p>1 ind. overflygende Ese, Finnemarka 30.12. (Jon Ludvig Hals).</p>				
Fiskeørn <i>Pandion haliaetus</i>	(19 ± 12)	50 obs.	0	21.04.-18.08.
<p>1-2 ind. jevnlig ved Fiskumvannet 21.4.-18.8. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Jorunn Villand mfl.), 3 ind. 24.-25.4. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 17.4. ± 8 dager (38 år). Andre observasjoner: 1 ind. Drammenstjern, Finnemarka 15.6. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Kolbræk 16.7. (Aleksander Solberg). Ingen registrerte hekkefunn i 2019. Siste observasjon 1 ind. Fiskumvannet 18.8. (Bjørn Lauritzen mfl.). Seinest observasjon i gjennomsnitt: 04.09. ± 13 dager (21 år). Uvanlig mange observasjoner i 2019. Den 24.4. slo ei fiskeørn en stor brasme på Fiskumvannet som den ikke klarte å lette med. Den bakset seg deretter med byttet i klørne ca. 50 m inn til land ved Rudstøa, der den utmattet ble sittende en stund før den lettet og fløy bort uten byttet.</p>				
Tårnfalk <i>Falco tinnunculus</i>	(20 ± 10)	29 obs.	0	04.04.-04.10.
<p>Første observasjon: 1 ind. Hegstad, Fiskumvannet 4.4. (Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 9.4. ± 14 dager (34 år). 1 ind. jevnlig ved Fiskumvannet og Bergsvingen 4.-27.4. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Jon Ludvig Hals mfl.). 1 ind. Fiskumvannet og Bergsvingen 19.5. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand). 2 ind. Fiskumvannet 30.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1-2 ind. jevnlig ved Fiskumvannet 5.9.-4.10. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Bergsvingen 15.9. (Aleksander Solberg). Siste observasjon i gjennomsnitt: 06.10. ± 31 dager (23 år).</p>				
Dvergfalk <i>Falco columbarius</i>	(16 ± 6)	19 obs.	0	03.04.-25.11.
<p>1 hunn Bergsvingen og 1 par Hegstad 3.4. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 8.4. ± 10 dager (35 år). 1 par Øyvannet 6.4. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. jevnlig Fiskumvannet 17.4.-30.5. (Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Bergsvingen 7.5. (Steinar Stueflotten). 1 hann m/mat til unger Finnemarka 15.6. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Fiskumvannet 8.+12.9. (Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Øyvannet 19.9. (Jon Ludvig Hals). Seint funn: 1 hunnf. Fiskumvannet 25.11. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 13.10. ± 20 dager (23 år).</p>				
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	(24 ± 12)	29 obs.	+	05.05.-12.09.
<p>1-2 ind. jevnlig Fiskumvannet 5.5.-24.6. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Melvin Åsum mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 7.5. ± 9 dager (27 år). 1 ind. Bakkerud, Darbu 17.5. (Eirik Kristoffersen). 1-2 ind. sporadisk Fiskumvannet 11.-24.7. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Lars Dolmen). 1 ind. Fiskumvannet 19.8. (Steinar Stueflotten). 1 ad. Fiskumvannet 5.9. (Jorunn Villand). 2 ind. Fiskumvannet 7.-12.9. (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals mfl.), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 13.09. ± 15 dager (29 år). Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 12 % pa. i perioden 2009-2019.</p>				
Vandrefalk <i>Falco peregrinus</i>	(21 ± 14)	18 obs.	0	16.03.-27.10.
<p>1 tidlig ind. Bergsvingen 16.3. (Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 6.4. ± 14 dager (17 år). 1 ind. Fiskumvannet 16.4.-26.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals mfl.). 2 2K Sørby 12.5. (Steinar Stueflotten). 2 ind. Sørby 15.8. (Christoffer Mikalsen). 1 1K jevnlig Fiskumvannet 30.8.-27.10. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals mfl.), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 25.10. ± 24 dager (22 år).</p>				
Vannrikse <i>Rallus aquaticus</i>	(12 ± 14)	17 obs.	+	30.04.-19.08.
<p>1 ind. lokkelyd jevnlig Måsnesmyra, Fiskumvannet 30.4.-7.6. (Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen, Jon Ludvig Hals mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 8.5. ± 17 dager (15 år). 1 ind. lokkelyd Råen, Fiskumvannet 31.5.-4.6. (Steinar Stueflotten, Hans Petter Rømme). 1 ind. Hegstadmyra, Fiskumvannet 27.6. (Melvin Åsum). 1 ind. lokkelyd Hegstadmyra, Fiskumvannet 19.8. (Steinar Stueflotten). Mange observasjoner de fire siste årene, mulig hekking.</p>				

Myrrikse *Porzana porzana* (5 ± 14) 46 obs. (+) 26.04.-18.06.

1-2 ind. sang jevnlig Hegstadmyra-Måsnemyra, Fiskumvannet 26.4.-18.6. (Andreas Hessvik-Trøite, Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.). 1-2 ind. sang jevnlig Råen, Fiskumvannet 29.4.-15.6. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen mfl.). Et meget spesielt år med minst 4 stasjonære individer ved Fiskumvannet i minst 7 uker! Sannsynlig hekking. Tidlig ankomst i 2019, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.5. ± 11 dager (12 år).

Åkerrikse *Crex crex* (3 ± 3) 2 obs. 0 29.05.-10.06.

1 ind. drept av kjøretøy ved Rudstøa, Fiskumvannet 29.5. (Finn Gregersen). Fuglen ble innlevert til skinnsamlingen på Naturhistorisk museum i Oslo og fjær ble sendt til Oddvar Heggøy for isotopanalyse. 1 hann sang Sem 10.6. (Jens Erik Nygård). Gjennomsnittlig ankomstdato: 27.5. ± 7 dager (11 år). Arten sist observert i Øvre Eiker i 2015.

Trafikkdrept åkerrikse ved Rudstøa, Fiskumvannet 29.5.2019. Foto: Finn Gregersen

Sivhøne *Gallinula chloropus* (5 ± 4) 1 obs. 0 18.05.

1 ind. Fiskumvannet 18.5. (Hans Petter Rømme). Normalt fåtallig og sporadisk art i Øvre Eiker, svakt år i 2019.

Sothøne *Fulica atra* (116 ± 35) 104 obs. 0 01.01.-25.12.

Jevnlig i perioden medio april – november, mest tallrikt om høsten. Alle observasjoner er gjort i Fiskumvannet, Vestfosselva og Sandsbukta. Fåtallig vintergjest: 1-3 ind. Sandsbukta, Eikeren 1.1.-26.2. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand mfl.). 1 ind. Vestfosselva v/Fossesholm 3.2.-10.3. (Jorunn Villand). 5 ind. Vestfosselva v/Furua 7.12. (Bjørn Lauritzen). 1 ind. Vestfosselva v/Fossesholm 25.12. (Jorunn Villand). 1-2 ind. jevnlig Fiskumvannet april-mai, maks. 4 ind. 29.-30.4. Uvanlig fåtallig i Fiskumvannet i hekketida 2019, bare 1 par m/1 unge. Jevnlig 5-20 ind. Fiskumvannet i august-september og 15-30 ind. i oktober-november, maks. 47 ind. 31.10. (Marius von Glahn).

Trane *Grus grus* (66 ± 23) 92 obs. 0 28.03.-13.09.

Flest observasjoner er gjort om våren (april-mai), kun sporadisk om sommeren. Nesten alle observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Darbu og Sem, hyppigst ved Fiskumvannet. Første observasjon: 3 ind. Fiskumvannet og 2 ind. Bergsvingen 28.3. (Jorunn Villand mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 8.4. ± 12 dager (38 år). Jevnlig 2-10 ind. april-juni, maks. 14 ind. Fiskumvannet 15.5. (Steinar Stueflotten). 1 par Kolbergtjernmyra 12.5. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1 par m/1 juv ved Fiskumvannet i august (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals mfl.). Seinest 2 ind. Fiskumvannet 13.9. (Melvin Åsum), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 7.9. ± 11 dager (20 år).

Tjeld *Haemantopus ostralegus* (2 ± 2) 3 obs. + 22.04.-15.05.

8 ind. Fiskumvannet 22.4. (Lars Dolmen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.4. ± 17 dager (28 år). 1 ind. Fiskumvannet 9.5. og 15.5. (Steinar Stueflotten). Fåtallig, men nesten årlig om våren, sjelden sommer og høst. Økt forekomst i perioden 2009-2019.

Heilo <i>Pluvialis apricaria</i>	(11 ± 6)	17 obs.	0	19.04.-25.08.
5 ind. Fiskumvannet 19.4. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.4. ± 8 dager (33 år). 1+ ind. Fiskumvannet 24.4.+5.5.+9.5. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 10-65 ind. Skjelbred 6.-12.5. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten), maks. 120 ind. Skjelbred 12.5. (Morten Jagdum). 8 ind. Fiskumvannet 11.5. (Lars Dolmen). 14+40 ind. Bergsvingen 11.5. (Jorunn Villand). 1 ind. Fiskumvannet 19.-25.8. (Andreas Hessvik-Trøite, Steinar Stueflotten mfl.), 3 ind. Flesaker 24.8. (Jon Ludvig Hals). Siste observasjon i gjennomsnitt: 19.9. ± 12 dager (20 år).				
Vipe <i>Vanellus vanellus</i>	(120 ± 40)	147 obs.	+	19.03.-07.09.
Årlig i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund medio mars-juni, hyppigst ved Fiskumvannet. Første observasjon: 6 ind. Fiskumvannet 19.3. (Tore Haare), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 18.3. ± 9 dager (36 år). Jevnlig 1-10 ind. Fiskumvannet ultimo mars-mai, maks. 20 ind. 11.4. (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum). 4 par hekket på jordet Nf jernbana på Hegstad, bare 1 par vellykket m/4 flygedyktige juv 24.6. (Steinar Stueflotten), alle reir merket og spart av forpakter, 1 rugende hunn drept på reir av vandrefalk 7.5. Flere par hekket trolig også på Skjelbred, bla. 1 kull (3 pulli) 6.5. (Jorunn Villand). Ingen hekking påvist på Hegstad beitemark. Jevnlig 1-8 ind. Fiskumvannet i juni, hyppigst ved Hegstad. 3 1K Hegstad beitemark 4.7. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 9.8. (Lars Dolmen, Rune Zakariassen). 1 ind. Fiskumvannet 7.9. (Eirik Kristoffersen). jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 12.10. ± 22 dager (25 år).				
Dverglo <i>Charadrius dubius</i>	(3 ± 3)	5 obs.	0	19.04.-15.06.
1 ind. Fiskumvannet 19.+27.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.5. ± 11 dager (17 år). 2 ind. Fiskumvannet 26.5. og 1 ind. 30.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 2 ind. m/engstelig atferd på masselagringsplass Leirdalen, Hals 15.6. (Jon Ludvig Hals).				
Sandlo <i>Charadrius hiaticula</i>	(4 ± 4)	11 obs.	0	21.04.-10.10.
1 ind. ptN Fiskumvannet 21.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 21.4. ± 15 dager (21 år). 3 ind. Fiskumvannet 9.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 11.-30.5. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Fiskumvannet 8.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. ptS Fiskumvannet 19.9. (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum). 1 ind. ptS Fiskumvannet 10.10. (Steinar Stueflotten), sein observasjon, jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 20.9. ± 11 dager (12 år). Mange observasjoner i 2018 og 2019.				
Boltit <i>Charadrius morinellus</i>	Ikke observert i 2019.			
Småspove <i>Numenius phaeopus</i>	(4 ± 3)	11 obs.	0	27.04.-19.05.
1 ind. Fiskumvannet 27.4. (Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 2.5. ± 8 dager (34 år). Jevnlig 1-6 ind. Fiskumvannet 7.-19.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Lars Dolmen mfl.). 8 ind. Hals 10.5. (Anders Hals).				
Storspove <i>Numenius arquata</i>	(13 ± 8)	27 obs.	0	14.04.-31.08.
1 ind. Fiskumvannet 14.4. (Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 11.4. ± 7 dager (38 år). Jevnlig 1-4 ind. Fiskumvannet 14.4.-7.5. (Jon Ludvig Hals, Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten mfl.), maks. 9 ind. Flesaker 16.4. (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 3.6. (Melvin Åsum). 6 ind. Fiskum 14.6. (Per Ø. Klunderud). 2 ind. loddelyd Bergsvingen 20.6. (Steinar Stueflotten). Til sammen 25 ind. Fiskumvannet 11.8. (Lars Dolmen). 2-3 ind. Fiskumvannet 18.-29.8. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Fiskumvannet 31.8. (Lars Dolmen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 8.9. ± 14 dager (21 år).				
Svarthalespove <i>Limosa limosa</i>	(1 ± 1)	1 obs.	0	26.05.
1 ind. Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten). Også observert ved Fiskumvannet i 2017 og 2018.				
Lappspove <i>Limosa lapponica</i>	(0,5 ± 0,8)	1 obs.	0	09.05.
1 ind. ptN Fiskumvannet 9.5. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 2.5. ± 14 dager (8 år). Sist observert Fiskumvannet 13.4.2017.				
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	(5 ± 5)	17 obs.	(+)	25.04.-25.08.
2 hanner + 1 hunn Fiskumvannet 25.4. (Eirik Kristoffersen, Jorunn Villand mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 5.5. ± 7 dager (27 år). 2 ind. Fiskumvannet 8.5. (Andreas Hessvik-Trøite). 17 ind. Fiskumvannet 9.5. (Steinar Stueflotten). 1 hann Fiskumvannet 11.-19.5. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Fiskumvannet 8.8. (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum). 1 ind. Fiskumvannet 24.-25.8. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite). Mange observasjoner i 2019.				

- Myrsnipe *Calidris alpina*** (5 ± 4) 5 obs. 0 19.05.-19.09.
1 ind. Fiskumvannet 19.5. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 9.5. ± 11 dager (13 år). 1 1K Hegstad beitemark 14.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Fiskumvannet 19.9. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 28.9. ± 13 dager (20 år).
- Strandsnipe *Actitis hypoleucos*** (27 ± 8) 22 obs. 0 25.04.-01.09.
Hyppigst om våren fra ultimo april til mai, normalt bare 1-2 ind. sammen. 68 % av observasjonene er gjort ved Fiskumvannet. 1 ind. Fiskumvannet 25.4. (Eirik Kristoffersen, Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 29.4. ± 11 dager (28 år). Jevnlig 1-3 ind. Fiskumvannet mai-juni, maks. 5 ind. 11.5. (Lars Dolmen). 1 par Svartskurden og 1 par Mellomtjern 12.5. (Steinar Stueflotten). Sporadisk om sommeren, seinest 1 ind. Gunhildrud 1.9. (Bjørn Lauritzen).
- Skogsnipe *Tringa ochropus*** (41 ± 15) 26 obs. 0 06.04.-18.08.
Spredt ved myr og vann i skogstraktene, ellers vanlig ved Fiskumvannet på vårtrekket i april-mai. Sjelden på høsttrekket. 1 ind. Fiskumvannet 6.4. (Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 9.4. ± 7 dager (22 år). Jevnlig 1-3 ind. Fiskumvannet i april-mai. Ingen sikre hekkefunn i 2019. 1 ind. Hegstad beitemark 9.8. (Rune Zakariassen). 1 ind. Fiskumvannet 18.8. (Lars Dolmen).
- Gluttsnipe *Tringa nebularia*** (21 ± 9) 31 obs. 0 23.04.-24.08.
Regelmessig på trekket vår (ultimo april-mai) og høst (august). 1 ind. Fiskumvannet 23.4. (Melvin Åsum), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 29.4. ± 5 dager (31 år). Jevnlig 1-8 ind. Fiskumvannet 23.4.-24.5., maks. 35 ind. ptN Fiskumvannet 9.5. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand mfl.), 15 ind. 19.5. (Andreas Hessvik-Trøite mfl.). Alle observasjoner er gjort ved Fiskumvannet. Sporadisk om sommeren og på høsttrekket. 1-4 ind. 10.-24.8. (Lars Dolmen, Jorunn Villand mfl.). Siste observasjon i gjennomsnitt: 2.9. ± 12 dager (23 år).
- Grønnstilk *Tringa glareola*** (32 ± 9) 47 obs. 0 23.04.-11.08.
Alle observasjoner unntatt to er gjort ved Fiskumvannet i 2019, de fleste på vårtrekket ultimo april-mai. 1 ind. Fiskumvannet 23.4. (Melvin Åsum), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 27.4. ± 9 dager (26 år). Jevnlig 1-25 ind. på vårtrekket, maks. 40 ind. 9.5. og 33 ind. 12.5. (Steinar Stueflotten). Sporadisk 1-2 ind. i juni-august. Seinest 2 ind. pts 11.8. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Kolbergtjernmyra 12.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Flårane, Finnemarka 1.6. (Jon Ludvig Hals).
- Rødstilk *Tringa totanus*** (8 ± 4) 14 obs. 0 06.04.-09.08.
1 ind. Fiskumvannet 6.4. (Anders Hals), tidlig ankomst, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 25.4. ± 10 dager (37 år). Jevnlig 1-5 ind. Fiskumvannet 23.4.-30.5. (Melvin Åsum, Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite mfl.). 50 ind. Fiskumvannet 19.5. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten mfl.). Dette er tangering av største flokk fra 8.5.1983. Siste observasjon: 3 ind. Fiskumvannet 9.8. (Lars Dolmen).
- Kvartbekkasin *Lymnocyptes minimus*** (3 ± 3) 9 obs. ++ 28.09.-27.10.
1-3 ind. jevnlig Hegstad beitemark, Fiskumvannet 28.9.-27.10. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.), maks. 5 ind. 4.10. (Steinar Stueflotten). God forekomst i 2018 og 2019. Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 27 % pa. i perioden 2009-2019.

Kvartbekkasin, Hegstad beitemark 27.10.2019. Foto: Jon Ludvig Hals

Rugde <i>Scolopax rusticola</i>	(15 ± 5)	5 obs.	0	06.02.-22.12.
Få observasjoner i 2019. 1 ind. Hals 6.2. og 23.2. (Anders Hals). 2 ind. Øytjern, Finnemarka 17.5. (Johs Edvardsen). 1 ind. Østerud, Eikeren 31.5. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Hals 22.12. (Anders Hals). Sjelden vintergjest.				
Enkeltebekkasin <i>Gallinago gallinago</i>	(103 ± 45)	147 obs.	+	03.04.-30.10.
Vanlig art i sommerhalvåret (april-oktober), hyppigst i trekketidene vår og høst. 99 % av alle observasjoner er gjort ved Fiskumvannet. 1 ind. Hegstadmyra 3.4. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 4.4. ± 8 dager (30 år). Jevnlig 1-7 ind. Fiskumvannet i april-juni, maks. 10 ind. 19.5. (Andreas Hessvik-Trøite). Jevnlig 1-9 ind. Fiskumvannet i juli-august, maks. 20 ind. 8.8. (Steinar Stueflotten mfl.) og 35 ind. 24.8. (Jon Ludvig Hals). Jevnlig opptil 20-30 ind. Fiskumvannet september-oktober, maks. 45 ind. 4.10. (Steinar Stueflotten) og 51 ind. 26.10. (Jon Ludvig Hals). Andre lokaliteter: 1 ind. Kolbergjernmyra 12.5. (Steinar Stueflotten), 1 ind. Kolbergsetra 18.5. (Eirik Kristoffersen), Seinest 2 ind. Fiskumvannet 30.10. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 28.10. ± 16 dager (31 år). Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 10 % pa. i perioden 2009-2019, men har flatet noe ut de siste 5 årene.				
Dobbeltbekkasin <i>Gallinago media</i>	(2 ± 3)	1 obs.	0	13.05.
1 ind. sang/spill Hegstad beitemark 13.5. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 10.5. ± 9 dager (22 år).				
Dvergmåke <i>Larus minutus</i>		Ikke observert i 2019.		
Hettemåke <i>Larus ridibundus</i>	(9 ± 3)	8 obs.	(-)	16.04.-18.06.
Fåttallig og kun sporadisk i sommerhalvåret. Alle observasjoner i 2019 er gjort ved Fiskumvannet. 5 ind. 16.4. (Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 7.4. ± 9 dager (32 år). Sporadisk 3-6 ind. 16.-30.4. 1 ad. 26.5. (Jon Ludvig Hals). 2 ind. 1.6. (Mette Myhrer mfl.). 1 ind. 18.6. (Steinar Stueflotten). Svak negativ trend i perioden 2009-2019.				
Fiskemåke <i>Larus canus</i>	(60 ± 12)	58 obs.	0	05.04.-18.10.
Jevnlig i sommerhalvåret, hyppigst i april-juni. 90 % av observasjonene er gjort ved Fiskumvannet. 3 ind. Sundet, Fiskumvannet 5.4. (Morten Jagdum), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 5.4. ± 11 dager (29 år). Jevnlig opptil 20-50 ind. Fiskumvannet utover i april-mai, maks. 130 ind. 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten) og 120 ind. Sem 31.5. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-15 ind. juni-august, maks. 30 ind. 4.6. (Steinar Stueflotten). 1 ind. sporadisk 8.9.-18.10. (Steinar Stueflotten mfl.). Siste observasjon i gjennomsnitt: 3.11. ± 19 dager (25 år).				
Sildemåke <i>Larus fuscus</i>	(18 ± 7)	26 obs.	+	22.03.-31.08.
1 ind. Hokksund 22.3. (Morten Jagdum), tidlig ankomst, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 15.4. ± 11 dager (25 år). Sporadisk 1-6 ind. Fiskumvannet og Bergsvingen medio april-august, maks. 26 ind. Bergsvingen 26.5. (Steinar Stueflotten). Sjelden på andre lokaliteter. 3 par hekket på Bånepina, Eikeren, rugende + 2 juv 4.7. (Steinar Stueflotten). Siste observasjon: 1 ind. Fiskumvannet 31.08. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 14.9. ± 25 dager (16 år). Antall observasjoner har økt med i gjennomsnitt 7 % pa. i perioden 2009-2019.				
Gråmåke <i>Larus argentatus</i>	(51 ± 11)	49 obs.	0	01.01.-14.11.
Jevnlig langs hovedvassdragene i april-oktober, mer sjeldent om vinteren. Jevnlig 1-25 ind. Fiskumvannet i april-mai, maks. 100 ind. 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten). 50 ind. Bergsvingen 15.5. (Steinar Stueflotten). Opptil 15-25 ind. Fiskumvannet om sommeren, maks. 25 ind. 18.8. (Lars Dolmen). 2 ind. Bånepina, Eikeren 4.7. (Steinar Stueflotten) Jevnlig 1-16 ind. i september-oktober, maks. 25 ind. Fiskumvannet 13.10. (Steinar Stueflotten mfl.). Siste observasjon 1 ind. Fiskumvannet 14.11. (Steinar Stueflotten).				
Svartbak <i>Larus marinus</i>	(8 ± 3)	8 obs.	0	23.02.-25.11.
1 ind. Hokksund 23.2. (Lars Dolmen). Sporadisk 1-2 ind. Fiskumvannet april-mai (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen mfl.). 1 ind. Bergsvingen 26.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 4.7. (Steinar Stueflotten) og 19.8. (Andreas Hessvik-Trøite). Siste observasjon: 1 ind. Fiskumvannet 25.11. (Steinar Stueflotten).				
Makrellterne <i>Sterna hirundo</i>	(2 ± 2)	2 obs.	0	30.05.-18.08.
6 ind. Fiskumvannet 30.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomst: 11.5. ± 7 dager (28 år). 2 ind. Fiskumvannet 18.8. (Lars Dolmen). jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 9.9. ± 13 dager (22 år).				
Rødnebbterne <i>Sterna paradisaea</i>		Ikke observert i 2019.		

Bydue <i>Columba livia domestica</i>	(35 ± 13)	41 obs.	0	03.01.-25.12.
Observeres jevnlig i kulturlandskapet mellom Vestfossen og Hokksund, hyppigst og mest tallrikt i vinterhalvåret. Jevnlig opptil 60-85 ind. Vestfossen januar-april, maks. 140 ind. 3.1. og 110 ind. 15.3. (Steinar Stueflotten). Normalt bare 2-3 ind. i Hokksund, men 60 ind. Røren, Hokksund 3.3. (Jorunn Villand). 1-2 ind. Bergsvingen i april. 2 ind. Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten). Jevnlig opptil 10-50 ind. Vestfossen september-desember. Opptil 70-100 ind. Furua 21.-27.10. (Steinar Stueflotten mfl.). 50 ind. Hokksund 17.12. (Steinar Stueflotten).				
Skogdue <i>Columba oenas</i>	(7 ± 4)	4 obs.	0	23.03.-04.11.
1 ind. Junger 23.3. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomst: 29.3. ± 14 dager (36 år). 2-4 ind. Bergsvingen 28.-30.3. (Jorunn Villand, Eli Bondlid). 2 1K Furua, Fiskumvannet 4.11. (Steinar Stueflotten) som er det seineste kjente funnet av skogdue i Øvre Eiker, jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 23.9. ± 16 dager (20 år).				
Ringdue <i>Columba palumbus</i>	(157 ± 37)	132 obs.	0	04.03.-14.11.
Jevnlig i sommerhalvåret fra medio mars til medio oktober, hyppigst i trekktidene vår og høst i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund, ellers spredte observasjoner i skogstraktene. Ingen vinterobservasjoner i 2019. 1 ind. Haug, Hokksund 4.3. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomst: 14.3. ± 12 dager (34 år). Jevnlig opptil 10-30 ind. i mars-april, maks. 150 ind. Fiskumvannet 17.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals) og 150 ind. Søndre Gulliksrud 23.4. (Morten Jagdum). Opptil 30-50 ind. Fiskumvannet mai-juni og opptil 50-200 ind. august-september, maks. 300 ind. Råen 6.9. og 250 ind. Fiskumvannet 12.9. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 20-50 ind. Fiskumvannet i første halvdel av oktober, maks. 400 ind. 6.10. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten mfl.). Seinest 1 ind. Flesaker 14.11. (Steinar Stueflotten), sein observasjon jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 20.10. ± 13 dager (34 år).				
Tyrkerdue <i>Streptopelia decaocto</i>	(8 ± 6)	8 obs.	0	29.06.-07.12.
1 ind. sang Gunhildrud 29.6. (Bjørn Lauritzen). 1 ind. Sem 11.9. (Jorunn Villand). 1-6 ind. Bergsvingen 21.9-14.11. (Jorunn Villand). 1 ind. Fossesholm 4.11. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Bergsvingen 7.12. (Jorunn Villand).				
Gjøk <i>Cuculus canorus</i>	(11 ± 7)	11 obs.	0	17.05.-11.08.
1 ind. sang Fiskumvannet 17.-18.5. (Steinar Stueflotten, Hans Jørgen Nilsen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 16.5. ± 5 dager (32 år). 1 ind. sang Rørtjern, Junger 18.5. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. sang Sørby 24.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 26.5. + 3.6. (Jon Ludvig Hals, Melvin Åsum mfl.). 2 ind. sang Spiten 26.6. (Finn Michelsen mfl.). 1 ind. sang Damåsen 29.6. (Lars Dolmen). 1 ind. Fiskumvannet 15.7. (Jorunn Villand). 1 1K Hoensmarka grustak 3.8. (Johs Edvardsen). 1 1K Fiskumvannet 11.8. (Lars Dolmen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 31.8. ± 12 dager (15 år).				
Haukugle <i>Surnia ulula</i>	Ikke observert i 2019.			
Spurveugle <i>Glaucidium passerinum</i>	(8 ± 6)	2 obs.	0	21.09.-31.12.
Få observasjoner og ingen hekkefunn i 2019 (svakt smågnagerår). 1 ind. sang Drammenstjern, Finnemarka 21.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Drammenstjern 31.12. (Jon Ludvig Hals).				
Kattugle <i>Strix aluco</i>	(9 ± 5)	3 obs.	-	15.06.-20.12.
1 ind. Bergsvingen 15.6. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Sørby 27.11. (Christoffer Mikalsen). 1 ind. Hals 20.12. (Anders Hals). Negativ trend med en gjennomsnittlig nedgang på -10 % pa. i perioden 2009-2019.				
Hornugle <i>Asio otus</i>	Ikke observert i 2019.			
Jordugle <i>Asio flammeus</i>	(3 ± 3)	10 obs.	0	06.04.-29.09.
1 ind. Fiskumvannet 6.4. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 12.4. ± 12 dager (26 år). 1 ind. Hegstadmyra 17.4. (Morten Hunn). 1 ind. jevnlig Fiskumvannet 24.5.-5.6. (Andreas Hessvik-Trøite, Jorunn Villand mfl.). 2 ind. Fiskumvannet 29.9. (Bent Andersen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 24.10. ± 22 dager (15 år). Mange funn i 2019.				
Perleugle <i>Aegolius funereus</i>	(1 ± 1)	2 obs.	(+)	28.02.-01.03.
1 hann sang/spill Drammenstjern, Finnemarka 28.2.-1.3. (Jon Ludvig Hals).				
Nattravn <i>Caprimulgus europaeus</i>	(7 ± 2)	7 obs.	0	31.05.-24.06.
1 ind. sang/spill Lauvbråten og Østerud, Eikeren 31.5. (Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. sang/spill Tørrbekk, Eikeren 8.6. (Lars Dolmen mfl.). 1 ind. sang/spill Kjerringberget, Eikeren 14.6. (Kristin Bjartnes). 1 ind. sang/spill Lauvbråten og Storekleiv, Eikeren 24.6. (Steinar Stueflotten). Gjennomsnittlig ankomstdato: 21.5. ± 6 dager (17 år).				

Tårnseiler <i>Apus apus</i>	(65 ± 14)	76 obs.	0	05.05.-19.08.
Jevnlig i perioden mai-august. 97 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Krekling og Hokksund. 1 ind. Fiskumvannet 5.5. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 11.5. ± 4 dager (30 år). Jevnlig opptil 15-30 ind. Fiskumvannet i mai-juni, maks. 50 ind. 22.5. og 29.5. (Jorunn Villand). Jevnlig opptil 10-25 ind. juli-august, maks. 40 ind. Hegstad 1.8. (Jorunn Villand). Ellers bl.a. 40+ ind. Gunhildrud 29.6. (Bjørn Lauritzen), 1 ind. Hakavik 4.7. (Steinar Stueflotten). Seinst 5-7 ind. Fiskumvannet 19.8. (Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite).				
Hærfugl <i>Upupa epops</i>	(0,5 ± 0,7)	1 obs.	0	-02.11.
1 ind. Besseberg 2.11. (Anders Besseberg), skal ha vært på lokaliteten i flere dager. Sist observert 1 ind. Vestfossen 3.11.2016. 5 av 7 funn er gjort om høsten.				
Vendehals <i>Jynx torquilla</i>	(10 ± 7)	5 obs.	0	23.04.-19.05.
1 ind. sang Åssideveien 23.4. (Per Øystein Klunderud), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.5. ± 7 dager (28 år). 1-2 ind. Hals 4.-10.5. (Anders Hals). 1 ind. sang Fiskumvannet 19.5. (Steinar Stueflotten mfl.).				
Gråspett <i>Picus canus</i>	(16 ± 6)	14 obs.	0	20.01.-30.12.
1 ind. Junger 20.1. (Eirik Kristoffersen). 1-2 ind. (par) Drammenstjern, Finnemarka 23.2.-2.3. (Jon Ludvig Hals). 2 ind. Klunderud 30.3. (Per Øystein Klunderud). 1 hunn sporadisk Fiskumvannet 6.9.-30.10. (Steinar Stueflotten mfl.). 1-2 ind. Drammenstjern 16.11.-30.12. (Jon Ludvig Hals). 1 hann Ese, Finnemarka 30.12. (Jon Ludvig Hals).				
Grønnspekk <i>Picus viridis</i>	(15 ± 5)	10 obs.	0	04.03.-28.10.
1 ind. Halshaugen 4.3. og 27.4. (Anders Hals). 1 ind. Spærensetra 24.4. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Gommerud 3.5. (Finn Michelsen). 1 ind. Øytjern 17.5. (Johs Edvardsen). 2 ind. Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals mfl.). 1 1K Åssideveien 12.7. (Per Øystein Klunderud). 2 1K Verp 3.8. (Johs Edvardsen). 1 ind. Fiskumvannet 18.10. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Drammenstjern, Finnemarka 28.10. (Steinar Stueflotten).				
Svartspett <i>Dryocopus martius</i>	(23 ± 8)	15 obs.	0	05.01.-27.10.
1 ind. Sundhaugen 5.1. (Bjørn Lauritzen) og 26.1. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Gommerud 22.3. (Finn Michelsen). 2 ind. Åssideveien 30.3. (Per Øystein Klunderud). 1 hann reirbygging Nord-Svartskurden 12.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Steintjern 18.5. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Fiskumvannet 1.8. (Jorunn Villand). 1 ind. Gorrtjern 5.8. (Finn Michelsen). 1 ind. Røkebergjtjerna 15.8. (Bjørn Lauritzen). 1 ind. Gunhildrud 1.9. (Bjørn Lauritzen). 1 ind. Fiskumvannet 22.+30.9. (Melvin Åsum, Jorunn Villand mfl.). 1 ind. Fiskumvannet 27.10. (Steinar Stueflotten).				
Flaggspett <i>Dendrocopos major</i>	(73 ± 21)	50 obs.	-	03.01.-23.12.
Jevnlig gjennom hele året, spredt på mange lokaliteter, hyppigst om våren. Normalt bare enkeltindivider. 1 reirfunn Hegstadmyra sumpskog i mai (Steinar Stueflotten mfl.). Negativ trend med en nedgang på -6 % pa. 2009-2019.				
Dvergspett <i>Dendrocopos minor</i>	Ikke observert i 2019.			
Tretåspett <i>Picoides tridactylus</i>	(4 ± 2)	4 obs.	0	12.05.-24.08.
1 par Svartskurden 12.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Bergsetervollen 27.6. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Sagelva, Finnemarka 2.7. (Johnny R. Pedersen). 1 ind. Svartskurden 24.8. (Eirik Kristoffersen).				
Sanglerke <i>Alauda arvensis</i>	(114 ± 33)	168 obs.	+	18.02.-27.10.
Jevnlig i perioden ultimo mars-oktober, hyppigst om våren (april-mai) og høsten (september-oktober). Alle observasjoner er gjort i kulturlandskapet Darbu-Hokksund-Horne. 2 ind. Sem 18.-19.2. (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand), et tidlig funn, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 10.3. ± 13 dager (34 år). Jevnlig 1-20 ind. diverse lokaliteter ultimo mars-mai, opptil 40 ind. Bergsvingen ultimo mars, maks. 150 ind. 30.3. (Eli Bondlid). Typisk 1-2 ind. diverse lokaliteter utover sommeren, ingen kjente hekkefunn i 2019. Jevnlig 1-12 ind. ptS september-oktober, opptil 25-40 ind. flere dager, maks. 45 ind. Fiskumvannet 21.9. (Jon Ludvig Hals). Seinst 1 ind. Hegstad beitemark 27.10. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 18.10. ± 10 dager (31 år). Positiv trend med en gjennomsnittlig økning i antall observasjoner på 6 % pa. 2009-2019.				
Sandsvale <i>Riparia riparia</i>	(20 ± 8)	24 obs.	0	21.04.-08.09.
Jevnlig 1-5 ind. Fiskumvannet ultimo april-august. Første observasjon: 1 ind. Fiskumvannet 21.4. (Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 25.4. ± 6 dager (28 år). Maks. 50 ind. Fiskumvannet 7.9. (Eirik Kristoffersen). Seinst 1 ind. Hegstad beitemark 8.9. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 5.9. ± 12 dager (22 år).				

Låvesvale *Hirundo rustica* (104 ± 23) 124 obs. + 07.04.-11.10.
 Jevnlig i perioden ultimo april-september, hyppigst på vårtrekket (mai) og høsttrekket (august-september). 95 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund. 1 ind. Hegstad beitemark 7.4. (Jon Ludvig Hals), tidlig ankomst, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 19.4. ± 8 dager (29 år). Jevnlig opptil 10-50 ind. Fiskumvannet ultimo april-mai, maks. 150 ind. 2.5. (Ole Bjørn Braathen) og 100 ind. 5.5., 26.5. og 30.5. Ingen kjente hekkefunn i 2019. Jevnlig opptil 10-60 ind. i august-september, maks. 140 ind. Fiskumvannet 8.9. (Steinar Stueflotten). Seinest 1 ind. Fiskumvannet 11.10. (Melvin Åsum), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 1.10. ± 14 dager (32 år). Positiv trend med en gjennomsnittlig økning på 6 % pa. 2009-2019.

Taksvale *Delichon urbicum* (30 ± 10) 36 obs. 0 25.04.-11.09.
 Sporadisk i perioden ultimo april-primio september. 92 % av observasjonene er gjort i området rundt Fiskumvannet. 1 ind. Fiskumvannet 25.4. (Eirik Kristoffersen mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 26.4. ± 4 dager (27 år). Fåfallig, 1-10 ind. på vårtrekket ultimo april-mai, maks. 30 ind. Fiskumvannet 5.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), mer sporadisk 1-2 ind. i juni-juli. 2 ind. besøker bebodd reir Hakavik 4.7. (Steinar Stueflotten). Noe mer tallrik på høsttrekket i august, maks. 40 ind. Bomenga 11.8. (Steinar Stueflotten) og 15 ind. Fiskumvannet 21.8. (Jostein Myre). 2 ind. Fiskumvannet 7.+11.9. (Jostein Myre mfl.), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 9.9. ± 12 dager (29 år).

Trepiplerke *Anthus trivialis* (22 ± 6) 22 obs. 0 24.04.-02.10.
 Sporadisk i perioden ultimo april-medio september, hyppigst på vårtrekket i mai. 1 ind. Junger 24.4. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.5. ± 8 dager (32 år). Jevnlig 1-3 ind. sang diverse lokaliteter i mai-juni. Sannsynlig hekking Fiskumvannet. Sporadisk 1-2 ind. Fiskumvannet juli-medio september. Seint funn: 1 ind. Fiskumvannet 2.10. (Eirik Kristoffersen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 15.9. ± 15 dager (27 år).

Heiplierke *Anthus pratensis* (71 ± 32) 102 obs. + 31.03.-30.10.
 Regelmessig i trekketidene vår (april-mai) og høst (medio august-oktober). 98 % av alle observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Sem, de fleste ved Fiskumvannet. 5 ind. Bergsvingen 31.3. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.4. ± 8 dager (34 år). Jevnlig opptil 10-30 ind. Fiskumvannet i april-medio mai, maks. 50 ind. Hegstad 4.5. og 50 ind. Bergsvingen 11.5. (Jorunn Villand). Jevnlig 5-30 ind. på høsttrekket, maks. 50 ind. Fiskumvannet 25.8. og 4.10. (Steinar Stueflotten). Seinest 1 ind. Hegstad beitemark 30.10. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 28.10. ± 14 dager (29 år). Positiv trend med en gjennomsnittlig økning på 12 % pa. i perioden 2009-2019.

Gulerle *Motacilla flava* (29 ± 24) 34 obs. + 01.05.-05.09.
 Jevnlig i periodene mai og juli-august, hyppigst på vårtrekket i mai og høsttrekket i august. Alle observasjoner er gjort ved Fiskumvannet. 1 ind. Fiskumvannet 1.5. (Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 5.5. ± 5 dager (33 år). Jevnlig 1-5 ind. Fiskumvannet i mai, maks. 50 ind. 18.5. (Hans Petter Rømme), 65 ind. 19.5. (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen) og 25 ind. 30.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). Hekking ikke påvist i 2019. Jevnlig 1-10 ind. Hegstad beitemark i august, maks. 25 ind. 24.8. (Jon Ludvig Hals). Siste observasjon: 2 ind. Hegstad beitemark 5.9. (Jorunn Villand), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 3.9. ± 11 dager (29 år). Positiv trend med en gjennomsnittlig økning på 16 % pa. i perioden 2009-2019, men med utflåting siste 5 år.

Vintererle *Motacilla cinerea* (11 ± 9) 9 obs. + 28.03.-06.10.
 1 ind. Bergsvingen 28.3. (Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 31.3. ± 9 dager (32 år). 1 ind. Hegstad beitemark 11.4. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Dørjebu 19.4. (Jorunn Villand). 1 hann Fiskumvannet 21.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 ind. Kolbræk 18.5. (Hans Jørgen Nilsen). 1 ind. Junger 1.6. (Johs Edvardsen). 1 ind. Fiskumvannet 8.9. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Melvin Åsum). 1 ind. Fiskumvannet 13.9. (Melvin Åsum). 1 ind. Fiskumvannet 6.10. (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen, Andreas Hessvik-Trøite mfl.), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 11.10. ± 23 dager (25 år). Positiv trend med en gjennomsnittlig økning på 15 % pa. i perioden 2009-2019.

Linerle *Motacilla alba* (148 ± 36) 186 obs. + 31.03.-24.09.
 Jevnlig i perioden april-september, hyppigst i trekketidene vår og høst. 93 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund. 1 ind. Hals 31.3. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.4. ± 6 dager (32 år). Jevnlig 1-10 ind. april-mai. 1 par hekket i tårnet på Fiskumvannet. Jevnlig 1-12 ind. juni-august, maks. 15 ind. Hegstad beitemark 19.8. (Jorunn Villand). Jevnlig 1-15 ind. v/Fiskumvannet i september, maks. 25 ind. Hegstad beitemark 5.9. og 15.9. (Jorunn Villand). Seinest 3 ind. Hegstad beitemark 24.9. (Jorunn Villand), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 12.10. ± 17 dager (32 år). Positiv trend med en gjennomsnittlig økning på 5 % pa. i perioden 2009-2019.

Sidensvans *Bombycilla garrulus* (14 ± 6) 14 obs. 0 23.02.-23.12.

8 ind. Hegstad 23.2. (Jorunn Villand). 25 ind. Holegata Sf Røkeberg 25.2. (Finn Michelsen). 54 ind. Bergsvingen 5.3. (Melvin Åsum). 4 ind. Fiskumvannet 26.10. og 150 ind. Sem 27.10. (Steinar Stueflotten). 50 ind. Langebru 28.10. (Jorunn Villand), 120 ind. Horgen 23.11. (Eli Gates). 7 ind. Baksteval 29.11. (Bjørn Lauritzen). 11 ind. Hokksund 1.12. (Lars Dolmen). 35 ind. Darbu 7.12. (Jorunn Villand). 4 ind. Gunhildrud 14.12. (Bjørn Lauritzen). 20 ind. Hokksund 17.12., 30 ind. Grindaveien 23.12. og 10 ind. Berg 23.12. (Steinar Stueflotten).

Fossekall *Cinclus cinclus* (20 ± 12) 14 obs. 0 01.01.-14.12.

Alle observasjonene er gjort i vinterhalvåret (oktober-primio april), de fleste langs hovedvassdragene mellom Sundet i sør og Hellefossen i nord. Jevnlig 1 ind. diverse lokaliteter Gunhildrud, Sundet-Hellefossen 1.1.-7.4. 1 ind, v/Stavlum 30.3. (Per Øystein Klunderud). 1 ind. Darbu 5.10. (Jorunn Villand). 1 ind. Sundet 7.11. (Steinar Stueflotten). 2 ind. Gunhildrud 14.12. (Bjørn Lauritzen).

Gjerdsmett *Troglodytes troglodytes* (32 ± 21) 17 obs. 0 11.01.-25.12.

Alle observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund samt i skogsområdene på Vestsida. Vinterfunn: 1 ind. Vestfossen 11.1. (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. Hals 20.12. (Anders Hals). 1 ind. Hegstadmyra sumpskog 25.12. (Lars Dolmen). Første vårfunn: 1 ind. Fiskum gamle kirke 7.4. (Morten Hunn), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 4.4. ± 14 dager (22 år). Ingen registrerte hekkefunn i 2019. 1-2 ind. ved Fiskumvannet september-november, maks. 9 ind. Flesaker 26.10. (Jon Ludvig Hals).

Jernspurv *Prunella modularis* (27 ± 11) 17 obs. 0 31.03.-27.10.

1 ind. Bergsvingen og Hals 31.3. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten, Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 8.4. ± 10 dager (33 år). 1-2 ind. jevnlig ved Fiskumvannet i april, og 1 ind. sporadisk på Hals og Vestsida i mai-juni. Maks. 6 ind. Flesaker 8.9. og 3 ind. Fiskumvannet 21.9. (Jon Ludvig Hals). Seinest 1 ind. Fiskumvannet 27.10. (Jon Ludvig Hals), seint funn jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 5.10. ± 20 dager (22 år).

Rødstrupe *Erithacus rubecula* (98 ± 31) 48 obs. - 25.03.-23.12.

Jevnlig fra april til september, hyppigst om våren i april-mai, normalt bare 1-3 ind. sammen. 1 ind. Fiskumvannet 25.3. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 28.3. ± 10 dager (34 år). 1-3 ind. Fiskumvannet i september, maks. 10 ind. Flesaker 8.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Sundhaugen og Sandsbukta 10.11. (Bjørn Lauritzen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 6.11. ± 23 dager (31 år). Vinterfunn: 1 ind. Hals 8.12 og 23.12. (Anders Hals). To svake år i 2018 og 2019 og med en negativ trend på -6 % pa. i perioden 2009-2019.

Nattergal *Luscinia luscinia* (8 ± 8) 19 obs. 0 29.05.-20.06.

1 ind. sang jevnlig Råen 29.5.-20.6. (Jorunn Villand, Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.), 3 ind. sang 14.6. (Lars Dolmen). 1 ind. sang Dørjebu 31.5.-3.6. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang Rudstøa 7.-20.6. (Lars Dolmen, Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten mfl.). Gjennomsnittlig ankomstdato: 17.5. ± 8 dager (31 år). Etter flere svake år er nattergalen endelig tilbake igjen på Fiskumvannet.

Blåstrupe *Luscinia svecica* (3 ± 2) 3 obs. 0 12.08.-22.09.

1 ind. ringmerket Hals 12.8. (Anders Hals). 1 1K Hegstadmyra 24.8. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Måsnesmyra 21.9. (Jon Ludvig Hals). 3 ind. Flesaker 22.9. (Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen), seine funn, jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 4.9. ± 9 dager (25 år).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* Ikke observert i 2019.

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus* (5 ± 2) 5 obs. 0 02.05.-25.07.

1 ind. sang Kleivkastet 2.5. (Finn Michelsen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 6.5. ± 11 dager (21 år). 1 hann ringmerket Hals 3.5. og 10.5. (Anders Hals). 1 hann Skjø 12.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Slettfjell 25.7. (Andreas Hessvik-Trøite mfl.).

Buskskvett *Saxicola rubetra* (67 ± 23) 95 obs. + 24.04.-26.09.

Jevnlig i perioden ultimo april-august, hyppigst i mai. Alle observasjoner unntatt to er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund. 1 ind. Bergsvingen 24.4. (Steinar Stueflotten), tidlig ankomst jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.5. ± 4 dager (31 år). Jevnlig 1-5 ind. Fiskumvannet mai-juni, sporadisk på andre lokaliteter. Minst 1 kull Hegstad beitemark. Jevnlig 2-5 ind. Fiskumvannet august. 1 ind. Gunhildrud 1.9. (Bjørn Lauritzen). Seinest 2 ind. Hegstadmyra 26.9. (Andreas Hessvik-Trøite), seint funn jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 14.9. ± 8 dager (27 år).

Svartstrupe *Saxicola torquatus* (4 ± 10) 1 obs. 0 02.03.
1 hunn Eik gård 2.3. (Bjørn Lauritzen), rekordtidlig ankomst jf. gjennomsnittlig ankomstdato i Buskerud: 28.3. ± 20 dager (10 år).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe* (36 ± 16) 44 obs. + 23.03.-30.09.
Jevnlig på vårtrekket og høsttrekket. 93 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Råen og Sem. 1 ind. Bomenga 23.3. (Jorunn Villand, Eirik Kristoffersen), rekordtidlig ankomst jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 15.4. ± 10 dager (30 år). Jevnlig 1-10 ind. i april-mai, maks. 20 ind. Hals 6.5. (Anders Hals) og 20 ind. Bergsvingen 19.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. m/mat til unger Dunserudhagan 12.7. (Lars Petter Marthinsen). Jevnlig 1-3 ind. Fiskumvannet ultimo august - september. Seinst 1 ind. Hegstad beitemark 30.9. (Jorunn Villand), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 30.9. ± 16 dager (28 år). Positiv trend med gjennomsnittlig økning på 9 % pa. i perioden 2009-2019.

Ringtrost *Turdus torquatus* (6 ± 7) 5 obs. 0 08.04.-27.04.
Bare observert på vårtrekket i april. 1 ind. Hals 8.4. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 12.4. ± 6 dager (27 år). 2 hanner Bergsvingen 14.4. (Eli Gates, John Apeland mfl.). 2 ind. Hals 19.4. (Anders Hals). 1 ind. Fiskumvannet 27.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), sjelden art på Fiskumvannet.

Svarttrost *Turdus merula* (109 ± 43) 69 obs. - 01.03.-13.10.
Jevnlig i perioden mars-juni, mer sporadisk til medio oktober. Ingen vinterfunn i 2019. 1 hann Halshaugen 1.3. (Anders Hals), tidlig ankomst jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 17.3. ± 8 dager (34 år). Jevnlig 1-6 ind. medio mars-april, maks. 12 ind. Hals 23.3. (Anders Hals), 1-4 ind. i mai-juni og på høsttrekket medio september - medio oktober, seinst 1 ind. Fiskumvannet 13.10. (Lars Dolmen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 6.11. ± 22 dager (35 år). Negativ trend på -8 % pa. i perioden 2009-2019.

Gråtrost *Turdus pilaris* (158 ± 29) 155 obs. 0 03.01.-25.12.
Jevnlig gjennom det meste av året, hyppigst vår (april-mai) og høst (september-oktober). Sporadisk vintergjest: 4 ind. Horgen 3.1. (Anders Hals). 1-16 ind. i området Fiskumvannet-Vestfossen i desember, maks. 150 ind. i frukthager Gunhildrud 14.12. (Bjørn Lauritzen). Første vårfunn: 1 ind. Bergsvingen 24.3. (Lars Dolmen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 26.3. ± 15 dager (31 år). Jevnlig opptil 10-40 ind. på vårtrekket i april-mai, maks. 100 ind. Bergsvingen 14.4. (Jorunn Villand). 1-15 ind. juni-juli. Jevnlig opptil 20-100 ind. på høsttrekket i september-medio november, maks. 550 ind. på trekk Fiskumvannet 4.10. (Steinar Stueflotten) og 1000 ind. i frukthager Baksteval 3.11. (Jorunn Villand).

Måltrost *Turdus philomelos* (50 ± 18) 21 obs. (-) 04.04.-11.10.
Vanlig på vårtrekket april-mai, mer sporadisk/sjelden på høsttrekket i oktober. 1 ind. Gommerud 4.4. (Finn Michelsen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 8.4. ± 9 dager (35 år). Jevnlig 1-5 ind. på vårtrekket i april-mai. 1-2 ind. på høsttrekket Fiskumvannet 2.-11.10. Siste observasjon i gjennomsnitt: 6.10. ± 18 dager (30 år).

Rødvingetrost *Turdus iliacus* (79 ± 23) 82 obs. 0 30.03.-27.10.
Jevnlig på vårtrekket (april-mai) og høsttrekket (september-oktober). 1 ind. Bergsvingen 30.3. (Eli Bondlid), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 4.4. ± 8 dager (34 år). Jevnlig 1-35 ind. på vårtrekket i april, maks. 50 ind. Fiskumvannet 19.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1-8 ind. mai-juni. Jevnlig 2-12 ind. på høsttrekket i september-oktober, maks. 50 ind. Fiskumvannet 6.10. og 13.10. (Steinar Stueflotten mfl.). Seinst 1 ind. Fiskumvannet 27.10. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 4.11. ± 16 dager (35 år).

Duetrost *Turdus viscivorus* (20 ± 12) 50 obs. 0 24.03.-23.07.
Fåtallig på vårtrekket i april, heller sjeldent ellers. 2 ind. Bergsvingen 24.3. (Lars Dolmen mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.4. ± 10 dager (29 år). Jevnlig 1-6 ind. i Bergsvingen og Fiskumvannet i april, maks. 14 ind. Hegstad 3.4. (Eirik Kristoffersen). 1-2 ind. observert på diverse lokaliteter i mai-juli, maks. 7 ind. Drammenstjern, Finnemarka 15.6. (Jon Ludvig Hals). Mange observasjoner i 2019.

Gresshoppesanger *Locustella naevia* Ikke observert i 2019.

Gulsanger *Hippolais icterina* (17 ± 4) 15 obs. - 18.05.-15.07.
1 ind. sang Tårnet-Hegstadmyra, Fiskumvannet 18.5.-15.7. (Hans Petter Rømme, Steinar Stueflotten, Jorunn Villand mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 15.5. ± 5 dager (29 år). 1 ind. sang Flesaker 30.5. (Steinar Stueflotten). Få observasjoner med svake år både i 2018 og 2019, og en negativ trend med gjennomsnittlig nedgang på -5 % pa. i perioden 2009-2019.

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* (3 ± 3) 4 obs. 0 19.05.-24.08.

1 ind. sang Tårnet, Fiskumvannet 19.5.-3.6. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Melvin Åsum mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 19.5. ± 8 dager (23 år). 1 ind. Flesaker, Fiskumvannet 24.8. (Jon Ludvig Hals).

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (4 ± 7) 13 obs. 0 24.06.-01.07.

1 ind. sang Hegstad S 24.6.-1.7. (*Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen mfl.). Funn nr.7 i Øvre Eiker. Sist observert ved Bogen, Vestfossen 2.-5.7.2015. Gjennomsnittlig ankomstdato til Buskerud: 10.6. ± 9 dager (11 år).

Busksanger, Hegstad S, Fiskumvannet 30.6.2019. Foto: Lars Dolmen

Myrsanger *Acrocephalus palustris* (30 ± 14) 23 obs. 0 29.05.-24.08.

1-3 ind. sang Hegstad-Rudstøa 29.5.-30.6. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 27.5. ± 6 dager (30 år). 1 ind. sang Råen, Fiskumvannet 31.5.-26.6. (Steinar Stueflotten, Hans Petter Rømme, Jorunn Villand). 3 ind. sang Flesaker 7.6. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang Bomenga 10.-15.6. (Jens Erik Nygård, Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang Vestfosselva v/Berg 20.6. (Steinar Stueflotten). 2 ind. Måsnesmyra 24.8. (Jon Ludvig Hals).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* (26 ± 8) 17 obs. 0 15.05.-08.09.

Regelmessig ved Fiskumvannet fra medio mai til august. 1 ind. Fiskumvannet 15.5. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 14.5. ± 6 dager (31 år). Jevnlig 1-2 ind. medio mai - juli. 2 ind. Hegstad beitemark 8.+25.8. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals) og 3 ind. Flesaker 24.8. (Jon Ludvig Hals). Seinest 1 ind. sang Flesaker 8.9. (Jon Ludvig Hals), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 31.8. ± 19 dager (25 år).

Møller *Sylvia curruca* (8 ± 5) 4 obs. 0 05.05.-12.08.

1 ind. Tårnet, Fiskumvannet 5.5. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 11.5. ± 6 dager (32 år). 1 ind. sang Nord-Svartskurden 12.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang Brynseter 29.5. (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang Darbu 16.6. (Per Øystein Klunderud). 2 ind. ringmerket Hals 12.8. (Anders Hals).

Tornsanger *Sylvia communis* (30 ± 10) 24 obs. 0 05.05.-22.09.

Jevnlig mai-medio juni, mer sporadisk juli-september. Alle observasjoner unntatt en er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Sem, de fleste ved Fiskumvannet. 1 ind. Hegstad 5.5. (Bjørn Tore Bollerud), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 12.5. ± 7 dager (32 år). Jevnlig 1-2 ind. Fiskumvannet mai-august. 1 ind. Brekke og Bergsvingen 19.5. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 7.+8.9. (Eirik Kristoffersen, Jon Ludvig Hals), seinest 1 ind. Flesaker 22.9. (Lars Dolmen), seint funn jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 1.9. ± 9 dager (28 år).

Hagesanger <i>Sylvia borin</i>	(37 ± 10)	37 obs.	0	15.05.-06.09.
Jevnlig i perioden medio mai-juni, mer sporadisk juli-august. 86 % av observasjonene er gjort ved Fiskumvannet. 1 ind. Fiskumvannet 15.5. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 14.5. ± 6 dager (32 år). Jevnlig 1-2 ind. Fiskumvannet medio mai-juni, maks. 4 ind. 25.5. (Jon Ludvig Hals mfl.). 3 ind. (1 par m/mat til 1 juv) Fiskumvannet 11.7. (Steinar Stueflotten). 1-2 ind. Fiskumvannet i august. Seinest 1 ind. Fiskumvannet 6.9. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 1.9. ± 17 dager (27 år).				
Munk <i>Sylvia atricapilla</i>	(46 ± 17)	28 obs.	-	20.04.-25.10.
Jevnlig i mai-juni, mer sporadisk ellers. Flest observasjonene i kulturlandskapet mellom Fiskum og Vestfossen. 1 hann ringmerket Hals 20.4. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.5. ± 8 dager (29 år). Jevnlig 1-2 ind. mai-juli. 3 ind. Svartskurden 15.6. (Eirik Kristoffersen). Seinest 4 ind. Flesaker 24.8. (Jon Ludvig Hals) og 1 hunn ringmerket Hals 25.10. (Anders Hals). Negativ trend med en gjennomsnittlig nedgang på -7 % pa. i perioden 2009-2019.				
Bøksanger <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	(2 ± 1)	3 obs.	0	12.05.-23.06.
1 ind. Stenshorne 12.5. (Johs Edvardsen, Inge Slaaen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 13.5. ± 6 dager (24 år). 1 ind. Rørtjern, Junger 18.5. (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Forsvarsåsen, Brekke 23.6. (Steinar Stueflotten, Jon Trygve Johnsen).				
Gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	(55 ± 13)	48 obs.	0	08.04.-10.10.
Jevnlig i perioden april-primo oktober, hyppigst om våren i april-mai og på høsttrekket i september. 1 ind. Stryken, Hokksund 8.4. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 10.4. ± 8 dager (36 år). Jevnlig 1-4 ind. diverse lokaliteter i april-juli og 1-5 ind. i august-september, maks. 10 ind. Fiskumvannet 6.9. (Steinar Stueflotten). Seinest 1 ind. Fiskumvannet 5.10. (Jorunn Villand) og 1 ind. 10.10. (Bjørn Lauritzen), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 11.10. ± 13 dager (37 år).				
Løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	(94 ± 18)	94 obs.	0	24.04.-08.09.
Jevnlig i perioden ultimo april - primo september, hyppigst på vårtrekket i mai. 1 ind. sang Fiskumvannet 24.4. (Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 25.4. ± 5 dager (34 år). Jevnlig 1-6 ind. diverse lokaliteter ultimo april-juni. 1 ad m/mat til unger Hegstad 18.6. (Melvin Åsum). Jevnlig 1-10 ind. Fiskumvannet august-primo september, maks. 15 ind. 9.8. (Lars Dolmen). Seinest 7 ind. Flesaker 8.9. (Jon Ludvig Hals), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 27.9. ± 12 dager (32 år).				
Fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	(12 ± 5)	5 obs.	0	22.03.-23.11.
1 ind. Gommerud 22.3. (Finn Michelsen). 1 ind. Junger 1.6. (Johs Edvardsen). 2 ind. Svartskurden 15.6. (Eirik Kristoffersen). 15 ind. Drammenstjern, Finnemarka 21.9. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Fiskumvannet 23.11. (Eirik Kristoffersen). Svake år både i 2018 og 2019.				
Gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	(21 ± 9)	31 obs.	0	04.05.-06.09.
1-2 ind. Hals 4.-5.5. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 13.5. ± 5 dager (33 år). 1-2 ind. diverse lokaliteter mai-juni og 1-5 ind. juli-august, maks. 8 ind. Fiskumvannet 1.8. (Jorunn Villand). 1 ad. m/mat til 2 juv Fiskumvannet 4.7. (Steinar Stueflotten). 2 ind. Fiskumvannet 5.-6.9. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 31.8. ± 13 dager (22 år).				
Svarthvit fluesnapper <i>Fic. hypoleuca</i>	(30 ± 12)	39 obs.	0	23.04.-14.08.
Jevnlig ultimo april – primo juli, hyppigst i mai. 72 % av observasjonene er gjort ved Fiskumvannet. 1 hann Hals 23.4. (Anders Hals), tidlig ankomst, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 2.5. ± 6 dager (33 år). Jevnlig 1-2 ind. diverse lokaliteter i mai-juni. 1 hann m/mat til 1 juv Fiskumvannet 4.7. (Steinar Stueflotten). Seinest 1 ind. ringmerket Hals 14.08. (Anders Hals).				
Skjeggmeis <i>Panurus biarmicus</i>	Ikke observert i 2019.			
Stjertmeis <i>Aegithalos caudatus</i>	(8 ± 7)	5 obs.	0	26.03.-31.10.
4 ind. Åssideveien 26.3. (Per Øystein Klunderud). 1+ ind. Gommerud 4.4. (Finn Michelsen). 1 ind. Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals). 6 ind. Spiten 19.9. (Finn Michelsen). 3 ind. Fiskumvannet 31.10. (Marius von Glahn).				
Blåmeis <i>Cyanistes caeruleus</i>	(164 ± 40)	159 obs.	0	03.01.-25.12.
Vanlig gjennom hele året, men sjelden mer enn 10 ind. sammen. Hyppigst vår og høst. De fleste observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund. Vanlig hekkefugl. Maks. 20 ind. Flesaker 26.10. (Jon Ludvig Hals), 18 ind. Fiskumvannet 31.10. (Marius von Glahn) og 27 ind. ringmerket Hals 23.12. (Anders Hals).				

Kjøttmeis <i>Parus major</i>	(166 ± 44)	162 obs.	(-)	03.01.-25.12.
Vanlig gjennom hele året, men sjelden mer enn 10 ind. sammen. Hyppigst vår og høst. De fleste observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund. Vanlig hekkefugl. Største antall om høsten, maks. 28 ind. ringmerket Hals 25.10. (Anders Hals). 15 ind. Flesaker 26.10. (Jon Ludvig Hals). Svak negativ trend i perioden 2009-2019.				
Svartmeis <i>Periparus ater</i>	(24 ± 10)	9 obs.	-	01.01.-23.12.
Sporadisk i skogtraktene gjennom hele året, normalt bare 1-2 ind. sammen. Negativ trend med en nedgang på -11 % pa. i perioden 2009-2019.				
Toppmeis <i>Lophophanes cristatus</i>	(17 ± 8)	7 obs.	-	01.01.-15.08.
1-2 ind. sporadisk i skogtraktene i perioden januar-august. Negativ trend med en nedgang på -12 % pa. i perioden 2009-2019.				
Løvmeis <i>Poecile palustris</i>	Ikke observert i 2019.			
Granmeis <i>Poecile montanus</i>	(35 ± 16)	13 obs.	-	18.02.-23.12.
1-4 ind. sporadisk i skogtraktene gjennom hele året. Negativ trend med en nedgang på -12 % pa. i perioden 2009-2019				
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	(55 ± 28)	82 obs.	0	03.02.-23.12.
1-3 ind. jevnlig på diverse lokaliteter gjennom hele året, hyppigst vår og høst. Maks. 4 ind. Drammenstjern, Finnemarka 3.3. (Jon Ludvig Hals).				
Trekryper <i>Certhia familiaris</i>	(11 ± 5)	1 obs.	0	25.11.
1 ind. Fiskumvannet 25.11. (Steinar Stueflotten). Få observasjoner i 2019.				
Tornskate <i>Lanius collurio</i>	(13 ± 6)	15 obs.	0	26.05.-08.09.
1 hann Fiskumvannet 26.5. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 20.5. ± 8 dager (27 år). 1 par Flesaker 7.6. (Jon Ludvig Hals). 1 hann Hegstad 18.6. (Steinar Stueflotten). Maks. 1 hann m/4 juv Hegstad 8.8. (Steinar Stueflotten). 1 1K jevnlig Hegstad til 25.8. Seinst 1 1K Flesaker 8.9. (Jon Ludvig Hals), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 25.8. ± 13 dager (25 år).				
Varsler <i>Lanius excubitor</i>	(35 ± 23)	30 obs.	(+)	06.01.-25.12.
Jevnlig i vinterhalvåret fra medio september til primo april. De fleste observasjoner er gjort ved Fiskumvannet. 1 ind. Klommestein 6.1.+26.2. (Eirik Kristoffersen mfl.). 1 ind. Hegstad-Flesaker 31.3.-4.4. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten). 1 ind. Hegstad-Flesaker 15.9.-6.12. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.), 2 ind. Flesaker 6.-10.10 (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen, Andreas Hessvik-Trøite mfl.). 1 ind. Sand-Sandsbukta 10.10.+10.11. (Steinar Stueflotten, Bjørn Lauritzen). 1 ind. Fiskumvannet 23.11.+6.12. (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten). 1 ind. Hegstad beitemark 25.12. (Jorunn Villand). Svak positiv trend i perioden 2009-2019.				
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	(63 ± 22)	68 obs.	(-)	03.01.-25.12.
Flest observasjoner i vinterhalvåret, hyppigst og mest tallrikt om høsten. Normalt 1-4 ind. sammen, maks. 8 ind. Halshaugen 4.3. (Anders Hals). Totalt 9 ind. ringmerket Hals i 2019. Flest observasjoner ved Fiskumvannet.				
Lavskrike <i>Perisoreus infaustus</i>	Ikke observert i 2019.			
Skjære <i>Pica pica</i>	(153 ± 50)	104 obs.	-	01.01.-23.12.
Jevnlig gjennom hele året, de fleste observasjoner i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund, kun sporadisk ellers. Jevnlig 1-5 ind., sjelden mer enn 10 ind. sammen, maks. 14 ind. Eik 15.3. (Steinar Stueflotten), 15 ind. Fiskumvannet 13.10. (Steinar Stueflotten mfl.). Negativ trend med en nedgang på -7 % pa. i perioden 2009-2019.				
Nøttekråke <i>Nucifraga caryocatactes</i>	(8 ± 4)	3 obs.	0	22.03.-12.09.
1 ind. Gommerud 22.3. (Finn Michelsen). 1 ind. Stokkdalsvollen, Finnemarka 18.5. (Hans Jørgen Nilsen). 1 ind. Skytterhaugen, Lerberg 12.9. (Finn Michelsen).				
Kaie <i>Corvus monedula</i>	(62 ± 11)	59 obs.	0	24.01-25.12.
Jevnlig gjennom hele året i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund, hyppigst vår og høst. Ofte i småflokker på 10-50 ind., sjelden mer enn 100 ind., maks. 150 ind. Flesaker 6.10. og 350 ind. Fiskumvannet 13.+27.10. (Steinar Stueflotten mfl.). Ingen rapporterte hekkefunn i 2019.				

Kornkråke <i>Corvus frugilegus</i>	(8 ± 4)	8 obs.	0	02.04.-25.12.
1 2K Bergsvingen 2.4. (Jon Ludvig Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.4. ± 16 dager (30 år). 1 ind. Smørgrav 30.9. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet 1.10. (Melvin Åsum). 21 ind. Bryn 24.10. (Christoffer Mikalsen). 1 1K Spæren 4.11. (Steinar Stueflotten). 1 ad Fossesholm 7.11. (Steinar Stueflotten). 1 ind. Langebru 17.11. og 1 ind. Fossesholm 25.12. (Jorunn Villand).				
Kråke <i>Corvus cornix</i>	(191 ± 44)	188 obs.	0	02.01.-28.12.
Jevnlig gjennom hele året, mest tallrikt i vinterhalvåret. 99 % av alle observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund. Normalt 1-30 ind., sjelden mer enn 50 ind. Noen større flokker: 100 ind. Fossesholm 24.1. (Steinar Stueflotten). 200 ind. Besseberg og 100 ind. Spæren 4.11. (Steinar Stueflotten). 100 ind. Fossesholm 7.11. (Steinar Stueflotten). 110 ind. Fossesholm 25.12. (Jorunn Villand).				
Ravn <i>Corvus corax</i>	(67 ± 21)	46 obs.	0	05.01.-25.12.
1-3 ind. jevnlig gjennom hele året, hyppigst vår og høst, sjelden mer enn 5 ind. sammen, maks. 10 ind. Fiskumvannet 19.8. (Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite).				
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	(79 ± 18)	99 obs.	0	05.03.-25.12.
Jevnlig i perioden mars-oktober, hyppigst om våren i mars-april, mest tallrikt om høsten. 96 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund. 1 ind. Halshaugen 5.3. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 12.3. ± 13 dager (38 år). Jevnlig opptil 10-50 ind. i mars-april, maks. 100 ind. Bergsvingen 31.3. og 150 ind. 3.4. (Steinar Stueflotten mfl.). Jevnlig 10-50 ind. juni-november, maks. 100 ind. Bergsvingen 19.6. (Jorunn Villand). 1 par hekket i hakkespetthull Hegstadmyra sumpskog. Seinest 5 ind. Sørby 20.11. (Christoffer Mikalsen) og 2 ind. Fossesholm 25.12. (Jorunn Villand), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 31.10. ± 23 dager (33 år).				
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	(22 ± 15)	26 obs.	0	20.03.-04.11.
Kun sporadiske observasjoner av 1-9 ind. i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund, maks. 11 ind. Vålen 6.4. (Bjørn Lauritzen).				
Pilfink <i>Passer montanus</i>	(96 ± 46)	84 obs.	-	03.01.-23.12.
Jevnlig gjennom hele året, mest tallrikt om høsten (august-september). 94 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Darbu og Hokksund. Jevnlig 2-10 ind. på diverse lokaliteter januar-juni, maks. 20 ind. Bergsvingen 6.4. (Lars Dolmen). Mer tallrikt august-desember med jevnlig opptil 30-50 ind. Hegstad, maks. 100-120 ind. Hegstad 1.-9.8. (Jorunn Villand, Lars Dolmen). 50 ind. Vålen 6.12. (Steinar Stueflotten) og 40 ind. Hals 23.12. (Anders Hals). Negativ trend med en nedgang på -9 % pa. i perioden 2009-2019, men med en utflating i seinere år.				
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	(168 ± 36)	161 obs.	(-)	20.03.-10.10.
Jevnlig i perioden ultimo mars - primo oktober, hyppigst på vårtrekket i april-mai. 2 ind. Hals 20.3. (Anders Hals), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 21.3. ± 10 dager (37 år). Godt vårtrekk med jevnlig opptil 30-100 ind. i månedsskiftet mars/april, opptil 200 ind. i Bergsvingen, maks. 400 ind. 3.4. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-5 ind. mai-juli. 50 ind. Dramdal S 30.8. (Steinar Stueflotten). Opptil 15-20 ind. Fiskumvannet på høsttrekket i september-primo oktober. Seinest 1 ind. Fiskumvannet 10.10. (Steinar Stueflotten), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 27.10. ± 25 dager (31 år).				
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	(42 ± 15)	27 obs.	0	30.03.-23.12.
Jevnlig på vårtrekket (april) og på høsttrekket (september-medio oktober). 96 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Sem. 3 ind. Bergsvingen 30.3. (Eli Bondlid), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.4. ± 16 dager (26 år). Jevnlig 1-15 ind. i april. maks. 100 ind. Halshaugen 27.4. (Anders Hals). Fåttallig på høsttrekket med kun 1-2 ind. Fiskumvannet 19.9.-13.10. 3 ind. Bogen, Vestfossen 4.11. (Steinar Stueflotten). Sjelden vintergjest: 1 ind. Gunhildrud 14.12. (Bjørn Lauritzen). 1 ind. Hals 23.12. (Anders Hals). Siste observasjon i gjennomsnitt: 1.11. ± 25 dager (35 år).				
Grønnfink <i>Carduelis chloris</i>	(111 ± 62)	60 obs.	-	23.01.-23.12.
Observert gjennom det meste av året, hyppigst om våren (april). 95 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskumvannet og Hokksund. Jevnlig 1-10 ind. januar-mai, maks. 30 ind. Sundet og Sandsbukta 24.1. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-10 ind. juli-desember, maks. 25 ind. Fiskumvannet 10.8. (Jorunn Villand). 40 ind. Gunhildrud 14.12. (Bjørn Lauritzen). Negativ trend med en nedgang på -15 % pa. i perioden 2009-2019.				

Stillits *Carduelis carduelis* (61 ± 17) 67 obs. 0 20.03.-23.12.
Jevnlig fra medio mars til desember, hyppigst i april. 93 % av observasjonene er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskumvannet og Sem. Normalt bare 1-6 ind., sjelden mer enn 8 ind. sammen, maks. 15 ind. Bergsvingen 6.9. og 20 ind. Flesaker 12.9. (Steinar Stueflotten).

Grønnsisik *Carduelis spinus* (89 ± 32) 101 obs. 0 31.03.-23.12.
Jevnlig fra april til desember, mest tallrikt om høsten i oktober. Art som varierer mye i antall fra år til år, godt år i 2019. Første observasjon: 1 ind. Bergsvingen 31.3. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-8 ind. april-juni, maks. 10 ind. Fiskumvannet 27.4. (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). Jevnlig opptil 20-55 ind. Fiskumvannet i september og 50-150 ind. i oktober-november, maks. 200-250 ind. Fiskumvannet 2.-4.10. (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten) og 200 ind. 26.10. (Jon Ludvig Hals). Opptil 20-100 ind. Fiskumvannet i desember.

Tornirisk *Carduelis cannabina* (23 ± 11) 31 obs. 0 26.03.-30.09.
3 ind. Bergsvingen 26.3. (Eirik Kristoffersen), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 12.4. ± 14 dager (29 år). Jevnlig 1-25 ind. Bergsvingen ultimo mars-mai, maks. 50 ind. 30.-31.3. (Eli Bondlid mfl.) sporadisk ellers. 1 par reirbygging Hegstad 27.4. (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten). 1-10 ind. Fiskumvannet og Bergsvingen august-september, maks. 150 ind. Bergsvingen 19.9. og 80+10 ind. 30.9. (Jorunn Villand), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 27.9. ± 10 dager (21 år).

Bergirisk *Carduelis flavirostris* (10 ± 5) 18 obs. 0 28.03.-12.05.
1 ind. Bergsvingen 28.3. (Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 1.4. ± 12 dager (20 år). Jevnlig opptil 15-50 ind. Bergsvingen i april, maks. 100-120 ind. 6.-7.4. (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten). 18 ind. Fiskum 6.4. (Bjørn Lauritzen). Siste observasjon: 2 ind. Bergsvingen 12.5. (Steinar Stueflotten). Ingen høstfunn i 2019.

Gråsisik *Carduelis flammea* (40 ± 18) 26 obs. 0 23.02.-10.12.
100 ind. Drammenstjern, Finnemarka 23.2. (Jon Ludvig Hals). Ellers kun sporadisk 1-5 ind. i 1. halvår. Mer jevnlig 1-8 ind. Fiskumvannet oktober-primio desember, maks. 40 ind. 18.10. (Steinar Stueflotten). 15 ind. Sørby 10.12. (Christoffer Mikalsen).

Brunsisik *Carduelis cabaret* (12 ± 12) 13 obs. 0 16.04.-23.12.
Sporadisk 1-4 ind. Fiskumvannet 16.4.-6.9. (Steinar Stueflotten mfl.). Seinest 2 ind. Fiskumvannet 23.12. (Steinar Stueflotten).

Polarsisik *Carduelis hornemanni* (1 ± 1) 3 obs. ++ 26.01.-02.03.
3 ind. Øvrevollen, Finnemarka 26.1. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Drammenstjern, Finnemarka 23.2. -2.3. (Jon Ludvig Hals). 3 observasjoner både i 2018 og 2019 gir en sterk positiv trend i perioden 2009-2019.

Polarsisik, Drammenstjern, Finnemarka 2.3.2019. Foto: Jon Ludvig Hals

- Båndkorsnebb** *Loxia leucoptera* (0,4 ± 0,7) 2 obs. ++ 04.08.-18.08.
1 ind. overflygende Drammenstjern, Finnemarka 4.8. og 1 ind. samme sted 18.8. (Jon Ludvig Hals). Observasjoner både i 2018 og 2019 gir en sterk positiv trend i perioden 2009-2019. Stor invasjon i Sør-Norge og Buskerud august-desember 2019.
- Grankorsnebb** *Loxia curvirostra* (13 ± 9) 9 obs. 0 18.05.-17.11.
Art som kan variere mye i antall fra år til år. 2 ind. Steintjern 18.5. og 3 ind. Svartskurden 15.6. (Eirik Kristoffersen). 50 ind. Drammenstjern, Finnemarka 20.6. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Jungerbekken 27.6. (Steinar Stueflotten). 5 ind. Himsjø 23.7. (Johs Edvardsen). 2 ind. Hoensmarka 9.9., 4 ind. Øvrevollen og 1 ind. Drammenstjern 28.10. (Steinar Stueflotten). 1 par Lofthuskollen Ø, Finnemarka 17.11. (Jon Ludvig Hals).
- Furukorsnebb** *Loxia pytyopsittacus* (2 ± 2) 3 obs. 0 18.08.-17.11.
Art som kan variere en del i antall fra år til år. 25 ind. Drammenstjern, Finnemarka 18.8. (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Øvrevollen, Finnemarka 28.10. (Steinar Stueflotten). 15 ind. Lofthuskollen Ø, Finnemarka 17.11. (Jon Ludvig Hals).
- Rosenfink** *Carpodacus erythrinus* (47 ± 16) 64 obs. + 16.05.-15.08.
2 hann sang Hegstad 16.5. (Jens Magnussen mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 20.5. ± 5 dager (35 år). Jevnlig opptil 6-7 ind. Fiskumvannet N 16.5.-1.7. (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen, Jorunn Villand mfl.), maks. 9 ind. 30.5. (Jon Ludvig Hals). 1-2 ind. sang Råen 25.5.-10.6. (Jorunn Villand, Lars Dolmen mfl.). 1 2K hann sang Flesaker 30.5. (Steinar Stueflotten). 1 hunnf. drept av kjøretøy Rudstøa 1.6. (Jorunn Villand). 1-2 ind. diverse lokaliteter ved Fiskumvannet 7.6.-4.7. (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. ringmerket Hals 15.8. (Anders Hals), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 23.7. ± 11 dager (22 år). Positiv trend med en økning på 8 % pa. i perioden 2009-2019, stabil forekomst i seinere år.
- Konglebit** *Pinicola enucleator* (1 ± 1) 2 obs. 0 10.12.-22.12.
14 ind. Hasselåsen 10.12. (Per Øystein Klunderud). 1 ind. Sundmoen, Hokksund 22.12. (Anders Hals). Stor invasjon i Sør-Norge og Buskerud oktober-desember 2019. Sist observert i Øvre Eiker høsten 2017.
- Dompap** *Pyrrhula pyrrhula* (65 ± 37) 34 obs. - 01.01.-23.12.
Jevnlig i vinterhalvåret, mer sporadisk ellers. Jevnlig 1-6 ind. januar-april, maks. 25 ind. Drammenstjern, Finnemarka 3.3. (Jon Ludvig Hals). Sporadisk 1-6 ind. oktober-desember. Negativ trend med -15 % pa. i perioden 2009-2019.
- Kjernebiter** *Cocc. coccothraustes* (24 ± 11) 14 obs. - 03.04.-23.12.
4+5 ind. ringmerket Halshaugen 3.+7.4. (Anders Hals). 1 ind. sang Gommerud 4.4. (Finn Michelsen). Jevnlig 10-19 ind. Halshaugen-Hals 30.4.-10.5. (Anders Hals). 1 ind. Fiskumvannet 19.5. (Steinar Stueflotten). 4 unger Åssideveien 8.7. (Per Øystein Klunderud). 1 ind. Fiskumvannet 25.8. og 8.9. (Jon Ludvig Hals). 1 hann Hals 23.12. (Anders Hals). Negativ trend på AO med en nedgang på -9 % pa. i perioden 2009-2019. Hele 88 ind. ringmerket Hals i 2019 (Anders Hals).
- Lappspurv** *Calcarius lapponicus* Ikke observert i 2019.
- Snøspurv** *Plectrophenax nivalis* (5 ± 4) 10 obs. (+) 26.03.-31.03.
Jevnlig 3-20 ind. Bergsvingen 26.-31.3. (Eirik Kristoffersen, Jorunn Villand mfl.), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 21.3. ± 14 dager (30 år). 2 ind. Hals 31.3. (Anders Hals). Mange observasjoner i Bergsvingen i 2018 og 2019.
- Gulspurv** *Emberiza citrinella* (141 ± 32) 96 obs. - 03.01.-23.12.
Jevnlig gjennom det meste av året, hyppigst om våren (april). 93 % av alle observasjoner er gjort i kulturlandskapet mellom Fiskum og Hokksund. Jevnlig 1-6 ind. januar-juni, maks. 15 ind. Hellefoss 3.1. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-5 ind. juli-oktober, maks. 20 ind. Fiskumvannet 26.10. (Jon Ludvig Hals). Opptil 25 ind. Fiskum 29.11., maks. 100 ind. Sørby 20.11. (Christoffer Mikalsen). Seinest 20 ind. Hals 23.12. (Anders Hals). Negativ trend med en nedgang på -5 % pa. i perioden 2009-2019.
- Sivspurv** *Emberiza schoeniclus* (111 ± 40) 142 obs. + 28.03.-26.10.
Jevnlig i perioden april - oktober, hyppigst på vårtrekket i april-mai. 90 % av alle observasjoner er gjort ved Fiskumvannet og 8 % i Bergsvingen. 3 hanner Lunde 28.3. (Jorunn Villand), jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 28.3. ± 8 dager (37 år). Jevnlig 1-10 ind. Fiskumvannet og Bergsvingen april-mai, maks. 15 ind. Fiskumvannet 13.5. og 26.5. og 20 ind. Bergsvingen 12.5. (Steinar Stueflotten). Jevnlig 1-6 ind. Fiskumvannet i august-oktober, 40 ind. 24.8. (Jon Ludvig Hals) og Flesaker 22.9. (Lars Dolmen), maks. 51 ind. Flesaker 8.9. (Jon Ludvig Hals). Seinest 6 ind. Flesaker 26.10. (Jon Ludvig Hals), jf. siste observasjon i gjennomsnitt: 19.10. ± 10 dager (33 år). Positiv trend med en økning på 9 % pa. i perioden 2009-2019, men med en utflatning i seinere år.

**Observatører rangert etter antall registrerte observasjoner i Øvre Eiker
på Artsobservasjoner i 2019
(Navn, bosted, antall observasjoner)**

1.	Steinar Stueflotten, Drammen 2 806	51.	Aleksander Solberg, Skollenborg 9
2.	Jorunn Villand, Lier 1 095	52.	Hans Jørgen Nilsen, Krokstadelva 8
3.	Melvin Åsum, Krokstadelva 825	53.	Runar Mauritzen, Oslo 8
4.	Lars Dolmen, Kongsberg 797	54.	Fredrik Stige, Kongsberg 8
5.	Jon Ludvig Hals, Geithus 598	55.	Bjørn Penk, Lier 7
6.	Eirik Kristoffersen, Vikersund 440	56.	Noah Penk, Gullaug 7
7.	Bjørn Lauritzen, Kongsberg 374	57.	Ken Adelsten Jensen, Skedsmokorset 6
8.	Andreas Hessvik-Trøite, Krokstadelva 295	58.	Ellen Askum, Oslo 6
9.	Anders Hals, Vestfossen 223	59.	Bjørn Harald Larsen, Eina 5
10.	Morten Jagdum, Kongsberg 129	60.	Lars Petter Marthinsen, Oslo 5
11.	Johs Edvardsen, Skien 83	61.	Jørn Lønner, Rykkinn 5
12.	Jostein Bærø Engdal, Sætre 59	62.	Mikaela Olsen, Ås 5
13.	Ole Bjørn Braathen, Lier 48	63.	Johnny R. Pedersen, Haslum 4
14.	Jan Trygve Bollerud, Fiskum 46	64.	Per Morten Selle, Ålgård 4
15.	Jan Olav Nybo, Oslo 38	65.	Jan Alsvik, Hafrsfjord 4
16.	Hans Petter Rømme, Reistad 37	66.	Bent Andersen, Fiskum 4
17.	Finn Michelsen, Krokstadelva 36	67.	Alf Urdal, Sandnes 3
18.	Bent Ellingsen, Drammen 34	68.	Kristin Bjartnes, Bekkestua 3
19.	Ann-Cathrin Nybak Urdal, Sandnes 33	69.	Claus Bech, Trondheim 3
20.	Jostein Myre, Asker 32	70.	Elisabeth Josefine Sommer, Vikersund 3
21.	Eli Gates, Klokkarstua 31	71.	Viktor Sand, Ås 3
22.	Christoffer Mikalsen, Hokksund 31	72.	Jens Tøndel Fossum, Hønefoss 2
23.	John Apeland, Lillehammer 30	73.	Trude Hessvik-Trøite, Drøbak 2
24.	Eli Bondlid, Tyrstrand 29	74.	Jens Magnussen, Drammen 2
25.	Morten Hunn, Kongsberg 27	75.	Eva Lilleås, Vestfossen 2
26.	Ann Torill Halvorsen, Bærums Verk 26	76.	Morten Stærkeby, Oslo 1
27.	Tore Gunnarsen, Gullaug 25	77.	Jon Trygve Johnsen, Vikersund 1
28.	Jan Michaelsen, Høvåg 25	78.	Geir Birkeland, Sandvika 1
29.	Marius von Glahn, Hønefoss 25	79.	Hilmar Røthing, Bryne 1
30.	Arvid Sørby, Husøysund 25	80.	Vidar Grann Hansen, Nøtterøy 1
31.	Mette Myhrer, Minnesund 25	81.	Christian Dalen, Notodden 1
32.	Jon Are Myhrer, Minnesund 25	82.	Svein Dale, Spikkestad 1
33.	Random Person, City 24	83.	Øystein Eide, Kongsberg 1
34.	Hege Kvarstein Gauteplass, Geilo 24	84.	Harry Bjørnstad, Elverum 1
35.	Arild Gauteplass, Geilo 24	85.	Oscar Østvold, Vettre 1
36.	Finn Gregersen, Kongsberg 22	86.	Björg Hjelle, Vestfossen 1
37.	Per Øystein Klunderud, Fiskum 22		
38.	Gunn Olaus Røiland, Søgne 22		
39.	Odd Rygh, Rissa 21		
40.	Ole Vignes, Oslo 21		
41.	Trond Øigarden, Aurdal 20		
42.	Kjell Stokke, Flatåsen 18		
43.	Lars Støen Jacobsen, Kongsberg 18		
44.	Gudrun Engan Tronsaune, Trondheim 18		
45.	Inge Slaaen, Skien 17		
46.	Morten Halvorsen, Bærums Verk 14		
47.	Rune Zakariassen, Lommedalen 12		
48.	Jens Erik Nygård, Gullaug 11		
49.	Vidar Øverbye, Sundbyfoss 10		
50.	Didrik Løstegård Kristensen, Hønefoss 9		

Totalt 7512 registrert observasjoner

Ringmerking Hals/Vestsida 2019

av Anders Hals

ART	T.o.m. 2018	2019		Total 2019	T.o.m. 2019
		Pull	F.g.		
Flaggspett <i>Dendrocopos major</i>	120		6	6	126
Trepipelerke <i>Anthus trivialis</i>	135		14	14	149
Linerle <i>Motacila alba alba</i>	115	6	4	10	125
Jernspurv <i>Prunella modularis</i>	357		9	9	364
Rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	1 600		68	68	1 668
Svarttrost <i>Turdus merula</i>	634		10	10	644
Gråtrost <i>Turdus pilaris</i>	472	7	2	9	481
Måltrost <i>Turdus philomelos</i>	369		3	3	372
Rødvingetrost <i>Turdus iliacus</i>	296		2	2	298
Munk <i>Sylvia atricapilla</i>	1 101		53	53	1 154
Hagesanger <i>Sylvia borin</i>	339		12	12	351
Møller <i>Sylvia curruca</i>	35		2	2	37
Tornsanger <i>Sylvia communis</i>	111		9	9	120
Gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	224		8	8	232
Løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	1 355		129	129	1 484
Fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	76		1	1	77
Gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	133		5	5	138
S/H fluesnapper <i>Ficedula hypoleuca</i>	3 873	117	4	121	3 994
Granmeis <i>Poecile montanus</i>	163		2	2	165
Svartmeis <i>Periparus ater</i>	640	17	3	20	660
Blåmeis <i>Cyanistes caeruleus</i>	3 736	155	152	307	3 773
Kjøttmeis <i>Parus major</i>	6 264	155	199	354	6 618
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	193	6	12	18	211
Tornskate <i>Lanius colluria</i>	65		1	1	66
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	128		9	9	137
Skjære <i>Pica pica</i>	130		1	1	131
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	495		6	6	501
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	18		1	1	19
Pilfink <i>Passer montanus</i>	388		172	172	560
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	3 706		84	84	3 790
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	2 662		100	100	2 762
Grønnfink <i>Carduelis chloris</i>	4 634		147	147	4 781
Stillits <i>Carduelis carduelis</i>	139		12	12	151
Grønnsisik <i>Carduelis spinus</i>	2 216		27	27	2 243
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	7		1	1	8
Dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	837		33	33	870
Kjernebiter <i>Coccothraux coccothraustes</i>	506		88	88	594
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	889		35	35	924
Andre					1 121
Sum pr. 31.12.19 (94 arter hvorav 38 i 2019)	40 204	463	1 427	1 890	42 094

Ingen kontroller eller gjenfunn som fremhever seg eller bør kommenteres. Dette henger noe sammen med liten fangstaktivitet i 2018, men også dels i 2017.

Eiker Ringmerking 1983 – 2019

ART	1983-2018	Pull. 2019	F.g. 2019	I alt 2019	1983-2019
Stokkand <i>Anas platyrhynchos</i>	24	-	4	4	28
Ringdue <i>Columba palumbus</i>	13	-	2	2	15
Haukugle <i>Surnia ulula</i>	-	-	1	1	1
Flaggspett <i>Dendrocopus major</i>	187	-	6	6	195
Trepiplerke <i>Anthus trivialis</i>	153	-	14	14	167
Linerle <i>Motacilla alba</i>	299	6	4	10	309
Jernspurv <i>Prunella modularis</i>	556	-	11	11	567
Rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	2 312	-	68	68	2 380
Blåstrupe <i>Luscinia svecica</i>	21	-	1	1	22
Rødstjert <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	88	-	3	3	91
Svarttrost <i>Turdus merula</i>	903	-	10	10	913
Gråtrost <i>Turdus pilaris</i>	1 080	7	2	9	1 089
Måltrost <i>Turdus philomelos</i>	460	-	3	3	463
Rødvingetrost <i>Turdus iliacus</i>	482	-	2	2	484
Munk <i>Sylvia atricapilla</i>	1 425	-	53	53	1 478
Hagesanger <i>Sylvia borin</i>	720	-	12	12	732
Møller <i>Sylvia curruca</i>	67	-	2	2	69
Tornsanger <i>Sylvia communis</i>	136	-	9	9	145
Gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	385	-	8	8	393
Løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	2 596	-	129	129	2 725
Fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	102	-	1	1	103
Gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	271	-	5	5	276
Svarthvit fl.snp. <i>Ficedula hypoleuca</i>	6 390	117	4	121	6 511
Svartmeis <i>Periparus ater</i>	733	17	3	20	753
Blåmeis <i>Cyanistes caeruleus</i>	7 762	155	152	307	8 069
Kjøttmeis <i>Parus major</i>	11 676	155	199	354	12 030
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	294	7	11	18	312
Tornskate <i>Lanius collurio</i>	69	-	1	1	70
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	145	-	9	9	154
Skjære <i>Pica pica</i>	223	-	1	1	224
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	1 363	-	8	8	1 371
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	185	-	1	1	186
Pilfink <i>Passer montanus</i>	999	-	172	172	1 171
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	4 820	-	85	85	4 905
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	3 511	-	100	100	3 611
Grønnfink <i>Carduelis chloris</i>	13 820	-	147	147	13 967
Stillits <i>Carduelis carduelis</i>	176	-	12	12	188
Grønnsisik <i>Carduelis spinus</i>	5 291	-	27	27	5 318
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	26	-	1	1	27
Dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	2 511	-	33	33	2 544
Kjernebiter <i>Coccoth. coccothraustes</i>	517	-	88	88	605
Gulspurv <i>Emberiza citronella</i>	1 313	-	36	36	1 349
Andre					3 702
Årstotal/Sum	77805	463	1 444	1 907	79 712
Antall merkearter år for år				42	
Nye merkearter år for år				1	
Antall merkearter samlet	122			123	123

Omfatter også fugler merket av gruppas medlemmer utenom Eiker og Buskerud.
F.g. = (full grown) flygedyktige, voksne fugler

Sjeldne fugler i Buskerud 2019

Rapport fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) i Buskerud

av Steinar Stueflotten

Året 2019 ble et bra år hva gjelder funn av sjeldne fugler i Buskerud. Det ble registrert tre nye arter for fylket: **munkegribb, alaskasnipe og asiasvartstrupe** og en ny hybrid: **kvinand x lappfiskand**. I tillegg kan funn av følgende sjeldne arter nevnes: **gråstrupedykker, toppskarv, egretthege, svartglente, glente, svarthalespove, tundrasnipe, dvergterne, bieter, svartrødstjert, svartstrupe, busksanger, hauksanger og gulbrynsanger**.

Saksbehandling

Denne rapporten er basert på 1060 registrerte funn av 113 arter, 4 underarter og 2 hybrider fra rapporteringsåret 2019. Dette er 10 % flere registreringer og 2 færre arter enn i 2018. Rapporten inneholder i tillegg 25 etterrapporteringer fra år før 2019: 3 fra 2018, 10 fra 2017, 5 fra 2016, 6 fra 2015 og 1 fra 1978. De fleste av disse gjelder rovfugler og ugler. Denne rapporten refererer til fylkes- og kommuneinndelinger per 2019 før regions- og kommunereformen i 2020.

LRSK har i forbindelse med denne rapporten ferdigbehandlet 108 godkjenningssaker av 32 arter/underarter/hybrider (flere av disse sakene gjelder de samme funnene). Dette er 10 færre saker enn i 2018 (-8 %). Ingen saker ble underkjent, men to observasjoner av båndkorsnebb og polarsisik ble ikke godkjent pga. ufullstendig rapportering. LRSK har i 2019 oversendt tre saker til NSKF: ett funn av dvergterne og to funn av asiasvartstrupe. Disse funnene ble godkjent.

LRSK har i 2019 bestått av: Steinar Stueflotten (sekretær), Torgrim Breiehagen, Frode Nordang Bye og Anders Hals. LRSKs oppgave er å kvalitetssikre observasjoner av sjeldne og uvanlige fuglearter og -forekomster i Buskerud og publisere oversikter over alle godkjente funn i årlige rapporter. All saksbehandling i komiteén skjer fortløpende på Artsobservasjoner.no (AO) med supplerende diskusjoner via e-post om nødvendig. Derfor er det viktig at også alle observatører fortløpende rapporterer sine funn på AO og ikke venter for lenge med å sende inn sjeldenhetsrapporter til LRSK på arter som krever beskrivelse/dokumentasjon. Dette gjøres direkte i systemet fra valideringslista di som du finner ute til venstre på «Min startside». En oversikt over hvilke arter dette gjelder, finner du bakerst i denne rapporten. Du får også en direkte påminnelse om dette i form av en gul varseltrekant når du registrerer funn av arter som krever dokumentasjon med innsendelse av sjeldenhetsrapport til LRSK. Underkjente funn og funn av beskrivelsesarter med ufullstendig rapportering blir fjernet fra alle offisielle lister og allmenn visning på AO.

Det er godt å se at rapporteringen av både sjeldne og vanlige arter fortsatt holder seg høyt på AO. Totalt registrerte 472 personer 58.642 observasjoner av 228 fuglearter på Artsobservasjoner fra Buskerud i 2019. Dette er 32 flere personer (+7 %), ca. 9100 flere observasjoner (+18 %), men 5 færre arter enn i 2018. Rapporteringsmengden på AO fra Buskerud er med dette tilbake på omtrent samme nivå som i 2014 og 2015 med ca. 60.000 observasjoner per år. LRSK takker alle rapportører som har bidratt til å holde kunnskapen om sjeldne fuglers forekomst i fylket oppdatert.

Noen hovedtrekk fra fugleåret 2019

Fugleåret 2019 ble et bra år hva gjelder forekomsten av sjeldne fugler i Buskerud. Det ble observert tre nye arter for fylket: **munkegribb, alaskasnipe og asiasvartstrupe**. Observasjonene av munkegribb regnes som et ikke-spontan funn (se artsomtale), noe som innebærer at antall godkjente arter økte med to til 307 arter per 2019. I tillegg kommer 15 arter som ikke regnes som spontan forekommende i fylket som f.eks. snøgås, rapphøne og munkegribb. såkalte kategori D og E arter. Det ble observert en ny hybrid for fylket: **kvinand x lappfiskand**. Andre observerte sjeldenheter som bør nevnes spesielt, er: **berghøne** (funn nr. 2), **toppskarv** (funn nr. 6), **svartglente** (funn nr. 2), **dvergterne** (funn nr. 3), **bieter** (funn nr. 2), **hauksanger** (funn nr. 7) og **gulbrynsanger** (funn nr. 9 og 10). For svartglente var det gått over 20 år siden førstefunnet av arten høsten 1998, for dvergterne også 20 år siden siste funn i juni 1999 og for bieter 28 år siden førstefunnet i august 1991. Verdt å nevne er også nye funn (antall funn i 2019 i parentes) av tundra-gås (1), stripegås (1), ringgås (7), mandarinand (7), gråstrupedykker (1), egretthege (2), glente (2), tundralo (1), svarthalespove (1), lappspove (1), polarsnipe (2), tundrasnipe (1), storjo (1), dvergmåke (2), lappugle (4), hærfugl (2), trelerke (1), svartryggerle (2), svartrødstjert (4), svartstrupe (2) og busksanger (1). Verdt å nevne er også hekkefunn av gravand, hornugle og nattergal, samt vinterfunn av stjertand, bergand, smålom, storlom, toppdykker, dvergfalk, vandrefalk, sivhøne, rugde, skogdue, måltrost, duetrost, tornirisk og bergirisk. Det var store invasjoner av både båndkorsnebb og konglebit i fylket høsten 2019.

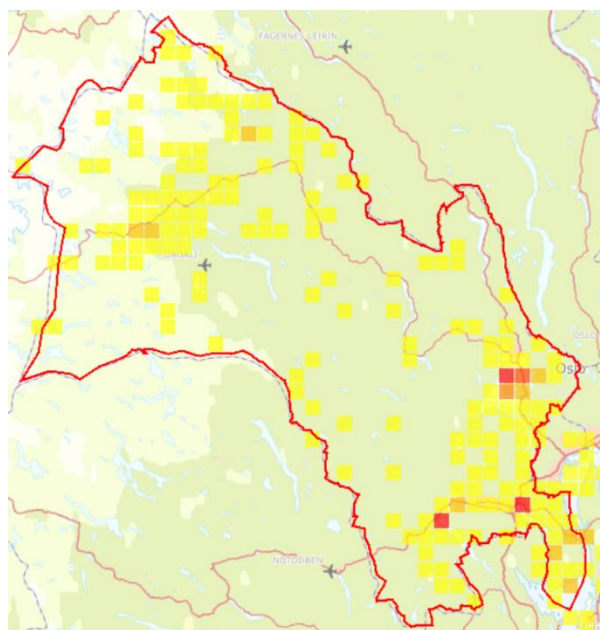
Året 2019 var som helhet varmere enn normalt med en årsmiddeltemperatur for Buskerud på 1,5 grader over normalen. Dette er likevel 0,4 grader lavere enn det svært varme året 2018. Årsnedbøren endte opp på 120 % av normalen. Året startet med en relativt normal januar, mens seinvinteren og våren var milde med hele 5 grader over normalen i februar og 2-3 grader over normal temperatur fram til slutten av april. Det var mye nedbør og snø i februar og mars. Våren kom brått i siste halvdel av april med flere dager med makstemperatur på 20 grader. Den milde og fine våren resulterte i tidlig ankomst for flere trekkfugler, bl.a. gravand, skjeand, myrrikse, dverglo, boltit, dobbeltbekkasin, makrellterne, fjellerke, låvesvale, svartryggerle, buskskvett, svartstrupe, steinskvett, bøksanger og tornirisk. Starten på mai ble

derimot kjølig og våt, noe som slo uheldig ut for flere tidlighekkende arter. Gjennomsnittstemperaturen i mai lå 0,3 grader under normalen og nedbøren endte på 173 % med bl.a. kraftige regnbyger 21. mai. Også juni var våt (166 %). Resten av sommeren var relativt normal med 1-2 grader over normal temperatur og med litt mindre nedbør enn normalt. Det var ganske varmt en periode i slutten av juli (maks. temperatur på 31,8 grader i Hokksund og Drammen 26. juli). Det fine sommerværet fortsatte ut i september, mens oktober ble kaldt med 1 grad under normal temperatur. November var i sum nokså normal, men det var kaldt i begynnelsen av måneden. Desember derimot ble svært mild med hele 3 grader over normalen og med litt over normal nedbør (140 %). Isen la seg på Fiskumvannet den andre uka i desember, men gikk opp igjen seinere på vinteren. Den ekstremt milde vinteren fortsatte inn på nyåret i 2020. Vi hadde ingen kraftige høststormer eller ekstremvær i Buskerud dette året, følgelig ble det et dårlig år når det gjelder observasjoner av krykkjer, alkefugler og andre havfugler.

Kommuneoversikten nedenfor viser antall funn av sjeldne arter registrert på Artsobservasjoner per kommune de tre siste årene. Tallene for 2017 og 2018 er oppdatert med noen mindre korrigeringer av funnmengden disse årene, mens tallene for 2019 er eksklusivt funn av munkegribben «Brinzola». I 2019 er det Hole som topper lista med Øvre Eiker og Ringerike på de neste plassene. Hurum og Hol har falt ned fra topp tre plasseringer. Kartet nedenfor viser hvor i fylket det i denne rapporten er gjort funn av sjeldne arter. Som tidligere er det færrest funn i midt fylket. Totalt er det like mange 5x5 km ruter med slike funn i 2019 som i 2018. «Hot spots» finner vi som tidligere i områdene Fiskumvannet, Linnestranda og Nordre Tyrifjorden, men merk også gode ruter i Ustedalen/Geilo og sør i Hemsedal.

Tabell 1: Funnstatistikk per kommune (antall godkjente funn av sjeldne arter på Artsobservasjoner).

Kommune	2017	2018	2019
Drammen	16	12	13
Flesberg	9	5	2
Flå	9	11	6
Gol	29	32	19
Hemsedal	75	42	50
Hol	164	117	104
Hole	107	104	154
Hurum	176	131	125
Kongsberg	37	25	23
Krødsherad	11	5	4
Lier	107	94	105
Modum	24	25	28
Nedre Eiker	32	18	12
Nes	23	13	18
Nore og Uvdal	19	22	23
Ringerike	108	99	136
Rollag	5	0	4
Røyken	47	24	36
Sigdal	10	8	5
Øvre Eiker	179	130	149
Ål	72	48	43
Sum Buskerud	1259	965	1059

5x5 km ruter kodet etter antall sjeldne arter rapportert på Artsobservasjoner i 2019. Gule ruter 1-8 arter, de mørkeste røde rutene med > 30 sjeldne arter.

Endringer i rapporteringslista

De nye artene munkegribb, alaskasnipe og asiasvartstrupe er lagt til rapporteringslista. Aftenfalk er fra 1.1.2020 overført fra NSKF til vurdering av LRSK. Vinterfunn av sivhøne er tilføyd lista i samsvar med gjeldende rapporteringspraksis, og båndkorsnebb er fra 1.7.2020 tatt ut som beskrivelsesart.

Oppbygging av rapporten

Denne årsrapporten er bygd opp etter samme systematikk som tidligere. Opplysningene i artsomtalen er satt opp på følgende vis: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) * funnkategori som inngår i rapporten, f.eks. alle funn, hekkefunn eller vinterfunn, (4) antall registrerte funn i parentes med angivelse av antall akkumulerte funn/individer før rapportåret, hvis kjent, etterfulgt av antall funn/individer i rapportåret. LRSK/NSKF til slutt betyr at arten er en beskrivelsesart godkjent av henholdsvis LRSK eller NSKF, (5) nyregistrerte etterrapporteringer fra tidligere år, (6) antall observerte individer i rapportåret med kjønn og alder hvis bestemt, (7) funntype hvis rapportert, (8) lokalitet, (9) kommune, (10) observasjonsdato(er), (11) * bak dato angir et positivt belegg med beleggstype i parentes (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak og D - drept eller funnet død hvis fuglen er innsamlet og skinnlagt/utstoppet), (12) navn på den/de som observerte fuglen (med * foran navnet til den som oppdaget fuglen, hvis kjent), (13) kommentarer til observasjonen(e). Et funn kan bestå av en eller flere observasjoner av samme fugl(er).

Antall oppgitte funn gjelder bare funn som er rapportert på AO og godkjent av LRSK. Artsnavn i hakeparentes angir ikke-spontant forekommende arter, dvs. arter som er sluppet fri eller har rømt fra fangenskap (D- og E-arter).

Rapporterte og godkjente funn

sangsvane (*Cygnus cygnus*):

* hekkefunn (5), sommerfunn (6)

Hekkefunn 2019: 1 hekking (1 par) rugende Synstevann, Buvatn, Nes 16.4-1.6 (Rolf E. Andersen). 1 hekking (2 pulli) unger utenfor reir, ikke utvokste Murmyrene, Hemsedal 19.4-30.6 (Vegard Bang Fjeldheim, Stine Bang Fjeldheim, Steinar Stueflotten mfl.). 1 hekking (1 par) rugende Råen, Fiskumvannet, Øvre Eiker 19.4-29.5 (Steinar Stueflotten mfl.). 1 hekking (1 par) reir i bruk Pålgardvatnet, Hol 1.5-2.6 (Trond Bølstad, Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass mfl.). 1 hekking (2 ind.) rugende Solheimstøltjønne, Solheimstulen, Nore og Uvdal 10.5-7.6 (Bjørn Lauritzen). 4 ind. (1 par + 2 1K) unger utenfor reir, ikke utvokste Fiskumvannet, Øvre Eiker 6.9 (Steinar Stueflotten).

Sommerfunn 2019: 2 adult Kvelvsavatn, Sigdal 9.-10.6 (Lars Rogstad). 1 ind. Sør-Hydalen, Hemsedal 16.6 (Bent Fjeldheim). 3 adult Linnestranda, Lier 16.6 (Bjørn Penk, Noah Penk, Anders T. Hangård, Jerry Skogbeck). 1 par Grandane, Strandafjorden, Ål 19.6 (Torgrim Breiehagen). 1 ind. Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 27.6 (Marius von Glahn). 1 par permanent revir Viketjønne, Vergjedalen, Nore og Uvdal 8.7 (Øyvind Stickler). 1 ind. rastende Småøyene, Steinsfjorden, Hole 9.7 (Marius von Glahn). 1 ind. rastende Steinsfjorden, Hole 14.-31.8 (Marius von Glahn, Frode Munkhaugen, Terje Pettersen).

Arten hekker fast på noen få lokaliteter bl.a. i Hemsedal, Hol og Øvre Eiker. Solheimstøltjønne i Nore og Uvdal er ny hekkelokalitet. Det kan ofte være vanskelig å påvise vellykket hekking hos sangsvaner da paret som regel forsvinner raskt fra reiområdet med de nyklekte ungene. Men de kan, som på Fiskumvannet, dukket opp igjen med store unger seinere på sommeren.

sædgås (*Anser fabalis*):

* alle funn (67/264 - 5/5)

2019: 1 ind. Mælingen, Ringerike 21.3 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1 ind. rastende Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 10.4 (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. (ua. *fabalis*) Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 22.4 (Didrik Løstegård Kristensen, Christian Dalen). 1 ind. (ua. *fabalis*) Fiskumvannet, Øvre Eiker 4.10 *(F) (Steinar Stueflotten). 1 ind. næringssøkende (ua. *rossicus*) Øvremyro, Holsfjorden, Hol 5.10 *(F) (Torstein Seim via Torgrim Breiehagen).

Arten observeres fåtallig i trekketidene vår (mars-mai) og høst (september-november). Tre av funnene er underartsbestemt til henholdsvis ua. *fabalis* (2) og ua. *rossicus* (1). Sædgåsa er en sjelden art i nordfylket, men underarten *rossicus* er tidligere påvist hekkende inne på Hardangervidda (Stueflotten 2009). Underarten tundrasædgås (*rossicus*) ble tidligere ansett som svært sjelden i Norge, men ny kunnskap har vist at denne underarten forekommer regulært på vårtrekket og som overvintrende langs kysten.

sædgås, underarten *fabalis* (*Anser fabalis fabalis*):

* alle underartsbestemte funn (10/22 - 2/2) LRSK

2019: 1 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 22.4 (Didrik Løstegård Kristensen, Christian Dalen). 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 4.10 *(F) (Steinar Stueflotten).

sædgås, underarten *rossicus* (*Anser fabalis rossicus*):

* alle underartsbestemte funn (4/6 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. næringssøkende Øvremyro, Holsfjorden, Hol 5.10 *(F) (Torstein Seim via Torgrim Breiehagen).

kortnebbgås (*Anser brachyrhynchus*):

* vinterfunn (0), store antall ≥ 1000 ind.

Store antall 2019: Minst 1030 ind. ptN Engersand og Linnestranda, Lier 22.3 (Tore Gunnarsen, Jorunn Villand). 1800 ind. ptN Mo gård, Steinsletta, Hole 29.3 (Terje Pettersen mfl.). 4639 ind. ptN Bakkeløkka, Verket, Hurum 29.3 (Eli Gates). 4300 ind. rastende Nordfjorden, Ringerike 1.4 (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Didrik Løstegård Kristensen). 1565 ind. ptS Fiskumvannet, Øvre Eiker 19.9 (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum).

Vårtrekket startet med et stort trekk på minst 1100 ind. allerede 22.3., jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 2.4. ± 10 dager (25 år) og 26.3. ± 6 dager siste 10 år. Vårtrekket varte til 22.5. Topp trekkdager hadde vi 29.3.-2.4. med ca. 10.000 ind. Starten på vårtrekket og trekktoppen kom ca. en uke tidligere enn i 2018. Det ble registrert til sammen minst 17.500 ind. ptN gjennom Buskerud denne våren, noe som er ca. 10.000 ind. færre enn i 2018. Høsttrekket startet 3.9. og varte til 7.11. Det ble registrert til sammen ca. 6.200 ind. ptS gjennom Buskerud denne høsten. Det er det høyeste antallet på mange år. Normalt observeres sjelden > 5.000 ind. på høsttrekket. Hele 2.580 ind. ptS den 19.9., ellers har det vært sjeldent å observere > 1000 ind. på en dag gjennom Buskerud på høsttrekket.

tundragås, underarten *albifrons* (*Anser albifrons albifrons*):

* alle underartsbestemte funn (14/25 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. næringssøkende Onsaker og Stadum, Hole 3.-4.4 *(F) (*Terje Pettersen, Marius von Glahn, Aksel Olsson).

Arten tundragås observeres nesten årlig i lite antall i trekketidene vår (mars-mai) og høst (september-november), hyppigst i Nordre Tyrifjorden. Nesten alle observerte tundragjess i Buskerud tilhører den østlige underarten *albifrons*. Totalt er det kjent 35 funn av tundragjess i Buskerud.

Tundragås ua. albifrons Nordre Gomnes, Onsaker, Hole 03.04.19. Foto: Terje Pettersen

[stripegås] (*Anser indicus*):

* alle funn (30/48 - 1/1)

2019: 1 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 23.8-13.9 (*Halvard Fausk, Terje Pettersen).

Arten sees nå nesten årlig i Buskerud i sommerhalvåret, hyppigst i mai-juni. Funn av stripegjess er plassert i kategori E (arter som regnes som rømlinger).

grågås x kanadagås (*Anser anser x Branta canadensis*):

* alle fotodokumenterte funn (23/27- 3/3) LRSK

2019: 1 ind. Averøya, Ringerike 15.3 *(F) (Marius von Glahn). 1 ind. Linnestranda, Lier 22.3 *(F) (Jorunn Villand). 1 ind. Åsatangen, Åsa, Ringerike 7.-13.4 *(F) (Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 6.-9.7 *(F) (Terje Pettersen mfl.). 1 ind. Sandtangen, Onsaker, Hole 31.8 *(F) (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. Karlsrudtangen og Synneren, Ringerike 14.9 *(F) (Terje Pettersen). 1 ind. Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 21.9 *(F) (Aksel Olsson). 1 ind. Steinsfjorden, Hole 29.10-15.12 *(F) (Steinar Stueflotten, Terje Pettersen, Kendt Myrmo).

En hybrid grågås x kanadagås har hatt fast tilhold i Nordre Tyrifjorden de siste årene. Bildene tyder på at det er denne gåsa som ble observert på de fleste datoer i 2019, mens individet observert 31.8. og 14.9. er en annen hybridgås med et mer gråbrunt hode og et grått nebb, muligens et individ med innslag av noen svanegås-gener. Det foreligger flere observasjoner av de antatt samme grågås x kanadagås hybridene i Nordre Tyrifjorden i 2019 enn de fotodokumenterte funnene som er referert her. Observasjonen på Linnestranda i Lier 22.3. er kun det andre funnet av en slik hybridgås på denne lokaliteten.

hvitkinngås (*Branta leucopsis*):

* hekkefunn (10/38 par), vinterfunn (6 - 0)

Hekkefunn 2019: 2 par reir med egg eller unger Storskjær, Drøbaksundet (Bu), Hurum 9.4-19.5 (Steinar Stueflotten, Geir Sverre Andersen, Morten Bergan mfl.). 3 par reir med egg eller unger Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 2 par reir med egg eller unger Ramtonholmen, Ramton, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 4 par reir med egg eller unger Høvikskjæra, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 1 par reir med egg eller unger Sandspollen, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 9 par reir med egg eller unger Sundbyholmene, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 5 par reir med egg eller unger Saltskjær, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 7 par reir med egg eller unger Mølen, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 1 par reir med egg eller unger Ertsvikskjær, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 4 par reir med egg eller unger Vealøs, Hurum 25.5 (Tonny Andersen).

Flere par hekker på øyer og holmer i Røyken og Hurum. Sjøfugltellingene som utføres annethvert år fanger opp de fleste av disse, f.eks. 22 hekkende par i 2015, 36 par i 2017 og 38 par i 2019. Antall vellykkede hekkinger er ikke kjent. Verdt å nevne er også en flokk på 90 ind. ptS Linnestranda, Lier 14.9. (Jens Erik Nygård) og 85 ind. ptS Verket, Hurum 23.9. (Eli Gates).

ringgås (*Branta bernicla*):

* alle funn (24/995 - 7/4800)

2019: 1000 ind. trekkende Holmsbu, Hurum morgen 23.5 (Eli Gates, Jostein Bærø Engdal). 1000 ind. ptNØ Holmsbu, Hurum kveld 23.5 (Eli Gates). 1420 ind. trekkende (ua. *hrota*) Slemmestad, Røyken ettermiddag 23.5 (Kjetil Johannessen, Eirik Kristoffersen). 500 ind. trekkende Drøbaksundet (Bu), Hurum 23.5 (Steinar Stueflotten). 1200 ind. trekkende Breiangen, Hurum 23.5 (Steinar Stueflotten). 400 ind. ptV Holmsbu, Hurum 24.5 (Eli Gates). 700 ind. trekkende Fiskumvannet, Øvre Eiker 24.5 (Andreas Hessvik-Trøite, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. (ua. *hrota*) Statens Hus, Drammen By, Drammen 28.-31.5 (Fredrik Stige, Jorunn Villand, Bjørn Penk mfl.). 1 ind. overflygende Eikredammen, Hemsedal 30.5 (Robin Fjeldal). 2 ind. rastende (ua. *hrota*) Eikredammen, Hemsedal 1.-3.6 (Vegard Bang Fjeldheim, Bent Fjeldheim mfl.).

Ringgjess sees normalt bare sjeldent på vårtrekket i Buskerud (ultimo mai – primo juni). Enkelte år kan arten opptre i store flokker som kommer trekkende inn Oslofjorden for så å snu og trekke utover igjen og fortsette trekket videre nordover langs kysten. Sist slike flokker ble sett på trekk i Buskerud, var 1.-2.6.2015. I dagene 23. og 24. mai 2019 resulterte trolig spesielle værforhold med frisk bris fra sør, i at mange store flokker med ringgjess med til sammen flere tusen individer trakk inn Oslofjorden der de surret rundt i lang tid før de fortsatte sørvestover og ut mot kysten igjen. Noen flokker havnet også et stykke inne over land som de to flokkene som sirklet over Fiskumvannet en god halvtime om kvelden 24.5., før de til slutt trakk videre mot SV. Bare en gang tidligere er det sett en flokk med ringgjess på trekk over Fiskumvannet og Øvre Eiker, ref. 150-180 ind. 31.5.1999 (Jan Trygve Bollerud, Finn Gregersen). Observasjonene fra Eikredammen i Hemsedal 30.5.-3.6. kan tyde på at noen av ringgjessene fortsatte vårtrekket over innlandet, noe som også er påvist tidligere med satellittmerkede ringgjess (Stueflotten 2012). De fleste observasjoner av ringgjess i Buskerud dreier seg om den lysbukete underarten *hrota* som hekker på Svalbard.

ringgås, underarten *hrota* (*Branta bernicla hrota*):

* alle underartsbestemte funn (6/103 - 3/1423) LRSK

2019: 1420 ind. trekkende Slemmestad, Røyken 23.5 (Kjetil Johannessen, Eirik Kristoffersen). 1 ind. Statens Hus, Drammen By, Drammen 28.-31.5 (Fredrik Stige, Jorunn Villand, Bjørn Penk mfl.). 2 ind. rastende Eikredammen, Hemsedal 1.-3.6 (Vegard Bang Fjeldheim, Bent Fjeldheim mfl.).

gravand (*Tadorna tadorna*):

* hekkefunn (2), vinterfunn (3)

Hekkefunn 2019: 1 par med 4+ unger utenfor reir, ikke utvokste Verketsøya, Hurum 25.5 (Eli Gates). 1 hekking (8 pulli) unger utenfor reir, ikke utvokste Linnestranda, Lier 15.6-11.8 (Jens Erik Nygård, Bent Ellingsen, Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.).

Vinterfunn 2019: 1 ind. Holmsbusteinene, Holmsbu, Hurum 16.2 (Odd Rygh, Hans Petter Kristoffersen). 1 ind. Vealøs, Hurum 25.2 (Steinar Stueflotten). 1 ind. ptN Storskjær, Drøbaksundet (Bu), Hurum 26.2 (Jostein Bærø Engdal).

Fåtallig og heller sjelden hekkefugl i kyststrøkene i Buskerud. Et par med unger ble også observert på Verket i juni 2018. Siste kjente vellykkede hekking på Linnestranda, Lier var i 2009. Av de 8 ungene som ble klekt her i juni 2019, vokste bare 4 opp til flygedyktige alder. Observasjonene fra februar dreier seg om tidlig ankomst på vårtrekket og er ikke egentlige vinterfunn, definert som observasjoner i des-jan ifølge NFKFs rapporteringsliste.

mandarinand (*Aix galericulata*):

* alle funn (24/25 - 7/7)

2019: 1 hann Linnestranda, Lier 5.-6.4 (*Rolf E. Andersen, Steinar Stueflotten mfl.). 1 hann Svendsrudvika, Sælabonn, Hole 16.4 (*Jens Tøndel Fossum, Terje Pettersen). 1 hann Hønefossen, Hønefoss By, Ringerike 25.4 (Didrik Løstegård Kristensen). 1 hann Linnestranda, Lier 1.5 (Steinar Stueflotten, Bent Ellingsen, Ole Bjørn Braathen, Jorunn Villand mfl.). 1 ind. Kongsberg golfbane, Såttvet, Kongsberg 23.5 (Bjørn Lauritzen). 1 hann Fjordparken, Drammen By, Drammen 29.8-27.10 (*Olaug Gjertsen, Steinar Stueflotten, Terje Pettersen, Jostein Bærø Engdal mfl.). 1 hann Bergsvingen, Øvre Eiker 4.10 (Steinar Stueflotten).

Funn av mandarinand er plassert i kategori C (forvillede arter som reproducerer i vill tilstand). Funn av påvist rømte pryndender skal imidlertid registreres som ikke spontane. Arten observeres stort sett bare vår og høst i Buskerud og da nesten alltid som enslige hanner. Sju funn på ett år er rekord så langt i fylket. Hannen som oppholdt seg i Fjordparken, Drammen høsten 2019, var i eklipsedrakt da den ble oppdaget i slutten av august. Den kunne følges i to måneder mens den mytete over til praktdrakt. Denne hannen ble et meget populært fotoobjekt blant mange fuglefotografer både på AO og Facebook.

brunnakke (*Mareca penelope*):

* hekkefunn (1)

2019: 1 hunn engstelig adferd, indikasjon på hekking Nedre Fesheimtjerne, Golsfjellet, Gol 14.7 (Per Furuseth).

Fåtallig og heller sjelden hekkefugl i Buskerud.

snadderand (*Anas strepera*):

* alle funn (79/141 - 7/10)

2019: 1 hann Linnestranda, Lier 14.4 (Ketil Wardenær). 2 hanner Vik, Steinsfjorden, Hole 28.4 (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen, Aksel Olsson, Vegard Bunes mfl.). 1 hann Fiskumvannet, Øvre Eiker 26.5 (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten). 1 adult hann Grønødden, Holsfjorden, Hol 1.6 (Agnar Målsnes, Gunn Mjelde). 1 hann Linnestranda, Lier 15.6-5.7 (Jens Erik Nygård, Bent Ellingsen, Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 3 ind. Sætrepollen, Sætre, Hurum 9.9 (Jostein Bærø Engdal). 1 adult hann Synneren, Ringerike 11.-15.10 (*Terje Pettersen, Marius von Glahn, Tore Westgård, S. Stueflotten).

Arten er i seinere år observert årlig på vårtrekket (april-mai), gjennomsnittlig ankomstdato: 22.4. ± 12 dager (24 år), noe sjeldnere sommer og høst (sep.-okt.). God forekomst i 2019 etter et svakt år i 2018.

To snadderand hanner Vik, Hole 28.04.19.
Foto: Steinar Stueflotten

stjertand (*Anas acuta*):

* hekkefunn (0), vinterfunn (11/11 - 2/2)

Vinterfunn 2019: 1 hann stasjonær Fjordparken, Drammen By, Drammen 4.1-22.2 (Jorunn Villand, Jostein Bærø Engdal, Steinar Stueflotten mfl.). 1 hann stasjonær Fjordparken, Drammen By, Drammen 2.-31.12 (Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård, Sigurd Iversen mfl.).

Fåtallig hekkefugl i nordfylket, men ingen rapporterte hekkefunn i 2019. En hann med lys blågrå plastring på venstre fot overvintret i Fjordparken, Drammen vinteren 2018/2019 og på nytt vinteren 2019/2020. Plastringen tyder på at denne hannen opprinnelig må ha rømt fra et oppdrett eller lignende, og funnet regnes derfor som ikke spontant. Hannen oppholdt seg i Fjordparken fram til 20.3. og dukket opp igjen samme sted 6.10.

knekkand (*Anas querquedula*):

* alle funn (- 7/15)

2019: 1 par Synneren, Ringerike 16.-19.4 (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Eirik Kristoffersen mfl.). 1 hann Fiskumvannet, Øvre Eiker 24.4 (Steinar Stueflotten). 1 par Linnestranda, Lier 25.4 (Jostein Bærø Engdal). 2 par Fiskumvannet, Øvre Eiker 25.4 (Eirik Kristoffersen, Jorunn Villand mfl.). 1 par Fjellheim våtmark, Vatsfjorden, Ål 26.4 (Bård Kyrkjedelen). 1 adult hann Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 26.4-3.5 (Kendt Myrmo, Lars Dolmen,

Steinar Stueflotten mfl.). 1 par Tårnet, Hegstad beitemark og Måsmesmyra, Fiskumvannet, Øvre Eiker 28.4-24.5 (Morten Hunn, Steinar Stueflotten, Andreas Hessvik-Trøite, Jorunn Villand mfl.). 1 par Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 10.-31.5 (Kendt Myrmo, Didrik Løstegård Kristensen). 1 hann Linnesstranda, Lier 13.-16.5 (Rolf E. Andersen, Ole Bjørn Braathen, Steinar Stueflotten, Jorunn Villand mfl.). 1 par Linnesstranda, Lier 17.5 (Steinar Stueflotten, Ole Bjørn Braathen, Eirik Kristoffersen mfl.). 1 hann Sygardslåtta nedre og Eikredammen, Hemsedal 19.5 (Stian Sannes, Vegard Bang Fjeldheim, Bent Fjeldheim, Bent Ellingsen). Maks. 4 ind. (3 hanner + 1 hunn) Fiskumvannet, Øvre Eiker 24.5-18.6 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Jorunn Villand mfl.). 1 hann Hegstad beitemark, Fiskumvannet, Øvre Eiker 4.6 (Steinar Stueflotten).

Arten observeres fåtallig, men regelmessig i sommerhalvåret, hyppigst om våren (april-mai). Gjennomsnittlig ankomstdato: 23.4. ± 12 dager (38 år). Observasjonene av flere individer ved Fiskumvannet dette året indikerer mulig hekking/hekkeforsøk her i 2019, men uten at dette ble bekreftet.

skjeand (*Anas clypeata*):

* alle funn (- 9/16)

2019: 1 hann Stryken, Hokksund, Øvre Eiker 8.4 (Anders Hals). 1 par Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 18.4 (Steinar Stueflotten, Terje Pettersen). 1 par Linnesstranda, Lier 23.4 (Jorunn Villand). 1 par Eikredammen, Hemsedal 24.4 (*Stian Sannes, Vegard Bang Fjeldheim, Bent Fjeldheim). 2 hann Linnesstranda, Lier 25.4 (*Melvin Åsum, Steinar Stueflotten, Jostein Bærø Engdal). 1 par næringssøkende Juveren, Ringerike 26.4 (Eirik Kristoffersen, Aksel Olsson). 1 par Fiskumvannet, Øvre Eiker 11.-12.5 (Lars Dolmen, Johs Edvardsen, Steinar Stueflotten). 3 ind. Linnesstranda, Lier 17.5 (Steinar Stueflotten, Ole Bjørn Braathen, Jorunn Villand, Eirik Kristoffersen). 1 hann Linnesstranda, Lier 3.6 (Jorunn Villand). 2 hunnfarget Linnesstranda, Lier 31.8 (Steinar Stueflotten). 1 hunnfarget Miletjern, Nedre Eiker 28.9-12.10 (*Jorunn Villand, Eli Bondlid, Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten mfl.).

Arten observeres fåtallig, men regelmessig, spesielt i trekketidene vår (medio april – mai) og høst (medio august– oktober). Tidlig ankomst 8.4.2019, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.4. ± 10 dager (36 år). Noen av individene på Linnesstranda i april-mai kan dreie seg om de samme fuglene. Observasjoner i nordfylket som det på Eikredammen i Hemsedal 24.4., er relativt sjeldne.

taffelnd (*Aythya ferina*):

* alle funn (- 2/2)

2019: 1 adult hann Linnesstranda, Lier 14.4 (Jens Erik Nygård, Ole Bjørn Braathen, Steinar Stueflotten, Bent Ellingsen mfl.). 1 hunn Fiskumvannet, Øvre Eiker 26.-28.10 (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Melvin Åsum).

Arten observeres årlig i lite antall på vårtrekket (april – mai) og høsttrekket (september – medio november), hyppigst på Fiskumvannet og i Nordre Tyrifjorden, sjeldent ellers. Forrige observasjon på Linnesstranda var i oktober 2017. Gjennomsnittlig ankomstdato: 17.4. ± 15 dager (34 år).

bergand (*Aythya marila*):

* hekkefunn (0), vinterfunn (2/2)

Vinterfunn 2019: 1 hunnfarget næringssøkende Vik og Kroksund, Steinsfjorden, Hole 13.-17.12 (*Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1 hunnfarget næringssøkende Svendsrudvika, Sælabonn, Hole 23.12 (Terje Pettersen).

Sparsom hekkefugl i øvre deler av fylket. Sees ellers årlig på vår- og høsttrekket. Vinterfunn er sjeldne. Observasjonene i Steinsfjorden og Sælabonn kan dreie seg om samme individ.

havelle (*Clangula hyemalis*):

* alle funn (- 11/14)

2019: 1 par Gjernes, Strandafjorden, Ål 14.5 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 par Ustedalsfjorden, Hol 27.5 (Trond Bølstad, Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass). 1 hunn Verket, Hurum 5.-6.6 (Eli Gates). 1 ind. Pålgardvatnet, Hol 8.6 (Asgeir Askeland). 1 hann Verket, Hurum 13.6-7.7 (Eli Gates, John Apeland). 1 adult hunn Verket, Hurum 11.8 (Eli Gates). 1 hann Tofte brygge, Hurum 7.10 (Steinar Stueflotten). 1 hann Vik, Steinsfjorden, Hole 18.-31.10 (*Terje Pettersen, Tore Westgård, Marius von Glahn, Steinar Stueflotten). 1 hann Ramvikholmen, Hurum 26.10 (Bjørn Olav Tveit, Magne Klann). 1 1K hann Vik, Steinsfjorden, Hole 17.-29.11 (*Eli Bondlid, Terje Pettersen mfl.). 2 ind. Filtvet brygge, Hurum 11.12 (Jorunn Villand).

Sjelden hekkefugl i indre fjellstrøk, ingen bekreftede hekkefunn i 2019, ellers fåtallig og kun sporadisk observert i lavlandet vår (april-mai) og høst (oktober-november), mer sjeldent i lavlandet om sommeren, jf. observasjonene på Verket i Hurum sommeren 2019. Gjennomsnittlig ankomstdato: 3.5. ± 12 dager (23 år). Seineste observasjon i gjennomsnitt: 13.11. ± 19 dager (23 år), sjelden vintergjest.

svartand (*Melanitta nigra*):

* hekkefunn (2), funn \geq 20 ind.

Hekkefunn 2019: 1 adult hunn med unger utenfor reir, ikke utvokste Rukehovda, Hol 14.7 (Hans Peter Melby). 6 ind. (1 adult hunn + 5 1K) næringsøkende Vestre Bakkatjønn, Nore og Uvdal 8.9 (Eirik Sekse, Agnar Målsnes).
Flokker 2019: 50 ind. trekkende Odden, Slemmestad, Røyken 23.5 (Kjetil Johannessen). 300 ind. rastende Ekrebukta, Filtvet, Hurum 23.5 (Eirik Kristoffersen). 200 ind. rastende Filtvet brygge, Hurum 23.5 (Petter Osbak).

Fåtallig hekkefugl i fjellet i nordfylket. Årvis vintergjest, hyppigst observert rundt Hurumlandet. Større flokker på \geq 20 ind. er heller sjeldne. Ekstremt store flokker ble observert på vårtrekket i Oslofjorden i mai 2019.

sjøorre (*Melanitta fusca*):

* hekkefunn (1), funn \geq 20 ind.

Hekkefunn 2019: 1 hekking (3 pulli) unger utenfor reir, ikke utvokste Torsetlia, Nore og Uvdal 21.8 (Bjørn Helge Larsen).

Flokker 2019: 35 ind. Drøbaksundet (Bu), Hurum 15.1 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 20-39 ind. Verket, Hurum 12.-27.4 (Eli Gates, John Apeland). 34-52 ind. Verket, Hurum 6.-25.5 (Eli Gates, John Apeland). 25-58 ind. Verket, Hurum 5.-25.6 (Eli Gates, Steinar Stueflotten). 20 ind. Vollebukta, Verket, Hurum 13.8 (Steinar Stueflotten). Maks. 59 ind. Vollebukta, Verket, Hurum 5.9 (Eli Gates, Steinar Stueflotten).

Sjøorren hekker spredt i indre fjellstrøk (ett bekreftet hekkefunn i 2019), og sees sporadisk i lavlandet utenom hekketida og langs kysten høst og vinter. Regelmessig langs Hurumlandet om vinteren, men sjelden >10 ind. sammen. Som tidligere år, rastet det store antall sjøorrer i Vollebukta, Verket på vårtrekket i perioden 12.4.-25.6., maks. 58 ind. 25.6. (Eli Gates). Også mange individer samme sted på høsttrekket primo september.

kvinand x lappfiskand (*Bucephala clangula x Mergus albellus*):

* alle funn (0 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. næringsøkende Busund bru, Ringerike 2.-26.10 *(F) (*Terje Pettersen, Kendt Myrmo, Marius von Glahn).

Sjelden andehybrid som observeres nesten årlig i Norge. Dette er førstefunn av denne hybrid i Buskerud.

Kvinand x lappfiskand hybrid Busund bru, Ringerike 02.10.19. Foto: Terje Pettersen

lappfiskand (*Mergellus albellus*):

* alle funn (179 - 4/5)

2019: 1 hunnfarget stasjonær Synneren, Ringerike 14.-18.4 (Marius von Glahn, Frode Munkhaugen, Terje Pettersen mfl.). 1 hunnfarget Juveren, Ringerike 19.4 (Terje Pettersen). 2 hunnfarget Herøysundet, Steinsfjorden, Hole 3.10 (Terje Pettersen). 1 1K Fiskumvannet, Øvre Eiker 4.10 (Steinar Stueflotten). 1 hunnfarget Juveren, Ringerike 26.10-6.11 (Terje Pettersen, Steinar Stueflotten).

Arten opptrer årvisst i Buskerud i vinterhalvåret oktober – april. Hyppigst på vårtrekket ultimo mars - medio mai og på høsttrekket i oktober-november. Antall funn varierer mye fra år til år. Mens 2017 var et svakt år med bare ett funn, er det gjort flere funn igjen de to siste årene. Observasjonene i Synneren og Juveren i april dreier seg trolig om samme individ.

vaktel (*Coturnix coturnix*):

* alle funn (- 27/30)

2019: 1 ind. sang/spill Sundby, Rødbyvannet, Hurum 26.-31.5 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 1 ind. sang/spill Flesaker, Fiskumvannet, Øvre Eiker 30.5 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang/spill Brandvol, Hemsedal 31.5 (Vegard Bang Fjeldheim). 1 ind. sang/spill Sørum-Mo gård-Steinsletta V, Hole 5.-15.6 (Terje Pettersen, Didrik Løstegård Kristensen). 1 adult hann sang/spill Sem, Øvre Eiker 10.6 (Jens Erik Nygård). 1 ind. sang/spill Veisten, Steinsletta, Ringerike 14.6 (Marius von Glahn). 1 hann sang/spill Busland, Øvre Eiker 14.6 (Jon Ludvig Hals). 1 hann sang/spill Åker, Hokksund, Øvre Eiker 14.-17.6 (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten). 1-2 ind. sang/spill Bergsvingen, Øvre Eiker 14.6-12.7 (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen mfl.). 1-2 ind. sang/spill Domholt, Hole 15.-17.6 (Terje Pettersen). 1-2 ind. lokkelyd, øvrige lyder Hals, Øvre Eiker 16.-24.6 (Anders Hals). 1 ind. sang/spill Hole kirke, Hole 21.6 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Hovland Ø, Øvre Eiker 21.-25.6 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand). 1 ind. sang/spill Bryn, Hokksund, Øvre Eiker 21.-25.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Hårum N, Hole 24.6-3.7 (Didrik Løstegård Kristensen). 1 ind. sang/spill Vålen, Vestfossen, Øvre Eiker 25.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Vikersund, Modum 28.6 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. sang/spill Mælingen, Ringerike 29.6 (Kendt Myrmo). 1 ind. sang/spill Fjelstad og Smiubakken, Røyse, Hole 30.6-2.7 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Mo gård, Steinsletta, Hole 8.7 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Sundby, Rødbyvannet, Hurum 17.7 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 1 ind. sang/spill Efteløt, Kongsberg 5.8 (Bård Engelstad). 1 ind. sang/spill Svarverud, Vikersund, Modum 12.8 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. sang/spill Averøya, Ringerike 13.8 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Svarstad, Hole 18.8 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Frøyshov, Røyse, Hole 18.8 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Bergsvingen, Øvre Eiker 19.-20.8 (Steinar Stueflotten).

Arten observeres årlig i nedre deler av fylket fra ultimo mai til ultimo august, mer sjeldent i øvre deler av fylket som på Brandvol i Hemsedal 31.5. Gjennomsnittlig ankomstdato: 29.5. ± 10 dager (28 år). Godt år med mange observasjoner i Buskerud sommeren 2019. Flest funn er gjort i Hole (6) og Øvre Eiker (8). Noen av observasjonene i Hole og i Øvre Eiker kan dreie seg om de samme individene.

[berghøne] (*Alectoris chukar*):

* alle funn (1/1 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. Åssiden, Drammen 7.-10.10 *(F) (Gro Eli Dyrendahl Lervik, Jostein Bakke).

En rømt berghøne, trolig en hunn, hadde tilhold i et boligområde på Åssiden i Drammen (Store Landfall øvre 75-77) noen dager i oktober. Funnet ble fanget opp via et innlegg med bilder på Facebook 7.10.:

<https://www.facebook.com/groelidyrendahl.lervik/posts/1643383429130684>. Fuglen ble observert samme sted av Jostein Bakke 10.10. Berghøner som dette ansees å ha rømt fra et oppdrett eller lignende og regnes derfor som en ikke-spontan art i kategori E. Vi kjenner bare til ett tidligere funn av rømt berghøne i Buskerud, ref. 1 ind. Flesberg 20.7.-11.8.1994.

smålom (*Gavia stellata*):

* hekkefunn (3), vinterfunn (1)

Hekkefunn 2019: 1 ind. rugende Frosen-området, Ål 8.6 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 adult rugende skjernet lok.1, Ål 11.6 (Torgrim Breiehagen). 1 ind. mat til unger skjernet lok., Nes 7.7 (Rolf E. Andersen). 2 pulli stasjonær skjernet lok.1, Ål 22.7 (Torgrim Breiehagen). 1 hekking (1 pulli + 1 adult) Frosen-området, Ål 24.7 (Andrew W. Clarke, Elsa M. Wallumrød).

Vinterfunn 2019: 1 ind. Neset, Drøbaksundet (Bu), Hurum 3.12 (Simon Rix, Anders Braut Simonsen).

Arten hekker spredt i nord- og midtfylket og sees regelmessig på vårtrekket i Tyrifjorden, Drammensfjorden og langs kysten av Hurumlandet, mer sporadisk i lavlandet ellers i nedre deler av fylket. Også Grunnane i Svelvik

(Vestfold, som tilhører Drammen kommune f.o.m. 2020) ser ut til å være en viktig rasteplass på vortrekket. Nøyaktige hekkelokaliteter er skjernet innenfor 5x5 km ifølge regler fra Artsdatabanken. Første vårobservasjon 6.4., jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 13.4. ± 11 dager (24 år). Sjelden vintergjest.

storlom (*Gavia arctica*):

* hekkefunn (10), vinterfunn (1)

Hekkefunn 2019: 2 ind. rugende Liodden Bro, Nes 9.5 (Erik Kristiansen). 1 hekking (2 pulli) Solheimstøltjønne, Solheimstulen, Nore og Uvdal 16.5-22.8 (Bjørn Lauritzen). 1 par rugende Lauvnesvatnet, Sigdal 17.-18.5 (Hege Haugaard). 2 ind. reir med egg eller unger Raudtjern, Ål 10.6 (Jens Romslo). 1 par m/1 unge utenfor reir, ikke utvokste Kolbrekkvannet N, Øvre Eiker 15.-16.6 (Hans Jørgen Nilsen, Aleksander Solberg). 3 ind. (1 adult + 2 1K) permanent revir Mørkvannet Nord, Hurum 6.7 (John Apeland). 4 ind. (2 adult + 2 1K) Skurdalsfjorden, Hol 18.7 (Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass). 3 ind. (2 adult + 1 1K) Holværvatnet, Hol 9.8 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 4 ind. (2 adult + 2 1K) Belvatnet, Hol 11.8 (Trond Bølstad). 3 ind. (2 adult + 1 1K) permanent revir Samsjøen, Ringerike 24.8 (Marius von Glahn, Terje Pettersen).

Vinterfunn 2019: 1 ind. Saltskjær, Hurum 4.1 (Eli Gates).

Vanlig, men spredt og heller fåtallig hekkefugl over det meste av fylket. Mange rapporterte hekkefunn i 2019. Meget sjelden vintergjest i Buskerud.

dvergdykker (*Tachybaptus ruficollis*):

* alle funn (- 17/26)

2019: 1 ind. Hokksundsbrua, Hokksund, Øvre Eiker 1.1 (Lars Dolmen). 1-3 ind. Langebru, Hokksund, Øvre Eiker 3.1-10.3 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Storelva meandersving, Mælingen, Ringerike 4.1 (Kendt Myrmo). 1-3 ind. Hovsenga, Ringerike 4.1-11.2 (Terje Pettersen, Olav Råd, Tore Westgård mfl.). 1 ind. Storelva ved Busund, Ringerike 6.1-12.3 (Terje Pettersen, Marius von Glahn mfl.). 1 ind. Fjordparken og Holmennokken, Drammen 6.-11.1 (Eirik Kristoffersen, Elisabeth Josefine Sommer, Bjørn Harald Larsen). 2 ind. Vestfosselva Nf Vølstad, Øvre Eiker 11.1 (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. Viul nord, Ringerike 11.1 (Kendt Myrmo). 1 ind. Hovsenga, Ringerike 1.3 (Terje Pettersen). 1 ind. Vestfosselva (Smørgrav-Berg), Bergsvingen, Øvre Eiker 15.3 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Bergsvingen, Øvre Eiker 22.3 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Langebru, Hokksund, Øvre Eiker 3.4 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Eikredammen, Hemsedal 9.-10.4 (Bent Fjeldheim). 1 ind. Linnestranda, Lier 16.6 (Jens Erik Nygård, Jerry Skogbeck, Bjørn Penk, Noah Penk). 1 ind. Miletjern, Nedre Eiker 29.9-5.10 (Eli Bondlid, Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 30.9-28.10 (Steinar Stueflotten, Melvin Åsum). 1 ind. Linnestranda, Lier 9.10 (Jorunn Villand). 2 ind. Miletjern, Nedre Eiker 12.-13.10 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand). 2 ind. Juveren, Ringerike 18.-29.10 (Marius von Glahn, Tore Westgård, Terje Pettersen mfl.). 2 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 31.10 (Marius von Glahn). 1 ind. Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 5.11 (Kendt Myrmo). 2 ind. Hovsenga, Ringerike 7.11 (Terje Pettersen). 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 14.11 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Hovsenga, Ringerike 5.12 (Terje Pettersen). 1 ind. Bergsjø, Modum 6.12 (Marius von Glahn). 1 ind. Vestfosselva (Smørgrav-Berg), Bergsvingen, Øvre Eiker 17.12 (Steinar Stueflotten).

Regelmessig overvintrende i lite antall i nedre Buskerud, mer sporadisk observert i øvre deler av fylket som i Eikredammen, Hemsedal i april. Stabil forekomst de siste årene. Noen av observasjonene bl.a. i Vestfosselva i Øvre Eiker, dreier seg trolig om de samme individene. Flest funn er gjort i Ringerike (5) og Øvre Eiker (5). 54 % av observasjonene er gjort i 1. halvår, 46 % i 2. halvår. Observasjoner om sommeren (mai-august), som den på Linnestranda, Lier 16.6., er sjeldne.

toppdykker (*Podiceps cristatus*):

* hekkefunn (7/10+ kull), vinterfunn (7/10+15/38)

Hekkefunn 2019: 1 par rugende Vassbonn, Bergsjø, Modum 11.-15.5 (Eirik Kristoffersen, Elisabeth Josefine Sommer). Minst 6 par hekket i Fiskumvannet, Øvre Eiker 11.5-18.8 (Lars Dolmen, Steinar Stueflotten mfl.), maks. 4 kull m/10 unger 24.7. 2 adult reirbygging Damtjern S, Lier 21.6 (Jorunn Villand). 1 hekking (2 unger) Åsa, Ringerike 1.-30.7 (Terje Pettersen, Marius von Glahn, Frode Munkhaugen). 1 hekking (2 unger) Elvika, Steinsfjorden, Ringerike 2.-30.7 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 2 hekkinger (7 unger) Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 3.7-25.8 (Marius von Glahn, Terje Pettersen mfl.). 1 hekking (2 unger) Bergsjø, Modum 7.7-7.8 (Eirik Kristoffersen, Elisabeth Josefine Sommer). 1 hekking (3 unger) Juveren, Ringerike 1.-18.8 (Marius von Glahn, Frode Munkhaugen, Terje Pettersen, Stig Nesbø).

Vinterfunn 2019: 1 ind. Sandsbukta, Eikeren nord, Øvre Eiker 1.-20.1 (Lars Dolmen, Jorunn Villand, Bjørn Lauritzen). 1-3 ind. Frognøya Ø, Tyrifjorden, Hole 6.-12.1 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1 ind. Vikersund, Modum 8.1 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Lerskallen, Drolsum, Modum 11.1 (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. Gomnes båthavn, Gomnes, Hole 29.1-26.2 (Terje Pettersen, Marius von Glahn). 2 ind. Bønsnes, Hole 28.2 (Terje Pettersen). 2 ind. Nakkerud, Ringerike 28.2 (Marius von Glahn). 1 ind. Bjørnsrudvika, Steinsfjorden, Hole 1.12 (Terje Pettersen). 1 ind. Vikersund, Modum 1.12 (Eirik Kristoffersen). 1-7 ind. Frognøya, Tyrifjorden, Hole 1.-31.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1-3 ind. Onsakervika, Onsaker, Hole 3.-13.12 (Terje Pettersen). 4-10 ind. Gomnes

båthavn, Gomnes, Hole 3.-31.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1-3 ind. Svarstadvika, Sælabonn, Hole 3.-25.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 2 ind. Steinsfjorden Nord, Åsa, Ringerike 5.12 (Marius von Glahn). 2 ind. Nakkerud, Ringerike 6.12 (Marius von Glahn). 1 ind. Søndre Tyrifjorden naturreservat, Modum 6.12 (Marius von Glahn). 1-2 ind. Steinsfjorden, Hole 6.-15.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1-2 ind. Svendsrudvika, Sælabonn, Hole 8.-25.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1 ind. Storøya, Hole, Hole 15.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1 ind. Nordfjorden, Ringerike 21.-31.12 (Terje Pettersen). 1 ind. Sandbukta, Eikeren nord, Øvre Eiker 23.12 (Steinar Stueflotten). 1 ind. næringsøkende Engersand og Linnestranda, Lier 31.12 (Tore Gunnarsen, Jorunn Villand, Jens Erik Nygård).

Arten hekket i 2019 på de faste lokalitetene: Damtjern (Lier), Fiskumvannet (Øvre Eiker), Steinsfjorden (Hole), Bergsjø (Modum) og Juveren (Ringerike) med totalt minst 10 kull. Mange vinterfunn både i januar-februar (7) og desember (15). Trolig minst 15 ind. overvintret i nordre Tyrifjorden i desember 2019. Verdt å nevne er også opptil 53 ind. i Steinsvika (Hole) i juli, og jevnlig 50-80 ind. i Nordfjorden (Ringerike) i oktober, maks. 102 ind. 15.10 (Terje Pettersen).

gråstrupedykker (*Podiceps grisegena*):

* alle funn (14/15 - 1/1) LRSK

2019: 1 1K næringsøkende Vollebukta, Verket, Hurum 20.-30.10 *(F) (*Steinar Stueflotten, Eli Gates, Jostein Myre).

Sjelden gjest i Buskerud. Arten observeres helst i trekktidene vår (april-mai) og høst (sep-nov). Dette er det andre kjente funnet av arten i Hurum. Siste høstfunn i Buskerud ble gjort på Fiskumvannet (Øvre Eiker) i oktober 2016.

horndykker (*Podiceps auritus*):

* alle funn (- 26/60), derav 6 hekkefunn (minst 5 kull m/10+ unger)

2019: GOL: 3 ind. Vesle Lyseren 1.5 (Per Furuset). 2-3 ind. Hammartjedne, Golsfjellet Syd 1.-6.5 (Per Furuset). HEMSEDAL: 1-5 ind. Eikredammen 20.4-6.5 (Vegard Bang Fjeldheim, Bent Fjeldheim, Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Eikredammen 21.-23.8 (Stian Sannes). HOL: 1 ind. Hovsfjorden 24.4-1.5 (Per Furuset, Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Veslefjorden 29.4 (*Per Furuset, Trond Bølstad, Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass). 1 ind. Holsfjorden 1.6-5.7 (Per Furuset, Sondre Søndrål Slettemoen mfl.). HOLE: 1-2 ind. Gomnes båthavn, Gomnes 11.-20.4 (Terje Pettersen, Steinar Stueflotten, Geir Huseby). 3-5 ind. Bønsnes og Frognøya, Tyrifjorden 16.-18.4 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1 ind. Sælabonn 7.5 (Rune Zakariassen). 1 ind. Steinsvika, Steinsfjorden 24.7-25.8 (Terje Pettersen mfl.). 3-5 ind. Steinsvika, Steinsfjorden 30.8-9.9 (Terje Pettersen, Marius von Glahn, Kendt Myrmo mfl.). 1-2 ind. Steinsvika, Steinsfjorden 12.9-18.10 (Terje Pettersen, Marius von Glahn mfl.). 1 ind. Vik, Steinsfjorden 24.9 (Marius von Glahn). 2 ind. Svarstadvika, Sælabonn 6.10 (Terje Pettersen). 2 ind. Herøysundet, Steinsfjorden 7.10 (Terje Pettersen). 1-2 ind. Svendsrudvika, Sælabonn 10.-14.10 (Terje Pettersen, Steinar Stueflotten). 1 ind. Vik, Steinsfjorden 18.10 (Marius von Glahn). 1 ind. Frognøya V, Tyrifjorden 29.10 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Svendsrudvika, Sælabonn 4.-9.11 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1-2 ind. Frognøya Ø, Tyrifjorden 10.-22.11 (Terje Pettersen). 1 ind. Gomnes båthavn, Gomnes 31.12 (Terje Pettersen). LIER: 2 ind. Linnestranda 17.4 (*Steinar Stueflotten, Ole Bjørn Braathen, Jorunn Villand, Bent Ellingsen). 1 ind. Linnestranda 5.10 (Bjørn Reiel Iversen). NES: 2 ind. Myrefjorden, Nesbyen 23.4 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). RINGERIKE: 2 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden 18.4 (Terje Pettersen, Steinar Stueflotten, Kendt Myrmo). 1 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden 8.5 (Ken Adelsten Jensen, Jan Olav Nybo, Odd Rygh, Lars Petter Marthinsen). 1-3 ind. Åsa 1.-16.9 (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. Nordfjorden 22.9-26.10 (Marius von Glahn, Eirik Kristoffersen, Terje Pettersen mfl.). 2 ind. Nordfjorden 11.10 (Terje Pettersen). 2 ind. Nakkerud 17.11 (Marius von Glahn). 1 ind. Nakkerud 6.12 (Marius von Glahn). ØVRE EIKER: 1 ind. Fiskumvannet 25.-30.4 (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten mfl.). 1 par stasjonær Fiskumvannet 18.5-22.6 (Hans Petter Rømme, Lars Dolmen, Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals mfl.). 1 1K Fiskumvannet 19.8 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Andreas Hessvik-Trøite). ÅL: 2 ind. Strandafjorden 22.4-14.5 (Per Furuset, Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass, Jens Romslo). 1 par Tingvollfjorden 30.4-2.5 (Torgrim Breiehagen). Hekkefunn 2019: 1 par observasjon i hekketid, passende biotop Raudbekktjernet, Brennflæi NR, Gol 17.5 (Agnar Målsnes mfl.). 2 ind. besøker bebodd reir Lite tjern ved Fv51 847 moh., Gol 5.6 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 hekking (1 pulli) Torkjellsettjærni, Ål 19.6-23.7 (Torgrim Breiehagen). 1 adult observasjon i hekketid, passende biotop Lite tjern ved Fv51 847 moh., Gol 26.6-5.8 (Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass, Steinar Stueflotten, Torgrim Breiehagen). 1 hekking (4 pulli) Fiskedammen, Gol 30.6-1.8 (Jan Alsvik, Marit Karin Alsvik, Katrine Alsvik Molde mfl.). 1 hekking (1 par + 2+ pulli) Drammedalshølen, Golsfjellet Syd, Gol 14.7 (Per Furuset). 1 hekking (2 pulli) Tjern 830 moh V for Fosshaug, Golsfjellet Syd, Gol 1.8 (Torgrim Breiehagen). 1 hekking (1 pulli) Raudbekktjernet, Brennflæi NR, Gol 1.8 (Torgrim Breiehagen).

Arten sees regelmessig i sørfylket på vårtrekket (medio april - mai) og høsttrekket (august - oktober). Flest observasjoner på trekket blir gjort i Tyrifjorden og Steinsfjorden. Gjennomsnittlig ankomstdato: 20.4 ± 13 dager (31 år). 5-6 par hekker nå årvisst i fylket, de fleste på Golsfjellet (Breiehagen og Furuset 2019). Et stasjonært par på Fiskumvannet en måneds tid i mai-juni, var uvanlig og kanskje en indikasjon på et framtidig hekkeforsøk?

havhest (*Fulmarus glacialis*):

* alle funn (56/134 - 2/3)

2019: 1 ind. død - ukjent dødsårsak Skjæra, Tofte, Hurum 24.3 (Steinar Stueflotten, Håkan Billing, Jan Olav Nybo, Ken Adelsten Jensen, Lars Støen Jacobsen, Bent Ellingsen). 2 ind. Filtvet brygge, Hurum 30.5 (Eli Gates). 1 ind. ptS Ekrebukta, Filtvet, Hurum 30.5 (Eli Gates).

Normalt årvisst gjest i Oslofjorden om høsten, mer sporadisk til andre årstider. Ingen høstobservasjoner i 2019. Det døde individet på Tofte 24.3. var et gammelt inntørket hode til en død havhest som kan være fra den samme døde havhesten som ble funnet av Eli Gates på Skjæra i november 2018. Havhesten som trakk mot sør i Ekrebukta, kan ha vært en av de som ble sett utenfor Filtvet brygge kort tid før.

storskarv (*Phalacrocorax carbo*):

* hekkefunn (3)

2019: Maks. 46 reir i bruk Saltskjær, Hurum 13.4-5.7 (Steinar Stueflotten, Kjell Isaksen, Frode Nordang Bye, Morten Bergan, Tonny Andersen). 1 par reir med egg eller unger Nordre Sundbyholmen, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 44 reir i bruk Vealøs, Breiangeren, Hurum 25.5 (Morten Bergan, Tonny Andersen).

Storskarv (underarten *sinensis*) ble første gang påviste hekkende på Saltskjær i Hurum i 2008 og har hekket der siden. Kolonien har økt i antall til rekordmange 46 reir i bruk i 2019. Kolonien på Vealøs ble etablert med 3-5 par i 2017. Også denne kolonien har økt kraftig i påfølgende år til 44 reir i bruk i 2019. Et par hekket på Sundbyholmene i 2013, men er ikke sikkert påvist hekkende igjen der før i 2019. Totalt 91 reir i bruk i Buskerud i 2019 mot maks. 43 reir i bruk i 2017, m.a.o. en dobling av bestanden på to år.

toppskarv (*Phalacrocorax aristotelis*):

* alle funn (5/5 - 1/1) LRSK

2019: 1 2K rastende Tofte brygge, Hurum 5.3 *(F) (Steinar Stueflotten). 1 ind. Tofte brygge, Hurum 18.3 (Steinar Stueflotten). 1 ind. rastende Vealøs, Hurum 19.3 (Eli Gates).

Sjelden art i Buskerud. Det ansees som sannsynlig at alle de tre observasjonene utenfor Tofte i mars 2019 dreier seg om det samme 2K individet. Enkeltindivider av ungfugler kan en sjelden gang besøke de indre delene av Oslofjorden, hyppigst i perioden september - oktober, sist sett i Oslo i september 2018. Siste observasjon i Buskerud var 1 ind. ved Slemmestad 9.12.2017.

Toppskarv ved siden av en storskarv Tofte brygge 05.03.19. Foto: Steinar Stueflotten

egrettheigre (*Egretta alba*):

* alle funn (19/19 - 2/2) LRSK

2019: 1 adult næringsøkende Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 20.-24.5 *(F) (*Aksel Olsson, Terje Pettersen mfl.).
1 adult Tårnet, Fiskumvannet, Øvre Eiker 28.5 *(F) (Odd Johannessen, Bent Andersen).

Egrettheigrer er blitt observert årlig i Buskerud de seks siste årene. Arten blir hyppigst observert i perioden ultimo april til juni, mer sjeldent fra ultimo august til primo september. De fleste funnene er gjort i Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem (Hole, Ringerike), på Linnestranda (Lier) og Fiskumvannet (Øvre Eiker). Egretthegra som ble observert på Fiskumvannet 28.5. kan ha vært den samme som oppholdt seg noen dager i Steinsvika uka før.

gråhegre (*Ardea cinerea*):

* hekkefunn (1)

2019: 3 ind. reirbygging Rudsengene, Øvre Eiker 24.4 (Morten Jagdum).

Fåtallig hekkefugl i Buskerud, men konkrete reirfunn blir sjelden rapportert. Kolonien på Rudsengene/Rud skog i Øvre Eiker er kjent fra tidligere. I tillegg hekket arten trolig også i kolonien på Snyta, Ringerike, en annen tradisjonell hekkeplass.

svartglente (*Milvus migrans*):

* alle funn (1/1 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. overflygende Tolpinrudsvingen, Åsaporten, Åsa, Ringerike 8.6 *(FV) (Marius von Glahn).

Meget sjelden art i Buskerud som med sikkerhet kun er observert en gang tidligere: 1 1K på Hals, Øvre Eiker 25.10.1998 (Anders Hals). I tillegg ble det observert en ubestemt glente/svartglente ved Sørmyrseter på Skrim, Kongsberg 16.6.1991 (Stephan H. Koll). Svartglenta på Åsa sirklet først noen runder over kalksteinverket nord på Burudåsen for etter hvert å lande i en tørrfuru i skogkanten nord for jordene. Fuglen satt der og drev med fjærstell i om lag 50 min før den forsvant i lav høyde et sted bak grøftevegetasjonen ifølge Marius von Glahn. Dette kan trolig h vært samme svartglente som trakk mot SSV over Eina, Opland 8 timer tidligere (Bjørn Harald Larsen).

glente (*Milvus milvus*):

* alle funn (15/15 - 2/2) LRSK

2019: 1 ind. Tårnet, Fiskumvannet, Øvre Eiker 7.5 *(F) (Bent Andersen). 1 ind. Nystølsvarden, Gol 27.7 *(F) (Tom Jansson).

Sjelden gjest som oftest blir observert på vårtrekket i april-mai. Glenter blir nå observert stadig hyppigere i Norge, så også i Buskerud. Arten er med unntak av 2015, blitt observert årlig i Buskerud siden 2011.

Glente Fiskumvannet, Øvre Eiker 07.05.19. Foto: Bent Andersen

havørn (*Haliaeetus albicilla*):

* alle funn (227/248 - 35/37)

2017: 1 ind. Bosset, Ål 19.8. (Ola Vaagan Slåtten).

2018: 1 3K+ ptV Brynhildstjern Øst, Nes 12.5. (Even Knutsen). 1 ind. Gråøya, Røyken 8.9. (Jørgen Lønø). 1 ind. Vallo, Ål 10.10. (Ola Vaagan Slåtten).

2019 sørfylket: 1 adult hann overflygende Vikersund, Modum 1.1 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1 ind. Vikersund, Modum 17.2 (Lars Dolmen). 1 ind. rastende Pikerfoss, Kongsberg 25.2 (Morten Jagdum). 1 ind. Domholt, Hole 10.3 (Terje Pettersen). 1 adult Vestfjorden, Verpen, Hurum 24.3 (Steinar Stueflotten, Håkan Billing, Jan Olav Nybo mfl.). 1 adult Røysetoppen, Røyse, Hole 11.4 (Terje Pettersen). 1 ind. overflygende Linnestranda, Lier 15.4 (Ann Torill Halvorsen, Jorunn Villand). 1 2K+ overflygende Delsvikodden, Haraldstangen, Hurum 15.5 (Jostein Bærø Engdal). 1 ind. overflygende Justad, Egge, Lier 4.6 (Ole Bjørn Braathen). 2 adult overflygende Fiskumvannet, Øvre Eiker 7.6 (Lars Dolmen). 1 ind. overflygende Langseth, Sætre, Hurum 11.7 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 1 ind. overflygende Døvikfossen, Åmot, Modum 27.9 (Jon Ludvig Hals). 1 4K overflygende Hjarnes, Passebekk, Kongsberg 6.10 (Odd Frydenlund Steen, Bjørn Roar Skullestad, Helge Midtgard, Johs Edvardsen). 2 adult overflygende Langseth, Sætre, Hurum 6.10 (Kari Mathilde Engdal, Jostein Bærø Engdal). 1 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 10.10 (Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. overflygende Vollebukta, Verket, Hurum 25.10 (Jostein Myre). 1 ind. overflygende E134 vest for Sætre, Hurum 14.11 (Svein Dale). 1 6K+ overflygende Skithegga, Røyken 5.12 (Jørgen Lønø). 1 ind. overflygende Vestfossen, Øvre Eiker 5.12 (Christoffer Mikalsen, Jan Trygve Bollerud). 1 adult overflygende Hernestangen, Røyken 11.12 (Jorunn Villand). 1 ind. overflygende Hals, Øvre Eiker 13.12 (Christian Dalen). 1 ind. Brekke, Øvre Eiker 16.12 (Christoffer Mikalsen). 1 ind. overflygende Drammenselva v/Krokstadelva, Nedre Eiker 22.12 (Hans Jørgen Nilsen). 1 ind. Ask, Ringerike 23.12 (Terje Pettersen). 1 ind. overflygende Åsa, Ringerike 27.12 (Terje Pettersen).

2019 nordfylket: 1 ind. Sangelie, Ål 28.2 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 adult Grønødden, Holsfjorden, Hol 10.3 (Agnar Målsnes, Gunn Mjelde). 1 adult Hovsfjorden, Hol 6.4 (Per Furuset). 1 ind. Sygardslåtta nedre, Hemsedal 4.5 (Vegard Bang Fjeldheim). 1 ind. overflygende Liødden Bro, Nes 9.5 (Erik Kristiansen). 1 ind. Fjellheim våtmark, Vatsfjorden, Ål 19.5 (Bård Kyrkjedelen). 1 adult Langehølen, Vatsfjorden, Ål 19.5 (Ingunn Løyning, Agnar Målsnes mfl.). 1 ind. overflygende Flatsjø, Hemsedal 14.6 (Bent Fjeldheim). 1 ind. overflygende Søre Finset, Hemsedal 5.9 (Bent Fjeldheim). 1 adult overflygende Buvatnet, Flå 22.9 (Marius von Glahn). 1 ind. Strandafjorden øvre, Ål 11.10 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass).

Antall observasjoner har økt en god del de siste årene. Flest observasjoner er gjort i fjordstrøka og langs hovedvassdragene i sørlige deler av fylket. Hele 11 av 36 observasjoner (31 %) i 2019 er gjort i nordfylket. 50 % av observasjonene er gjort i 1. halvår og 50 % i 2. halvår. Flere av observasjonene i Røyken og Hurum antas å være fugler fra paret som hekker på Håøya i Akershus. Også flere andre observasjoner kan dreie seg om samme individer.

[munkegribb] (*Aegypius monachus*):

* alle funn (0 – 1/1) NSKF

Oversikt over noen satellittplott til munkegribben Brinzolas ferd gjennom Buskerud i september 2019: Øverst i Kjådalen, Hemsedal 8.9. Raudebergskarvet og Djup, Ål 8.9. I området ved Strandavatnet, Hol 8.-11.9. Sudndalen, Hol 11.9. Sør-Skurdalen og Pålbufjorden V, Hol 12.9. Smådølaldalen og Rødberg, Nore og Uvdal 12.9. Norefjorden og Øktedalen, Nore og Uvdal 12.9. Eggedal, Sigdal 12.9. NVf Ringnes, Krødsherad 12.9. Strømsoddbygda, Ringerike 12.9. Viker, Sperillen, Ringerike 12.9. Ringkollen og Hønefoss, Ringerike 17.9. Holleia, Modum 17.9. Prestfoss, Sigdal 17.9. Rollag, Rollag 17.9.

Den satellittmerka, spanske munkegribben Brinzola kom til Norge via Sverige i mai 2019, der den de første månedene for det meste streifet rundt i Trøndelag. I begynnelsen av september trakk den mot SV fra Ålen i Trøndelag, krysset Gudbrandsdalen og Valdres i Opland 7.9., sneiet innom Hemsedal 8.9., en time seinere på nytt inn i Buskerud over Raudebergskarvet og Djup i Ål, oppholdt seg deretter i området ved Strandavatnet i Hol fram til 11.9. før den fortsatte videre over Geilo og Skurdalsåsen mot Pålbufjorden og Rødberg 12.9., videre østover til Eggedal, krysset deretter Krøderen ved Brekkebygda 12.8. i 13-tida, Strømsoddbygda, og Sperillen ved Viker kl.13:30, for så å fly ut av Buskerud mellom Vestre og Østre Bjonevatnet et kvarter seinere. Etter en tur videre mot NØ gjennom Opland og Hedmark, samt en snartur innom Sverige, var den tilbake over Minnesund og Hurdal 17.9. I løpet av de neste timene krysset den Buskerud nok en gang fra øst mot vest over Ringkollen og Hønefoss i Ringerike, Holleia i Modum, Prestfoss i Sigdal, krysset Numedalen over Rollag før den fortsatte inn i Telemark over Tinnsjø og Rjukan. Deretter gikk turen mot SV til Agder-fylkene, Rogaland og Hordaland i oktober. Den streifet rundt på Vestlandet gjennom høsten og vinteren fram til mars 2020. Den 20.3. ble Brinzola funnet stygt skadet ved et vindkraftverk som var under bygging i Bjerkreim kommune, Rogaland. Den hadde flydd på en stålwire og brukket den ene vingen. Skaden var så alvorlig at vingen måtte amputeres. Målet er å returnere Brinzola til Spania og sette henne inn i avlsprogrammet der. Brinzola ble fødd som vill, men ble skadet som ungfugl og ble deretter rehabilitert av munkegribb-prosjektet til GREFA i Spania. Observasjonene i Norge regnes derfor som ikke spontane.

Dette er første gang arten er påvist i Norge. På tross av det lange oppholdet i Norge er denne store fuglen bare blitt observert i felt et par ganger.

sivhauk (*Circus aeruginosus*):

* alle funn (- 34/39)

2017: 2 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 30.8. (Aleksander Solberg).

2019: DRAMMEN: 1 hunnfarget Unnelsrud, Skoger 18.8 (Eirik Kristoffersen). 1 hunnfarget Unnelsrud, Skoger 15.9 (Fredrik Kræmer). HOLE: 1 adult hunn Steinsvika, Steinsfjorden 28.4 (Lars Dolmen mfl.). 1 hunn Steinsvika, Steinsfjorden 10.5 (Kendt Myrmo). 1 hunn Midtre Sørumsund, Steinsletta 11.5 (Kendt Myrmo, Vegard Bunes). 1 3K hann Steinsletta 25.5 (Kendt Myrmo). 1 ind. Selte, Steinsletta 9.6 (Terje Pettersen). 1 hunn Steinsletta og Steinsvika 14.6-8.7 (Rune Rødningen, Kendt Myrmo, Marius von Glahn, Aksel Olsson, Terje Pettersen). 1 hunn Steinsvika, Steinsfjorden 29.7-9.8 (Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 1K Steinsletta 5.8 (Geir Klaveness). 2 ind. Selte, Steinsletta 27.8 (Aksel Olsson). 1 hunnfarget Stein, Steinsvika og Loreåsen 30.-31.8 (Terje Pettersen, Marius von Glahn). 1 ind. Smiubakken 1.9 (Terje Pettersen). KONGSBERG: 1 hunnfarget Hjarnes, Passebekk 25.8 (Helge Midtgard, Bjørn Roar Skullestad). LIER: 1 adult hunn Linnestranda 1.5 (Jens Erik Nygård, Bent Ellingsen). 1 hunn Linnestranda 10.-12.5 (Jorunn Villand, Rolf E. Andersen, Eli Moen). 1 adult hunn Linnestranda 1.-2.6 (Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård). 1 ind. Linnestranda 19.8 (Melvin Åsum). 1 1K Linnestranda 31.8 (Steinar Stueflotten, Eli Bondlid). RINGERIKE: 1 hann Busund 16.6 (Eirik Kristoffersen). 1 adult hann Ådalselva NR 21.6 (Marius von Glahn). 1 hunn Ask og Bjørke 21.-24.6 (Terje Pettersen). 1 adult hunn Synneren 29.6 (Kendt Myrmo). 1 hunn Ask og Karlsrudtangen 22.-27.7 (Terje Pettersen). 1 3K+ hunn Karlsrudtangen, Nordfjorden 25.8 (Marius von Glahn). ØVRE EIKER: 2 hunn Fiskumvannet 23.4-15.6 (Melvin Åsum, Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Jon Ludvig Hals mfl.). 1 adult hann Hegstad beitemark, Fiskumvannet 24.4 (Bjørn Lauritzen). 1 par Fiskumvannet 1.6 (Jorunn Villand). 1 hann Fiskumvannet 5.6 (Jorunn Villand). 2 hunn Fiskumvannet 11.7-18.8 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Lars Dolmen mfl.). 1 adult hunn Klunderud 28.7 (Per Øystein Klunderud). 1 adult hann Fiskumvannet 18.8 (Johs Edvardsen, Inge Slaaen). 2 ind. Fiskumvannet 24.8-9.9 (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten, Lars Dolmen mfl.). ÅL: 1 ind. Fjellheim våtmark og Bergsmoen, Vats 14.5 (Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass, Carl-Ludvig Thorsen).

Årvisst på vår- og høsttrekket ved Fiskumvannet og i Nordre Tyrifjorden, mer sporadisk ellers. 74 % av alle observasjoner i 2019 er gjort i kommunene Hole, Ringerike og Øvre Eiker. Første observasjon i 2019: 23.4., jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.4. ± 11 dager (33 år). Flere av observasjonene dreier seg trolig om de samme individene. Observasjoner i nordfylket, som det på Vats i Ål 14.5., er sjeldne. For å bedre oversikten, er observasjonene gruppert kommunevis.

myrhauk (*Circus cyaneus*):

* alle funn (- 32/32)

2015: 1 ind. skjernet lok., Ål 11.7. (Audun Skrindo). 1 hunn Tuva-området, Hol 20.7. Asgeir Askeland). 1 ind. skjernet lok., Ål 25.7. (Audun Skrindo). 1 ind. skjernet lok., Ål 27.7. (Audun Skrindo).

2017: 1 adult hann ptN Hallingnatten, Nes 9.4. (Even Knutsen). 1 adult hann næringsøkende Prestholtseter, Hol 14.8. (Even Knutsen).

2019 sørfylket: 1 3K hann Hegstadmyra, Fiskumvannet, Øvre Eiker 14.4 (Morten Hunn). 1 adult hann Hegstadmyra, Fiskumvannet, Øvre Eiker 18.4 (Jorunn Villand). 1 adult hann Synneren, Ringerike 20.4 (Kendt Myrmo). 1 hunn Hjarnes, Passebekk, Kongsberg 24.4 (Helge Midtgard, Bjørn Roar Skullestad). 1 hunn Fiskumvannet, Øvre Eiker 27.4 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 hunn Fiskumvannet, Øvre Eiker 5.5 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 hunn Mo gård, Steinsletta, Hole 31.5 (Aksel Olsson). 1 adult hann Stein, Steinsletta, Hole 30.8 (Terje Pettersen). 1 1K Tårnet, Fiskumvannet, Øvre Eiker 8.9 (Jon Ludvig Hals). 1 1K hunnfarget Steinsvika, Steinsfjorden, Hole 19.9 (Kendt Myrmo). 1 hunnfarget Hjarnes, Kongsberg 22.9 (Bjørn Roar Skullestad, Helge Midtgard). 1 hunn Vierset-myre, Rollag 22.9 (Jarle Øyberg). 1 ind. Måsnesmyra, Fiskumvannet, Øvre Eiker 26.9 (Andreas Hessvik-Trøite). 1 adult hunn Hjarnes, Passebekk, Kongsberg 6.10 (Odd Frydenlund Steen, Bjørn Roar Skullestad, Helge Midtgard, Johs Edvardsen).

2019 nordfylket: 1 hunn Ruken sør, Ustaoset, Hol 20.4 (Hans Petter Rømme). 1 adult hann Jordet, Rotneim, Gol 20.4 (Sverre Lundemo). 1 hann Bakkan, Leveld, Ål 21.4 (Bård Kyrkjedelen). 1 hann Sygardsslåtta, Hemsedal 21.4 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 1 hann Solheimstulen, Nore og Uvdal 10.5 (Bjørn Lauritzen). 1 hann Fossebrekkstølen, Såbal, Hol 11.5 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Lykkja, Hemsedal 28.5 (Kristin Devor). 1 hunn Bjørungstjørne, Hol 1.6 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 hunn skjernet lok.1, Hol 4.6 (Trond Bølstad). 1 hann skjernet lok.1, Hol 23.6 (Jostein Myre). 1 adult hann Ustaoset-området, Hol 26.6 (Hans Petter Rømme). 1 hunn skjernet lok.2, Hol 6.7 (Ola Vaagan Slåtten). 1 hann skjernet lok., Lauvdalen, Ål 12.7 (Bård Kyrkjedelen). 1 hunnfarget Varaldsetfjellet, Hol 13.7 (Asgeir Askeland). 1 hunnfarget skjernet lok.3, Hol 14.7 (Hans Peter Melby). 1 ind. Storemyr, Hol 7.8 (Ola Vaagan Slåtten). 1 hunn Kvernahushaugen, Gol 19.9

(Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 hunnfarget Flåmyri, Hemsedal, Hemsedal 22.9 (Stian Sannes). 1 hunnfarget Ruken sør, Ustaoset, Hol 2.10 (Hans Petter Rømme).

Arten hekker fåtallig i nordlige deler av fylket. Ingen konkrete hekkefunn er rapportert i 2019. Funn i juni-juli er skjernet på AO. For disse angis lokalitet i mulig hekkeområde kun med kommune eller et større fjellområde. I nedre deler av fylket observeres arten fåtallig, men regelmessig på vårtrekket (april – mai) og høsttrekket (ultimo august – oktober). Gjennomsnittlig ankomstdato: 18.4. ± 12 dager (41 år).

kongeørn (*Aquila chrysaetos*):

* funn i nedre Buskerud (163 - 7/9)

2019: 1-2 ind. overflygende Hjarnes, Kongsberg 16.-28.4 (Tore Gunnarsen, Jan Michaelsen, Bjørn Roar Skullestad, Jan Trygve Bollerud, Helge Midtgard). 1 3K+ overflygende Gullhaug, Røyken 11.5 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Heggesjøveien, Modum 15.6 (Håkon Brandt Fjeld). 2 ind. overflygende Hajeren, Kongsberg 22.7 (Vidar Øverbye). 1 ind. overflygende Hjarnes, Kongsberg 8.9-13.10 (Odd Frydenlund Steen, Helge Midtgard, Johs Edvardsen, Bjørn Roar Skullestad). 1 ind. Sponevollen, Modum 29.12 (Eirik Kristoffersen, Elisabeth Josefine Sommer). 1 1K+ overflygende Ese, Finnemarka, Øvre Eiker 30.12 (Jon Ludvig Hals).

Kongeørna hekker spredt i høyereliggende deler av fylket og har i seinere år også etablert seg som hekkefugl i lavlandet i nedre deler av Buskerud. Slike konkrete hekkefunn/indikasjoner er ikke med i denne rapporten.

fiskeørn (*Pandion haliaetus*):

* hekkefunn (7)

2019: 1 hekking (2 pulli) RØ02, Røyken 22.4-3.8 (Lasse Lafjell, Hilde Lafjell). 2 ind. rugende RO04, Rollag 9.6 (via Lars Sverdrup-Thygeson). 2 ind. besøker bebodd reir ÅL02, Ål 10.6 (Jens Romslo). 1 par reir i bruk HU05, Vestfjorden, Sætre, Hurum 23.6 (Daniel Novello). 1 adult reir i bruk FÅ03, Gulsvik, Flå 30.6 (Steinar Stueflotten). 1 adult reir med egg eller unger LI04, Tverrbergkastet NR, Lier 3.7 (Steinar Stueflotten). 1 adult reir med egg eller unger FÅ03, Gulsvik, Flå 14.7 (Steinar Stueflotten). 1 adult reir med egg eller unger NS05, Nes 14.7 (Steinar Stueflotten). 1 ind. mat til unger NS05, Nes 7.8 (Erik Kristiansen).

Få hekkefunn er rapportert på AO i 2019. Reirene HU04, RO04 og ÅL02 er nyoppdagede reir i 2019. Ved et reir KO07 i Kongsberg, som har vært mye plaget av forstyrrelser fra en nærliggende tursti og en populær rasteplass, har SNO våren 2019 satt opp skilt fra Fylkesmannen som ber folk om å holde avstand og vise hensyn til hekkende fiskeørn på en holme i nærheten i perioden 15. april - 15. juli.

dvergfalk (*Falco columbarius*):

* vinterfunn (17 - 2/2)

2019: 1 ind. overflygende Bakkeløkka, Verket, Hurum 24.2 (Eli Gates). 1 hunnfarget næringssøkende Ask, Ringerike 17.12 (Terje Pettersen).

Sjelden vintergjest i Buskerud.

lerkefalk (*Falco subbuteo*):

* alle funn (- 42/62), hekkefunn (1)

2019: HOLE: 1 ind. Sørum Vest, Steinsletta 26.5 (Terje Pettersen). 1 ind. Steinsletta 28.5 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Svensrud 9.6 (Terje Pettersen). 1 ind. Søhol, Røyse 9.6 (Terje Pettersen). 1 ind. Mosmoen 17.6 (Terje Pettersen mfl.). 1 ind. Lamyra S 18.6 (Terje Pettersen). 2 ind. Store Svartøya 29.6 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1 ind. Skinnillveien 77, Røyse 24.-28.7 (Terje Pettersen). 1 ind. Steinsvika, Steinsfjorden 24.7-9.8 (Terje Pettersen mfl.). 1 ind. Grøndokka 8.8 (Aksel Olsson). 2 ind. Røysetoppen, Røyse 10.8 (Terje Pettersen). 1 ind. Gomnes 16.8 (Terje Pettersen). 1 ind. Steinsletta 18.8 (Stig Nesbø). 1 adult Domholt 24.8 (Terje Pettersen, Marius von Glahn). 1 ind. Selteveien øst, Steinsletta 30.8 (Marius von Glahn, Frode Munkhaugen). 1 adult Svendsrud Ø 12.9 (Terje Pettersen). 1 1K+ Steinsvika, Steinsfjorden 18.9 (Marius von Glahn). HURUM: 1 ind. Sætre/Sætrepollen 19.5 (Morten Bergan, Geir Sverre Andersen). KONGSBERG: 1-2 ind. næringssøkende Hjarnes 7.-31.8 (Helge Midtgard, Bjørn Roar Skullestad, Odd Frydenlund Steen). 4 ind. Øyen, Hostvedt 9.8 (Bjørn Roar Skullestad). 2 ind. Øyen, Hostvedt 7.9 (Bjørn Roar Skullestad). LIER: 1 ind. Linnestranda 18.-20.5 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand). 1 2K Linnestranda 13.6 (Jorunn Villand). 1 ind. Tranby 23.6 (Rolf E. Andersen). 1 ind. Linnestranda 6.-7.9 (Melvin Åsum, Steinar Stueflotten mfl.). RINGERIKE: 2 ind. paring/kurtise på mulig hekkeplass [Karlsruadtangen], Nordfjorden 19.5 (Eirik Kristoffersen, Terje Pettersen). 1 ind. Åsa 7.6 (Marius von Glahn). 1 ind. Røsholmstranda og Karlsruadtangen 9.6 (Ann Torill Halvorsen). 2 ind. Ask 21.6 (Terje Pettersen). 1 ind. Snyta 23.6 (Terje Pettersen). 1 ind. Averøya 26.6 (Terje Pettersen). 1 ind. Norderhov 15.7 (Marius von Glahn). 1 ind. Karlsruadtangen, Nordfjorden 6.8 (Terje Pettersen). 1 ind. Aklangveien, Ask 9.-16.8 (Terje Pettersen). 1 ind. Gagnum 12.8 (Didrik Løstegård Kristensen). 1 ind. Norderhov 12.8 (Didrik Løstegård Kristensen). 1 ind.

Karlsruadtangen, Nordfjorden 17.8 (Terje Pettersen). 2 ind. Kolbjørnrud 22.8 (Eli Bondlid). 2 adult Prestmoen, Snyta 25.8 (Terje Pettersen). 1 adult Ask 25.8 (Terje Pettersen). 4 ind. Prestmoen 1.9 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1 ind. Røsholmstranda, Nordfjorden 5.9 (Didrik Løstegård Kristensen). 4 ind. Synneren 6.9 (Terje Pettersen). 2 adult Synneren 15.9 (Terje Pettersen). ØVRE EIKER: 1-2 ind. Fiskumvannet 5.5-24.6 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Melvin Åsum mfl.). 1 ind. Bakkerud, Darbu 17.5 (Eirik Kristoffersen). 1-2 ind. Fiskumvannet 11.-24.7 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Lars Dolmen). 1 ind. Fiskumvannet 19.8 (Steinar Stueflotten). 1 adult Fiskumvannet 5.9 (Jorunn Villand). 2 ind. Fiskumvannet 7.-12.9 (Eirik Kristoffersen, Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Melvin Åsum).

Arten er i seinere år påvist hekkende på et tjuetalls lokaliteter i Buskerud og sees jevnlig i sommerhalvåret i nedre deler av fylket. Flere av observasjonene i bl.a. Lier, Hole/Ringerike og Øvre Eiker dreier seg trolig om de samme individene. Flest observasjoner er gjort i Nordre Tyrifjorden. 47 % av observasjonene er gjort i 1. halvår og 53 % i 2. halvår. Første observasjon 5.5. jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 4.5. ± 9 dager (32 år). Det ble bare påvist en sannsynlig hekking i 2019 (Ringerike). Observasjonene er gruppert kommunevis for bedre oversikt.

jaktfalk (*Falco rusticolus*):

* alle funn (- 14/19+) derav hekkefunn (6)

2015: 1 ind. skjermet lok. Ål 16.7. (Audun Skrindo). 1 ind. Fekjanfjell, Nes 1.11. (Even Knutsen).

2016: 1 ind. overflygende Brynhildstølvegen, Nes 10.6. (Even Knutsen).

2017: 1 ind. Brynhildstjern, Nes 26.12. (Even Knutsen).

2019: 1 par på mulig hekkeplass skjermet lok.1, Hol 19.3+7.4. (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass, Lars Egil Furuseth). 1 ind. skjermet lok.1, Nore og Uvdal 29.4 (Kim Daniel Hansen). Ferske spor skjermet lok.1, Ål 10.6 (Lars Egil Furuseth). Reir med egg eller unger skjermet lok., Flå 15.6 (Lars Egil Furuseth). Reir med egg eller unger skjermet lok.2, Nore og Uvdal 15.6 (Lars Egil Furuseth). Reir med egg eller unger skjermet lok.2, Hol 29.6 (Lars Egil Furuseth). Reir med egg eller unger skjermet lok.3, Nore og Uvdal 6.7 (Lars Egil Furuseth). Unger utenfor reir, ikke utvokste skjermet lok.2, Ål 27.7 (Lars Egil Furuseth). Par i passende hekkebiotop skjermet lok., Hemsedal 3.8 (Lars Egil Furuseth). 1 ind. skjermet lok.3, Nore og Uvdal 7.8 (Bjørn Lauritzen). 2 ind. Halnekollen, Hol 6.9 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 2 1K Tuva-myrene, Tuva, Hol 8.9 (Jostein Myre). 1 adult Lauvdalen, Ål 21.9 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Halnetunga, Hol 7.10 (Trond Bølstad). 1 1K Øvre Reinsjøfjell, Flå 13.10 (Jan Olav Nybo). 1 ind. Solheimstulen, Nore og Uvdal 16.11 (Bjørn Lauritzen).

Jaktfalken hekker spredt i fjellet i øvre deler av fylket, og sees bare sjeldent på streif i lavlandet. Observasjoner i hekketiden i aktuelt/mulig hekkeområde er skjermet til kommune eller et større fjellområde. Mange registrerte observasjoner i 2019 bl.a. som resultat av god prosjektinnsats fra Lars Egil Furuseth. Flere etterrapporterte funn fra tidligere år er også fanget opp i denne rapporten.

Jaktfalk 1K Tuva, Hol 08.09.19. Foto: Jostein Myre

vandrefalk (*Falco peregrinus*):

* vinterfunn (43 - 1/1)

2019: 1 ind. Gullaug og Linnestranda, Lier 5.-12.1 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Jens Erik Nygård mfl.).

Minst 41 par hekket i Buskerud i 2018 (Gunnarsen 2019). Arten er heller sjelden å se i fylket om vinteren.

vannrikse (*Rallus aquaticus*):

* alle funn (110/148 - 7/10)

2019: 1 ind. lokkelyd, øvrige lyder Måsnesmyra-Tårnet, Fiskumvannet, Øvre Eiker 30.4-7.6 (Steinar Stueflotten, Eirik Kristoffersen, Didrik Løstegård Kristensen, Jon Ludvig Hals mfl.). 1-2 ind. sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Stein-Hårum-Hungerholt-Steinsvika, Hole 18.5-8.7 (Kendt Myrmo, Terje Pettersen mfl.). 1 ind. lokkelyd, øvrige lyder Råen, Fiskumvannet, Øvre Eiker 31.5-4.6 (Steinar Stueflotten, Hans Petter Rømme). 1-2 ind. lokkelyd, øvrige lyder Linnestranda, Lier 12.-13.6 (Jorunn Villand). 1 ind. Hegstad, Fiskumvannet, Øvre Eiker 27.6 (Melvin Åsum). 1 ind. lokkelyd, øvrige lyder Hegstadmyra, Fiskumvannet, Øvre Eiker 19.8 (Steinar Stueflotten). 1 ind. lokkelyd, øvrige lyder Linnestranda, Lier 28.8-9.9 (Steinar Stueflotten). 1-2 ind. lokkelyd, øvrige lyder Linnestranda, Lier 5.-6.10 (Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård, Bent Ellingsen mfl.).

Arten observeres årlig i perioden april – november, hyppigst på Linnestranda og Fiskumvannet. Gjennomsnittlig ankomstdato: 5.5. ± 19 dager (22 år) og 28.4. siste 10 år. Arten hekket trolig på Fiskumvannet og Steinsletta i 2019.

myrrikse (*Porzana porzana*):

* alle funn (58/66 - 5/7)

2019: 1-2 ind. sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Måsnesmyra-Tårnet-Hegstadmyra-Hegstad beitemark, Fiskumvannet, Øvre Eiker 26.4-18.6 (Andreas Hessvik-Trøite, Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.). 1-2 ind. sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Råen, Fiskumvannet, Øvre Eiker 29.4-15.6 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen mfl.). 1 ind. sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Hårum-Hungerholt-Steinsvika, Hole 15.6-1.7 (Terje Pettersen, Steinar Stueflotten, Didrik Løstegård Kristensen, Marius von Glahn). 1 ind. sang/spill Rødbyvannet N, Hurum 17.7 (*Odd Rygh, Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 1 ind. Linnestranda, Lier 26.-28.8 (*Steinar Stueflotten, Jorunn Villand).

Arten er tidligere blitt observert fåtallig (1-2 ind.) nesten årlig i perioden mai-juli i nedre deler av fylket, sjeldnere i perioden august-medio oktober. Gjennomsnittlig ankomstdato: 22.5. ± 13 dager (22 år). Rekordforekomst og med rekordtidlig ankomst til Fiskumvannet i 2019. I perioden mai - medio juni ble det jevnlig hørt 1-2 syngende individer i nordenden av Fiskumvannet samtidig med at det sang 1-2 individer i sørenden av vannet. Det betyr at minst 4 ind. hadde tilhold ved Fiskumvannet i hekketida dette året. Observasjonene tilsier sannsynligvis hekking. I tillegg ble arten hørt på tre andre lokaliteter i fylket dette året.

åkerrikse (*Crex crex*):

* alle funn (108 - 3/3)

2019: 1 adult død - kollisjon med kjøretøy v/Rudstøa, Fiskumvannet, Øvre Eiker 29.5 *(D) (Finn Gregersen). 1 ind. sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Svenskerud åkerrikselokalitet, Vikersund, Modum 31.5 (Eirik Kristoffersen). 1 adult hann sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Sem, Øvre Eiker 10.6 (Jens Erik Nygård).

Arten observeres fåtallig og årlig i nedre deler av fylket, mer sjeldent i øvre deler. Få funn de to siste årene. Arten ankommer normalt Buskerud i siste halvdel av mai, gjennomsnittlig ankomstdato: 27.5. ± 9 dager (23 år). Den ihjelkjørte åkerrikse ved Fiskumvannet ble levert inn til skinnsamlingen ved Naturhistorisk museum i Oslo. Fjærprøver ble tatt for isotopanalyse, men resultatene av disse foreligger ikke ennå. De to andre observasjonene denne sommeren var bare korte besøk av ikke-stasjonære fugler.

sivhøne (*Gallinula chloropus*):

* hekkefunn (3), vinterfunn (1)

Hekkefunn 2019: 1 hekking (2 pulli) Mellomdammen, Sætre, Hurum 31.5-17.8 (Steinar Stueflotten, Odd Rygh). 1 hekking (3 unger) Miletjern, Nedre Eiker 16.6-22.8 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 1 hekking (1 unge) Huseby V, Lier 10.8-14.9 (Jens Erik Nygård).

Vinterfunn 2019: 1 juv stasjonær Linnestranda, Lier 28.11-31.12 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, J.E. Nygård).

Hekking ble påvist på to av de kjente hekkeplassene i fylket: Mellomdammen, Sætre (Hurum) og Miletjern (Nedre Eiker). I tillegg ble arten funnet hekkende i en kunstig vanningsdam på Huseby V i Lier. Første observasjon denne våren: 23.4., jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 16.4. ± 10 dager (36 år). Sjelden vintergjest. Den unge sivhøna på Linnestranda i desember oppholdt seg på lokaliteten hele måneden til tross for at elva frøs til i perioder.

trane (*Grus grus*):

* hekkefunn (3), vinterfunn (0)

2019: 1 hunn rugende Halfartjern, Sokna, Ringerike 10.-27.5 (Alf Elling Omholt). 1 par rugende Storeskardvatn, Hemsedal 19.5 (Olav Huso). 1 par rugende Budalsvatnet, Geilo, Hol 26.5 (Trond Bølstad).

Fåtallig hekkefugl i Buskerud, bestanden er trolig økende. Det er gjort flere observasjoner av traner på passende hekkebiotop i 2019, men bare observasjonene ovenfor med bekreftet hekking.

tjeld (*Haematopus ostralegus*):

* vinterfunn (1)

2019: 1-5 ind. rastende Tofte, Hurum 24.-26.2 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, Jostein Bærø Engdal, Eli Gates).

En tidlig vår med tidlig ankomst, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 3.3. siste 10 år, så egentlig er ikke dette et reelt vinterfunn slik det er definert i NFKFs rapporteringsliste som funn gjort i perioden desember-januar.

tundralo (*Pluvialis squatarola*):

* alle funn (44/81 - 1/1)

2019: 1 adult Averøya Naturreservat, Nordfjorden, Ringerike 30.-31.7 (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Aksel Olsson, Didrik Løstegård Kristensen).

Arten opptrer forholdsvis regelmessig, men fåtallig på høsttrekket (august – medio oktober) i nedre deler av Buskerud, sjeldent ellers. Observasjonen på Averøya 30.7.2019 er den nest tidligste på høsttrekket i Buskerud. Tidligste høsttrekkobservasjon ble gjort på Røsholmstranda (Ringerike) 24.7.1992.

Adult tundralo Averøya, Ringerike 30.07.19. Foto: Terje Pettersen

vipe (*Vanellus vanellus*):

* hekkefunn (13 med >31 par), vinterfunn (0)

Hekkefunn 2019: 4 hekkinger (>4 pulli) Gilhus, Linnestranda, Lier 30.3-3.6 (Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten, Hans Petter Rømme mfl.). 9 hekkinger (9 par + >2 pulli) rugende Jordhaugene, Linnestranda, Lier 30.3-3.6 (Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten, Hans Petter Rømme). 2 hekkinger (5 pulli) Huseby V, Lier 13.4-7.7 (Jens Erik Nygård, Hans Petter Rømme, Steinar Stueflotten mfl.). 4 hekkinger (4 par + 8 pulli) Hegstad, Fiskumvannet, Øvre Eiker 21.4-24.6 (Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. reir med 4 egg Nordre Rensskog N, Lier 23.4 (Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård). 1 hekking (10 ad + >3 pulli) Skjelbred, Øvre Eiker 6.-15.5 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten). 1 hekking (2 ind.) rugende Oldebråten, Hol 22.-27.5 (Trond Bølstad). 2 hekkinger (2 kull/3 pulli) Sørum Vest, Steinsletta, Hole 23.5 (Steinar Stueflotten). Minst 3 par i passende hekkebiotop (bla. rugende, seinere også unger sett) Mælingen Travbane, Ringerike 24.5 (Jørn Hanssen). 1 adult engstelig adferd, indikasjon på hekking Snarum, Lier 9.6 (Jens Erik Nygård). 1 hekking (1 adult + 1 pulli) Linnest, Lier 11.6 (Pål Eid). 2 adult m/4 unger utenfor reir, ikke utvokste Sylling sentrum, Lier 28.6 (Tone Vingen). 5 ind. (1 adult par + 3 unger) engstelig adferd, indikasjon på hekking Raudbektjernet, Brennflæi Naturreservat, Gol 1.8 (Torgrim Breiehagen).

Viper er observert mange steder i egnede hekkebiotoper, men bare de nevnte med bekreftet hekking. Til sammen ble minst 33 unger observert i løpet av hekketida, men det er uvisst hvor mange av disse som nådde flygedyktig alder. I nedre Lier ble det gjennomført et vipeprosjekt i samarbeid mellom NOF, Lier kommune og flere grunneiere. Medlemmer av NOF Drammen og omegn lokallag merket til sammen 16 vipereir. Disse ble hensyntatt av grunneierne under jordbearbeiding og planting/såing våren 2019. På et jorde ved Gilhus ble det merket 4 reir. Mens rugingen var i gang, ble grønnsaksjordet dekt med hvit plastduk. Det ble kuttet hull i duken for reirene og overraskende nok ble dette akseptert av 3 av vipeparene som fortsatte å ruge. Minst ett av parene fikk fram 4 pulli som hunnen tok med seg bort fra jordet. På et annet jorde med 8-9 hekkende par førte vått og kaldt vær og høyt og vått gras i slutten av mai til at alle parene trolig mislyktes. Også på et jorde på Hegstad i Øvre Eiker ble 4 vipereir merket etter avtale med forpakteren. Bare ett av parene lyktes med å få fram 4 flygedyktige unger. På ett annet av reirene ble den rugende hunnen drept av vandrefalk, mens to andre reir trolig ble predatert av kråker eller et rovdyr. Ett av disse parene la trolig om og fikk fram små pulli på jordet seinere på sommeren. To påviste hekkinger i nordfylket (Hol og Gol) er interessant.

dverglo (*Charadrius dubius*):

* hekkefunn (7)

2019: 3 ind. paring/kurtise på mulig hekkeplass Averøya, Ringerike 26.4 (Aksel Olsson). 2 ind. paring/kurtise på mulig hekkeplass Linnestranda, Lier 21.5 (Jorunn Villand). 1 hekking (1 par m/1+ unge) Verket, Hurum 30.5-9.6 (Eli Gates). 1 hekking (1 par) rugende Gilhus, Linnestranda, Lier 8.6-6.7 (Jens Erik Nygård). 2 ind. engstelig adferd, indikasjon på hekking Leirdalen, Hals, Øvre Eiker 15.6 (Jon Ludvig Hals). 1 ind. permanent revir Hovsenga, Ringerike 19.6 (Marius von Glahn). 2 ind. avledningsmanøver Lamyra, Lamoen, Ringerike 23.6 (Aksel Olsson). 1 par i passende hekkebiotop Sundland Jerbaneverksted, Drammen 12.7 (Bent Ellingsen). 2 ind. (1 adult + 1 1K) Averøya, Ringerike 4.8 (Terje Pettersen).

Fåtallig hekkefugl i nedre deler av Buskerud. En mulig hekking på Averøya 26.4. ble seinere bekreftet med flere stasjonære adulte fugler utover sommeren og 1 juv. 4.8. Observert paring på Linnestranda 21.5. indikerer hekking i nærområdet, trolig et sted på Gilhus eller Gullaug. Flere observasjoner på Lamyra/Lamoen i juni indikerer hekking også her. På Sundland i Drammen ble det fotografert 1 ad med 3 pulli 16.6. (Jens Erik Nygård). Dvergloer er i tillegg observert på noen andre mulige hekkebiotoper enn de nevnte.

boltit (*Charadrius morinellus*):

* alle funn (- 5/18)

2019: 1 ind. Hovsfjorden, Hol 28.4 (Per Furuset). 4 adult næringssøkende Brøholtstranda, Røyken 11.5 (Jan Mjåland). 1 ind. næringssøkende Vesle Ustevatnet, Ustaoset, Hol 13.5 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). Minst 10 ind. sang/spill i hekketid og passende hekkebiotop Øvre Storebotn, Hemsedal 9.-10.6 (Vegard Bang Fjeldheim, Stine Bang Fjeldheim). 1 par Halnekollen N, Hol 15.6 (Jostein Myre). 1 hekking (2 pulli) Øvre Storebotn, Hemsedal 15.7 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim).

Arten hekker spredt i høyfjellet i øvre deler av Buskerud, men kun ett hekkefunn er rapportert i 2019. Sjelden art i lavlandet på vårtrekket i mai. Gjennomsnittlig ankomstdato: 14.5 ± 7 dager (16 år). 28.4. er tidligste registrerte ankomstdato til Buskerud så langt. Observasjonen i Røyken er kun det andre funnet av boltit i kommunen. Det første ble gjort på Sundbyholmene 14.9.1974.

svarthalespove (*Limosa limosa*):

* alle funn (18/30 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 26.5 *(F) (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten).

Arten sees sporadisk i trekketidene vår (medio april - mai) og høst (august - medio september), hyppigst i Nordre Tyrifjorden og Fiskumvannet. Gjennomsnittlig ankomstdato: $3.5. \pm 13$ dager (13 år).

lappspove (*Limosa lapponica*):

* alle funn (34/73 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. trekkende mot N Fiskumvannet, Øvre Eiker 9.5 (Steinar Stueflotten).

Arten er sjelden i Buskerud, men observeres nesten årlig i lite antall på vårtrekket i april-mai og høsttrekket i august-september. De fleste funn er gjort på Linnestranda, Fiskumvannet og i Nordre Tyrifjorden. Gjennomsnittlig ankomstdato: $29.4. \pm 13$ dager (16 år).

polarsnipe (*Calidris canutus*):

* alle funn (32/700 - 2/8)

2019: 1-7 ind. næringssøkende Sandtangen, Onsaker, Hole 30.8-7.9 (*Steinar Stueflotten, Terje Pettersen, Marius von Glahn mfl.), maks. 7 ind. 31.8. 1 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 14.9 (Terje Pettersen). 1 ind. Sandtangen og Odin Camping, Onsaker, Hole 19.-22.9 (Terje Pettersen).

Arten opptrer normalt bare sporadisk og i lite antall på høsttrekket (ultimo juli – primo oktober), mens observasjoner på vårtrekket i mai er sjeldne. Gjennomsnittlig ankomstdato: 17.5. ± 6 dager (5 år).

tundrasnipe (*Calidris ferruginea*):

* alle funn (29/49 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. rastende Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 30.7 *(F) (Marius von Glahn, Terje Pettersen).

Arten observeres sporadisk i lite antall (typisk 1-3 ind.) på høsttrekket (medio juli - september) i nedre Buskerud, oftest 1K fugler. Tidlig trekkende individer i juli-primo august er som regel adulte fugler, mens 1K fugler følger utover i august og september. Arten ble sist observert i Buskerud 4.9.2016, også den gangen på Karlsrudtangen.

temmincksnipe (*Calidris temminckii*):

* alle funn (- 9/19)

2019: 1 ind. Storengene, Hurum 10.5 (Jostein Bærø Engdal). 2-5 ind. Linnestranda, Lier 14.-20.5 (Rolf E. Andersen, Steinar Stueflotten, Jorunn Villand mfl.). 1 ind. Vesle Ustevatnet, Ustaoset, Hol 18.5 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 3 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 19.5 (Terje Pettersen). 1 ind. Ustevann båt-plassen, Ustaoset, Hol 27.5 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 1-3 ind. Grandane, Strandafjorden, Ål 30.5-1.6 (Torgrim Breiehagen, Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass, Per Furuset). 1 ind. Sandøya, Strandafjorden, Ål 31.5 (Torgrim Breiehagen). 1 ind. Vesle Ustevatnet, Ustaoset, Hol 1.6 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 3 ind. Linnestranda, Lier 1.8 (Bent Hammel). 1 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 6.8 (Terje Pettersen). 2 ind. Sandtangen, Onsaker, Hole 3.9 (Terje Pettersen).

Arten hekker sparsomt i øvre deler av Buskerud, og observeres regelmessig på trekket i nedre deler av fylket, hyppigst på vårtrekket (mai), mer sporadisk på høsttrekket (medio august – september). De fleste trekkobservasjoner er gjort på Linnestranda (Lier) og i Nordre Tyrifjorden (Ringerike/Hole). Observasjonen på Storengene i Hurum er kun det andre kjente funnet av arten i Hurum. Gjennomsnittlig ankomstdato: 15.5. ± 6 dager (34 år).

Temmincksnipe Linnestranda, Lier 15.05.19. Foto: Melvin Åsum

fjæreplytt (*Calidris maritima*):

* alle funn (- 5/14)

2019: 2 ind. Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 26.2 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Vesle Ustevatnet, Ustaoset, Hol 16.5 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Sundbyholmene, Røyken 14.10 (Bård Bredesen, Oddvin Lund, Arvid Olsen). 3 ind. Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 7.12 (Steinar Stueflotten). 2 ind. Dyna, Slemmestad, Røyken 7.12 (Steinar Stueflotten). 5 ind. Dyna, Slemmestad, Røyken 30.12 (Eli Gates, John Apeland).

Arten hekker spredt i indre fjellstrøk, men få hekkefunn blir rapportert. Meget sjelden å se på trekket i nedre deler av fylket. Arten overvintrer trolig regelmessig på skjær i Oslofjorden fra november til medio april, bl.a. utenfor Slemmestad.

dvergsnipe (*Calidris minuta*):

* alle funn (- 2/2)

2019: 1 ind. Sandtangen, Onsaker, Hole 3.-5.9 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 1 ind. Huseby V, Lier 7.9 (Jorunn Villand).

Arten observeres nesten årlig i lite antall på høsttrekket (august – september) i nedre deler av fylket, sjeldnere på vårtrekket (mai - primo juni). Nordfjorden (Ringerike) er sammen med Linnestranda (Lier) de beste trekklokalitetene for arten i Buskerud. Observasjonen i en regnfylt dam på et jorde i Lier 7.9., var en litt uvanlig lokalitet for denne arten.

alaskasnipe (*Calidris melanotos*):

* alle funn (0 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. Linnestranda, Lier 18.5 *(F) (*Hans Petter Rømme, Steinar Stueflotten, Bent Hammel).

Ny art for Buskerud! Alaskasnipa hekker i N-Amerika og NØ-Sibir og er en sjelden art i Norge selv om den nå observeres årlig i vårt land. Etter årets funn er den nå blitt observert i alle norske fylker unntatt Opland og Hedmark, men arten er meget sjelden på Østlandet. Den er påtruffet i Norge fra april til november, hyppigst i mai-juni. Alaskasnipa på Linnestranda ankom utløpet av Lierelva sammen med 4 grønnstilk kl. 14:05. Flokken var urolig og lettet og landet et par ganger før de til slutt forsvant kl. 15:30. Kun tre personer var heldige og fikk sett denne sjeldne gjesten.

Alaskasnipe Linnestranda, Lier 18.05.19. Foto: Steinar Stueflotten

svømmesnipe (*Phalaropus lobatus*):

* alle funn (- 1/4)

2019: 2 par næringssøkende Syningstøltjørni, Hol 1.6 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 par Syningstøltjørni, Hol 2.6 (Jostein Myre). 1 ind. næringssøkende Syningstøltjørni, Hol 17.7 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 1K Syningstøltjørni, Hol 30.7 (Rune Clausen).

Arten hekker fåtallig flere steder i øvre deler av Buskerud, men sees sjeldent på trekket i lavlandet. I 2019 ble arten bare påvist på en tradisjonell hekkeplass, noe som er lite. Et par gjennomførte trolig vellykket hekking på denne lokaliteten. Gjennomsnittlig ankomstdato: 23.5. ± 7 dager (29 år).

sotsnipe (*Tringa erythropus*):

* alle funn (82 - 3/17)

2019: Opptil 15 ind. Linnestranda, Lier 13.6 (Jorunn Villand, Tore Westgård). 1 ind. næringssøkende Averøya, Ringerike 30.7-6.8 (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. rastende Svendsrudvika, Sælabonn, Hole 18.8 (Stig Nesbø).

Arten observeres tilnærmet årlig i Buskerud i lite antall på vårtrekket (ultimo april - mai) og ofte med en ny trekktopp i juni, og på høsttrekket i august-september. Gjennomsnittlig ankomstdato: 8.5. ± 7 dager (30 år). 2 ind. rastet på Linnestranda om morgenen 13.6. før det kl. 08:12 ankom en flokk på 13-14 ind. til. De forsøkte å lande på grunnene i elveutløpet, men forsvant så ut i tåka igjen, seinere på dagen ble det kun sett ett rastende ind. der.

kvartbekkasin (*Lymnocyptes minimus*):

* alle funn (- 6/11) LRSK

2019: 1-5 ind. rastende Hegstad beitemark, Fiskumvannet, Øvre Eiker 28.9-18.10 (Jon Ludvig Hals, Steinar Stueflotten mfl.), maks. 5 ind. 4.10. 1 ind. Vikar, Lier 29.9 (Hans Petter Rømme). 1 ind. næringssøkende Gullsteinslåtta, Såballia, Hol 4.10 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1-2 ind. Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 5.-10.10 *(F) (Didrik Løstegård Kristensen, Christian Dalen, Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. næringssøkende Sandøya, Strandafjorden, Ål 6.10 (Torgrim Breiehagen). 1 ind. Averøya, Ringerike 8.10 *(F) (Terje Pettersen). 1-3 ind. rastende Hegstad beitemark, Fiskumvannet, Øvre Eiker 26.-27.10 *(F) (Jon Ludvig Hals).

Arten observeres hyppigst på høsttrekket fra medio september til medio november. Mer sjeldent på vårtrekket i siste halvdel av april. Fiskumvannet er nå trolig den beste trekklokaliteten for arten i fylket. Den fuktige beitemarka på Hegstad har blitt en attraktiv rasteplass både for denne arten og andre bekkasiner på trekket.

rugde (*Scolopax rusticola*):

* vinterfunn (- 4/4)

2019: 1 ind. Hals, Øvre Eiker 6.2 (Anders Hals). 1 ind. Hals, Øvre Eiker 23.2 (Anders Hals). 1 ind. Aukemarka, Bårsrudmarka, Røyken 1.12 (Tom Lehne). 1 ind. Hals, Øvre Eiker 22.12 (Anders Hals).

Vinterfunn av rugde er sjeldne i Buskerud. Lokaliteten på Hals har vist seg å være et godt sted for slike vinterfunn i seinere år.

dobbelbekkasin (*Gallinago media*):

* alle funn (- 7/7)

2019: 1 ind. næringssøkende Fekjagranden, Ustedalsfjorden, Hol 27.4 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. sang/spill, ikke hekking Svenskerud, Vikersund, Modum 13.5 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. sang/spill, ikke hekking Hegstad beitemark, Fiskumvannet, Øvre Eiker 13.5 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Dyrebotn, Ål 8.6 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Reine, Lauvdalen, Ål 17.7 (Bård Kyrkjedelen). 1 adult Vf Mørehovda, Ål 4.8 (Torgrim Breiehagen, Anne Mette Monclair). 1 1K næringssøkende Sandøya, Strandafjorden, Ål 6.10 (Torgrim Breiehagen).

Arten hekker spredt i øvre deler av Buskerud og ses sporadisk på vårtrekket (mai) og høsttrekket (ultimo august - primo oktober) i nedre deler av fylket. Gjennomsnittlig ankomstdato: 9.5. ± 8 dager (28 år). 27.4. er blant de tidligste ankomstdatoene som er registrert i fylket.

storjo (*Stercorarius skua*):

* alle funn (17/23- 1/1) LRSK

2019: 1 ind. Filtvet brygge, Hurum 17.8 (Svein Dale).

Sjelden gjest i Buskerud som oftest blir observert i Oslofjorden om høsten fra september til primo november, mer sjeldent om sommeren og vinteren.

dvergmåke (*Hydrocoloeus minutus*):

* alle funn (51/105 - 2/3) LRSK

2019: 2 adult rastende Karlsrudtangen, Nordfjorden, Ringerike 14.5 (Didrik Løstegård Kristensen). 1 1K næringssøkende Drøbaksundet (Bu), Hurum 5.9 (Steinar Stueflotten).

Arten er blitt observert årlig i lite antall de siste årene. De fleste funnene blir gjort om høsten i august - medio oktober, mer sporadisk om våren og sommeren. Gjennomsnittlig ankomstdato: 14.5. ± 9 dager (11 år).

krykkje (*Rissa tridactyla*):

* alle funn (- 2/2)

2019: 1 2K Tofte brygge, Hurum 19.2 (Steinar Stueflotten). 1 adult ptSV Skjæra, Tofte, Hurum 30.12 (Eli Gates, John Apeland).

Arten forekommer relativt hyppig langs kysten av Hurumlandet i vinterhalvåret fra september til februar, spesielt i uværsperioder om høsten, sjelden ellers. Overraskende få observasjoner i 2019.

hettemåke (*Chroicocephalus ridibundus*):

* hekkefunn (4/187 par) inkl. kolonier

2019: 15 par besøker bebodd reir Mølen, Hurum 2.5 (Kjetil Johannessen). 105 par reir med egg eller unger Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 4 par reir med egg eller unger Østre Hjelpskjær, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 100 par reir med egg eller unger Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 23.5 (Kjetil Johannessen). 77 par reir med egg eller unger Mølen, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 2 ind. + 1 reir i bruk Østbråtaskjæret, Steinsfjorden, Ringerike 3.7 (Marius von Glahn). 76 ind. (30 adult + 46 1K) Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 5.7 (Steinar Stueflotten).

Arten har vært i sterk tilbakegang, og LRSK ønsker at flest mulig hekkefunn blir rapportert på AO. Kolonien på Geitungholmen (Røyken) har økt betydelig fra bare 4 par i 2017 til 105 par i 2019 (Bergan og Andersen 2019). Også kolonien ute på Mølen (Hurum) har økt fra 24 par i 2017 til 77 par i 2019 (Andersen og Bergan 2019). I tillegg til angitte hekkefunn hekket det trolig også flere par på andre lokaliteter bl.a. i Nordre Tyrifjorden og på hustak i Drammen by. Trolig hekket det over 200 par i Buskerud i 2019.

fiskemåke (*Larus canus*):

* hekkefunn (25/99 par) inkl. kolonier

2019: 1 reir med 2 egg Fjerdingen 17, Mjøndalen, Nedre Eiker 11.5 (Anne Sørensen). 17 par reir med egg eller unger Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 1 par reir med egg eller unger Nærnsnestangen, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 9 par reir med egg eller unger Ramtonholmen, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 4 par reir med egg eller unger Demmekilskjæra, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 1 par reir med egg eller unger skjær Nf Killingholmen, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 1 par reir med egg eller unger Østre Hjelpskjær, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 1 par reir med egg eller unger Sundbyholmene, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 1 par reir med egg eller unger Furuholmen, Hurum 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 1 par reir med egg eller unger Rognholmen, Vestfjorden, Hurum 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 7 par reir med egg eller unger Sandspollskjær, Sandpollen, Hurum 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 7 par reir med egg eller unger Kavringen, Hurum 19.5 (Geir Sverre Andersen mfl.). 3 par reir med egg eller unger Saltskjær, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 29 par reir med egg eller unger Mølen, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 3 par reir med egg eller unger Vealøs, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 1 ind. rugende Dam, Solhovda, Kikut, Hol 29.5 (Per Furuset). 1 adult rugende Østre Strandvei, Tofte, Hurum 31.5 (Steinar Stueflotten). 2 par rugende Hovsfjorden, Hol 1.6 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass, Per Furuset). 1 par rugende Vollebukta, Verket, Hurum 6.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. rugende Tofte brygge, Hurum 6.6 (Steinar Stueflotten). 1 par m/1 pull Kråkevika, Vik, Hole 7.6 (Steinar Stueflotten). 1 hekking (1+ par) rugende Veslefjorden, Hol 11.6-3.7 (Trond Bølstad mfl.). 1 hekking (1 pull) reir med unger Linnestranda, Lier 16.6 (Jens Erik Nygård). 1 ad med 1 stor unge Gilhus, Linnestranda, Lier 22.6-6.7 (Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten mfl.). 2 hekkinger (2 kull m/2+2 unger) Åsatangen, Åsa, Ringerike 30.6 (Marius von Glahn). 1 hekking (1 pull) unger utenfor reir, ikke utvokste Påløy, Steinsfjorden, Hole 3.7 (Marius von Glahn). 10 adult m/5+ nesten flygedyktige unger Geitungholmen, Slemmestad, Røyken 5.7 (Steinar Stueflotten).

Arten har vært i tilbakegang i seinere år, og LRSK ønsker derfor rapport flest mulig hekkefunn. Hekking er påvist på minst 26 lokaliteter med til sammen minst 99 par i 2019. Det er litt færre par enn i 2017 (148 par). 50 par hekket i

Vestfjorden (Bu), Røyken og Hurum (Bergan og Andersen 2019) og 35 par i Breiangen, Hurum (Andersen og Bergan 2019), jamført hhv. 66 og 67 par i 2017, noe som innebærer en bestandsnedgang på 36 %, ref. sjøfugltellingene som gjennomføres annethvert år. I tillegg til refererte hekkefunn, hekker det nok noen flere par bl.a. i Nordre Tyrifjorden og i Drammen by.

dvergterne (*Sternula albifrons*):

* alle funn (2/2 - 1/1) NSKF

2019: 1 ind. rastende Linnestranda, Lier 14.6 *(F) (Hans Petter Rømme).

Meget sjelden art i Buskerud som kun er observert to ganger tidligere, og det så langt tilbake som for 20 år siden: 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 8.6.1999 og 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 5-6.6.1996. Dvergterner blir nå observert tilnærmet årlig i Norge i lite antall (1-2 ind.) i perioden fra mai til august. De fleste funn blir gjort i kyststrøka fra Østfold til Rogaland.

Dvergterne Linnestranda, Lier 14.06.19. Foto: Hans Petter Rømme

makrellterne (*Sterna hirundo*):

* hekkefunn (6/54 par); funn i nordfylket (0) LRSK

Hekkefunn 2019: 3 par reir med egg eller unger Østre Hjelpskjær, Røyken 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 10 par reir med egg eller unger Sandspollskjær, Sandspollen, Hurum 19.5 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan, Sari C. Cunningham). 2 hekking (5 pulli) reir med egg eller unger Gilhus, Linnestranda, Lier 25.5-6.7 (Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten). 26 par reir med egg eller unger Mølen, Hurum 25.5 (Tonny Andersen). 1 par rugende Tofte brygge, Hurum 31.5 (Steinar Stueflotten). 21 par reir med egg eller unger Sandspollskjær, Sandspollen, Hurum 15.6 (Geir Sverre Andersen, Morten Bergan). 2 ind. permanent revir Småøyene, Steinsfjorden, Hole 9.7 (Marius von Glahn).

Arten har vist generell tilbakegang i Norge i seinere år. I Buskerud har derimot makrellterna vist tegn til positiv utvikling de siste åra selv om antall hekkende par fortsatt er lavt og som gikk noe ned i 2019. Det ble påvist til sammen 24 par i 2 kolonier i Vestfjorden (Røyken og Hurum) jf. 34 par i samme område i 2017 (Bergan og Andersen 2019). I Breiangen hadde kolonien på Mølen (Hurum) blitt redusert fra rekordhøye 110 par i 2017 til 26 par i 2019, som er på samme nivå som i perioden 2011-2015 (Andersen og Bergan 2019). Det ble også påvist to par med vellykket hekking (2+3 unger) på Gilhus (Lier). Trolig hekket også 1 par på Småøyene i Steinsfjorden (Hole) (Marius von Glahn).

rødnebbterne (*Sterna paradisaea*):

* hekkefunn (0); funn i nedre Buskerud (- 2/4) LRSK

2019: 3 ind. ptN Færgestad, Drøbaksundet (Bu), Hurum 11.5 (Jostein Bærø Engdal). 1 1K Linnesstranda, Lier 15-16.8 *(F) (Melvin Åsum, Jorunn Villand).

Arten hekker fåtallig i fjellet i nordfylket, men ingen hekkefunn er rapportert herfra i 2019. De fleste observasjonene av rødnebbterne i sørfylket blir gjort i trekketidene vår (mai-primo juni) og høst (august-oktober). På høsttrekket er det oftest 1K fugler som blir observert. Gjennomsnittlig ankomstdato: 14.5. ± 12 dager (23 år).

lomvi (*Uria aalge*):

* innlandsfunn (- 2/2)

2019: 1 ind. Nordfjorden Ø, Hole 27.3 (Jens Tøndel Fossum). 1 ind. næringssøkende Onsakervika, Onsaker, Hole 29.6 (*Terje Pettersen, Marius von Glahn). 1 ind. rastende Svendsrudvika, Sælabonn, Hole 18.8 (Stig Nesbø). 1 ind. Nordfjorden, Ringerike 10.10-10.11 (Terje Pettersen, Aksel Olsson, Tore Westgård).

Sjelden art i innlandet. Som regel er slike observasjoner knyttet til større invasjon med stormvær på kysten. Enkelte lomvier kan da bli drevet inn over land og havne i vann og innsjøer. Siste større invasjon der flere lomvier havnet i Tyrifjorden, var i september 2012. En enslig lomvi ble sett sporadisk i Nordre Tyrifjorden i årene 2015-2017 og på nytt i 2019, men det er usikkert om det er det samme individet som har klart seg her over flere år.

skogdue (*Columba oenas*):

* hekkefunn (0), vinterfunn (4/5 - 5/15); funn i øvre Buskerud (8/10 - 0) LRSK

Vinterfunn 2019: 2 ind. rastende Grytnes, Sætre, Hurum 26.2 (Jostein Bærø Engdal). 2 ind. Røsholmen, Ringerike 27.2 (Terje Pettersen). 2 ind. Svarstad, Hole 28.2 (Terje Pettersen). 8 ind. rastende Juveren, Ringerike 28.2 (Marius von Glahn). 1 ind. næringssøkende Langseth, Sætre, Hurum 8.12 (Jostein Bærø Engdal).

Skogdua hekker fåtallig i nedre deler av Buskerud, men er sjelden å se i øvre deler av fylket. Vinterfunn er sjeldne. Mange slike funn ultimo februar 2019 kan like gjerne være eksempler på et tidlig vårtrekk, jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 23.3. ± 15 dager (36 år) og gjennomsnittlig ankomstdato 10.3. siste 10 år.

tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*):

* alle funn ≥ 5 ind. (5), hekkefunn (0)

2019: 5 ind. stasjonær Fossgårdfeltet, Geilo, Hol 16.1 (Trond Bølstad). 7 ind. Fossgårdfeltet, Geilo, Hol 26.1 (Trond Bølstad). 5 ind. Helgelandsmoen, Hole 18.2 (Terje Pettersen). 6 ind. sang/spill Helgelandsmoen, Hole 27.7 (Heikki Savolainen). 6 ind. Helgelandsmoen, Hole 7.9 (Eirik Kristoffersen). 5 ind. overflygende Mo gård, Steinsletta, Hole 18.9 (Marius von Glahn). 7 ind. Helgelandsmoen, Hole 2.10 (Terje Pettersen). 20 ind. Midtre Sørums, Steinsletta, Hole 2.10 (Terje Pettersen). 5 ind. Bergsvingen, Øvre Eiker 28.10 (Jorunn Villand). 6 ind. Bergsvingen, Øvre Eiker 14.11 (Jorunn Villand).

Fåtallig og spredt hekkefugl i Buskerud, men ingen rapporterte hekkefunn i 2019. Bare hekkefunn og funn av flokker på fem eller flere individer refereres i denne rapporten. Antatt samme fugler på samme lokaliteter teller som ett funn.

haukugle (*Surnia ulula*):

* alle funn (- 36/37), hekkefunn (0)

2016: 1 ind. Solbergåsen, Lier 6.10. (Per Ødegård). 1 ind. Pålstjern, Lier 6.10. (Per Ødegård). 1 ind. Hullbekkåsen, Lier 6.10. (Per Ødegård). 1 ind. Hvittingfoss, Kongsberg 19.11. (Fred William Christoffersen).

2017: 1 ind. Villingstad V, Røyken 20.2. (Rune Vidal). 2 ind. Tullestølen, Ål 25-26.3. (Christian Steel). 1 adult hann sang/spill Brynhildstøvegen, Nes 8.4. (Even Knutsen). 1 hekking (2-3 unger) Tranbyseterdalen, Ringerike 1-31.5. (Per Ødegård). 1 ind. Nedre Kviagetjern, Ringerike 27.5. (Per Ødegård).

2019: GOL: 1 ind. Ørterstølen, Golsfjellet 16.2 (Asgeir Askeland). 1 ind. S for Nedrebråten. 30.4 (Erling Hobøl). 1 ind. Rekkjeset, Golsfjellet Syd 19.5 (Ingunn Løyning, Agnar Målsnes, mfl.). HEMSEDAL: 1 ind. Gravset skistadion 2.2 (Vegard Bang Fjeldheim, Stine Bang Fjeldheim). 2 ind. Blomeslettane 2.2 (Vegard Bang Fjeldheim, Stine Bang Fjeldheim). 1 ind. Fagerstvatnet 9.2 (Vegard Bang Fjeldheim). 1 ind. Blomeslettane 23.2 (Vegard Bang Fjeldheim). 1 ind. Grøndalen 14.3 (Bent Fjeldheim). 1 ind. Tuv 4.4 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 1 2K stasjonær Skarsnuten, Hemsedal Skisenter 6.6 (Børge Bekestad). 1 ind. Joleimsmyra vest 16.11 (Bent Fjeldheim). HOL: 1 ind. Øyestølen, Såballie 3.1 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Budalslia, Geilo 7.1 (Trond Bølstad). 1 ind. Knutskard 17.2 (Asgeir Askeland). 1 ind. Myrland, Sudndalen 17.2 (Asgeir

Askeland). 1 adult Bergli 22.-23.2 (Frode Nordang Bye). 1 ind. Einsetlie 2.3 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Øyestølen, Såballie 15.4 (Hans Petter Rømme). 1 ind. Bergli 17.4 (Frode Nordang Bye). 1 ind. Eimå v.b 28.9-11.10 (Hege Kvarstein Gauteplass, Arild Gauteplass). 1 ind. Ustaoset 4.10 (Hans Petter Rømme). 1 ind. Fekjø 9.10 (Trond Bølstad). 1 ind. rastende Strekningen Haugastøl-Ustaoset 13.10 (Agnar Målsnes, Gunn Mjelde). 1 ind. Havsdalen, Geilo 21.10 (Trond Bølstad). 1 ind. Nedrestølen, Strandavatnet 17.11 (Per Furuseth). 1 ind. Geilo 27.12 (Asgeir Askeland). HOLE: 1 hunn syk Rud, Steinsfjorden 22.3-7.4 (Marius von Glahn, Frode Munkhaugen). HURUM: 1 ind. Grønsand 2.12 (Jostein Bærø Engdal). KRØDSHERAD: 1 ind. Slenta 6.11 (Erik Kagge, Helene Lind Jensen). NES: 1 ind. Myking N, Nes Nordmark 9.3 (Rolf E. Andersen, Svein Dale). NORE OG UVDAL: 1 ind. Fjellsnare øvre felt 2.-11.1 (Per Furuseth). 1 ind. Vasstulan 20.2 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 ind. Jønndalen 16.3 (Tor Skjetne). 1 ind. Solheimstulen 30.10 (Bjørn Lauritzen). RINGERIKE: 1 ind. Vidvangshøga syd, 27.10 (Rune Zakariassen, Anne Stine Zakariassen). ÅL: 1 ind. Halldalen, Halldalsvatnet 12.10 (Erik Breie). 1 ind. Tiurvegen V, Sangelie 25.10 (Jan Idar Dalseide).

Etter den store invasjonen av haukugler i Sør-Norge høsten 2016, fortsatte antall observasjoner å være høye både i 2017 og 2018, men med en gradvis avtagende tendens. I 2019 har antall funn falt ned på et mer normalt nivå igjen. 64 % av observasjonene er gjort i 1. halvår og 36 % i 2. halvår. De fleste funn er gjort i nordfylket, Det ble ikke påvist noen sikre hekkefunn i 2019. For å bedre oversikten, er observasjonene gruppert kommunevis. Noen etterrapporteringer fra tidligere år er lagt til denne rapporten.

lappugle (*Strix nebulosa*):

* alle funn (17/24 - 4/4) LRSK

2019: 1 adult hunn Mauredokki, Skurdalen nord, Hol 2.1 (via LRSK). 1 adult hunn Lia, Sør-Skurdalen, Hol 7.-13.1 (via LRSK). 1 adult hunn Hovdun NV, Ål 18.1 (via LRSK). 1 adult hunn Jonstølen Ø, Grostøllii, Ål 23.1 (via LRSK). 1 adult hunn Grostøllie nedre, Ål 29.1 (via LRSK). 1 adult hunn Hesttjørn SV, Ål 3.2 (via LRSK). 1 adult hunn Meland V, Usteåne, Hol 8.2 (via LRSK). 1 ind. Nedmarken, Bergsjø, Modum 12.3 *(F) (Brit Eva Helgedal). 1 ind. Høgda, Tranby, Lier 30.9 *(F) (Kristin Berge). 1 ind. Holtvedtveien 2, Hurum 20.10 *(F) (Karen H).

Sjelden art i Buskerud som oftest blir observert i vinterhalvåret fra september til mars. Lappugla ble påvist hekkende for første gang i Buskerud på Ringerike i 2017, og hekket i det samme området også i 2018. Både 2017 og 2018 var gode smågnagerår. En satellittmerket lappugle har streifet rundt i nordfylket i perioden november 2018 til februar 2019. Dette gjelder den voksne lappuglehunnen "Tina" som ble merket av Roar Solheim i Elverum kommune (He). Vi har fire plott av "Tina" i Buskerud i 2018 og sju plott i 2019 i Hol og Ål, men ingen visuelle observasjoner. "Tina" ble seinere funnet død i Vang i Valdres i mai 2019. Den 12.3. ble en lappugle fotografert av Brit Eva Helgedal ved en tursti langs Bergsjø i Modum. Høsten 2019 ble en lappugle fotografert og videofilmet av Kristin Berge i Høgdebakkene på Tranby i Lier 30.9. (ref. innlegg på Facebook). Antatt samme lappugle skal ha blitt sett av elgjegere mellom Oppsalsetra og Bøåsen nord for Lierskogen 4.10. (personlig meddelelse Knut A. Solberg). Dette er for øvrig første kjente funn av lappugle i Lier. Observasjonen på Hurum 20.10. ble fanget opp på nettsiden til "Spør en ornitolog" hos NOF Fuglevennen. Dette var også første kjente funn av lappugle i Hurum.

hornugle (*Asio otus*):

* hekkefunn (2), vinterfunn (20 - 0)

Hekkefunn 2019: 1 pull Filtvet, Hurum 15.6 (Ketil Knudsen). 1 pull lokkelyd, øvrige lyder Fjelstad, Røyse, Hole 8.7 (Terje Pettersen).

Arten hekker fåtallig i fylket, vanligst i gode smågnagerår. I seinere år er det årlig gjort 1-4 hekkefunn av arten i Buskerud. I 2019 ble tiggende unger observert på to lokaliteter. Vinterfunn er relativt sjeldne, ingen slike er rapportert i 2019.

nattravn (*Caprimulgus europaeus*):

* alle funn (- 18/24)

2019: 1 ind. sang/spill Rødbykollen, Hurum 17.5 (Kenneth Larsen). 1 ind. Kjellerbekken, Røskestadvannet, Hurum 19.5 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Karikollen, Hurum 27.5 (Jostein Bærø Engdal). 1 ind. sang/spill Jahrenbakkene 1, Jaren, Hurum 27.5 (Jostein Bærø Engdal). 1 ind. sang/spill Dalen, Klokkarstua, Hurum 27.5 (Jostein Bærø Engdal). 1 ind. sang/spill Lauvbråten, Eikernveien, Øvre Eiker 31.5 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Svartvann, Rødbyvannet, Hurum 31.5 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 1 ind. sang/spill Lysemyr, Hurum 31.5 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 1 ind. sang/spill Østerud, Eikeren, Øvre Eiker 31.5 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang/spill Storengene, Hurum 6.6 (Eli Gates). 1 ind. sang/spill Vestby, Rødby, Hurum 6.6 (Eli Gates). 2 ind. sang/spill Tørrbekk, Eikeren, Øvre Eiker 8.6 (Lars Dolmen mfl.). 1 ind. Storsandtoppen, Hurum 8.6 (Hans Christian Waaler). 1 ind. Kjerringberget, Eikern, Øvre Eiker 14.6 (Kristin Bjartnes). 2 ind. Soterudleiken, Hole 17.6 (Rune Zakariassen). 5 adult hann (4 ringmerket + 1 kontroll) Skoklevann søndre, Hurum 22.6 (Jan Gylder, Hans Petter Rømme, Frode Nordang Bye). 1 ind. sang/spill Lauvbråten,

Eikernveien, Øvre Eiker 24.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Storekleiv, Eikeren, Øvre Eiker 24.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Berger, Rødbyvannet, Hurum 17.7 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal).

De fleste funn er gjort på tidligere kjente lokaliteter, de fleste av disse på Hurum. Gjennomsnittlig ankomstdato i Buskerud: 16.5. ± 11 dager (23 år). Sjelden observert seinere enn 25. august. Noen av observasjonene i områder på Hurum og langs Eikeren kan dreie seg om de samme individene.

isfugl (*Alcedo atthis*):

* alle funn (90 - 6/7)

2019: 1 ind. Linnestranda, Lier 11.4 (Ole Bjørn Braathen). 1 adult næringsøkende Lierelva v/Kjellstad, Lier 22.8 (Ingar Heum). 1-2 ind. næringsøkende Linnestranda, Lier 26.8-23.9 (*Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, Ole Bjørn Braathen, Jens Erik Nygård, Melvin Åsum). 1 ind. overflygende ved Åmotbrua, Mørk, Lier 30.8 (Kristoffer Weiby). 1 ind. Linnestranda, Lier 3.-6.10 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård mfl.). 1 ind. næringsøkende Sætrepollen, Sætre, Hurum 6.-7.10 (Jostein Bærø Engdal, Steinar Stueflotten). 1 ind. Verket, Hurum 15.-24.10 (Eli Gates).

Mange observasjoner av isfugl de tre siste årene, bl.a. rekordforekomst med 13 funn i 2017. Flest observasjoner blir gjort om våren (april-mai) og høsten (august-oktober), men bare ett vårfunn i 2019. De mange observasjonene langs Lierelva høsten 2019 kan tyde på hekking et sted oppe i Lierelva. Både den 26.8. og 22.9. ble det observert 2 isfugler på Linnestranda. Det er første gang at det er sett 2 ind. sammen på denne lokaliteten.

bieter (*Merops apiaster*):

* alle funn (1/1 - 1/2) LRSK

2019: 2 ind. rastende Drollshammerveien, Veme, Ringerike 27.5 (Hilde Arctander).

Meget sjelden art i Buskerud som kun er observert en gang tidligere i fylket: 1 ind. Selvik, Hurum 17.8.1991. Årets observasjon ble først ringt inn til NOF kontoret i Trondheim og deretter fulgt opp av LRSK Buskerud. Observatøren satt hjemme på Veme og så ut av et vindu da en fargerik fugl landet på en strømlledning utenfor huset. Hun gikk for å hente kikkert og fuglebok for å finne ut hva slags fugl dette var. Da hun kom tilbake, satt det to bieter der. Den ene fløy en liten runde og kom tilbake med ei stor humle som den spiste. De to bieterne oppholdt seg på ledningene i 10-15 minutter før de forsvant og ble ikke sett igjen.

hærfugl (*Upupa epops*):

* alle funn (44 - 2/2)

2019: 1 ind. rastende Sisle, Rotneim, Gol 27.6 (Jan-Halvard Brekko). 1 ind. stasjonær Besseberg, Øvre Eiker 2.11 (Anders Besseberg).

Arten observeres kun sporadisk i Buskerud, men er sett nesten årlig i seinere år. De fleste funn blir gjort om våren (ultimo april – mai) og høsten (august - november). Siden dette er en art med særpregede utseende som mange legger merke til i kulturlandskapet, blir mange funn meldt inn av andre personer enn de mer aktive fuglekikkerne. Det var også tilfellet med årets to funn. Hærfuglen på Besseberg skal ha oppholdt seg på lokaliteten i flere dager. Dette funnet ble meldt inn via Jens Erik Nygård.

dvergspett (*Dendrocopos minor*):

* hekkefunn (1)

2019: 1 hann m/mat til unger Sand-Hellum ravedal, Lier 20.6 (Rune Solvang).

Fåtallig hekkefugl i Buskerud. LRSK ønsker at flest mulig hekkefunn blir rapportert på AO slik at vi kan få en bedre oversikt over artens utbredelse i fylket. Det er gjort flere observasjoner av dvergspett i hekketida i passende hekkebiotop bl.a. på Linnestranda (Lier), men bare det ene refererte funnet med bekreftet hekking.

trelerke (*Lullula arborea*):

* alle funn (11/14 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. rastende Valle, Lier 9.9 (Hans Petter Rømme).

Sjelden art i Buskerud som kun blir observert år om annet, hyppigst i trekketidene vår (april) og høst (september). Siste observasjon ble også gjort i Lier på høsttrekket i september 2018.

sanglerke (*Alauda arvensis*):

* vinterfunn (4)

2019: 2 ind. Sem, Øvre Eiker 18.-19.2 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand). 1 ind. ptN Odden, Slemmestad, Røyken 19.2 (Kjetil Johannessen). 2 ind. ptN Storskjær, Drøbaksundet (Bu), Hurum 26.2 (Jostein Bærø Engdal). 1 ind. Stadum, Røyse, Hole 27.2 (Terje Pettersen).

Arten er sjelden å se i Buskerud om vinteren. De fleste vinterobservasjoner gjelder tidlig ankomne fugler på vårtrekket i slutten av februar. Det foreligger kun 3 egentlige vinterfunn i Buskerud observert tidligere enn 15.2.

fjellerke (*Eremophila alpestris*):

* alle funn (- 9/45)

2019: 1 ind. rastende Linnestranda, Lier 3.4 (Jorunn Villand). 4 ind. Halnekollen, Hol 20.4 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 3 ind. Leir Nordre, Krødsherad 21.4 (Eirik Kristoffersen). 24 ind. Vesle Ustevatnet, Ustaoset, Hol 13.5 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 1 ind. Langtjørne, Hol 5.7 (Jostein Myre). 1 hann Bakkahelleren, Hol 14.7 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 3 1K Tuvetjørne, Tuva, Hol 26.7 (Andrew W. Clarke, Elsa M. Wallumrød). 4 ind. Vestre Bakkatjønn, Nore og Uvdal 8.9 (Eirik Sekse, Agnar Målsnes). 4 ind. Havsdalen, Geilo, Hol 4.10 (Joakim Flathagen).

Arten hekker spredt i høyfjellet i nordfylket og sees bare sporadisk i lavlandet på vårtrekket (april-mai), mer sjeldent på høsttrekket (ultimo september - november). Gjennomsnittlig ankomstdato: 27.4. ± 16 dager (17 år). 3.4 er blant de tidligste registrerte ankomstdatoene til nå. Flokken på hele 24 ind. som ble observert på Ustaoset 13.5., er den største flokken med fjellerker som noen gang er observert på vårtrekket i Buskerud.

skjærpiplerke (*Anthus petrosus*):

* alle funn (- 17/31), derav innlandsfunn (- 4/7)

2019: 1-3 ind. Skjæra og Coop, Tofte, Hurum 10.1-11.4 (Steinar Stueflotten, Jostein Bærø Engdal, Jorunn Villand mfl.). 2 ind. Noresund, Krødsherad 24.3 (Eirik Kristoffersen). 1 ind. Vikersund bru, Modum 24.3 (Eirik Kristoffersen). 1-3 ind. næringsøkende Onsakervika, Onsaker, Hole 31.3-2.4 (Marius von Glahn, Terje Pettersen, Aksel Olsson). 1 ind. næringsøkende Terskel Ustedalsfjorden til Veslefjorden, Hol 7.-11.4 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass, Per Furuseth). 1 par i passende hekkebiotop Ramvikholmen, Hurum 2.5 (Kjetil Johannessen). 2 ind. Mølen, Breiangen, Hurum 25.5 (Morten Bergan). 1 ind. Ramvikholmen, Breiangen, Hurum 25.5 (Morten Bergan). 1 ind. Tofteholmen, Breiangen, Hurum 25.5 (Morten Bergan). 1 ind. Coop, Tofte, Hurum 5.9 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Lahellholmen, Røyken 22.9 (Jorunn Villand). 1 ind. Sundbyholmene, Røyken 14.10 (Bård Bredeesen, Oddvin Lund, Arvid Olsen). 1-3 ind. Coop og Skjæra, Tofte, Hurum 19.10-30.12 (Eli Gates, Jostein Bærø Engdal, Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Storskjær, Drøbaksundet (Bu), Hurum 22.10 (Eli Gates). 3 ind. Mølen, Hurum 26.10 (Bjørn Olav Tveit, Magne Klann). 3 ind. Ramvikholmen, Hurum 26.10 (Bjørn Olav Tveit, Magne Klann). 2 ind. Vealøs, Hurum 26.10 (Bjørn Olav Tveit, Magne Klann). 1 ind. Dyna, Slemmestad, Røyken 15.11 (Steinar Stueflotten).

Arten hekker trolig årlig på kysten av Hurumlandet, som regel på holmene utenfor Tofte, og sees ellers fåtallig på vårtrekket (mars - april) og høsttrekket (september - november). Gjennomsnittlig ankomstdato: 29.3. ± 11 dager (25 år). Innlandsobservasjoner på vårtrekket forekommer relativt ofte, jf. 4 slike funn i 2019. Ett av individene som ble observert i Onsakervika 1.4., var fargeringsmerket som juvenil av Bardsey Bird & Field Observatory på Bardsey Island i Wales 24.9.2008 og var altså over 10 år gammel! Skjærpiplerker har i seinere år overvintret årlig på kysten av Hurum.

Fargeringsmerket skjærpiplerke Onsakervika, Hole 01.04.19. Foto: Terje Pettersen

svartryggerle (*Motacilla alba yarrellii*):

* alle funn (21/22 - 2/2) LRSK

2019: 1 ind. næringsøkende Søre Fekene, Hemsedal 28.3 *(F) (Vegard Bang Fjeldheim, Bent Fjeldheim). 1 ind. næringsøkende Sygardslåtta nedre, Hemsedal 11.4 (Vegard Bang Fjeldheim).

Den mørke underarten av vår egen linerle sees av og til på vårtrekket i april - medio mai, en sjelden gang også høst og vinter. Gjennomsnittlig ankomstdato: 12.4 ± 11 dager (12 år). 28.3. er tidligste registrerte ankomstdato i Buskerud til nå.

nattergal (*Luscinia luscinia*):

* hekkefunn (1)

2019: 1 ind. engstelig adferd, indikasjon på hekking Linnesstranda, Lier 9.7 (Jorunn Villand).

Arten hekker trolig årvisst på Linnesstranda som nå er den sikreste lokaliteten for arten i fylket. En hann ble hørt synge jevnlig der fra 16.5. til primo juni, seinere i juni minst to syngende hanner samme sted. Et varslende individ på lokaliteten 9.7. tyder på at arten hekket på Linnesstranda også i 2019. Gjennomsnittlig ankomstdato: 14.5 ± 7 dager (36 år). Ellers ble nattergaler hørt synge ved Fiskumvannet og Dørjebru i Øvre Eiker og på Mosmoen i Hole i 2019.

svarttrødstjert (*Phoenicurus ochruros*):

* alle funn (31/34 - 4/4) LRSK

2019: 1 hunnfarget næringssøkende ved Veslefjorden, Hol 7.-8.4 *(F) (*Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass, Per Furuseth). 1 adult hann næringssøkende Eimå v.b , Hol 21.4 *(F) (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 2K hann næringssøkende mellom Veslefjorden og Geilobru, Geilo, Hol 3.-12.5 *(F) (*Trond Bølstad, Per Furuseth, Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 1 adult hann næringssøkende Lampeland, Flesberg 30.5 *(F) (Ivar Lien).

Sjelden gjest i Buskerud, selv om arten nå er blitt observert årlig siden 2012 og med flere funn de tre siste årene. De fleste observasjoner blir gjort på vårtrekket i april-mai, mer sjeldent på høsttrekket medio september-primo november. Sommerfunn i juni-juli er sjeldne. Arten har tidligere hekket i Buskerud, bl.a. i Kongsberg, men det er mange år siden nå. Gjennomsnittlig ankomstdato: 22.4 ± 14 dager (19 år). Observasjoner i nordfylket, som de i Hol, forekommer overaskende ofte. Faktisk er 38 % av alle funn til nå gjort i nordfylket. 2K hannen som ble sett på Geilo i mai, er ikke samme individ som det hunnfargede individet i samme område primo april. Observasjonen på Lampeland 30.5., er det første kjente funnet av arten i Flesberg.

asiasvartstrupe (*Saxicola maurus*):

* alle funn (0 - 2/2) NSKF

2019: 1 hunn næringssøkende Veslefjorden, Geilo, Hol 28.4 *(F) (Trond Bølstad). 1 1K+ hunn næringssøkende Mo gård, Steinsletta, Hole 1.-7.11 *(F) (*Terje Pettersen, Kendt Myrmo, Marius von Glahn, Jon Ludvig Hals mfl.).

Ny art for Buskerud! Asiasvartstrupa hekker i Russland, Sibir og nordlige Sentral-Asia. Arten er sjelden i Norge selv om den nå blir observert årlig i trekketidene vår (april-mai) og høst (medio september - primo november). Flest funn er gjort om høsten langs kysten av Sør-Norge. Fra Østlandet er det bare kjent ett tidligere funn fra Fornebu i Bærum 6.11.-12.12.2009, så to funn i Buskerud samme år er veldig spesielt. Hunnen på Geilo i april ble først rapportert som vanlig svartstrupe før Tor Olsen i NSKF reagerte på det publiserte bildet og mente det måtte være en opplagt asiasvartstrupe hunn - Buskeruds første! Ikke nok med det, i begynnelsen av november dukket det opp en ny hunn fugl på Mo gård i Hole. På tross av kaldt høstvær med kuldegrader enkelte dager, ble denne asiasvartstrupa værende på lokaliteten en ukes tid. Mange interesserte fuglekikkere fikk derfor sett og fotografert fuglen.

Asiasvartstrupe hunn Mo gård, Hole 01.11.19
Foto: Terje Pettersen

Svartstrupe hann Mo gård, Hole 28.03.19
Foto: Terje Pettersen

svartstrupe (*Saxicola rubicola*):

* alle funn (14/14 - 2/2) LRSK

2019: 1 hunn Eik gård ved Lunde, Vestfossen, Øvre Eiker 2.3 (Bjørn Lauritzen). 1 hann Mo gård, Steinsletta, Hole 28.-31.3 *(F) (*Terje Pettersen, Aksel Olsson, Marius von Glahn, Steinar Stueflotten, Eli Bondlid mfl.).

Sjelden gjest i Buskerud som oftest blir observert på vårtrekket i mars - april, mer sjeldent på høsttrekket i oktober. Økt antall funn de siste årene. Gjennomsnittlig ankomstdato: 28.3 ± 20 dager (10 år). Observasjonen på Eik gård 2.3. er det tidligste funnet av svartstrupe i Buskerud til nå. Når det gjelder det andre funnet, så er dette andre året på rad at en svartstrupe blir observert på Mo gård i Hole ultimo mars.

måltrost (*Turdus philomelos*):

* vinterfunn (3/4 - 1/1)

2019: 1 ind. næringsøkende Gulskogen, Drammen 29.12 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm).

Meget sjelden vintergjest, sist observert i Mjøndalen i desember 2009.

duetrost (*Turdus viscivorus*):

* vinterfunn (19/27 - 3/3)

2019: 1 ind. Sagene, Hurum 1.1-25.2 (Jorunn Villand, Jostein Bærø Engdal, Steinar Stueflotten mfl.). 1 ind. Lillenga, Tronstad, Hurum 10.1-24.2 (Steinar Stueflotten, Eli Gates, Jorunn Villand mfl.). 1 ind. Sagene, Hurum 5.12 (Steinar Stueflotten).

Overvintrende duetroster ble observert i mistelteintrærne på de faste lokalitetene på Lillenga ved Tronstad og Sagene på Hurum, men ikke på Folkestad skole, Kana i 2019. De stasjonære duetrostene holdt seg på lokalitetene fram til medio mars 2019.

sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*):

* alle funn (- 4/5)

2019: 1 ind. sang/spill Stein-Hårum-Hungerholt, Hole 19.5-1.7 (*Terje Pettersen, Marius von Glahn mfl.). 1 ind. sang/spill Tårnet, Fiskumvannet, Øvre Eiker 19.5-3.6 (*Bjørn Tore Bollerud, Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Melvin Åsum mfl.). 1-2 hann sang/spill Gilhusodden, Lillesstranda, Lier 15.-29.6 (*Tore Westgård, Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård). 1 ind. Flesaker, Fiskumvannet, Øvre Eiker 24.8 (Jon Ludvig Hals).

Arten er relativt sjelden i fylket, men observeres årlig i lite antall. De fleste observasjonene blir gjort i mai-juni, mer sporadisk på høsttrekket i august-september. 1 ind. var stasjonært på Gilhusodden, Lier i 2 uker, noe som er uvanlig på Lillesstranda. 2 ind. ble hørt synge her 15.6., seinere bare 1 ind. Gjennomsnittlig ankomstdato: $17.5. \pm 6$ dager (27 år).

busksanger (*Acrocephalus dumetorum*):

* alle funn (15/16 - 1/1) LRSK

2019: 1 ind. sang/spill Hegstad S, Fiskumvannet, Øvre Eiker 24.6-1.7 *(LF) (*Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen mfl.).

Sjelden østlig nattsanger som er blitt observert enkelte år i perioden ultimo mai til primo juli, de fleste i første halvdel av juni. Individet på Hegstad, som sang på lokaliteten en ukes tid fra kl. 23 om kvelden til kl. 7-8 neste morgen, hadde tilhold like ved et bolighus nær Kongsbergveien. Mange interesserte fuglekikkere fikk derfor anledning til å høre den synge fra veien like ved. Noen fikk også bilder av busksangeren etter at det var blitt lyst i morgentimene.

myrsanger (*Acrocephalus palustris*):

* alle funn (- 16/27)

2019: 1-2 ind. sang/spill Lillesstranda, Lier 25.5-6.7 (Jens Erik Nygård, Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Melvin Åsum mfl.). 1-3 ind. sang/spill Hegstad-Rudstøa, Øvre Eiker 29.5-30.6 (Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Lars Dolmen mfl.). 1 ind. sang/spill Råen, Fiskumvannet, Øvre Eiker 31.5-26.6 (Steinar Stueflotten, Hans Petter Rømme, Jorunn Villand). 1-5 ind. sang/spill Hårum-Hungerholt, Steinsletta, Hole 4.6-3.7 (Terje Pettersen, Didrik Løstegård Kristensen, Aksel Olsson, Marius von Glahn mfl.). 1 ind. sang/spill Myrene, Kana, Hurum 6.6 (Eli Gates). 1 ind. sang/spill Sundby, Hurum 6.6 (Eli Gates). 3 ind. sang/spill Flesaker, Fiskumvannet, Øvre Eiker 7.6 (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Sokna, Ringerike 9.6 (Jenny Helen Stillerud). 1 adult hann sang/spill Bomenga, Sem, Øvre Eiker 10.-15.6 (Jens Erik Nygård, Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang/spill Lamyra S, Lamoen, Hole 14.6 (Aksel Olsson). 2 ind. sang/spill Lillesstranda, Lier 14.-15.6 (Hans Petter Rømme, Jens Erik Nygård, Bent Ellingsen). 2 ind. sang/spill Lore, Steinsletta, Hole 16.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Åsa, Ringerike 17.6-3.7 (Terje Pettersen, Marius von Glahn). 1 ind. sang/spill Hovsenga, Ringerike 19.6 (Marius von Glahn). 1 ind. sang/spill Vestfosselva v/Berg-Sørby, Øvre Eiker 20.6 (Steinar Stueflotten). 1 ind. sang/spill Storengene, Hurum 6.7 (Odd Rygh). 2 ind. Måsnesmyra, Fiskumvannet, Øvre Eiker 24.8 (Jon Ludvig Hals).

Arten ankommer Buskerud i slutten av mai, gjennomsnittlig ankomstdato: 26.5. ± 7 dager (32 år). Arten hekker flere steder i fylket, men konkrete hekkefunn blir sjelden påvist. Ved Fiskumvannet sang det trolig 3-4 ind. i første halvdel av juni, og i Steinsletta-området opptil 5 ind. i samme periode.

hauksanger (*Sylvia nisoria*):

* alle funn (6/6 - 1/1) LRSK

2019: 1 1K næringssøkende Fjordparken, Drammen By, Drammen 23.10 *(F) (Håvard Klemsdal).

Meget sjelden art på høsttrekket i Buskerud (medio august - oktober). Alle sju funn så langt har vært ungfugler (1K) på høsttrekket, sist sett på Jensvoll i Lier 31.10.2017. Observasjonen i Fjordparken er det første kjente funnet av arten i gamle Drammen kommune.

Hauksanger 1K Fjordparken, Drammen 23.10.19. Foto: Håvard Klemsdal

gulbrynsanger (*Phylloscopus inornatus*):

* alle funn (7/8 - 2/2) LRSK

2019: 1 1K+ ringmerket Søre Finset, Hemsedal 26.9 *(F) (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 1 1K+ ringmerket Sør-Hydalen, Hemsedal 29.9 *(F) (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim).

Meget sjelden gjest på høsttrekket i Buskerud, sist observert på Hjarnes (Kongsberg) og Søre Finset (Hemsedal) høsten 2018. Observasjonen på Søre Finset og i Sør-Hydalen i september 2019 er det 4. og 5. funnet av arten i Hemsedal. Av de ni godkjente funnene i Buskerud så langt, er fem gjort i forbindelse med ringmerking i Hemsedal. Arten er blitt stadig vanligere på høsttrekket i Norge, og observeres nå stadig hyppigere også i Buskerud.

tornskate (*Lanius collurio*):

* hekkefunn (5/6 par)

2019: 1 hekking (1 par m/4 1K) Røysetoppen, Røyse, Hole 26.6-29.7 (Terje Pettersen). 2 hekkinger (2 par m/7 1K) Ask, Ringerike 30.6-4.8 (Terje Pettersen, Eli Bondlid). 1 hekking (1 par m/1 1K) mat til unger Averøya, Ringerike 15.-30.7 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1 hann engstelig adferd, indikasjon på hekking Skollerudmyra, Ringerike 23.-24.7 (Sindre Molværsmyr). 5 ind. (1 adult hann m/4 1K) Hegstadmyra N, Fiskumvannet, Øvre Eiker 8.8 (Steinar Stueflotten).

Vanlig, men heller fåtallig hekkefugl i Buskerud. Ungfugler ble observert på flere lokaliteter enn de angitte utover seinsommeren. Gamle hogstfelt blir ofte brukt som hekkebiotop. LRSK ønsker at flere hekkefunn blir rapportert.

varsler (*Lanius excubitor*):

* alle funn (- 51/54)

2019: HEMSEDAL: 8 observasjoner (8 ind.) derav 3 i 1. halvår og 5 i 2. halvår. HOL: 2 observasjoner (2 ind.) i 1. halvår. HOLE: 8 observasjoner (8 ind.) derav 2 i 1. halvår og 6 i 2. halvår. HURUM: 4 observasjoner (4 ind.) derav 2 i 1. halvår og 2 i 2. halvår. KONGSBERG: 6 observasjoner (6 ind.) derav 2 i 1. halvår og 4 i 2. halvår. KRØDSHERAD: 2 ind. Maritangen, Noresund 8.4 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). LIER: 7 observasjoner (7 ind.) derav 3 i 1. halvår og 4 i 2. halvår. NEDRE EIKER: 3 observasjoner (3 ind.) derav 2 i 1. halvår og 1 i 2. halvår. NES: 2 observasjoner (3 ind.) derav 1 i 1. halvår og 1 i 2. halvår. RINGERIKE: 12 observasjoner (12 ind.) derav 6 i 1. halvår og 6 i 2. halvår. ØVRE EIKER: 8 observasjoner (9 ind.) derav 3 i 1. halvår og 5 i 2. halvår. ÅL: 2 observasjoner (2 ind.) i 1. halvår.

Fåtallig og spredt gjest i vinterhalvåret (september-april), hyppigst i nedre deler av Buskerud. Fåtallig hekkefugl spesielt i midtre og øvre deler av fylket, men ingen sikre hekkefunn er registrert i 2019. Pga. et stort antall observasjoner årlig, er disse nå slått sammen til en presentasjon av kun antall observasjoner og individer per kommune. Flere av observasjonene kan dreie seg om de samme individene. 41 % av observasjonene er gjort i 1. halvår og 59 % i 2. halvår.

kornkråke (*Corvus frugilegus*):

* alle funn (- 25/70)

2019: 3 ind. Mile Avfallspllass, Mjøndalen, Nedre Eiker 15.-16.3 (Steinar Stueflotten, Jorunn Villand, Rune Zakariassen). 1 2K Bergsvingen, Øvre Eiker 2.4 (Jon Ludvig Hals). 1 ind. Huseby, Lier 6.4 (Hans Petter Rømme). 1 ind. Linnesstranda, Lier 6.-7.4 (Rolf E. Andersen, Steinar Stueflotten mfl.). 1 adult Beiavegen 41, Nes 12.4 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 1 2K Enger avfallsanlegg, Åmot, Modum 17.4 (Stein Edward James Grønning). 1 ind. Øyen, Hostvedt, Kongsberg 27.4 (Bjørn Roar Skullestad). 3 ind. Søre Finset, Hemsedal 1.5 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 1 ind. Midtbygda, Røyken 1.8 (Eli Gates). 1 ind. Huseby og Vitbank, Lier 31.8-1.9 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, Jens Erik Nygård). 1 ind. Smørgrav, Øvre Eiker 30.9 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 1.10 (Melvin Åsum). 6 ind. Linnes, Lier 4.10 (Jostein Bærø Engdal, Kari Mathilde Engdal). 6 ind. Huseby, Lier 6.10 (Jorunn Villand). 1 ind. Hundstad, Røyse, Hole 6.10 (Terje Pettersen). 1 1K Huseby V, Lier 7.10 (Steinar Stueflotten). 3 ind. Hungerholt, Steinsletta, Hole 13.10 (Terje Pettersen). 1 1K Smiubakken, Hole 14.10 (Terje Pettersen). 1 ind. Gomnes, Hole 15.10 (Terje Pettersen). 1 ind. Hole kirke, Hole 15.10 (Terje Pettersen). 1-9 ind. Bønsnes, Hole 15.-20.10 (Terje Pettersen, Aksel Olsson, Eli Bondlid). 2 2K+ Elvika sør, Steinsfjorden, Ringerike 17.10 (Marius von Glahn). 1 ind. Skolejordet, Steinsletta, Hole 17.10 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1 1K Sørums Vest, Hole 21.10 (Kendt Myrmo). 2 adult Stadum, Røyse, Hole 21.-22.10 (Terje Pettersen). 7 adult Nordre Gomnes, Hole 22.10 (Terje Pettersen). 21 ind. Bryn, Hokksund, Øvre Eiker 24.10 (Christoffer Mikalsen). 1 1K Spæren, Øvre Eiker 4.11 (Steinar Stueflotten). 1 adult Fossesholm, Vestfossen, Øvre Eiker 7.11 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Langebru, Hokksund, Øvre Eiker 17.11 (Jorunn Villand). 1 adult Mo gård, Steinsletta, Hole 25.11 (Terje Pettersen). 1 1K Svensrud-Smiubakken-Hundstad-Ullern, Hole 17-25.12 (Kendt Myrmo, Terje Pettersen, Didrik Løstegård Kristensen). 1 ind. Hennemmarka, Lier 18.12 (Moisés Peregrina). 1 ind. Nakkerudgata, Ringerike 25.12 (Eli Bondlid). 1 ind. Fossesholm, Vestfossen, Øvre Eiker 25.12 (Jorunn Villand).

Arten observeres årlig i Buskerud, primært i vinterhalvåret fra oktober til april, de fleste i trekktidene vår (mars - medio mai) og høst (oktober - november). Normalt sees bare enkeltindivider eller noen få individer sammen og da ofte sammen med vanlige kråker. Mange observasjoner i 2019, 22 % av observasjonene er gjort i 1. halvår 78 % i 2. halvår. Flere av observasjonene både i Hole, Lier og Øvre Eiker høsten 2019, antas å dreie seg om noen av de samme individene.

stillits (*Carduelis carduelis*):

* hekkefunn (1)

2019: 2 ind. reirbygging Hvitvingfossdeltaet, Hvitvingfoss, Kongsberg 3.5 (Bjørn Lauritzen).

Arten hekker sparsomt i nedre deler av Buskerud og observeres jevnlig i hekketiden i passende hekkebiotoper, men konkrete hekkefunn blir sjeldent rapportert.

tornirisk (*Carduelis cannabina*):

* hekkefunn (2), vinterfunn (1)

Hekkefunn 2019: 1 par reirbygging Hegstad beitemark, Fiskumvannet, Øvre Eiker 27.4 (Jorunn Villand, Steinar Stueflotten). 1 pull unger utenfor reir, ikke utvokste Gilhusodden, Linnesstranda, Lier 23.6 (Jens Erik Nygård).

Vinterfunn 2019: 1 ind. Gulskogen, Drammen 30.12 (Vidar Øverbye, Siw Hagstrøm).

Fåtallig hekkefugl i Buskerud, men konkrete hekkefunn blir sjelden rapportert. Sjelden vintergjest.

bergirisk (*Carduelis flavirostris*):

* hekkefunn (0), vinterfunn (1)

2019: 9 ind. næringssøkende Storskjær, Drøbaksundet (Bu), Hurum 5.12 (Steinar Stueflotten).

Sjelden vintergjest. Vanlig, men ikke særlig tallrik hekkefugl i fjellområdene. Hekkefunn blir sjelden rapportert.

polarsisik (*Acanthis hornemanni*):

* alle funn (- 12/27) LRSK

2019: 1 ind. Øverby, Vikersund, Modum 1.1 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 1-6 ind. Eimå v.b., Hol 1.1-2.2 *(F) (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass), maks. 6 ind. 22.1. 3-8 ind. Fjellsnare øvre felt, Nore og Uvdal 9.-31.1 *(F) (Per Furuset). 1 ind. Linnestrand, Lier 13.1 *(F) (Jan-Erik Nyhuus mfl.). 1 ind. Prestebrauten, Krokstadelva, Nedre Eiker 18.1 *(F) (Melvin Åsum). 3 2K+ (ua. *exilipes*) Øvrevollen, Øvre Eiker 26.1 *(F) (Jon Ludvig Hals). 1 ind. (ua. *exilipes*) Drammenstjern, Øvre Eiker 23.2-2.3 *(F) (Jon Ludvig Hals). 2 ind. Eimå v.b., Hol 3.3 *(F) (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 1 ind. Øvre Reinsjøfjell, Flå 10.3 (Jan Olav Nybo). 1 ind. Eimå v.b., Hol 3.4 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 1 ind. Eimå v.b., Hol 9.11 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 1 ind. Eimå v.b., Hol 27.12 *(F) (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass).

Sjelden vintergjest i Buskerud (medio oktober - april). Gode år med mange observasjoner av arten de tre siste årene. Arten observeres som regel sammen med gråsisiker, Underart *exilipes* er den vanlig forekommende underarten i vårt område.

Polarsisik Drammenstjern, Finnemarka, Øvre Eiker 02.03.19. Foto: Jon Ludvig Hals

båndkorsnebb (*Loxia leucoptera*):

* alle funn (58 - 26/64) LRSK

2019: 1 ind. loddelyd Vikersfjellet, Ringerike 4.8 (Didrik Løstegård Kristensen). 1 ind. Drammenstjern, Øvre Eiker 4.8 (Jon Ludvig Hals). 1 ind. loddelyd Drammenstjern, Øvre Eiker 18.8 (Jon Ludvig Hals). 6 ind. Liategen, Hol 31.8 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 3 ind. Mebrotet, Ål 1.9 (Agnar Målsnes, Gunn Mjelde). 2 ind. Grunntjern, Åsa, Ringerike 14.9 (Marius von Glahn). 4 ind. Skareseter, Sigdal 21.9 (Øystein Mortensen). 1 hunnfarget Lyserstølen, Buvatn, Nes 22.9 (Rolf E. Andersen). 1 ind. loddelyd Vikersætra, Ringerike 25.9 (Marius von Glahn). 7 ind. Sandvatnet, Ringerike 25.9 (Marius von Glahn). 1 hann Storhovda, Hemsedal 30.9 (Bjørnar

Konradsen). 1 ind. lokkelyd Juveren, Ringerike 22.10 (Terje Pettersen). 2 ind. Tofteholmen, Hurum 26.10 (Bjørn Olav Tveit, Magne Klann). 3 ind. Stubbdal, Damtjern, Ringerike 27.10 (Terje Pettersen). 2 hann Sandviksdalen, Damtjern, Ringerike 27.10 (Marius von Glahn). 1 ind. Sauekollen, Eiksetra, Lier 27.10 (Hans Petter Rømme). 1 ind. Røysetoppen, Røyse, Hole 28.10 (Terje Pettersen mfl.). 1 ind. lokkelyd Øyangen, Ringerike 29.10 (Marius von Glahn, Terje Pettersen). 3 ind. lokkelyd Damtjern, Ringerike 2.11 (Christian Dalen). 1 hann Vestlivegen, Ål 23.11 (Kjell Einar Bie). 1 ind. Røysetoppen, Røyse, Hole 30.11 (Terje Pettersen). 2 adult Holsåsen, Hol 1.12 (Agnar Målsnes, Gunn Mjelde). 10 ind. Krokstjern, Nes 7.12 (Trond Øigarden). 2 ind. lokkelyd Hovlandsfjellet, Modum 24.12 (Eirik Kristoffersen). 5 ind. Tryteholet, Nes 28.12 (*Knut Arne Nygård, Wenche Helene H. Nygård, Malene Hartviksen Hansen). 1 hann Søre Lien, Hagafoss, Hol 28.12 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass).

Normalt sjelden gjest i Buskerud som oftest blir observert i invasjonår. Rekordstor forekomst høsten 2019 fra august til desember og videre utover vinteren 2020, Siste invasjon hadde vi vinteren 2014/2015, men den omfattet færre individer enn årets store invasjon. Arten er observert årlig de sju siste årene, men tidligere bare med 1-7 funn per år, jf. 26 funn i 2019.

rosenfink (*Carpodacus erythrinus*):

* alle funn (- 28/53)

2019: HOL: 1 ind. sang/spill Fekjo og Fløtagutu, Ustedalen 5.-7.6 (Trond Bølstad, Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). LIER: 1 hann sang/spill Høgåsen, Sylling 25.5 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Justad, Egge 25.5 (Ole Bjørn Braathen). 3 hann sang/spill Drag, Drag 25.5 (Terje Pettersen). 3 hann sang/spill Brevik, Drag 25.5 (Terje Pettersen). 2 hann sang/spill Horn gård, Drag 25.5 (Terje Pettersen). 2 hann Nordre Horn, Drag 25.5 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Lierelva Åmotveien 30.5 (Jorunn Villand). MODUM: 1 hann sang/spill Dyrbakk, Dignes 21.5 (Eirik Kristoffersen). 1 hann sang/spill Svarverud 25.5 (Terje Pettersen). 2 hann sang/spill Bjørnsrud 25.5 (Terje Pettersen). 1 hann sang/spill Tanberg, Dignes 25.5 (Terje Pettersen). 3 hann sang/spill Dignes, Dignes 25.5 (Terje Pettersen). 1 hann sang/spill Svenskerud, Vikersund 26.5 (Eirik Kristoffersen). 6 ind. sang/spill TOV-E Rute 607 Kimmerud 8.6 (Marius von Glahn). NORE OG UVDAL: 1 ind. sang/spill Kravikfjord stasjon 20.5 + 7.6 (Bjørn Lauritzen). 1 ind. Sunde 31.5 (Finn Gregersen). RINGERIKE: 1 ind. Sandaker bru 26.5-4.6 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Flaten, Ask 26.-27.5 (Terje Pettersen). 3 ind. TOV-E rute 608 Sørumsmarka 31.5 (Marius von Glahn). 1 ind. sang/spill Sætra 4.6 (Terje Pettersen). 1 ind. sang/spill Sørliveien Nord, Steinsletta 8.6 (Marius von Glahn). 1 ind. sang/spill Hønen, Ringåsen, Norderhov 15.6 (Marius von Glahn). ROLLAG: 1 ind. sang/spill Rollag 7.6 (Bjørn Lauritzen). ØVRE EIKER: Minst 3 ind. sang/spill Hegstadmyra-Hegstad-Rudstøa 16.5-24.6 (Jens Magnussen, Jostein Bærø Engdal, Jorunn Villand, Steinar Stueflotten mfl.). 6-9 ind. sang/spill Fiskumvannet N 16.5-1.7 (Steinar Stueflotten, Lars Dolmen, Jon Ludvig Hals, Jorunn Villand mfl.). 2 ind. sang/spill Råen, Fiskumvannet 25.5-10.6 (Jorunn Villand, Lars Dolmen, Steinar Stueflotten). 1 2K hann sang/spill Flesaker, Fiskumvannet 30.5 (Steinar Stueflotten). 1 ind. død - kollisjon med kjøretøy Rudstøa, Fiskumvannet 1.6 (Jorunn Villand). 1 sang/spill Kantsone 10, Darbu, Øvre Eiker 3.6 (Roald Bengtson). 2 ind. Flesaker, Fiskumvannet 7.6 (Jon Ludvig Hals). 1 ind. sang/spill Rud, Fiskumvannet 25.6 (Jorunn Villand). 1 par engstelig adferd, indikasjon på hekking Hegstad beitemark, Fiskumvannet 4.7 (Steinar Stueflotten). 1 ind. Hegstadmyra, Fiskumvannet 4.7 (Steinar Stueflotten).

Fåtallig hekkefugl i Buskerud. Mange funn også i 2019. Disse er gruppert kommunevis for bedre oversikt. Funn i nordfylket som de i Hol og Nore og Uvdal, er relativt sjeldne. De fleste observasjonene blir gjort i perioden medio mai - juni. Minst 7 syngende hanner ved Fiskumvannet i 2019, men trolig var det nærmere 10 hanner der totalt. Første observasjon: 16.5., jf. gjennomsnittlig ankomstdato: 19.5. ± 6 dager (39 år) og 16.5. siste 10 år.

konglebit (*Pinicola enucleator*):

* alle funn (- 50/352)

2019: FLESBERG: 1 hunnfarget Seteråsen, Blefjell 27.10 (Eirik Kristoffersen). GOL: 1 hunn Engjan, Herad 10.11 (Asgeir Askeland). HEMSEDAL: 3 ind. Lykkja 14.10 (Øivind Egeland). 1 hann Lykkja 27.10 (Jarle Fjørtoft). 2 ind. Tuv 3.11 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 12 ind. Hemsedal Sentrum 16.11 (Bent Fjeldheim). 15 ind. Tuv 24.11 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 15 ind. Hemsedal Skisenter 29.11 (Bent Fjeldheim). 5 ind. Gravsetåsen 8.12 (Bent Fjeldheim, Magnhild Finset Fjeldheim). 20 ind. Lykkja 9.12 (Kristin Devor). HOL: 10-16 ind. Budalshøgden 27.-29.10 (Trond Bølstad). 6 ind. Smettbakstølen, Ustaoset 2.11 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 7 ind. Biskolavegen 2.11 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 2 ind. Belvatnet 2.11 (Åse Haugen). 3 hann Eimå v.b 890 m.o.h 11.-14.11 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 7 ind. Geilo 12.11 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 2-7 ind. Markehaugen 23.11-20.12 (Wendy Slettemoen, Sondre Søndrål Slettemoen). 5 ind. Kleivd 4.12 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 3 ind. Hol stasjon 10.12 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 6 ind. Juven 20.12 (Arild Gauteplass, Hege Kvarstein Gauteplass). 3 ind. Hellemovegen 24 21.-29.12 (Eirik Kristiansen). 2 hann Såballie, Ustedalen 22.12 (Asgeir Askeland). HOLE: 3-10 ind. Røysetoppen, Røyse 27.10-12.11 (Terje Pettersen mfl.). 1 ind. Kleivstua, Krokkleiva 31.10 (Terje Pettersen, Aksel Olsson). 4 ind. Nordsetertjern, Krokkleiva 31.10 (Terje Pettersen, Aksel Olsson). 10-27 ind. Røysetoppen, Røyse 13.-17.11 (Terje Pettersen mfl.). 3-8 ind. Røysetoppen, Røyse 17.11-8.12 (Terje Pettersen mfl.). 7 ind. Bruløkka, Krokkleiva 2.12 (Terje Pettersen). 8 ind. Røyse Skole 8.12 (Terje Pettersen). 3-8

ind. Gomnes 14.-29.12 (Terje Pettersen, Kendt Myrmo). 2-8 hunnfarget Rud Vestre, Røyse 17.-25.12 (Terje Pettersen). 1 ind. Røysetoppen, Røyse 27.12 (Terje Pettersen). LIER: 1 ind. Hennummarka, Tranby 31.10 (Jorunn Villand). 1-15 ind. Hennummarka 19.11-28.12 (*Jorunn Villand, Steinar Stueflotten, Moisés Peregrina), maks. 20 ind. 14.12.. 4 ind. Lierskogen 22.12 (Jorunn Villand). 7 ind. Haugane 53, Tranby 24.12 (Rolf E. Andersen). NEDRE EIKER: 1 adult hunn Spikerveien 48, Krokstadelva 29.11 (Finn Michelsen). NES: 1-2 ind. Lyserstølen, Buvatn 18.10-9.11 (Rolf E. Andersen). 2 hann Synstevatn 13.11 (Arild Gautepllass, Hege Kvarstein Gautepllass). 7 ind. Myking 23.-26.12 (Ghia Krantz). 12 ind. Jordeslie, Nes 31.12 (Rolf E. Andersen). NORE OG UVDAL: Maks. 6 ind. Hagaset 28.-29.10 (Per Furusest). 1-3 ind. Solheimstulen 28.-30.10 (Bjørn Lauritzen). 1-7 ind. Fjellsnare øvre felt 30.10-5.11 (Per Furusest). RINGERIKE: 1-2 ind. Damtjern 2.-3.11 (Christian Dalen, Terje Pettersen). 2 ind. Mørkganga Naturreservat 12.11 (Marius von Glahn). 7 ind. Røsholmstranda, Nordfjorden 24.11 (Terje Pettersen). 2 ind. Høgåsen sørøst 18.12 (Svein Dale). ROLLAG: 4 ind. Veggli 1.12 (Bjørn Lauritzen). SIGDAL: 12 ind. Troll-lia 7.12 (Jan Olav Nybo). 15 ind. Bergshamaren 8.12 (Jan Olav Nybo). ØVRE EIKER: 14 ind. Hasselåsen 10.12 (Per Øystein Klunderud). 1 ind. Sundmoen, Hokksund 22.12 (Anders Hals). ÅL: 30 ind. Rødungen ved Sangefjellet 9.11 (Turid Ekroll). 7 ind. Reinfet, Leveld 17.11 (Bård Kyrkjedelen). 3 ind. Liagardsvegen 166, Sata 17.-27.11 (Ove Moen).

Konglebiten opptrer tidvis invasjonsartet i Sør-Norge. Høsten 2019 hadde vi trolig den største invasjonen i Sør-Norge noensinne. De første individene dukket opp i midten av oktober, og invasjonen varte til midten av februar 2020. Ringmerkningsfunn og andre observasjoner tyder på at disse konglebitene kom fra hekkeområdene i nordlige Fennoskandia og nordvestre Russland (Falkenber 2020). Det ble gjort over 50 funn av minst 350 individer bare i Buskerud. De fleste funn ble gjort i nordfylket, spesielt i Hol og Hemsedal, men mange flokker ble også sett på Røyse i Hole og Tranby i Lier. Flere av observasjonene kan dreie seg om de samme fuglene. En god rognebærhøst bidro til gode næringsforhold for arten. I Buskerud hadde vi mindre invasjoner av konglebit bl.a. høsten 2017 og høsten 2012, og en ganske stor invasjon vinteren 1995/1996, men ingen av disse kan måle seg med årets store invasjon. De tillitsfulle og fargerike fuglene gjorde dette til populære fotoobjekter for mange fuglekikkere.

Konglebit hunn og hann Røysetoppen, Hole 20.11.19. Foto: Audun Jahren

kjernebiter (*Coccothraustes coccothraustes*):

* hekkefunn (3)

Hekkefunn 2019: 4 unger utenfor reir Åssideveien Råen - Krekling, Øvre Eiker 8.7 (Per Øystein Klunderud). 1 unge Olga Lundsvei, Gamlegrendåsen, Kongsberg 14.7 (Lars Støen Jacobsen). 1 par mat til 2 unger Kirkevoll, Ål 28.7 (Jens Romslo).

Fåtallig hekkefugl i Buskerud med en bestand i vekst. Arten er meget vanskelig å påvise hekkende, ikke minst med reirfunn. Hekkefunn blir derfor oftest påvist ved adult fugl som mater utfløyne unger. Arten observeres nå regelmessig også i nordfylket i sommerhalvåret. Hele 88 ind. ble ringmerket på Hals i 2019 (Anders Hals).

hortulan (*Emberiza hortulana*):

* alle funn LRSK

1978: 1 ind. Råen, Fiskumvannet, Øvre Eiker 20.5. (Jon Lurås).

Dette gamle funnet ble sendt inn til LRSK for bedømmelse, men uten beskrivelse av fuglen eller sangen, noe som gjorde det umulig for LRSK å ta stilling til denne observasjonen. Siden dette er et gammelt funn gjort i 1978 på en tid da hortulanen forekom regelmessig i området rundt Fiskumvannet, og at det på den tiden ikke var krav til beskrivelse eller godkjenning av slike observasjoner, har LRSK valgt å godkjenne funnet basert på observatørens opplysninger.

Ikke godkjente funn

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera* LRSK - Gol 08.09.19 (ufullstendig rapportering)

Polarsisik *Carduelis hornemanni* LRSK - Hol 03.03.19 (ufullstendig rapportering)

Rettelser til LRSK-rapport 2018

Ingen

Referanser

Andersen, T. og Bergan, M. 2019. Hekkende sjøfugl i Buskerud 2019 – Breiangen og Drammensfjorden. Rapport NOF avd. Buskerud, 21 s.

Bergan, M. og Andersen, G.S. 2019. Hekkende sjøfugl i Buskerud 2019 – Drøbaksund og Vestfjorden. Rapport NOF avd. Oslo og Akershus, 21 s.

Breiehagen, T. og Furueth, P. 2019. Kartlegging av horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2017-18 og en vurdering av bestandsutviklingen. Buskskvetten 35 (<http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>), 12 s.

Falkenberg, F. 2020. Enorm invasjon av konglebit til Norge: Kjempefinker fra den nordlige taigaen på bærjakt i sør. Vår Fuglefauna 43 (1), s. 24-28.

Gunnarsen, T. 2019. Vandrefalk i Buskerud 2017-2018. Buskskvetten 35 (<http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>), 14 s.

Stueflotten, S. 2009. Sjeldne fugler i Buskerud 2008. Buskskvetten 25 (<http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>), 17 s.

Stueflotten, S. 2012. Sjeldne fugler i Buskerud 2011. Buskskvetten 28 (<http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>), 31 s.

Stueflotten, S. 2018. Sjeldne fugler i Buskerud 2017. Buskskvetten 34 (<http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>), 36 s.

Stueflotten, S. 2019. Sjeldne fugler i Buskerud 2018. Buskskvetten 35 (<http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten.html>), 36 s.

LRSKs innrapporteringsliste

Koder:

Krever beskrivelse:

X	Observasjoner skal rapporteres til LRSK med utførlig beskrivelse/dokumentasjon for godkjenning. NSKF bak koden indikerer at NSKF skal godkjenne funnet.
---	---

I tillegg kommer alle arter som ikke tidligere er registrert i Buskerud og/eller Norge. Dette gjelder også vinterfunn av flere trekkfuglarter. Bare fotodokumenterte hybrider blir innlemmet i årsrapporten. Rapporteringslista er samordnet med rapporteringslista til NFKF.

Beskrivelse ikke nødvendig:

x	Observasjoner skal rapporteres til LRSK
H	Hekkefunn skal rapporteres til LRSK.
S	Sommerfunn skal rapporteres til LRSK.
V	Vinterfunn skal rapporteres til LRSK.
I	Innlandsfunn skal rapporteres til LRSK.
N	Funn fra nedre deler av Buskerud skal godkjennes av LRSK.
Ø	Funn fra øvre deler av Buskerud skal godkjennes av LRSK.
≥ n	Flokker på ≥ n individer skal rapporteres til LRSK

Versjon 2020, gyldig fra 01.01.2020 (01.07.2020 for båndkorsnebb)

X	Dvergsvane	X	Rørdrum	X	Polarjo	X	Svartrødstjert
SH	Sangsvane	X NSKF	Silkehegre	X	Tyvjo	X NSKF	Asiasvartstrupe
X	Svartsvane	X	Egretthege	X	Fjelljo	X	Svartstrupe
x	Sædgås	H	Gråhege	X	Storjo	X NSKF	Svartstrupesteinskvet
X	<i>Sædgås underarter</i>	X NSKF	Stork	X	Dvergmåke	X NSKF	Ørkensteinskvet
V, ≥1000	Kortnebbgås	X NSKF	Bronseibis	X	Sabinemåke	V	Ringtrost
x	Tundragås	X NSKF	Skjestork	x	Krykkje	X NSKF	Svartstrupetrost
X	<i>Tundragås underarter</i>	H	Vepsevåk	H	Hettemåke	V	Måltrost
x	Stripegås	X	Svartglente	X	Svartehavsmåke	V	Duetrost
x	Snøgås	X	Glente	H	Fiskemåke	x	Gresshoppesanger
VH	Hvitkinngås	X NSKF	Båndhavørn	V	Sildemåke	X	Elvesanger
x	Ringgås	x	Havørn	X	Grønlandsmåke	x	Sivsanger
X	<i>Ringgås underarter</i>	X NSKF	Munkegribb	X	Polarmåke	X	Busksanger
X NSKF	Niland	x	Sivhauk	X NSKF	Dvergeterne	x	Myrsanger
X NSKF	Rustand	x	Myrhauk	X NSKF	Rovterne	X NSKF	Trostesanger
VH	Gravand	X	Steppehauk	X	Svartterne	X	Hauksanger
x	Knoppand/Moskusand	X NSKF	Enghauk	X	Splitterne	V	Munk
X	Brudeand	H	Hønehauk	XØ/H	Makrellterne	X NSKF	Østsanger
x	Mandarinand	V	Musvåk	XN/H	Rødnebbterne	X NSKF	Fuglekongesanger
H	Brunnakke	V	Fjellvåk	I	Lomvi	X	Gulbrynsanger
X NSKF	Amerikablesand	N	Kongeørn	X	Polarlomvi	V	Gransanger
x	Snadderand	X NSKF	Steppeørn	I	Alke	X	<i>Sibirgransanger</i>
X	Amerikakrikkand	H	Fiskeørn	x	Teist	X	Rødtoppfuglekonge
X NSKF	Rødfotand	V	Tårnfalk	I	Alkekonge	X	Dvergfluesnapper
VH	Stjertand	X	Aftenfalk	x	Lunde	X NSKF	Halsbåndfluesnapper
x	Knekkand	V	Dvergfalk	X NSKF	Steppehøne	X	Skjeggmeis
X NSKF	Blåvingeand	x	Lerkefalk	VH/XØ	Skogdue	XØ	Løvmeis
x	Skjeand	x	Jaktfalk	H, ≥ 5	Tyrkerdue	X	Lappmeis
X NSKF	Rødhodeand	V	Vandrefalk	X	Turteldue	X	Pirol
x	Taffeland	x	Vannrikse	X	Hubro	X NSKF	Rødhalevarsler
VH	Bergand	x	Myrrikse	X	Snøugle	H	Tornskate
I	Ærfugl	x	Åkerrikse	x	Haukugle	x	Varsler
X	Stellerand	VH	Sivhøne	X	Slagugle	N	Lavskrike
x	Havelle	VH	Trane	X	Lappugle	H	Nøttekråke
H, ≥ 20	Svartand	X	Avosett	VH	Hornugle	X	<i>Sibirnøttekråke</i>
H, ≥ 20	Sjørør	V	Tjeld	VH	Jordugle	x	Kornkråke
x	Lappfiskand	x	Tundralo	x	Nattravn	X	Svartkråke
X NSKF	Stivhaleand	VH	Vipe	x	Isfugl	X	Rosenstær
x	Vaktel	H	Dverglo	X	Bieter	X NSKF	Gulirisk
X NSKF	Rødhøne	x	Boltit	X NSKF	Blåråke	H	Stillits
X NSKF	Berghøne	H	Småspove	x	Hærfugl	VH	Tomirisk
X	Rapphøne	H	Storspove	H	Gråspett	VH	Bergirisk
X NSKF	Gullfasan	X	Svarthalespove	X	Hvitryggspett	H, ≥ 10	Brunsisik
VH	Smålom	X	Lappspove	H	Dvergspett	X	Polarsisik
VH	Storlom	x	Steinvender	X NSKF	Dverglerke	x	Båndkorsnebb
X	Islom	x	Polarsnipe	X NSKF	Topplerke	H	Grankorsnebb
X	Gulnebbblom	VH	Brushane	X	Trelerke	H	Furukorsnebb
x	Dvergdykker	X	Fjellmyrløper	V	Sanglerke	x	Rosenfink
VH	Toppsykker	X	Tundrasnipe	x	Fjellerke	x	Konglebit
X	Gråstrupedykker	x	Temmincksnipe	X	Tartarpiplerke	H	Kjernebiter
x	Horndykker	x	Sandløper	V	Heipiplerke	V	Lappspurv
X NSKF	Svarthalsdykker	V	Myrsnipe	X	Lappiplerke	X	Hortulan
X NSKF	Svartbrynalbatross	x	Fjæreplytt	x	Skjærpiplerke	X	Vierspurv
X NSKF	Gråhodealbatross	x	Dvergsnipe	X	<i>Sørlig gulerle</i>	X	Dvergspurv
x	Havhest	X	Alaskasnipe	X	<i>Engelsk gulerle</i>	V	Sivspurv
X	Grålire	x	Svømmesnipe	V	Vintererle	X NSKF	Svarthodespurv
X	Havlire	X	Polarsvømmesnipe	V	Linerle	X NSKF	Lazulispurv
X	Stormsvale	x	Sotsnipe	X	<i>Svartryggerle</i>	X	Hybrider (fotodok.)
x	Havsule	X	Kvartbekkasin	V	Jernspurv		
H	Storskarv	V	Rugde	H	Nattergal		
X	Toppskarv	x	Dobbeltbekkasin	X NSKF	Sørnattergal		

**Hekkebestanden av horndykker (*Podiceps auritus*)
i Buskerud 2019-20**

Torgrim Breiehagen & Per Furuseth

Oktober 2020

Sammendrag: rapporten fokuserer på hekkeforekomsten av horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud i 2019 og 2020, men tar også med noen data fra vår- og høstfunn i fylket fra **AO** (*Artsobservasjoner for fugl*). Fra november 2015 er horndykker **rødlistet** i kategorien **VU** (sårbar) på den norske **rødlista** for arter (*Henriksen & Hilmo 2015*). I Buskerud varierte antall par med unger mellom **4-6** i perioden **2010-2018**. Ungeproduksjonen varierte i samme periode mellom **6-13** (*Breiehagen & Furuseth 2019*).

I Øvre Hallingdal ble det registrert 5 par med 10 unger totalt i 2019 og 4 par med 6 unger totalt i 2020. Det er ønskelig å fortsette årlige undersøkelser av arten i Buskerud, da hekkepopulasjonen i Nord-Norge har gått svært mye tilbake de siste 10-årene av uvisse grunner (se *Hanssen, S.A. m.fl. 2015 & 18, Eggen m.fl. 2018*).

**Forside: kurtiserende horndykkerpar
Strandafjorden, Ål 22.4.2020.**

Foto: Kjell Einar Bie

Forfattere:

Torgrim Breiehagen,
Breievegen 201, 3570 Ål.

E-post: tbreieha@online.no Tlf. 414 50 455 (m)

Per Furuseth,
Hovsvegen 154, 3577 Hovet.

E-post: p-furuse@online.no Tlf. 992 61 638 (m)

Rapporten er utarbeidet for Fylkesmannen i Oslo og Buskerud i samarbeid med:

Naturvernforbundet i Buskerud,
Åssideveien 525, 3322 Fiskum.
Fylkessekretær: Per Ø. Klunderud
Tlf. 32 75 05 04, e-post: pedrokl@online.no

Forord: Denne rapporten fokuserer på hekkeforekomsten av horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud i 2019 og 2020. I perioden 2012-2018 ble det også foretatt en kartlegging av hekkebestanden i Buskerud (*Breiehagen & Furuseth 2012, 2013, 2015, 2016, 2017 & 2019*). Fylkesmannen i Oslo og Buskerud bevilget i 2020 **kr. 15.000** til Naturvernforbundet i Buskerud for kartlegging av hekkeforekomsten av horndykker i fylket for to år (2019-2020). Vi takker Fylkesmannen i Buskerud for økonomisk støtte til denne undersøkelsen.

INNHOLD

Sammendrag	2
Forord	3
1. Innledning	4
2. Metoder	4
3. Kartleggingsområdet	5
4. Resultater 2019-20	5
4a. Vinterfunn (nov-feb.) i Buskerud	5
4b. Vårtrekk i Buskerud	5
4c. Hekkeresultater horndykker 2019-20	6
4d. Hekkefenologi for horndykker i Hallingdal	8
4e. Høsttrekk horndykker	9
4f. Trusler/tiltak	9
4g. Hekkepopulasjonen 2010-2020	9
5. Diskusjon	10
6. Referanser	11

1. Innledning: Siste nasjonale bestandsvurdering av horndykker (*Podiceps auritus*) i Norge hadde et anslag på 650-750 hekkende par (Shimmings & Øien 2015). Horndykker er plassert i kategorien **VU (sårbar)** i den norske **rødlista 2015** og dette skyldes en betydelig bestandsnedgang i Nord-Norge (Henriksen & Hilmo 2015). Dette er også dokumentert i senere studier i Troms og Nordland (Eggen m.fl. 2018, Hanssen m.fl. 2018), men i en ny rapport fra Fauske og Saltdal, Nordland ser det imidlertid ut til at bestanden av horndykker har vært stabil (Eggen & Heggøy 2020). I Buskerud har arten bare blitt funnet hekkende i øvre delen av Hallingdal, første gang i 1995 (Stueflotten 2003, Breiehagen & Furuset 2012). I perioden 2010-18 har det blitt registrert mellom 3-6 hekkende par i Øvre Hallingdal (Breiehagen & Furuset 2019).

2. Metoder: De viktigste registreringsmetodene for kartlegging av horndykker i Buskerud i 2019 og 2020 har vært de samme som i perioden 2012-18:

- *Bruk av alle innlagte data fra «Artsobservasjoner for fugler» (AO) med vekt på hekkefugl.*
- **Vårsjekk:** registreringer på vårtrekk eller ankomst hekkelokalitet.
- **Registrering av hekking/hekkefenologi:** dvs. observasjoner av reirbygging, reir, ruging og observasjon av unger som aldersbestemmes. Observasjoner og aldersbestemmelse av unger i første del av juli har vist seg å være en god metode i Hallingdal. Alder på ungene ble estimert i felt eller fra bilder og helst med de voksne som målestokk (bilder). Dette er mest nøyaktig første uken, mer usikker etter 15 dager (± 5 dager). Likevel er det verdifullt å estimere alder på ungene (grov skala) for å få hekkefenologiske data fra kartleggingsområdet. For utregning av **estimert eggleggingsdato** (fullagt eggkull) er det benyttet en standard rugetid på **23 dager**.
- **Sjekk av potensielle hekkelokaliteter** (tjern av ulik størrelse) i utvalgte områder i Hallingdal, for det meste tjern i bjørke- og seterregionen. Mange tjern ble sjekket på avstand med teleskop/kikkert, de fleste med negativt resultat. Kartdata på nettet som Norgeskart og Norge i bilder kan være viktig å sjekke for å vurdere om tjern/vatn er egnet for horndykkerhekking.
- *Hver hekkelokalitet har fått en kommunebokstav(er) og et nummer.*
- *Beskrivelse av nye hekkelokaliteter (trusler, vurdering og tiltak) når en ny hekkelokalitet blir funnet. Eget ark blir sendt til fylkesmannen i Buskerud med nøyaktig lokalisering (ikke med i rapporten).*
- *Høsttrekk/vinterfunn (observasjoner/AO)*

3. Kartleggingsområdet: Hekkeforekomsten av horndykker i Buskerud ligger i Øvre Hallingdal (Figur. 1). I hekkeperioden i 2019 og 2020 har **potensielle** hekkelokaliteter i Øvre Hallingdal blitt sjekket. I 2019 og 2020 ble det også registrert horndykker i sommerhalvåret i Fiskumvannet, Øvre Eiker (**AO=artsobservasjoner for fugl**). Trekkobservasjoner gjøres også på vår- og høsttrekk i hele Buskerud. Om høsten observeres horndykker regelmessig i de store fjordene i Nedre Buskerud.

Figur 1: Buskerud fylke med kommuner: hekkende horndykker bare er funnet i Øvre Hallingdal i kommunene: *Hol, Ål, Gol og Hemsedal.*

4. Resultater 2019-20:

4a. Vinterfunn (nov.-feb.) i Buskerud: 2019; 1-2 ind. Hole og Ringerike 4.11-31.12 (AO). **2020:** 2 ind. Hole og Modum 10.1, 1 ind. Modum 18.1. Første vinterfunn i Buskerud var i 2015 (Breiehaugen & Furuset 2016).

4b. Vårtrekk i Buskerud (de første observasjonene fra AO).

Nedre Buskerud 2019: 2 ind. Hole 11-20.4, 5 ind. Tyrifjorden, Hole 16-18.4, 2 ind. Linesstranda, Lier og 2 ind. Nordfjorden, Ringerike 18.4. **2020:** 1 ind. Hole 29.3-31.3, 4 ind. 7.4 og 1 ind. 10.4, Hole, 1 ind. Drammen 10.4, 3 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker og 3 ind. Nordfjorden, Ringerike 18.4.

Hallingdal 2019: 1-5 ind. Eikredammen, Hemsedal 20.4-6.5, 2 ind. Strandafjorden, Ål 22.4-14.5, 2 ind. Nesbyen 23.4, 1 ind. Hovsfjorden, Hol 24.4-1.5, 1 ind. Veslefjorden, Hol 29.4. **2020:** 1 par Strandafjorden, Ål 20.4-1.5 og 1 ind. samme sted 23.4-1.5, 1-6 ind. Eikredammen, Hemsedal 21.4-24.5, 1 par Slåttahølen vest og Veslefjorden, Geilo, Hol 27-30.5.

Hallingdal hekkeområder og noen andre lokaliteter 2019: 1 par lokalitet A3, Ål 30.4-2.5, 3 ind. Vesle Lyseren, Gol 1.5, 3 ind. Hammartjerne, Gol 1-6.5. **2020:** 1 ind. lokalitet A3 28.4, 1 par lokalitet Å1, Ål 28-31.5, 1 par Hammartjerne, Gol 15.5 (se Tabell 2 for registrerte ankomster på de ulike hekkelokalitetene). Videre 1 ind. stasjonær Holsfjorden, Hol 1.6-5.7.

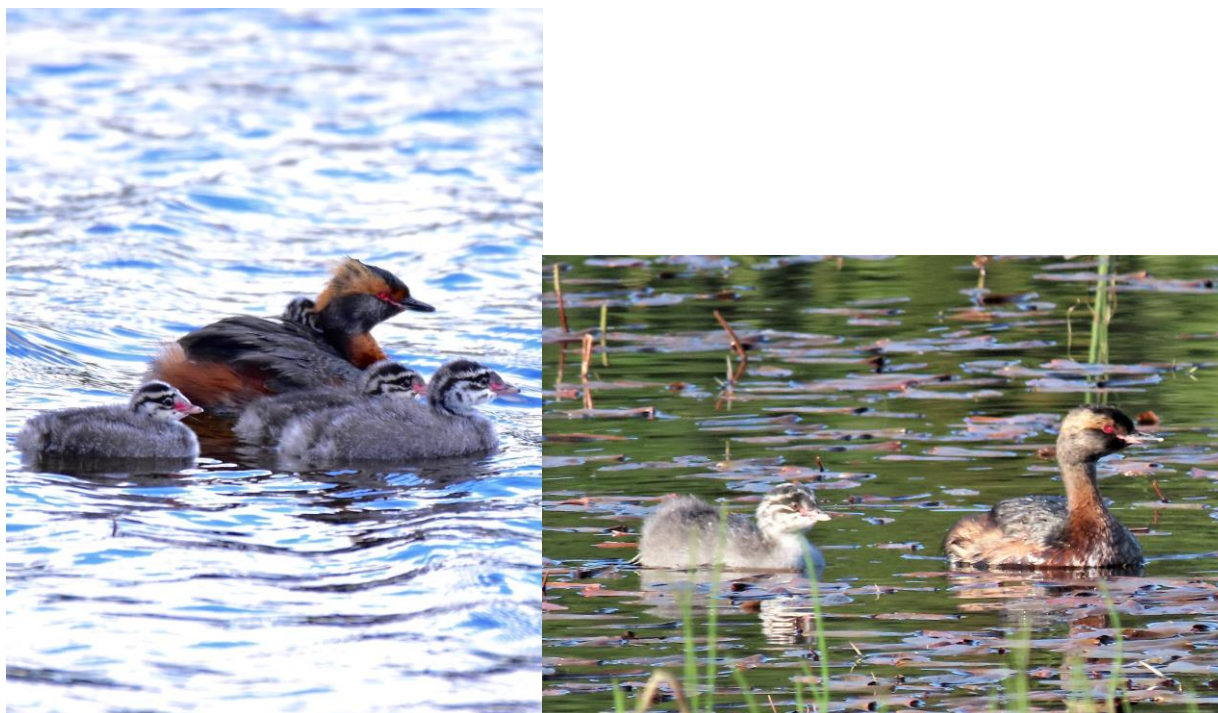
Potensiell hekkeområde Øvre Eiker 2019: 1 par stasjonær Fiskumvannet 18.5-22.6. **2020:** 1 par stasjonær Fiskumvannet 27-28.4, 1.5, 1.6 og 22.6 (enkeltind. sett i perioden 29.4-2.8). Hekking ikke dokumentert.

4c. Hekkeresultater horndykker 2019-20: Totalt i Hallingdal ble registrert henholdsvis 5 horndykkerpar med 10 unger i 2019 og 4 par med bare 6 unger i 2020 (Tabell 1 og detaljer i Tabell 2). En av hekkingene i 2019 var sannsynligvis mislykket (lok. G1) og 2 i 2020 (lok. G3 og Å1). Årsaken til de mislykkete hekkingene er ukjent, men mye nedbør og høy vannstand i rugeperioden 2020 kan være en årsak til dette. Et lavt antall unger i 2020 kan også være et resultat av det samme. I tillegg startet hekkesesongen sent begge årene pga. mye snø og sen snøsmelting (se fenologi Tabell 3).

Tabell 1. Hekkende horndykkerpar og antall unger observert i **2019 og 2020** i Hallingdal.

2019 Kommune	Hekkende par (inkludert mislykka reir)	Antall unger (kull)	2020 Kommune	Hekkende par (inkludert mislykka reir)	Antall unger (kull)
Gol:	4 (5!)	9 (4 kull)	Gol	3 (4!)	5 (3 kull)
Ål:	1	1 (1 kull)	Ål	2	1 (1 kull)
Totalt:	5 (6!)	10 (5 kull)	Totalt:	5 (6!)	6 (4 kull)

Figur 2. Kull på 4 unger på lokalitet **G8** 30.6.2019 (venstre bilde). Foto: Marit Karin Alsvik. Samme sted 12.8.2020, sen hekking eller omlagt kull! (høyre bilde). Foto: Torgrim Breiehagen.

Tabell 2. Observasjoner på ulike hekkelokaliteter i Hallingdal 2017-18 og **2019-20**, **strek** betyr at lokaliteten er sjekket i hekkeperioden.

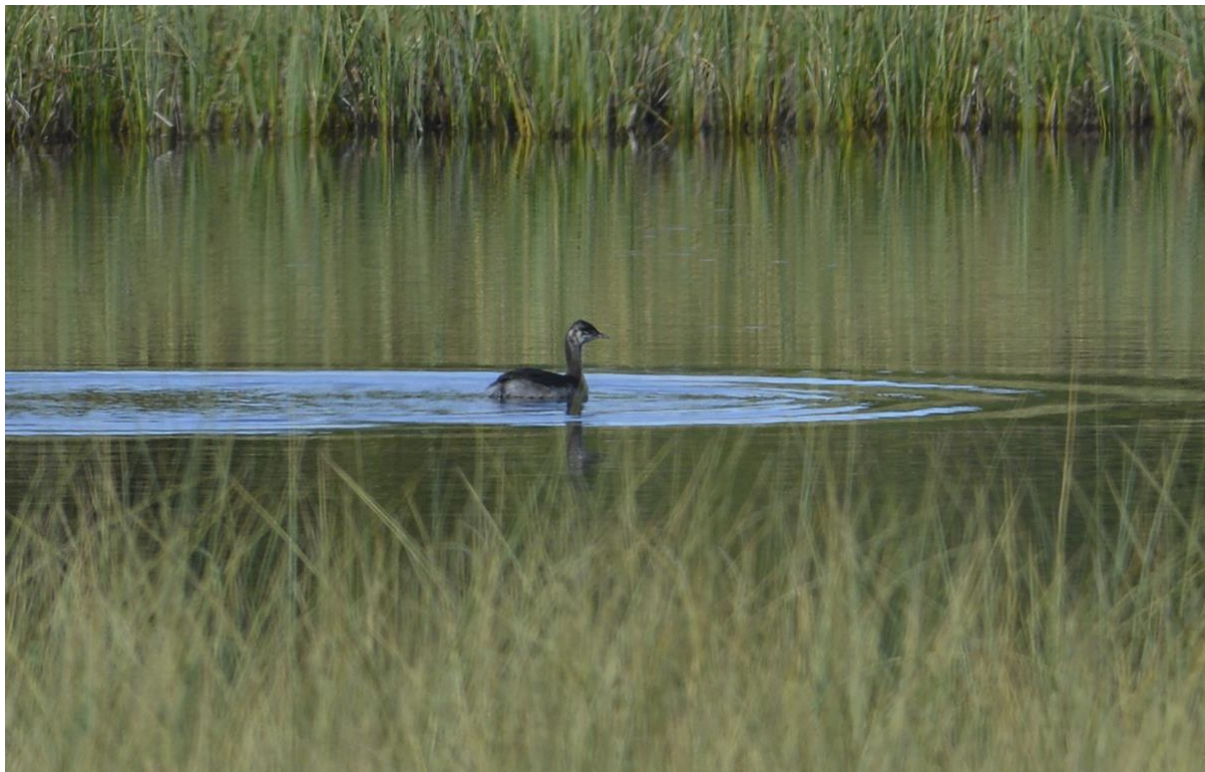
Kommune	Lokalitet	moh.	2020	2019	2018	2017
Gol	G1:	847	2 ind. 31.5, 2 ind. reirbygging 3.6, 1 ind. 8.7, 1 ind. 17.7, 1 par (1 unge) 12.8 (mating)	2 ind. 5.6 (reir), 1 ind. 26.6-5.8 (mislykket hekking!)	1 ind. 12.5, 3.7, 11.7 og 14.7	1 ind. 12.7, 2 ind. 17-19.7
Gol	G3:	855	1 par 8.7, ikkje obs. 12.8 (mislykket hekking!)	1 par 17.5, 1 ad. mating (1 unge) 1.8	1 par 12.5, 1 reir 30.5, rugende 2.6, 1 par (1 unge) 15.7	1 par (2 unger) 12.7
Gol	G4:	855	—————	—————	1 par 12.5	—————
Gol	G5:	797	1 par (3 unger) 9.8, 1 ad. og 1K (fløy et lite stykke) 12.8	1 par 14.7 (2 unger)	1 par (2 unger) 14.7	1 par (2 unger) 29.7
Gol	G7:	830	1 par 8.7, 1 ind. 12.8	1 par mating 1.8 (2 unger)	1 par 4.7 og 14.7	1 ind. 12.7
Gol	G8:	878	1 ind. 8.7, 1 ad. (1 unge) 28.7, samme 2. og 12.8	2 ad. 30.6 (4 unger) til 1.8	1 par (4 unger) 8.7	1 par (3 unger) 18.7
Ål	Å1:	736	2 ind. 22 og 28.5, 1 par 31.5, 1 par (reir og rugeskifte) 1.6, 1 ind. 11.6, 1 ind. 8.7 (ikke sett senere, mislykket hekking!)	—————	—————	—————
Ål	Å2:	958	1 ind. 11 og 18.8	1 ind. 19.6, 1 ad. mating 23.7 (1 unge)	1 par (matet 3 unger) 12.7 og 1 ad. og 2 (1K) 7.8	1 par (3 unger) 9.7
Ål	Å3:	336	1 ind. 28.4, 1 par 11.5, 1 ind. 18.6, 8.7: 1 par (1 unge) (ikke obs. senere).	1 par 30.4-2.5	1 par 29.5-5.6 (reirbygging!)	—————
To-talt:		Gj.snitt. 788 Unger (par)	∑ 5 par hekkende (6!) 6 unger (4 par)	∑ 5 par hekkende (6!) 10 unger (5 par)	∑ 4 par hekkende 10 unger (4 par)	∑ 4 par hekkende 10 unger (4 par)

4d. Hekkefenologi for horndykkere i Hallingdal: Hekkesesongen i 2020 startet ekstremt sent og med stor variasjon i eggleggingstidspunktet (*28 dager, Tabell 3*) som skyldes mye snø og sen snøsmelting med høy vannstand i flere av hekketjernene. Spesielt i Å2 var det høy vannstand langt ut i juni i 2020 og ingen hekkepar ble observert (*Tabell 2*). 2019 var også en sen vår som resulterte i sen egglegging og 32 dager i variasjon (*Tabell 3*). Sent eggleggingstidspunkt i forhold til gjennomsnittet i perioden 2013-18 kan også skyldes omlagte eggkull av samme årsak/predasjon.

Tabell 3. Hekkefenologi (eggleggingsdato ferdiglagt kull og klekking) til horndykker i **2019-20** sammenlignet med årene 2013-18. Estimert rugetid på **23 dager** (gjennomsnittdato av 3-4 par hvert år).

Hekkefenologi	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	Gjennomsnitt
Egglegging (fullagt kull)	24. juni	18. juni	6. juni	8. juni	13. juni	22. mai	30. mai	11. juni	9. juni
Klekkedato	17. juli	11. juli	29. juni	1. juli	5. juli	14. juni	22. juni	4. juli	2. juli
Variasjon (dager)	28	32	11	4	8	5	30	24	18

Figur 3. Nesten flygedyktig unge på lokalitet G5 09.08.2020. Foto Per Furuseth

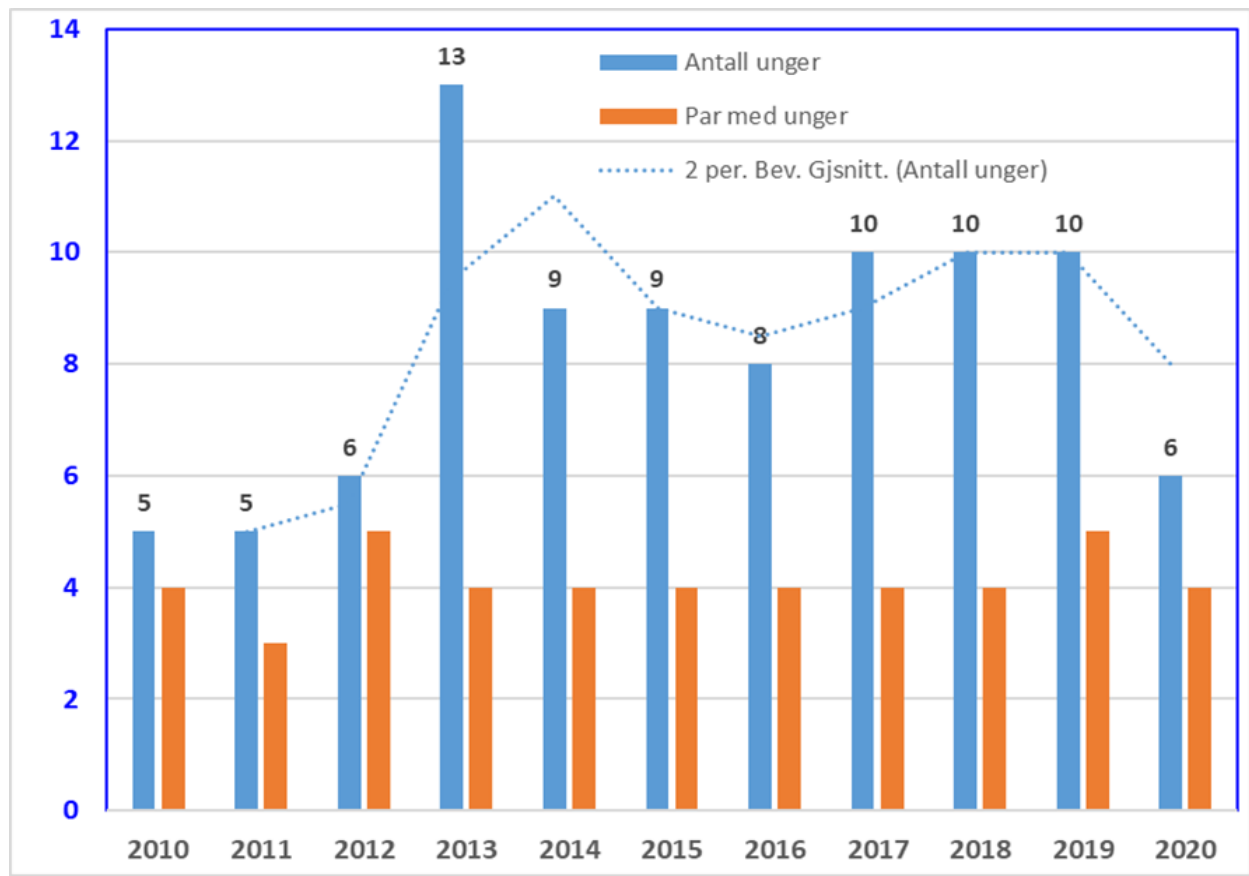

4e. Høsttrekk horndykker: Hallingdal 2019: 1 ind. Eikredammen, Hemsedal 21-23.8. **2020:** 1 ind. Leirtjørne, Skurdalen nord, Hol 5.9. **Nedre Buskerud 2019:** 1 ungfugl (1K) Fiskumvannet, Øvre Eiker 19.8, 5 ind. Steinsfjorden, Hole 30.8-9.9, 3 ind. Åsa, Ringerike 1-16.9, videre 1-2 ind. flere lokaliteter Hole, Lier og Ringerike 12.9-29.10. **2020:** 1 ungfugl (1K) Fiskumvannet, Øvre Eiker 13.8-19.9, 1-2 ind. (ikke aldersbestemt, Fiskumvannet Øvre Eiker, Nordfjorden, Ringerike og Steinsfjorden, Hole 20.9-7.10.

4f. Trusler/tiltak: Ingen spesifikke trusler ble registrert i hekkeområdene, men predasjon fra kråkefugler og mink er også sannsynlig årsak til mislykka hekkinger. Lokalitet Å1 kan bli utsatt for forstyrrelser.

4g. Hekkepopulasjonen 2010-20: Antall par registrert med unger var stabilt med **4 (3-5) par** i hele perioden **2010-2020** (Figur 4). **G3, G5, G8 og A2** er lokaliteter med flest vellykka hekkinger. **Blå ruter** i tabellen indikerer ind./par som sannsynligvis bare driver med næringsøk på ulike lokaliteter. To hekkinger mislyktes sannsynligvis i 2020 og en i 2019 (Tabell 1 & 2).

Figur 4. Antall par med unger og antall unger registrert i hekkeperioden 2010-2020.

Figur 5. Par i etableringsfasen i sivvegetasjonen på lokalitet A3 14.05.2020. Foto: Torgrim Breiehagen

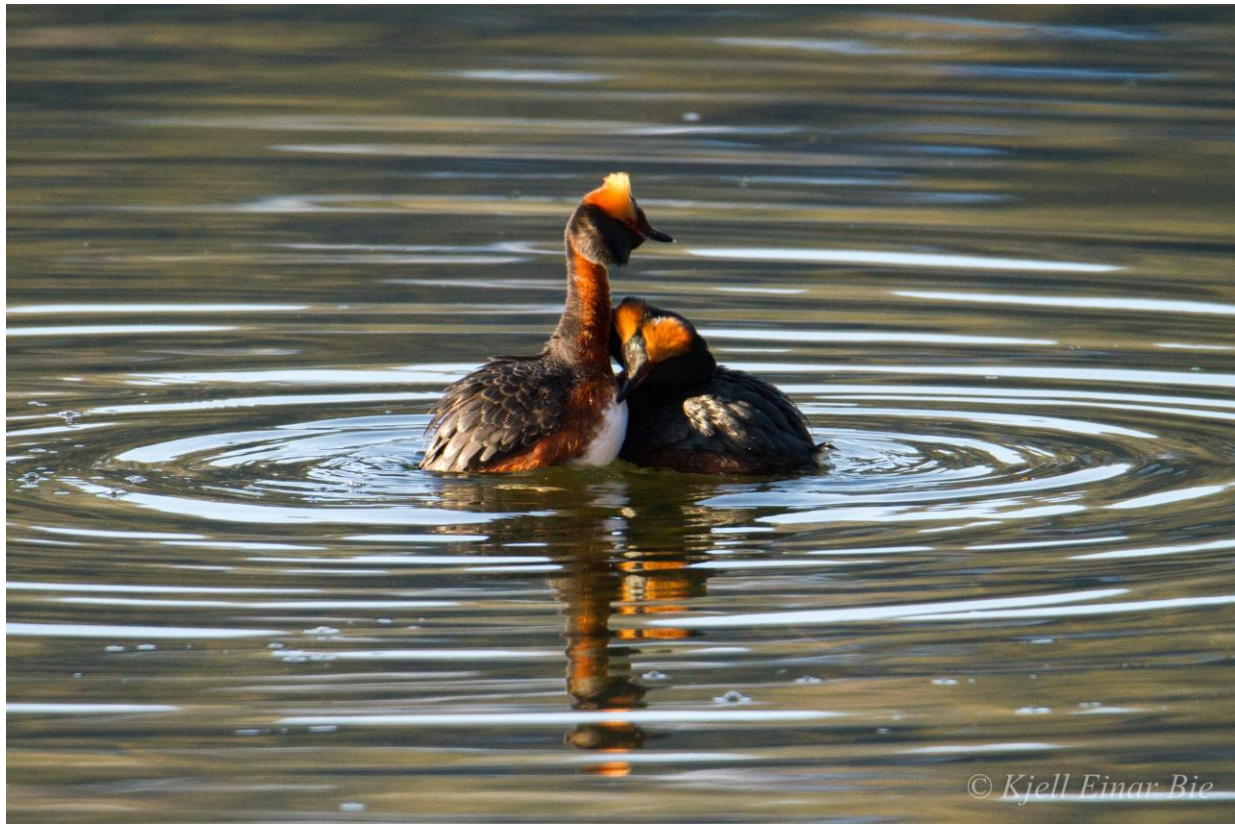
5. Diskusjon:

Hekkebestand og ungeproduksjon: Totalt synes hekkebestanden av horndykker i Øvre Hallingdal å være stabil på omkring **4-6 hekkende par** i perioden **2010-20**. Ungeproduksjon varierte mellom **5-13 unger** og stabilt med 3-5 par (*Figur 4 og detaljer i Tabell 2*). Tre mislykkete hekkinger i 2019 og 2020 kan skyldes mye nedbør/høy vannstand i rugeperioden. Predasjon er også sannsynlig, men dette er vanskelig å dokumentere. Stor variasjon i eggleggingstidspunktet/klekking i 2019 og 2020 og sen hekkestart i forhold til perioden 2013-2018 (*Tabell 3*) kan ha bidratt til at noen par kan ha omlagte eggkull (*se Figur 2*). Dette kan ha skjedd hvis noen par har mislykkes tidlig i rugefasen.

Foreløpig har det ikke blitt registrert hekkinger i Buskerud i andre områder utenom Øvre Hallingdal, men observasjoner i hekkeperioden i Fiskumvannet, Øvre Eiker i 2019 og 2020 indikerer at hekking kan ha skjedd i Fiskumvannet, eventuelt i mindre tjern uten gjedde i nærområdet. Dette bør følges nærmere opp i 2021. Økende observasjonsfrekvens om høsten og i vinterhalvåret i Nedre Buskerud er en positiv trend.

Videre kartlegging: Det vil fortsatt være gunstig å følge opp kartleggingen av hekkende horndykkerne i Buskerud. Den store nedgangen (**90 %**) av ukjent årsak til hekkende horndykkere i Troms fylke de siste 10-årene er svært betenkelig (*Hanssen, S.A. m.fl. 2015 & 2018*). Stabil forekomst i to områder i Nordland er positivt (*Eggen & Heggøy 2020*). Overvåkingen i Nord-Norge skal fortsette i større omfang de neste årene. Det bør også skje en oppdatering av handlingsplanen fra 2009 for horndykker i Norge, se også NOF sin hjemmeside 23.10.2019: <https://www.birdlife.no/prosjekter/nyheter/?id=2459>.

Figur 5. Kurtiserende horndykkerpar Strandafjorden 22.4.2020. Foto: Kjell Einar Bie

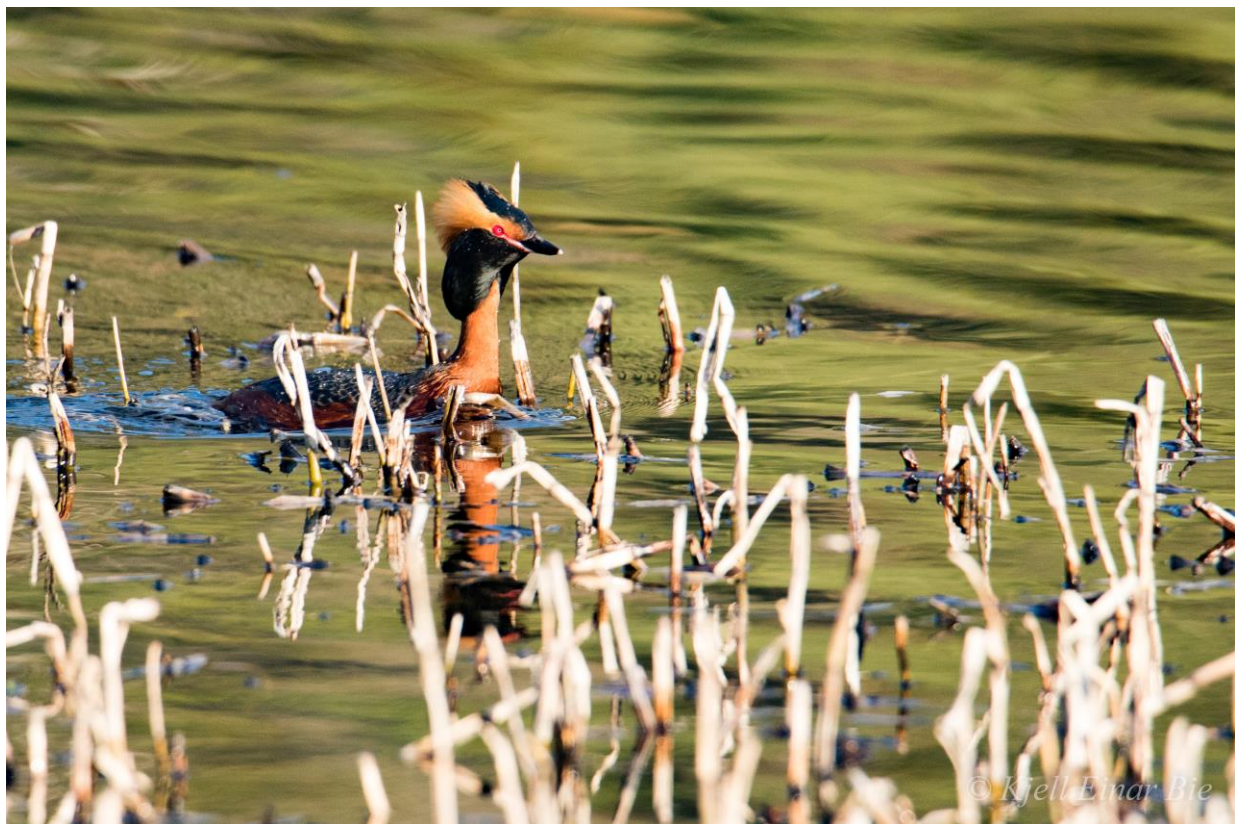

6. Referanser:

- **Anonym 2011.** Methology for national horned grebe monitoring. Stensil 5 s.
- **Breiehagen, T. & Furusest, P. 2012.** Kartlegging av hekkende horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2012 (med sammenligning av data fra 2009-2011). <http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2012/Horndykker-i-Buskerud-2012.pdf>. 12 s.
- **Breiehagen, T. & Furusest, P. 2013.** Horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2013. <http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2013/Horndykker-i-Buskerud-2013.pdf>. 12 s.
- **Breiehagen, T. & Furusest, P. 2015.** Horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2014. <http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2015/Horndykker-i-Buskerud-2015.pdf>. 12 s.
- **Breiehagen, T. & Furusest, P. 2016.** Horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2015. <http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2016/Horndykker-i-Buskerud-2016.pdf>. 10 s.
- **Breiehagen, T. & Furusest, P. 2017.** Horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2016. <http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten-17.html>. 10 s.
- **Breiehagen, T. & Furusest, P. 2019.** Kartlegging av hekkebestanden av horndykker (*Podiceps auritus*) i Buskerud 2017-18 og en vurdering av bestandsutviklingen. <http://www.nofbuskerud.net/buskskvetten-19.html>. 12 s.
- **Direktoratet for naturforvaltning 2009.** Handlingsplan for horndykker *Podiceps auritus*. Rapport 2009-7.
- **Eggen, M., Kristiansen, T.E. & Heggøy, O. 2018.** Kartlegging av horndykker i Bodø kommune i 2013 og 2018. NOF-notat 2018-13. 20 s.
- **Eggen, M. & Heggøy, O. 2020.** Kartlegging av horndykker i Fauske og Saltdal 2020. NOF-notat 2020-5. 15 s.

- **Hanssen, S.A., Frivoll, V., Strann, K.-B., Hagtvedt, M. & Heggås, J. 2016.** Overvåking av hekkende horndykker i Troms 2015 – NINA Kortrapport 12. 19 s.
- **Hanssen, S.A., Frivoll, V., Strann, K.-B., Heggås, J., Hagtvedt, M. & Johnsen, T.V. 2018.** Overvåking av hekkende horndykker i Troms 2018. NINA Rapport 1579. Norsk institutt for naturforskning.
- **Henriksen S. & Hilmo O. (red.) 2015.** Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
- **Shimmings, P. & Øien, I.J. 2015.** Bestandsestimater og trender for norske hekkefugler: NOF-rapport: 2015-2.
- **Stueflotten, S. 2003.** Dykkere i Buskerud. Buskskvetten 16.
<http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2003/Dykkere%20i%20Buskerud.pdf> 3 s.

Figur 6. Horndykker i sivkanten på lokalitet Å3 12.5. 2019. Foto: Kjell Einar Bie

Vandrefalk i Buskerud 2019-20

Utbredelse og hekkestatus

Tore Gunnarsen

Foto: Thor Østbye (©)

Oktober 2020

Sammendrag

Denne rapporten sammenfatter resultatene fra arbeidet til *Naturvernforbundet i Buskerud* med vandrefalk (*Falco peregrinus*) i fylket for årene 2019 og 2020.

Etter en langsom tilbakegang i bestanden tre år på rad, viste 2019 igjen en økning med fire par (8,9 %) til totalt 45 par. I 2020 var det ytterligere en økning med hele elleve par (24,4 %) og til 56 par totalt. Dette er det høyeste antall vandrefalkpar som har blitt funnet etter artens reetablering i 1985.

Det ble i 2019 funnet to nye hekkelokaliteter i Buskerud, mens det i 2020 ble funnet ytterligere tre lokaliteter. De fleste nye pardannelsene var likevel reetableringer på lokaliteter som hadde blitt stående tomme de siste årene.

I 2019 kom det 80 unger på vingene. Året etter ble dette tallet økt til hele 107 unger. Det er det høyeste antall som er registrert.

Det ble i 2019 og 2020 produsert henholdsvis 1,82 og 1,93 unger pr. territorielt par (N=44 og N=55), 2,00/2,26 unger pr. konstatert hekkforsøk (N=40/N=47) og 2,29/2,47 unger pr. vellykket hekking (N=35/N=43).

Fuglenes reproduksjon i fylket er av et slikt omfang at en fremdeles vil kunne forvente økt bestand. Større dødelighet for både unger og voksne i vinterhalvåret ser derimot ut til å dempe tilveksten.

Forside: En elegant vandrefalk fotografert utenfor hekkeberget sitt.

Foto Thor Østbye (©)

Forfatter:

Tore Gunnarsen,
Fjordsvingen 22,
3427 Gullaug

e-post: tore@storeferder.no

Tlf.: 905 45 285 (m)

1. Innledning

Vandrefalk (*Falco peregrinus*) var en art som i det forrige århundre viste en stor bestandsnedgang både i Norge og resten av verden. Bestanden var i Norge på et absolutt lavmål på 1970-tallet, og i 1976 var det bare sju lokaliteter der det kunne dokumenteres vandrefalk i Norge (Schei 1984).

Årsaken til den store nedgangen var i hovedsak miljøgifter og menneskets manglende forståelse av disse stoffenes virkningsmekanismer i økosystemene. Etter som man begynte å skjønne mange av disse sammenhengene, begynte en lang kamp for å redusere eller forby bruken av de farligste stoffene. Stoffet DDT, som hadde en stor negativ effekt på bl.a. vandrefalk, ble allerede i 1970 forbudt i Norge. Langsomt har en sett at arter som før var svært utsatte, på nytt har kunnet bygge opp livskraftige bestander.

Vandrefalk dukket for første gang opp igjen i Buskerud i 1985 (Steen 1990). Lokale ornitologer har i etterkant fulgt nøye med på reetableringen og den tilhørende bestandsveksten hos arten. Årlige fylkesdekkende rapporter har blitt utgitt av *Prosjekt Vandrefalk Sørøst-Norge* og i de senere årene i regi av *Naturvernforbundet i Buskerud*.

Vandrefalkbestanden i Norge betegnes nå som «livskraftig» (LC) og er dermed ikke lenger rødlistet ([Henriksen og Hilmo 2015](#)).

Naturvernforbundet i Buskerud søkte våren 2020 Fylkesmannen i Oslo og Viken om midler til fortsatte undersøkelser av artens forekomst og hekkesuksess. Det ble innvilget et tilskudd på 40.000 kr til arbeidet med en samlerapport for årene 2019-20.

Sammenslåingen av fylkene Buskerud, Akershus og Østfold til Viken 1. januar 2020, skaper noen nye problemstillinger i forhold til en biologisk bestandsstørrelse. Ønskede politiske regionsdefinisjoner er på kort sikt vanskelig å overføres direkte til en bestandsundersøkelse på en fugleart og denne toårs-rapporten er derfor avgrenset til det gamle geografiske området Buskerud.

Også sammenslåingen av kommunene Nedre Eiker, Drammen og Svelvik til «nye» Drammen kommune er forstyrrende i en slik komparativ undersøkelse. De gamle kommunebegrepene er derfor beholdt i denne rapporten. Svelvik er utelatt da kommunen før var en del av gamle Vestfold.

Kommunene Røyken og Hurum har også fra 1. januar 2020 slått seg sammen med Asker kommune, men de to førstnevnte kommunene er i denne rapporten beholdt i det gamle Buskerud.

2. Materiale og metoder

I Buskerud hekker vandrefalk kun i bergvegger, mens det i andre land er kjent at hekking kan forekomme både i trær og på store utilgjengelige myrer. Det finnes et høyt antall vegger i Buskerud som er potensielle hekkelokaliteter for arten og absolutt alle kan ikke kontrolleres hvert år. Enkelte par kan derfor forbli uopdaget et år eller to, men en får likevel et svært godt bilde av bestanden.

Buskerud fylke er stort, og det medfører en utstrakt reisevirksomhet gjennom en feltsesong. I 2019 ble det bokført nærmere 15 600 km med bil, mens det tilsvarende tallet i 2020 var på hele 17 200 km. Dette er en liten økning i forhold til de foregående årene.

De fleste etablerte parene er på plass i bergveggene i siste halvdel av mars. Det beste tidspunktet for oppdagelse av nye lokaliteter er i mars og april og mye aktivt feltarbeid ble utført i denne perioden. Da er

fuglene lett å oppdage i flukt utenfor veggen eller ved at parring og byttedyroverrekkelser skjer med tilsvarende lett kjennelige lydytringer. Hunnens tiggelyd er ofte en av de første indikasjonene en får på at det er vandrefalk i veggen.

Vandrefalken bygger ikke eget reir, men krafser oftest bare opp ei grop direkte i underlaget på ei hylle eller de kan benytte et gammelt ravnereir. Reirgropa lages oftest på et sted hvor hylla har et beskyttende overheng, men den kan ved kraftig eller langvarig regn ofte være utsatt for overvann. Dette kan medføre mislykket hekking, men det er typisk førstegangshekkende fugler som er utsatt for dette.

Tidsperioden fram til rugestart, som vanligvis skjer i slutten av april, har som tidligere år blitt fulgt spesielt godt opp. Dette er svært viktig både for å oppdage paretableringer, nye lokaliteter og ikke minst for å forstå eventuelle årsaksforhold til at noen par avbryter hekkingen.

*Figur 1. En tiggende vandrefalk hunn som iakttar hannen i lufta utenfor hekkeberget.
Foto: Thor Østbye.*

Etter eggleggingen kommer det en rugeperiode på 28-33 dager hvor fuglene er svært nøytrale og gjør lite ut av seg. Ofte går det 3-4 timer mellom hver gang fuglene er synlige eller kan høres. Arbeidet i denne

perioden har derfor i større grad vært konsentrert om spesielle lokaliteter hvor det er nyetableringer eller hvor det er usikkerhet omkring hekkestatus.

Figur 2.

En typisk hekkeshylle for vandrefalk. Det er fire 3-4 uker gamle unger på denne hekkelokalitet i Lier i 2020.

Foto: Tore Gunnarsen

Etter klekking blir fuglene langt mer aktive og kan lettere oppdages i veggen. Hunnen vil ofte sitte godt eksponert i et tre eller på et fjellutspring og holde øye med ungene på reirhylla.

Hanner blir flyvedyktige ca. 38 dager gamle, mens de litt større hunnene blir flyvedyktige ca. 42 dager gamle. Dette medfører at ungene normalt kommer på vingene en drøy ukes tid inn i juli, men med tidsmessige variasjoner avhengig av eggleggingstidspunktet. Ungene forblir i området de neste ukene og kan ofte sees på stedet til et stykke ut i august.

Hekkehyllene har ikke fysisk blitt besøkt i denne undersøkelsen, men det har blitt observert med kikkert og teleskop fra observasjonsposter med innsikt og hvorfra de hekkende fuglene ikke har blitt forstyrret. Selve eggene har bare unntaksvis blitt observert. Ungene som eksponerer seg har blitt telt opp, men ofte har hekkeshyllene delvis vært dekket med vegetasjon eller store steiner som har vanskeliggjort optellingen. Steder med dårlig oversikt har derfor blitt tettere fulgt opp enn andre lokaliteter som kan ha vært lettere å kontrollere. Faktorer som oversiktighet på lokaliteten og allerede kjent hekkesituasjon har avgjort hvor mange supplerende besøk som har vært nødvendig.

For en mer utfyllende beskrivelse av historikk og metodebruk, henvises til tidligere års rapporter (f.eks. [Gunnarsen 2010](#)).

Antall felttimer er bokført til 570 i 2019 og hele 674 timer i 2020. I tillegg kommer også bidrag med feltarbeid av andre enn artikkelforfatteren, men dette har ikke blitt registrert systematisk.

Det er til nå kjent 83 lokaliteter hvor det har blitt registrert vandrefalk i Buskerud. Alle disse har med et par unntak, blitt besøkt begge de to årene. Det har ganske naturlig blitt rettet størst aktivitet mot vegger hvor det har blitt sett en eller to fugler på plass. Disse har i snitt blitt besøkt henholdsvis 5,5 og 6,9 ganger de to årene. Tidligere kjente, men nå tomme hekkeberg, har blitt besøkt 2,5 og 3,2 ganger i snitt. Alt i alt er dette en besøksfrekvens som faglig sett er tilfredsstillende.

En lokalitet med hekking i 2019 har først blitt kjent året etter. Lokaliteten er tatt med i telling av par, men er utelatt i beregninger vedrørende ungeproduksjonen da antall unger er ukjent.

Også fra 2020 har det kommet inn tilleggsopplysning om hekking på en lokalitet. Det var lagt ut bilde på Facebook av en nettopp flyvedyktig unge i et tidligere kjent hekkeberg. Denne veggen er nærmere 200 meter høy og hekkingen har rett og slett blitt oversett. Også denne observasjonen er tatt med under antall par, men utelatt i beregninger av ungeproduksjonen.

Feltarbeidet i denne rapporten har hovedsakelig blitt utført av artikkelforfatteren, men det er også gitt viktig supplerende informasjon fra Morten Brandt, Roald Bjørnstad, Henning Dunker, Bent Fjeldheim, Vegard Bang Fjeldheim, Per Furuseth, Marius von Glahn, Emilie Husvik, Audun Jahren, Thor Erik Jelstad, Martin Lindal, Thomas Mørch og Steinar Stueflotten.

Figur 3.

Et typisk hekkeberg for vandrefalk. Selve reirhylla er som regel plassert i den største og bratteste delen av berget. Foto: Tore Gunnarsen

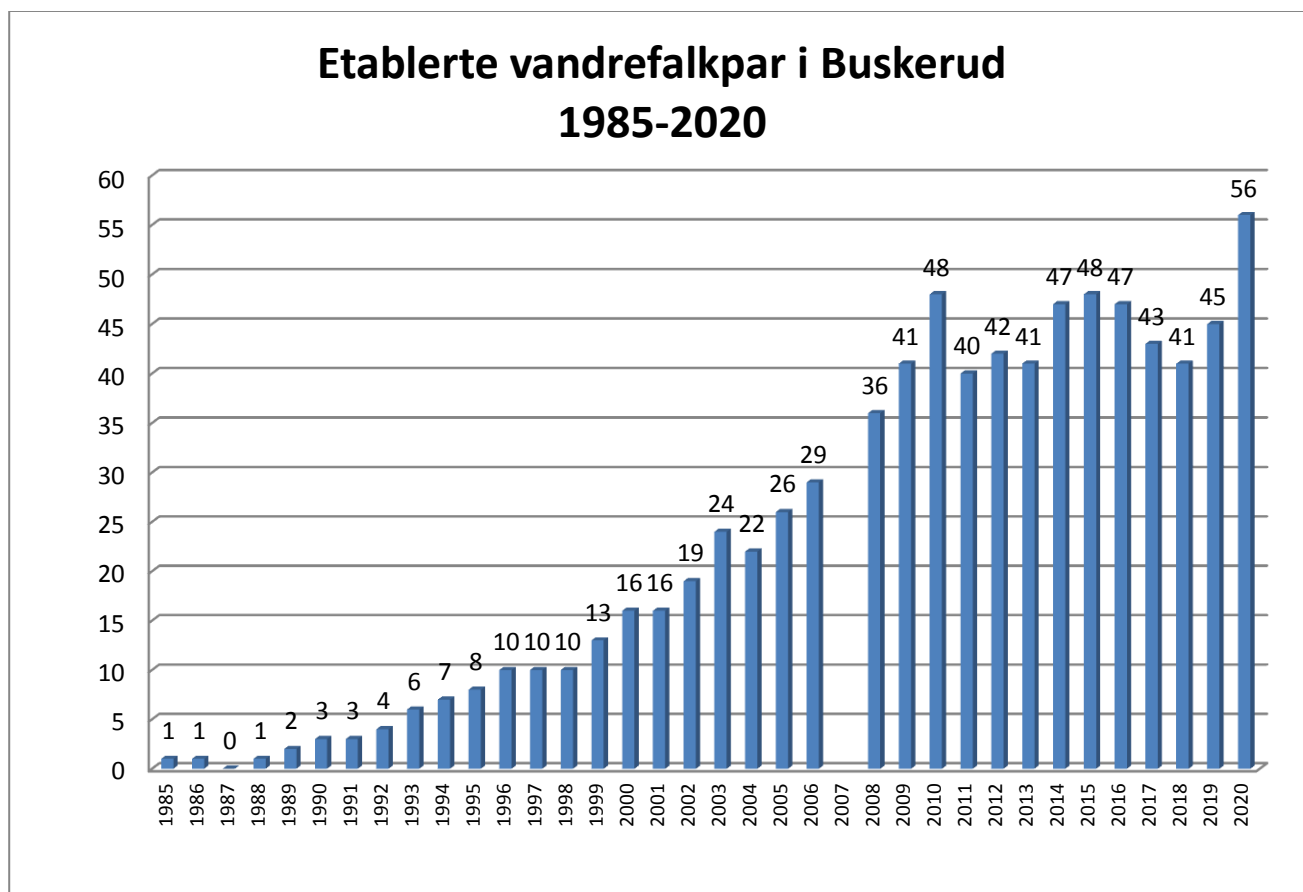
3. Resultater

a. Bestand og bestandsutvikling

Etter et toppår i 2015 med 48 par av vandrefalk, har det vært en liten årlig nedgang de tre påfølgende årene. I 2018 ble bestanden funnet å være nede i 41 par (Gunnarsen 2019). I 2019 og 2020 viste det seg at det igjen var en økning i bestanden til henholdsvis 45 og 56 par i fylket (Figur 4). Dette er en økning på 8,9 % i 2019 og med ytterligere hele 24,4 % i 2020. I tillegg til disse parene satt det i 2019 også tre enslige revirhevdende fugler i kjente hekkeberg, mens det i 2020 var to slike enslige fugler.

Bestanden er i utgangspunktet tallmessig lav i fylket. Små endringer kan derfor medføre relativt store prosentmessige utslag. De økte bestandstallene disse to årene må sies å være svært gledelig og spesielt den markante oppgangen i 2020.

Vandrefalken er nesten helt unntaksvis kjønnsmoden først to år gamle. Det var ingen påfallende stor ungeproduksjon i 2018 (Gunnarsen 2019), så den store økningen i 2020 må i hovedsak skyldes at fuglene har hatt en lavere dødelighet i overvintringsområdene de to vinterhalvårene eller at det har vært en større immigrasjon enn vanlig fra andre hekkeområder i Skandinavia. Det ville være svært overraskende dersom denne økningen også vil fortsette de nærmeste årene. Det er mer sannsynlig at det vil bli årlige svingninger omkring et antall på ca. 50 par i dette geografiske området.

Figur 4.

Antall territorielle par av vandrefalk i Buskerud i perioden 1985-2020. Resultater fra tidligere år er hentet fra rapporten til Naturvernforbundet i Buskerud for 2017-18 (Gunnarsen 2019).

Det ble i 2019 funnet to nye vandrefalklokaliteter i fylket. Disse ligger i henholdsvis Modum og Hol kommune.

I 2020 ble det registrert tre nye lokaliteter. Disse ligger i kommune Hol, Lier og Nore og Uvdal. Lokaliteten i Hol har i etterkant vist seg å ha vært registrert lokalt allerede for 3-4 år siden.

Ved lokaliteten i Lier var det et mislykket hekkforsøk allerede i 2002, men det ble det året oppfattet som om det kun var snakk om en flytting av et annet lokalt hekkepar. I 2020 viste det seg altså at det var falkepar på begge disse lokalitetene. Avstanden mellom de to lokalitetene er i underkant av fire kilometer.

Det oppdages fremdeles nye hekklokaliteter i Buskerud, men de fleste nye paretableringene de siste to årene er på lokaliteter hvor det allerede har vært hekkinger i ett eller flere år siden tusenårsskiftet. Det er altså i hovedsak snakk om rene reetableringer i en populasjon med etter hvert regulære årsvariasjoner.

Figur 5.

To små unger og et uklekket egg av vandrefalk fotografert på reirhylla. Denne hylla er svært godt beskyttet mot vær og vind, men underlaget er så grovt og steinet at det kan ha vanskeliggjort effektiv ruging.

Foto: Tore Gunnarsen.

b. Reproduksjon
i. Hekkeforsøk

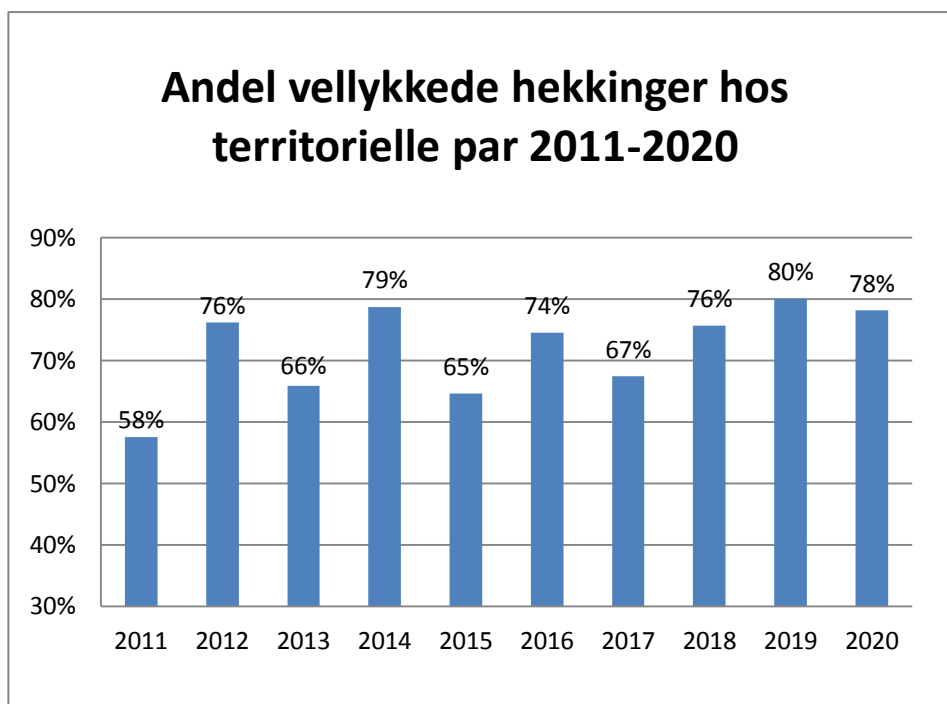
I 2019 ble med sikkerhet 41 av de totalt 45 parene konstatert hekkende. I tillegg ble tre par betegnet som «sannsynlig hekkende» og ett par som «mulig hekkende».

Med «konstatert hekkende» menes par hvor ruging, egg eller unger har blitt sett, «sannsynlig hekking» at kun parring, arbeid med reirgrop etc. har blitt sett og «mulig hekking» der paret har vært sett etablert i veggen, men noen klare indikasjoner på hekkeforsøk aldri har blitt konstatert.

I 2020 ble 48 av 56 par konstatert hekkende, fire par «sannsynlig hekkende» og fire par «mulig hekkende».

Av de totalt 45 parene i 2019 fikk 36 par (80 %) unger på vingene (Figur 6). I 2020 var de tilsvarende tallene 44 av 56 par (78 %).

Andelen vellykkede hekkinger for de to årene 2019 og 2020 er over snittet for den siste 10-årsperioden, men likevel ikke påfallende avvikende.

Figur 6. Andel vellykkede hekkinger hos etablerte par av vandrefalk i Buskerud i perioden 2011-2020.

Årsaken til mislykkede hekkinger kan være forårsaket av en rekke omstendigheter. Fuglenes fysiologiske kondisjon ved ankomst om våren, mattilgang i ruge-/ungetiden, temperatur og nedbør, beskyttet hekkehylle, fuglenes hekkeerfaring, giftstoffer i fuglenes kropp og i egg/embryo, predatorer som f.eks. hubro, menneskelig aktivitet i veggen, kjønnsmodenhet etc.

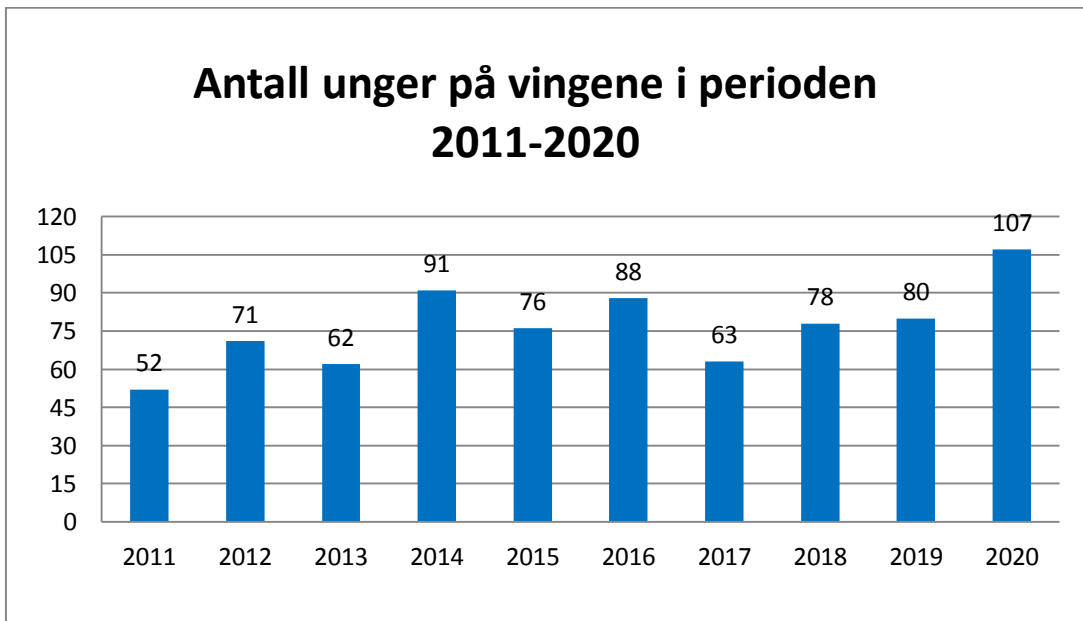
På en lokalitet i 2019 var det en ettårig hunn i et av parene og hun var derfor ikke i stand til å legge fertile egg. I 2020 var det to slike ettårige fugler.

ii. Ungeproduksjon

Det ble et virkelig godt produksjonsår med 107 unger på vingene i 2020. Også 2019 var det en god reproduksjon med 80 unger (*Figur 7*).

Arten hadde innledningsvis (1990-2010) en tilnærmet eksponentiell tilvekstkurve som gjorde at antall unger som kom på vingene økte stabilt fra år til år. Dette er typisk for et økosystem hvor en ny art kommer inn og etablerer seg. Når det gjelder vandrefalk så er jo dette egentlig ikke en ny art, men en reetablering. Effekten blir likevel den samme.

Etter 2010 har tilvekstkurven av falkepar flatet ut (*Figur 4*), og ungeproduksjonen viser nå en stadig mer økende grad av årsvariasjoner. En rekke biotiske og abiotiske faktorer er med på å regulere disse årlige svingningene.

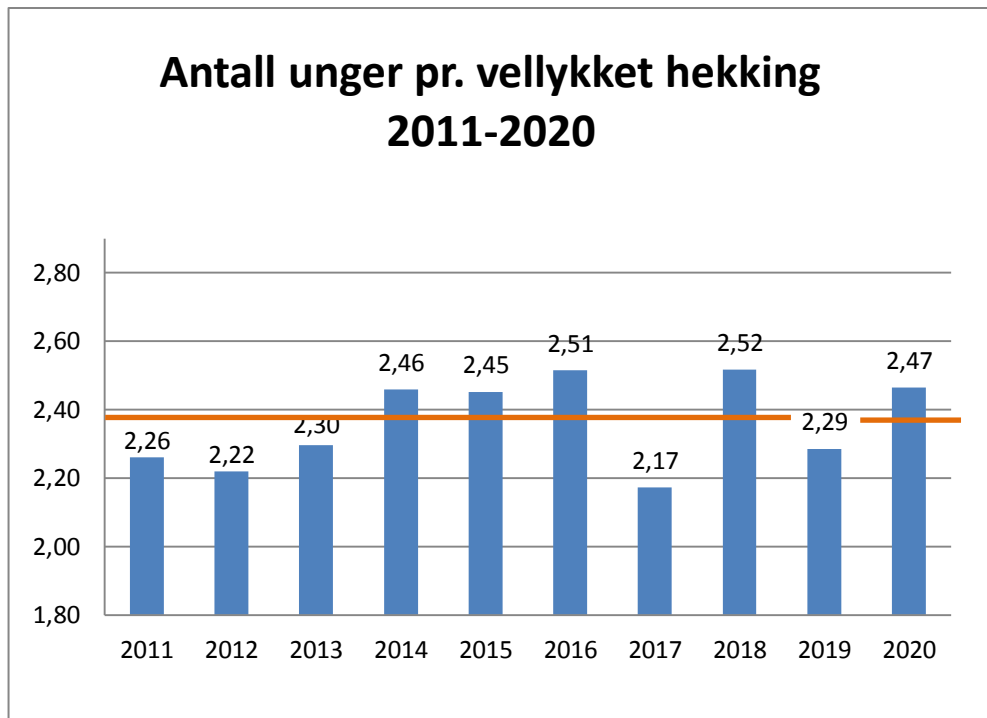
Figur 7. Antall flyvedyktige unger av vandrefalk i Buskerud i perioden 2011-2020.

Med biotiske faktorer menes her forhold som tilgang på byttedyr, predatorer, konkurrenter i hekke- og overvintringsområder, reproduksjonsevne etc. Abiotiske faktorer kan være forhold som temperatur, nedbør, miljøgifter, etc.

Ser en på antall unger i kull hvor det har vært vellykket hekking (*Figur 8*), var det i snitt 2,29 unger i 2019 og 2,47 i 2020. Det er i det hele relativt liten årlig variasjon når det gjelder antall unger i vellykkede hekkinger i Buskerud.

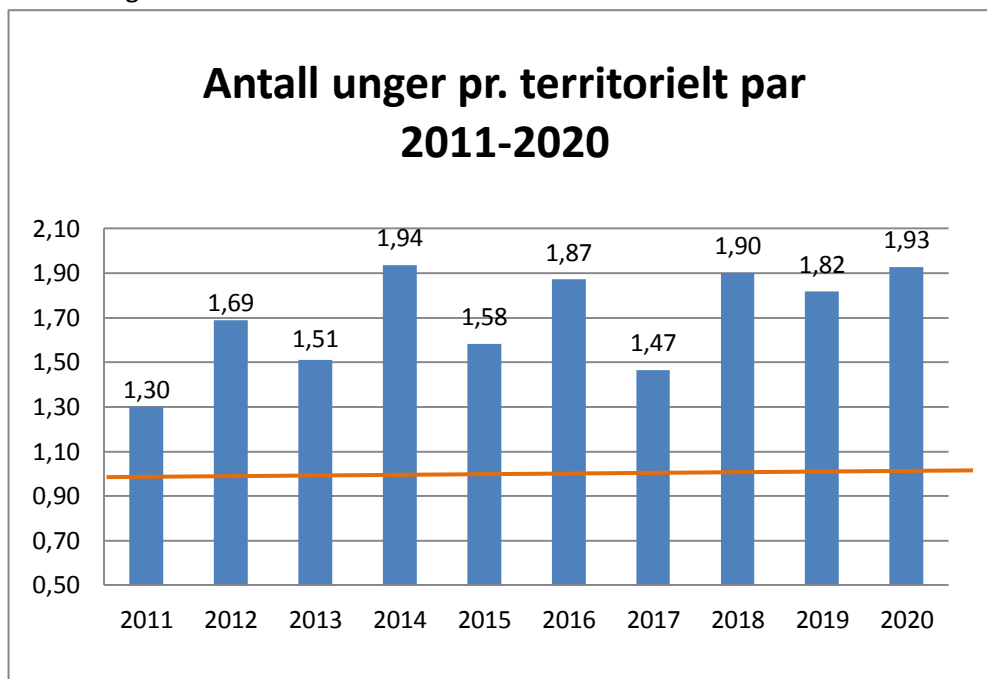
Det er særlig april og mai som er kritisk for unger og egg hos vandrefalk. Temperatur og spesielt nedbør kan ha stor effekt på klekkingen. Ser en på værstatistikk, f.eks. for Krødernområdet (Gulsvik), var det året 2019 under normalen for nedbør i april. Mai hadde derimot mer enn dobbelt av normalnedbøren og kan ha vært en viktig negativ faktor for hekkesuksessen dette året.

I 2020 hadde både april og mai godt under normalen når det gjelder nedbør, og dette kan ha hatt en positiv effekt på klekkingen.

Figur 8. Antall unger i snitt pr. vellykket hekking. Gjennomsnittet (2,37) for 10-årsperioden er markert med horisontal linje.

Forholdet mellom antall produserte unger hos territorielle par (Figur 9) er mer interessant enn selve produksjonen pr. vellykket hekking. Disse verdiene forteller mer om selve bestandsutviklingen. Tar man hensyn til kjent årlig mortalitet, reprodutiv levetid og levealder, kan en her beregne hvordan den totale bestanden utvikler seg.

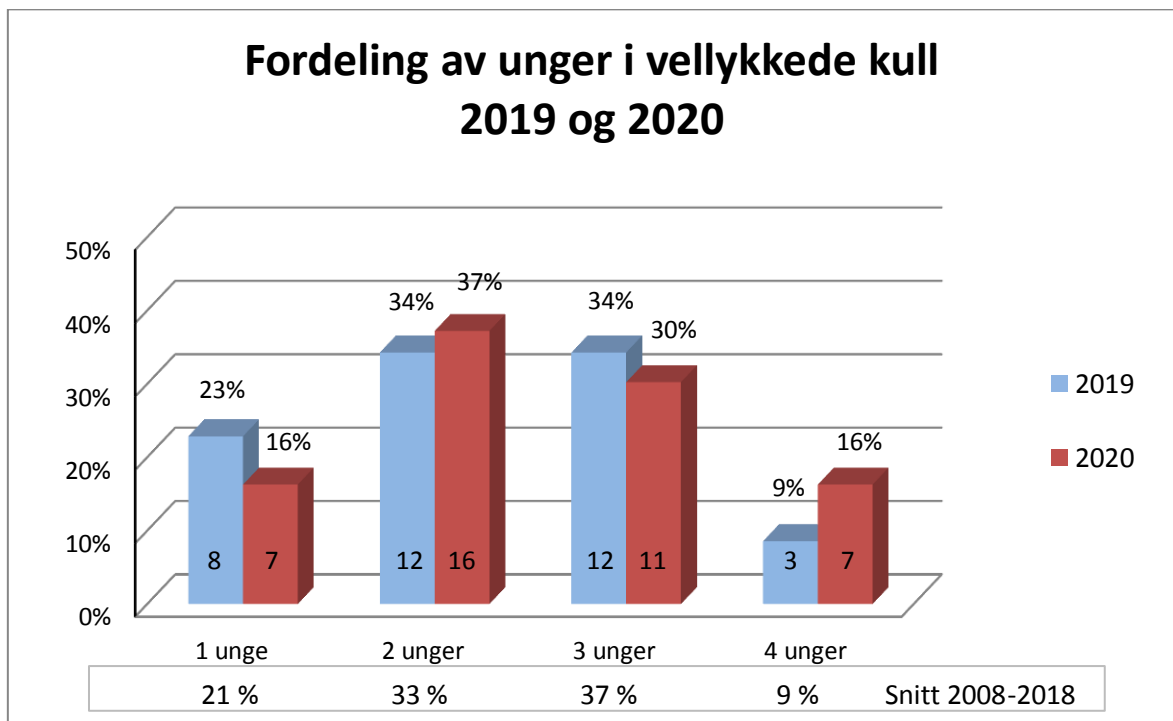

Figur 9. Antall unger pr. territorielt par av vandrefalk i Buskerud i perioden 2011-20. Rød strek markerer faregrensen (1,0) brukt av nordamerikanske overvåkningsprogram av arten (U.S. Fish and Wildlife Service 2003).

Nordamerikanske overvåkningsprogram av arten har verdien 1,0 unge/territorielt par som artskritisk norm (U.S. Fish and Wildlife Service 2003). Med verdiene 1,82 (2019) og 1,93 (2020) unger/territorielt par er artens tilstand i Buskerud på nåværende tidspunkt likevel svært betryggende. Reell nedgang i en bestand skjer ikke før snittet er nede i 0,8 unge/territorielt par og det da over en lengre tidsperiode (Ratcliff 1993). Han beregnet da mortaliteten hos årsunger til å være ca. 40 % og hos fugler i alderen 1-6 år til å være i området 20-25 %.

Det er ikke gjort beregninger på dødelighet for vandrefalk i Buskerud, men tallene virker tilsynelatende å være i samme størrelsesorden sett i forhold til erfaringsmessige utskiftninger hos parene.

Reproduksjonstallene for Buskerud (Figur 9) ligger godt over verdien Ratcliff (op. cit.) angir som et kritisk punkt. Det kan i utgangspunktet være en indikasjon på at arten fremdeles har et vekstpotensial i Buskerud, men bestandsutviklingen (Figur 4) tyder på at veksten har flatet ut.

Figur 10. Fordeling av kullstørrelser i 2019-20.

Det var et høyere antall unger i vellykkede kull i 2020 enn i 2019. Ser en på fordelingen av kullstørrelsene disse to årene (Figur 10), kommer denne forskjellen tydelig fram. I 2019 var det hele 23 % som kun fikk en unge på vingene, mens det året etter forekom hos kun 16 % av parene. Snittet for perioden 2008-2018 har ligget på 21 %.

Påfallende for 2020 er det også at hele 16 % av parene fikk fire unger, mens snittet for 2008-18 har kun vært 9 %.

Det kan være mange årsaker til det gode hekkeresultatet i 2020. Kombinasjonen av viktige faktorer som fuglenes fysiologiske tilstand ved ankomst, meteorologiske forhold i rugetiden og ikke minst den første kritiske ungetiden, næringstilgang, etc.

Reproduksjonen for territorielle par i Buskerud (Figur 9) er utvilsomt god. Selv om 2020 var et toppår reproduksjonsmessig i Buskerud, er det ikke tvil om at tilveksten har flatet ut. Næringstilgangen i hekkeområdene virker fremdeles god for denne arten.

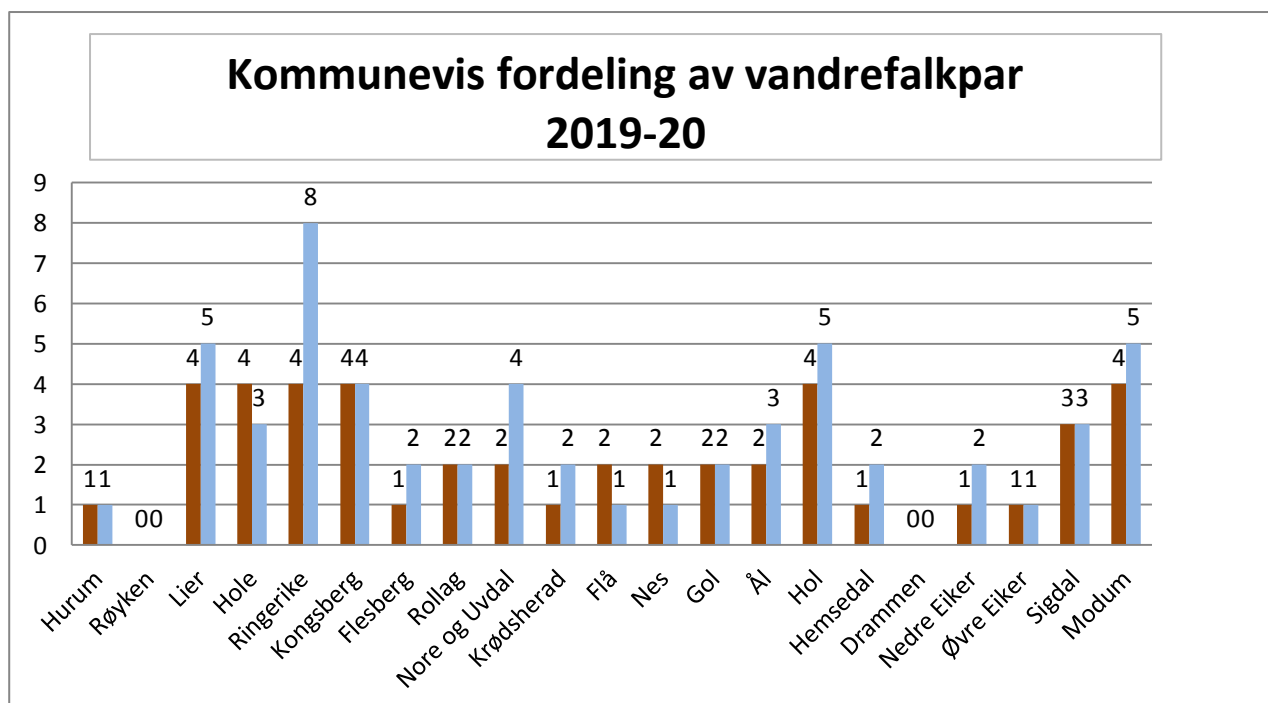
Langvarige trekkfuglstudier ved de ornitologiske stasjonene på Lista og Jomfruland har vist at viktige byttedyr som fiskemåke og hettemåke har gått markant tilbake (López et al. 2017). I Oslofjordområdet er reduksjonen for hettemåke anslått til hele 80 % mens det nasjonalt er beregnet en tilbakegang på 76 % (Myklebust 2012).

Selv om viktige byttedyrbestander kan ha gått ned, er vandrefalken en opportunist som klarer å utnytte lokal byttedyrtilgang godt. Dette ser ut til å fungere tilfredsstillende på hekkeplassen, men det er mulig at økt konkurranse i overvintringsområdene kan virke negativt inn på overlevelsesgraden.

c. Spredning og lokale variasjoner i Buskerud

Vandrefalken er spredt ut over stort sett alle kommunene i fylket (Figur 10). Forekomsten er ganske stabil fra et år til et annet, men i Ringerike kommune økte antall par fra fire i 2019 til åtte i 2020. Dette er nå den klart største forekomsten i fylket. Ellers er det kommunene Lier, Hol og Modum som alle fremhever seg med fem par.

Kommunene Drammen og Røyken er fremdeles de to eneste kommunene som ikke har kjente hekkepar av vandrefalk, men dette vil jo endres i den nye kommunestrukturen da Drammen nå «får» de to parene Nedre Eiker har hatt og Røyken har blitt slått sammen med Asker.

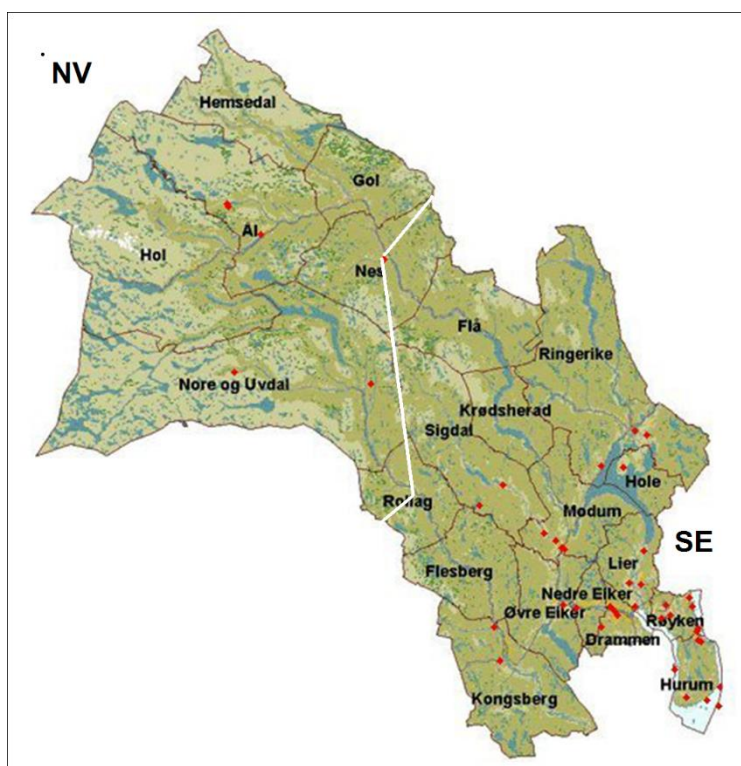
Figur 10. Kommunevis fordeling av vandrefalkparene i Buskerud årene 2019-20.

Det har de siste årene vist seg at det kan være relativt store lokale forskjeller i ungeproduksjonen i fylket. En har derfor også sett nærmere på de nordvestlige og mer høyere liggende område og sammenliknet med de

nedre delene av fylket. Med en mer høyereliggende region er i denne sammenheng tatt med Hallingdal fra nordenden av Krøderen og opp til Hemsedal, videre vestover mot Geilo og så syddover mot Numedal til Veggli. Det sydlige området består av de resterende sørøstlige områdene av fylket (Figur 11).

Figur 11

Inndeling av fylket i to geografiske områder. Det høyereliggende nordvestlige området er fra Nesbyen og nordover til Hemsedal, fra Gol og vestover mot Geilo og så sørover mot Rødberg og Rollag.

Året 2019 viste en liten økning i bestanden i den nordvestlige bestanden og ungeproduksjonen pr territorielt par var høyere enn årene før. De sørligere områdene var mer lik resultatene fra de foregående årene. Ser en på meteorologiske data er det liten forskjell i nedbør mellom nordlige og sørlige områder. April kjennetegnes med nedbør under normalen både i nord og sør og mai har nedbør over normalen begge steder. Det som uten videre ikke kan leses av en månedsnedbør er om det kan ha forekommet kraftig lokal nedbør som kan ha oversvømt reingropen med egg.

Ser man på økningen av antall par fra 2019 til 2020, er den tilnærmet like stor i de nordlige områdene som i sør (23-24 %). Antall unger på vingene i nord er likevel faktisk en liten nedgang fra året før, mens det i sør utgjør en økning på hele 52 %. Heller ikke dette året har det vært store forskjeller i nedbør mellom områdene. Både i april og mai har nedbøren ligget godt under normalen både i nord og sør.

	Nordfylket						Sørfylket					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall par	14	14	11	10	13	17	34	33	32	31	31	38
Enslige fugler			1	2	2	2			5	4	1	
1.årige fugler i parene									1		1	2
Antall unger på vingene	22	26	21	19	28	27	54	62	42	59	52	79
Unger pr. territorielt par	1,57	1,86	1,91	1,90	2,15	1,59	1,59	1,88	1,31	1,90	1,68	2,08

Tabell 1. En sammenlikning mellom variasjon av antall par og ungeproduksjon i årene 2013-18 for nordlige og sørlige områder av Buskerud.

Temperaturen i april var over normalen for hele fylket, mens mai ble kjennetegnet med et temperatursnitt godt under normalen. Ved steder som Geilo og Dagali var temperaturen helt nede på -6° til -8° C i første halvdel av mai.

Disse lave temperaturene kan også hatt svært negativ effekt på falkenes naturlige byttedyr. Lave temperaturer gir lite insekter som igjen gir lite mat til deres unger.

Det var i 2019 en lokalitet i sørfylket hvor en av fuglene i parforholdet var ettårige, mens det i 2020 var tilfellet på to lokaliteter. Det er en indikasjon på at det fremdeles ikke finnes et overskudd av gamle fugler i populasjonen. I tett besatte områder hvor arten har nådd en maksimal populasjonstetthet, er det vanlig at ungfugler først klarer å etablere seg når de er nærmere tre år gamle (Hunt 1988).

4. Takk

Jeg vil takke Morten Brandt, Roald Bjørnstad, Henning Dunker, Bent Fjeldheim, Vegard Bang Fjeldheim, Per Furuseth, Marius von Glahn, Emilie Husvik, Audun Jahren, Thor Erik Jelstad, Martin Lindal, Thomas Mørch og Steinar Stueflotten for bidrag med observasjoner.

En spesiell takk til Thor Østbye for å ha stilt bilder til disposisjon.

Det må også takkes spesielt for prosjektmidler gitt fra Fylkesmannen i Oslo og Viken.

En ekstra takk til Per Øystein Klunderud for å ha tatt seg tid til å lese gjennom rapporten og for å ha gitt konstruktive tilbakespill.

Litteraturliste:

Gunnarsen, T. 2010. *Vandrefalk i Buskerud 2009*. Utbredelse og hekkestatus. Rapport fra Naturvernforbundet i Buskerud, 15 pp., *Buskskvetten* 26.

<http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2010/Vandrefalk%20i%20Buskerud%202009.pdf>

Gunnarsen, T. 2019. *Vandrefalk i Buskerud 2017-18*. Utbredelse og hekkestatus. Rapport fra Naturvernforbundet i Buskerud, 14 pp, *Buskskvetten* 35.

<http://www.nofbuskerud.net/Buskskvetten/Arkiv/2019/Vandrefalk-i-Buskerud-2017-18.pdf>

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge

<https://artsdatabanken.no/Rodliste>

Hunt, W.G. 1988. The natural regulation of peregrine falcon populations. I: Cade, T.J., Endersson, J.H., Thelander, C.G. & White C.M. (eds). *Peregrine Falcon Populations. Their Management and Recovery*. The Peregrine Fund, Inc., Boise, Idaho. sid. 667–676.

López, A., Heggøy, O., Røer, J. E. & Nordsteien, O. 2017. Bestandsovervåking ved Jomfruland og Lista fuglestasjoner i 2017. NOF-rapport 2018-3. 48s.

http://www.birdlife.no/prosjekter/rapporter/2018_03_NOF.pdf

Myklebust, M. 2012. Det blir stadig færre hettemåker i Norge. Tilgjengelig fra:

<http://www.birdlife.no/fuglekunnskap/nyheter/?id=1090>

Ratcliffe, D. 1993. *The Peregrine Falcon*. 2:nd edition. T & AD Poyser. London

Schei, P. J. 1984. Siste nytt om vandrefalken I Norge. *Vår Fuglefauna* 7: 217-223.

Steen, O. Frydenlund. 1990. Hekkeresultater i Sørøst-Norge 1990. *Vandrefalken* 1: 11-33.

U. S. Fish and Wildlife Service. 2003. Monitoring Plan for the American Peregrine Falcon, A Species ecovered Under the Endangered Species Act. U. S. Fish and Wildlife Service, Divisions of Endangered Species and Migratory Birds and State Programs, Pacific Region, Portland, OR 55 s.

Fuglelivet i Linnestranda naturreservat. Rapport 2019

av Jens Erik Nygård

I 2019 ble det sett 153 arter og en hybrid. Det ble sett 2 nye arter, alaskasnipe og dvergterne, dermed er det 227 registrerte arter på Linnestranda. Vi opplevde sen start på våren og svak opptreden fra mange arter.

Observasjonsarbeidet

Besøket på Linnestranda var meget godt også i år. Det ble rapportert 2048 arter i år mot 2273 i fjor.

Observatørene

Observatørene er listet i rekkefølge etter hvor mange arter de har innrapportert fra Linnestranda. Navneforkortelse er også gitt. Informasjonen er hentet fra Artsobservasjoner.no.

1. Jorunn Villand (JVI), Lier 128
2. Steinar Stueflotten (SST), Drammen 127
3. Jens Erik Nygård (JEN), Gullaug 113
4. Ole Bjørn Braathen (OBR), Lier 94
5. Bent Ellingsen (BEL), Drammen 93
6. Melvin Åsum (MÅS), Krokstadelva 92
7. Rolf E. Andersen (REA), Tranby 92
8. Jostein Bærø Engdal (JBE), Sætre 67
9. Eli Gates (EGA), Klokkarstua 60
10. Eirik Kristoffersen (EKR), Vikersund 59
11. Hans Petter Rømme (HPR), Reistad 18
12. Roger Espen (RES), Fannrem 50
13. Ann Torill Halvorsen (AHA), Bærums verk 50
14. John Apeland (JAP), Lillehammer 48
15. Jarle Fjørtoft (JFJ), Oslo 44
16. Andreas Hessvik-Trøite (AHT), Krokstadelva 41
17. Lars Petter Marthinsen (LMA), Oslo 40
18. Terje Bråthen (TBR), Sande i Vestfold 40
19. Rune Zakariassen (RZA), Lommedalen 36
20. Peter Boysen (PBO), Vestfossen 35
21. Jerry Skogbeck (JSK), Ski 33
22. Knut Eie (KEI), Årnes 31
23. Fred William Christoffersen (FCH), Nykirke 30
24. Hege Kvarstein Gauteplass (HGA), Geilo 30
25. Arild Gauteplass (AGA), Geilo 30
26. Ketil Knudsen (KKN), Oslo 28
27. Odd Rygh (ORY), Rissa 27
28. Tore Westgård (TWE), Slepender 27
29. John Sandve (JSA), Nesoddtangen 26
30. Pål Gisle (PGI), Heggedal 26
31. Kåre Arnstein Lye (KLY), 26
32. Ellen Askum (EAS), Oslo 23
33. Eli Moen (EMO), Asker 23
34. Jan Olav Nybo (JON), Oslo 22
35. Rune Solvang (RSO), 20
36. Per Gerhard Ihlen (PIH), Bergen 20
37. Anders Hangård (AHA2), Nøtterøy 19
38. Inger Helene Hastum (IHA), Oslo 17
39. Ole Vignes (OVI), Oslo 16
40. Elisabeth Josefine Sommer (ESO) 16
41. Jan-Erik Nyhuus (JNY), Lier 15
42. Bjørn Reiel Iversen (BIV), Tolvsrød 15
43. Sven Inge Marcussen (SMA), Tvedestrand 15
44. Jørgen Lønø (JLØ), Heggedal 15
45. Terje Pettersen (TPE), Røyse 15
46. Bent Hammel (BHA), Oslo 15
47. Arnfred Antonsen (AAN), Tistedal 14
48. Jostein Myre (JMY), Asker 14
49. Eli Bondlid (EBO), Tyristrand 13
50. Morten Halvorsen (MHA), Bærums verk 11
51. Trond Øigarden (TØI), Kristiansand S 10
52. Jon Opheim (JOP), Øyer 10
53. Rebecca Benedicte Solhaug (RSO), Rygge 10
54. Kjetil Johannesen (KJO), Oslo 7
55. Jon Ludvig Hals (JHA), Geithus 6
56. Bjørn W. Penk (BPE), Lier 5
57. Bård Kyrkjedelen (BKY), Asker 5
58. Noah N. Penk (NPE), Gullaug 5
59. Rune Rødningen (RRØ), Fagernes 4
60. Kjetil Flannum (KFL), Holmestrand 4
61. Reidar Myhre (RMY), Oslo 3
62. Marie Myklebust (MMY), Leknes 2
63. Tore Gunnarsen (TGU), Gullaug 2
64. Jan Michaelsen (JMI), Kristiansand 2
65. Ken Adelsten Jensen (KAJ), Skedsmokorset 2
66. Håkan Billing (HBI), Oslo 2
67. Rune Vidal (RVI), Sellebakk 2
68. Kristoffer Bøhn (KBØ), Fjellstrand 1
69. Jan Sørensen (JSØ), Drammen 1
70. Terje Spolen Nilsen (TNI), Tyristrand 1
71. Runar Mauritzen (RMA), Oslo 1
72. Frode Omland (FOM), Sandefjord 1
73. Geoffrey Acklam (GAC), Stabekk 1
74. Ketil Wardenær (KWA), Hoslo 1
75. Per Ole Syvertsen (POS), Mo i Rana 1

Takk til alle som har tatt en tur innom Linnestranda og som bidrar med verdifulle observasjoner. Takk til fotografene som bidrar med bilder til rapporten.

Resultater

Det ble observert 153 arter mot 151 i fjor. 2 nye arter er lagt til lista, alaskasnipe og dvergterne. Alaskasnipa hekker i N-Amerika og NØ-Sibir og er en sjelden art i Norge selv om den nå observeres årlig i vårt land. Det er en ny art for Buskerud! Arten er meget sjelden på Østlandet. Dvergterna er en art vi har ventet skal dukke opp i mange år.

Ellers kan nevnes observasjoner av 90 hvitkinngjess, mandarinand, taffeland, sotsnipe, fjellerke, syngende sivsanger, polarsisik. Vandrefalkhekking for 4. år på rad. Det var et dårlig år for arter som myrsnipe, sanglerke, taksvale og bjørkefink.

Utfyllingen av Gilhusbukta kom i gang i 2019.

Artsgjennomgang

KNOPPSVANE

Status: Ett par er hekkende årlig, arten kan sees hele den isfrie perioden.

2019: Ble observert på 156 dager fordelt på hele året. Største antall var 27 ind 7.7 (EGA, JAP). Hekkeforsøk ble gjort på Dynodammen.

SANGSVANE

Status: Sees årlig i lite antall tidlig vår og sein høst.

2019: 1 ind 2.3 (JEN), 4 ind 7.3 (JVI), 1 ind 10.3 (JEN), 1 ind 20.3 (SST), 4 ind 8.4 (JVI, SST), 3 ind 16.6 (AHA, BPE, JSK, NPE), 4 ind 29.10 (HPR, JVI), 3 ind 2.11 (JEN) og 2 ind 3.11 (JEN).

DVERGSVANE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2010.

SÆDGÅS

Status: Sjelden. Sist sett i 2012.

KORTNEBBGÅS

Status: Passerer Linnestranda i store flokker om våren, færre blir observert om høsten. Noen flokker raster, men de fleste flyr over for å raste på Tyrifjorden.

2019: Ble observert på 12 ulike dager i perioden 22.3–17.4. Beste trekkdag var 22.3, da det passerte flokker med totalt ca. 960 individer (JVI), ellers kun småflokker. Det var også tidligste observasjon noensinne. Tre observasjoner på høsten, 35 ind 14.9 (JEN), 65 ind 23.9 (JVI, MÅS) og 24 ind 26.9 (JVI).

TUNDRAGÅS

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2015.

GRÅGÅS

Status: Observeres med jevne mellomrom. Dette er lokalt hekkende grågjess som for det meste holder til langs Drammenselva.

2019: Ble observert på 45 dager fordelt over hele året. Største antall var 65 ind trekkende mot sør 29.9 (REA). 3 vinterobservasjoner: 1 ind 18.2 (JVI), 8 ind 2.12 (JVI) og 4 ind 22.12 (JEN).

[GRÅGÅS X KANADAGÅS HYBRID]

Status: 2. observasjon på Linnestranda.

2019: 1 ind ble sett 22.3 (JVI).

[STRIPEGÅS]

Status: Sjelden. Sist observert i 2016.

[SNØGÅS]

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2018.

HVITKINNGÅS

Status: Årvis i lite antall.

2019: 2 ind overflygende 10.5 (JVI), 2 ind rastende 16.5 (JVI, JBE, SST og hele 90 ind trekkende mot sør 14.9 (JEN).

KANADAGÅS

Status: Har blitt noe mindre vanlig de siste år, kanskje på grunn av forsøk på å fjerne arten fra norsk fauna. Har hekket ett år.

2019: Ble observert på 15 dager i perioden 7.3–4.6 og 21.8–22.12. Største antall var 15 ind 21.8 (JVI).

RUSTAND

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1978.

GRAVAND

Status: Økende forekomst, forsøker å etablere seg som hekkefugl på Linnestranda, få vellykkede hekkinger er registrert.

2019: Arten sett på 104 dager i perioden 19.3–1.9. Største antall var 15 ind 16.6 (AHA). Vellykket hekking! Ett par fikk frem 8 unger, men i august var det kun 4 igjen som trolig alle kom på vingene.

Foto: Jens Erik Nygård

MANDARINAND

Status: Meget sjelden.

2019: 1 hann 5.4 (REA), 6.4 (JEN, REA, SST) og 1.5 (BEL, JVI, OBR, SST). 20 år siden sist!

BRUNNAKKE

Status: Fåtallig i trekketidene, i tilbakegang?

2019: Ble observert på 28 dager fra 23.3–26.6 og 2.9–29.10. Største antall var 9 ind 3.10 (JVI).

SNADDERAND

Status: Nesten årlig forekommende.

2019: 1 hann 14.4 (KWA), 1 hann 15.6 (BEL, JEN, JSK, RMY), 1 ind 17.6 (JVI, SST), 1 hann 24.6 (SST), 1 ind 26.6 (MÅS, SST) og 1 hann 2.7–5.7 (JVI, MÅS, SST).

KRIKKAND

Status: Meget vanlig i trekketidene. Hekker enkelte år.

2019: Ble sett på 93 dager i perioden 23.3–31.10. Største antall var 100 ind 14.4 (JEN, OBR, SST). Tilstede i hekketid, men hekking ble ikke påvist i år heller.

AMERIKAKRIKKAND

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2008.

STOKKAND

Status: Meget vanlig i den isfrie perioden. Årlig hekkende 1-3 par.

2019: Ble observert 178 dager fordelt over hele året. Største antall var 75 ind 31.3 (JEN). Hekking ble påvist også i 2019.

STJERTAND

Status: Årviss i lite antall i trekketidene.

2019: 1 adult hann 28.3 (SST). Dette individet var merket med en hvit ring, hvilket forteller at det sannsynligvis er det samme individet som har overvintret 2 vintre i Fjordparken i Drammen. Ett hunnfarget ind 26.8–29.8 (JVI, OBR, SST).

KNEKKAND

Status: Årviss i lite antall.

2019: Ett par 25.4 (JBE), en hann 13.5–16.5 (OBR, HPR, REA, SST m.fl.) og ett par 17.5 (EAS, EKR, SST, AHT).

SKJEAND

Status: Årviss i lite antall

2019: Ett par 23.4 (JVI), 2 hanner 25.4 (JBE, MÅS, SST), 3 ind 17.5 (BEL, EKR, OBR, SST), 1 hann 3.6 (JVI) og 2 hunnfargede ind 31.8 (SST).

TAFFELAND

Status: Sjelden i trekketiden.

2019: 1 adult hann 14.4 (EGA, JAP, JEN, OBR, SST).

TOPPAND

Status: Meget vanlig i trekketidene, i størst antall på høsten.

2019: Ble sett på 107 dager fordelt over hele året, bortsett fra februar og desember. Største antall var 40 ind 6.10 (BEL, JEN, PBO).

BERGAND

Status: Nesten årviss i lite antall, hovedsakelig om høsten.

2019: 1 ind 11.10 (KEI).

ÆRFUGL

Status: Årviss siden 2013. Økende i Drammensfjorden.

2019: 20 ind 17.4 (FCR), 2 ind 1.5 (BEL, JEN, OBR, SST m.fl.), 6 ind rastende 13.5 (OBR, REA), et par 15.5–16.5 (HPR, MÅS, SST), 30 ind 16.9 (AHA) og ett hunnfarget individ 25.9. 30 ind er største antall observert på Linnestranda hittil.

HAVELLE

Status: Sjelden. Sist sett i 2016.

SVARTAND

Status: Årviss trekkgjest i lite antall.

2019: En 2K hann 24.4 (BEL, JEN, OBR) og 2 ind 16.6 (AHA).

SJØORRE

Status: Sjelden.

2019: 1 adult hunn næringsøkende 8.4 (JLH), hvilket er den tidligste noensinne.

KVINAND

Status: Meget vanlig, tilstede når det er isfritt. Hekking enkelte år.

2019: Ble observert på 138 dager i fordelt på hele året, bortsett fra februar. Største antall var en flokk på 30 ind 19.4 (BEL). Ny hekking med 4 pulli som resultat.

BØFFELAND

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2010.

LAPPFISKAND

Status: Nesten årviss, 1-2 ind. Sist sett i 2018.

SILAND

Status: Vanlig om våren, økende forekomst.

Hekkende enkelte år.

2019: Observert på 72 dager i perioden 23.3–23.11. Største antall var 16 ind 14.5 (SST). 7 pulli ble sett 15.8 (RSO, PIH).

LAKSAND

Status: Vanlig på vår- og høsttrekk.

2019: Observert på 129 dager i perioden 1.1–3.6 og 10.8–31.12. Største antall 30 ind 22.3 og 1.4 (JVI).

[FASAN]

Status: Tidligere vanlig og sannsynlig hekkefugl. Nå i tilbakegang.

2019: 1 ind næringsøkende 18.2 (JVI), 1 ind hørt 10.4 (MÅS), 1 hann hørt 14.4 (JEN, OBR), 1 ind 17.4–25.4 (BEL, JEN, SST m.fl.), 1 ind 18.5 (SST),

2 ind 19.5 (JEN) og 1 ind 12.11–13.11 (JVI,SST).

SMÅLOM

Status: Årviss på trekk i lite antall, enkelte år kan individer være stasjonære i en periode.

2019: 1 ind 23.4 (JVI, EKR, SST), 3 ind 25.4 (AHT, JBE, MÅS, SST), 3 ind 26.4 (OBR, REA, SST), 1 ind 27.4 (RES), 3 ind 7.5 (JVI, SST), 1 2K ind 10.5 (OBR, SST), 4 ind 3.6 (SST), 1 ind 24.6 (BES, SST) og 1 ind 21.9 (JEN).

STORLOM

Status: Årlig i lite antall, oftest om våren.

2019: 1 ind 9.4 (HPR, SST), 1 ind 10.4 (BEL), 10 ind overflygende ut fjorden 22.4 (SST), 1 ind rastende samme dag (REA), 1 ind 23.4 (JVI), 2 ind 25.4 (JBE, SST), 1 ind 26.4 (JBE) og 1 ind 10.5 (OBR, SST).

GULNEBBLOM/ISLOM

Status: Meget sjelden, sett 1 gang i 2006.

DVERGDYKKER

Status: Nesten årviss i lite antall, oftest senhøstes.

2019: 1 ind 16.6 (BPE, JEN, JSK, NPE) og 1 ind 9.10 (JVI).

TOPPDYKKER

Status : Vanlig på trekk, vår og høst.

2019: Observert på 102 dager i periodene 22.3–16.6 og 16.8–5.11. En vinterobservasjon 1 ind 31.12 (JEN). Største antall 17 ind 11.4 (ATH) og 16.4 (JVI).

HORNDYKKER

Status : Årviss i lite antall.

2019: 2 ind 17.4 (FCR, OBR, JVI, SST), 1 ind 20.9 (JVI) og 1 ind 5.10 (BIV).

GRÅSTRUPEDYKKER

Status : Meget sjelden. Sist sett i 2009.

HAVSULE

Status : Meget sjelden. Funnet død i 2006.

STORSKARV

Status: Forekommer i en lokal ikke-hekkende populasjon av mellomskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*) og overtrekkende flokker av nordlig storskarv (*P. c. carbo*) som sees på vårtrekk.

2019: Observert på 186 dager fordelt på hele året. Største antall var 70 ind fordelt på 3 flokker trekkende mot nord 22.4 (SST).

GRÅHEGRE

Status: Kan sees på Linnestranda store deler av den isfrie perioden, som oftest 1–2 ind.

2019: Ble observert på 114 dager fordelt på hele året, bortsett fra februar. Største antall var 11 ind 8.9 (JEN).

EGRETTHEGRE

Status: Sjelden. Sist sett i 2017.

GLENTE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2014.

SIVHAUK

Status: Fåtallig trekkfugl, økende forekomst.

2019: 1 adult hunn 1.5 (BEL, JEN), 1 hunn overflygende 10.5 (JVI), 1 hunn 12.5 (EMO, REA, SST), 1 hunn 1.6 (SST), 1 adult hunn 2.6 (JEN), 1 ind 19.8 (MÅS) og 1 1K ind 31.8 (EBO, SST).

Sivhauk hunn 2.6. Foto: Jens Erik Nygård

MYRHAUK

Status: Sjelden. Sist sett i 2015.

VEPSEVÅK

Status: Sees nesten årvisst på trekk.

2019: 1 ind 1.7 (MÅS).

HØNSEHAUK

Status: Regelmessig observert i lite antall, oftest i trekketidene og i vinterhalvåret.

2019: Observert på 12 dager i periodene 15.1–2.5 og 1.9–30.12, alltid ett individ.

SPURVEHAUK

Status: Vanlig rovfugl på Linnestranda.

2019: Ble sett på 41 dager i periodene 5.1–19.5 og 1.7–24.12, 1–2 ind sett.

MUSVÅK

Status: Årviss på trekk i lite antall. Noen vinterfunn.

2019: Observert på 36 dager i periodene 30.3–3.6 og 14.7–28.11. Største antall 3 ind. 11.4 (JVI, TWE).

FJELLVÅK

Status: Nesten årviss på trekk i lite antall. Sist sett i 2018.

FISKEØRN

Status: Regelmessig fiskende i sommerhalvåret. I tilbakegang?

2019: Observert på kun 10 dager i perioden 17.4–16.5 og 12.7–1.9, ett eller to ind.

HAVØRN

Status: Årviss i lite antall siden 2015.

2019: 1 ind overflygende 15.4 (ATH, JVI).

TÅRNFALK

Status: Årviss i lite antall på trekk vår og høst.

2019: 1 ind 5.8 (MÅS)

DVERGFALK

Status: Årviss i lite antall.

2019: 1 ind trekkende mot N 7.4 (REA), 1 adult hann overflygende 8.4 (JLH) og 1 ind 12.10 (JEN, SST).

LERKEFALK

Status: Årviss i lite antall.

2019: 1 ind sett en halv time, også sittende, 18.5 (SST), 1 ind 20.5 (JVI), 1 2K ind jaktende på tårnseilere 13.6 (JVI), og 1 ind overflygende 6.9 (JVI, MÅS) og 1 ind 7.9 (SST).

JAKTFALK

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2016.

VANDREFALK

Status: Årviss i lite antall siden 2006. Fra 2016 hekkende i Gullaugberga.

2019: Ett par gjennomførte vellykket hekking i Gullaugberga også i år. 1–3 ind ble sett jevnlig fra fugletårnet i perioden 5.1 til 8.9. Vinterfunn: 1 adult ind stasjonær i første del av januar.

JERPE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1998.

ORRFUGL

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1996.

VANNRIKSE

Status: Hekker enkelte år og er regelmessig på høsten.

2019: 1–2 ind hørt 12.6–13.6. På høsten 1–2 ind hørt i elvemunningen på 5 dager i perioden 28.8–6.10.

MYRRIKSE

Status: Sjelden.

2019: 1 ind i elvemunningen 26.8–28.8 (JVI, SST).

ÅKERRIKSE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2006.

SIVHØNE

Status: Tidligere hekkefugl, nå oftest stasjonære ind på høsten.

2019: 1 ind sett i Møysund 29.5 og 2.5. På høsten 1–3 ind på 22 dager i perioden 24.8–31.12. Ett ind stasjonært i hele desember er uvanlig.

SOTHØNE

Status: Årviss i lite antall i trekketidene.

2019: Ett ind 25.4 (AHT, OBR, JBE) og 1 ind 14.8 (JVI).

TRANE

Status: Nesten årviss på trekk i lite antall.

2019: 1 ind trekkende mot nord 10.5 (OBR,SST).

TJELD

Status: Vanlig om våren. Sannsynlig hekkende.

2019: Observert på 53 dager i perioden 22.3–21.7. Største antall var en flokk på 10 ind overflygende 10.5 (JVI). Paring og kurtise observert i hekketid.

AVOSETT

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2009.

DVERGLO

Status: Vanlig i sommerhalvåret. trolig årlig på egnede lokaliteter i nærheten.

2019: Observert på 57 dager i perioden 3.4–29.7. Største antall var 7 ind 18.4 (BEL, JEN) og 14.7 (JVI). Hekket ved Gilhus, bare få meter unna sandloen.

SANDLO

Status: Vanlig. Har gjort hekkforsøk og hekker trolig på egnede lokaliteter i nærheten.

2019: Observert på 78 dager fra 19.3–27.9. Største antall 14 ind 6.4 og 8.4 (SST). Hekket ved Gilhus, bare få meter unna dvergloen.

HEILO

Status: Nesten årvisst på trekk i lite antall, sees oftest på jordene.

2019: Ett ind rastet i elvemunningen 23.4 (EKR, JVI, OBR, SST), 21 ind rastet ved Jordhaugene 12.5 (JEN) og 1 ind trakk mot syd 30.7 (JVI).

TUNDRALO

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2010.

VIPE

Status: Meget vanlig, hekkefugl i jordbrukslandskapet.

2019: Observerert på 76 dager fra 11.3–25.7. Største antall var 40 ind 4.4 (TBR). Det ble gjennomført et vipeprosjekt under ledelse av landbrukskontoret i Lier. Vi merket reir for å unngå at de skulle bli pløyet ned. Det var relativt vellykket, men vått og kaldt vær i begynnelsen av mai tok livet av de fleste ungene. Noen få unger overlevde sesongen.

Vipe rugende på duktildekket jorde med merkepinne
Foto: Jens Erik Nygård

POLARSNIFE

Status: Sjelden. Sist sett i 2017.

SANDLØPER

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2015.

DVERGSNIPE

Status: Nesten årlig i lite antall på trekk. Sist sett i 2018.

TEMMINCKSNIFE

Status: Årlig i lite antall på trekk.

2019: 2–5 ind i elvemunningen 14.5–20.5 (JEN, REA, SST m.fl.) og 3 ind 1.8 (BHA).

TUNDRASNIPE

Status: Sjelden. Sist sett i 2010.

FJELLMYRLØPER

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2016.

FJÆREPLYTT

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2017.

MYRSNIPE

Status: Årvisst på trekk i lite antall.

2019: 2 ind 19.5 (MÅS), 1 25.8 (JEN) og 1 ind 23.9 (JVI). Nok et dårlig år for myrsnipa!

ALASKASNIPE

Status: Ny art på Linnestranda, og første i Buskerud!

2019: 1 ind besøkte oss den 18.5 (BHA, HPR, SST). Rastet ca. 1 time på grunnene i elvemunningen. (BILDE SST)

BRUSHANE

Status: Årvisst på trekk i lite antall.

2019: 9 hunner 10.5 (JVI), 1 hunn 11.5 (REA, SST), 1 hunn 12.5 (EMO, REA), 1 hann 15.6 (BEL, JEN, JSK, RMY), 1 ind 4.8–15.8 (JEN, JVI, MÅS, SST m.fl) og 2 ind 26.8 (JVI, OBR, SST).

SVØMMESNIPE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2013.

POLARSVØMMESNIPE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2010.

KVARTBEKKASIN

Status: Nesten årlig rastende om høsten. Sist sett i 2017.

ENKELTBEEKKASIN

Status: Vanlig på trekk. I tilbakegang.

2019: Observerert på 24 dager fra 30.3–15.6 og 30.7–11.10. Største antall var 6 ind 2.4 (JVI). Ingen indikasjon på hekking i 2019.

DOBBELTBEEKKASIN

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2007.

RUGDE

Status: Årvisse observasjoner i mars–april.

Rugdetrekk innenfor reservatet ble registrert i 2008, 2018 og 2019. Mulig hekkefugl.

2019: 1 ind hørt ved Møysund 29.4 (SST) og 1 ind på rugdetrekk over Gilhusodden 18.6 (SST). Hekking i 2019?

SMÅSPOVE

Status: Årviss på trekk i lite antall, nesten utelukkende på vårtrekk.

2019: 1 ind 26.4 (JBE, JVI), 2 ind 7.5 (JBE, JVI, SST), 1 ind 10.5 (JVI), 13 ind rastende 12.5 (EMO, JVI, REA), 2 ind 14.5 (EGA) og 1 ind 1.8 (BHA).

STORSPOVE

Status: Vanlig på trekk, oftest om våren.

2019: Observert på 7 dager i perioden 12.4–13.5, 4 ind var største antall. Nok et svakt år for storspova.

SVARTHALESPOVE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2003.

LAPPSPOVE

Status: Sjelden. Sist sett i 2018.

SOTSNIFE

Status: 1–2 ind observeres nesten årlig.

2019: 15 ind rastende 13.6 (JNY, JVI, TWE).

Dette er det største antall noensinne observert på Linnestranda!

Foto: Tore Westgård

RØDSTILK

Status: Årviss på trekk i lite antall.

2019: Observert på 15 dager i perioden 26.4–25.8. Største antall var 5 ind 14.5 (JSA, KLY).

GLUTTSNIPE

Status: Vanlig på trekk

2019: Observert på 38 dager i perioden 22.4–21.8. Største antall var 18 ind 9.5 (JVI).

SKOGSNIPE

Status: Vanlig, sannsynlig hekkefugl.

2019: Observert på 47 dager fra 4.4–16.8. Største antall var 12 ind 18.4 (BHA).

GRØNNSTILK

Status: Årviss på trekk i lite antall.

2019: Observert på 24 dager i perioden 23.4–15.8. Største antall var 20 ind 10.5 (SST).

STRANDSNIPE

Status: Meget vanlig, hekkefugl.

2019: Observert på 100 dager i perioden 18.4–9.9. Største antall var 26 ind 12.5–14.5 ind (JVI, REA, SST m.fl.). Sannsynlig hekking ved Gilhusodden basert på engstelig adferd fra voksen fugl.

STEINVENDER

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2008.

Ubestemt FJELLJO/TYVJO

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1995.

POLARJO

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2016.

DVERGMÅKE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2017.

Foto: Jens Erik Nygård

HETTEMÅKE

Status: Meget vanlig.

2019: Ble observert på 98 dager i perioden 7.3–12.10. Største antall var 150 ind 5.4 (JVI). Flere individmerkede fugler er sett.

FISKEMÅKE

Status: Meget vanlig i den isfrie perioden. Hekker av og til på bøyer utenfor Gilhusodden eller på industritak.

2019: Observert på 103 dager i perioden 16.3–31.10. Ett ind ble sett på 7 dager januar.(JVI, JEN). Største antall var 400 ind 9.4 (HPR). Også i år funnet hekkende ved Gilhus. Et par lå på reir i barnehagen på Linnestranda. Det ble trolig fjernet.

SVARTEHAVSMÅKE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2013.

SILDEMÅKE

Status: Vanlig i sommerhalvåret.

2019: Ble observert på 88 dager i perioden 18.3–20.9. Største antall var 15 ind flere ganger.

GRÅMÅKE

Status: Meget vanlig året rundt.

2019: Ble observert på 130 dager fordelt på hele året. Største antall var 150 ind 6.10–7.10 (BEL, JEN, JVI, PBO). Det ble observert mange individmerkede fugler også i 2019.

GRØNLANDSMÅKE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2015.

POLARMÅKE

Status: Sjelden. Sist sett i 2018.

SVARTBAK

Status: Meget vanlig i den isfrie perioden.

2019: Ble sett på 132 dager, fordelt over hele året.

Største antall var 10 ind 14.4 (OBR, JEN).

SPLITTERNE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1978.

SVARTTERNE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2017.

ROVTERNE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2016.

DVERGTERNE

Status: Ny art på Linnestranda!

2019: Ett ind ble sett rastende og næringsøkende i elvemunningen 14.6 (HPR).

Foto: Hans Pettter Rømme

MAKRELLTERNE

Status: Vanlig i sommerhalvåret. Spadisk hekkende.

2019: Ble sett på 66 dager i perioden 22.4–19.8.

Dette er tangering av tidligste observasjon av arten. Største antall var 9 ind, på grunn av ”hekkkoloni” på 2 par med 3 + 2 unger i Gilhusbukta.

RØDNEBBTERNE

Status: Nesten årviss i lite antall.

2019: 1 1K ind var i området 15.8–16.8 (JVI, MÅS).

LOMVI

Status: Nesten årviss opptreden i lite antall. Sist sett i 2016.

ALKE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2007.

ALKEKONGE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2012.

BYDUE

Status: Relativt fåtallig på Linnestranda.

Observasjoner fra fugletårnet mot Drammen havn er utelatt.

2019: 2 ind overflygende 1.7 (JVI) og 1 ind på låvetak på Gilhus 31.12 (JEN).

SKOGDUE

Status: Årlig i lite antall.

2019: 1 ind over Gullaugodden 23.3 (REA,SST), 4 ind overflygende mot sørvest 24.3 (HPR), 1 ind 3.4 (REA) og 2 ind overflygende 14.6 (HPR).

RINGDUE

Status: Meget vanlig i sommerhalvåret. Hekkefugl.

2019: Ble sett på 104 dager i perioden 16.2–21.10. To vinterobservasjoner av ett ind 29.11 og 18.12 (JVI). Største antall var 120 ind 2.4 (JVI). Sannsynlig hekking i 2019.

TYRKERDUE

Status: Var vanlig på 70-tallet, nå sjelden.

2019: 2 ind rastende i et tre 18.5 (OBR, JMY, SST).

GJØK

Status: Sees eller høres nesten årlig.

2019: 1 1K ind sittende i tre 22.8 (JNY).

Foto: Jan Erik Nyhus

KATTUGLE

Status: Sjelden, men sannsynlig fordi den er vanskelig å finne. Den er vanlig i Lierdalen og høres jevnlig i Linneslia like i nærheten. Sist sett i 2018.

HORNUGLE

Status: Sjelden. Hekkende i 2018.

JORDUGLE

Status: Sjelden. Sist sett i 2012.

HUBRO

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2008.

HAUKUGLE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2016.

TÅRNSEILER

Status: Vanlig i sommerhalvåret

2019: Ble sett på 42 dager i perioden 15.5–23.8.

Største antall var 150 ind 13.6 (JVI).

ISFUGL

Status: Sjelden, men regelmessig forekommende på Linnesstranda. Sannsynlig hekking enkelte år i Lierelva.

2019: 1 ind 11.4 (OBR), 2 ind næringssøkende 26.8 (OBR, JVI, SST), 1 ind næringssøkende 28.8 (JVI, SST), 1 ind 9.9 (JVI, SST), 2 ind 22.9 (JEN), 1 ind 23.9 (OBR, JVI, MÅS) og 1 ind 3.10–6.10 (BEL, PBO, JVI, JEN, SST). Flere av disse gjelder sannsynligvis samme individ.

Foto: Jens Erik Nygård

VENDEHALS

Status: Nesten årlig passerende på trekk. Mulig hekkende i 2016.

2019: 1 ind hørt syngende 18.5 (JEN, SST). Kun en kort strofe.

GRÅSPETT

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2010.

GRØNNSPETT

Status: Var vanlig på Dynos område, av og til i reservatet, ser ut til å gå tilbake.

2019: 1 ind hørt eller sett i perioden 20.4–12.10, de fleste om høsten.

SVARTSPETT

Status: Sees eller høres årlig. Økende antall observasjoner.

2019: 1 ind 22.4 (SST), 14.5 (SST), 31.7 (JVI) og 18.9 (JVI), alle hørt.

FLAGGSPETT

Status: Meget vanlig. Hekkefugl.

2019: 1 ind observert på 54 dager fordelt på hele året, bortsett fra juli måned.

HVITRYGGSPETT

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2018

DVERGSPETT

Status: Vanlig, hekkefugl. I tilbakegang.

2019: 1–2 ind observert på 32 dager fra 13.2–30.6 og 1 ind 15.8 (MÅS). Mulig hekking.

TRETÅSPETT

Status: Meget sjelden. Sist observert i 2011.

SANGLERKE

Status: Vanlig, hekkefugl i jordbrukslandskapet. I sterk tilbakegang.

2019: Ble observert på kun 13 dager i perioden 5.3–30.6. To høstobservasjoner av trekkende fugl 5.10 og 12.10 (JEN, SST). Største antall var 6 ind 24.3 (REA) og 5.10 (JEN, SST). Mulig hekking. Et dårlig år for sanglerka!

FJELLERKE

Status: Meget sjelden.

2019: 1 ind rastende på grunna i elvemunningen 3.4 (JVI) er kun andre observasjon av arten på Linnesstranda!

SANDSVALE

Status: Vanlig i sommerhalvåret.

2019: Observert 30 dager fra 2.5–22.8. Største antall var 140 ind 26.5 (JEN).

LÅVESVALE

Status: Vanlig i sommerhalvåret. Hekkefugl.

2019: Observert 80 dager i perioden 22.4–6.10. Største antall var 100 ind 18.5 (HPR). Sannsynlig hekking.

TAKSVALE

Status: Vanlig i sommerhalvåret. Hekkefugl.

2019: Observert 19 dager i perioden 24.4–23.8. Største antall var 30 ind 26.5 (JEN). Ingen hekkeindikasjoner i år. Nok et dårlig år for taksvala.

TREPIPLERKE

Status: Sjelden på Linnestranda, til tross for at den finnes i skogområder i nærheten.

2019: 1 ind overflygende 15.8 (PIH, RSO).

HEIPIPLERKE

Status: Vanlig på trekk vår og høst.

2019: Observert på kun 11 dager i periodene 24.4–12.5 og 27.8–13.11. Største antall var 8 ind 27.8 (JVI). Et elendig år for heipiplerka!

SKJÆRPIPLERKE

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2017

GULERLE

Status: Vanlig på trekk, fortrinnsvis om høsten.

2019: Observert på 16 dager i periodene 9.5–19.5 og 5.8–31.8. Største antall var 7 ind. 19.5 (MÅS) og 27.8 (JVI).

VINTERERLE

Status: Årviss på trekk i lite antall. Passerer på vei til og fra hekkeplassene i Lierdalen.

2019: 1 ind observert på 12 dager i periodene 24.3–28.4 og 31.7–5.11. Største antall 4 ind 20.9 (SST) og 12.10 (JEN).

LINERLE

Status: Meget vanlig, hekkefugl. Noen vinterfunn.

2019: Observert 117 dager i perioden 1.4–18.11. Største antall var 60 ind på jordet ved Gilhusodden 31.8 (JEN). Hekking påvist også i 2019.

SIDENSVANS

Status: Streiffugl som besøker oss årlig i vinterhalvåret avhengig av mattilgang.

2019: 2 ind 15.2 (JVI), 1 ind 20.2 (JVI), 25 ind overflygende 23.2 (AAN), 2 ind 25.2 (JVI), 25 ind 29.10 (JVI), 5 ind 12.11 (JVI) og 6 ind 26.12 (JEN).

FOSSEKALL

Status: Nesten årviss på trekk. Passerer på vei til og fra hekkeplassene i Liervassdraget. Sist sett i 2018.

GJERDESMETT

Status: Vanlig, men varierende i antall, hekkende i gode år.

2019: Observert på 52 dager i perioden 2.4–8.11. En vinterobservasjon 12.1 (TPE, TWE). Største antall var 3 ind på Gilhusodden 29.6 (JEN). Reir ble funnet nær Dynodammen.

JERNSPURV

Status: Vanlig i lite antall om våren, hekkefugl.

2019: Observert 45 dager i perioden 9.4–7.7. En høstobservasjon 20.9 (SST). Største antall var 3 ind 9.4 (JVI). Sannsynlig hekking.

RØDSTRUPE

Status: Meget vanlig, hekkefugl.

2019: Observert 127 dager i fordelt på hele året. Største antall var 12 ind 4.4 (TBR). Hekking påvist.

NATTERGAL

Status: Vanlig i hekketiden, trolig årlig hekkende.

2019: 1–3 syngende hanner ble hørt på 34 dager i perioden 21.5–9.7. Engstelig adferd ble sett 9.7 (JVI). Sannsynlig hekking.

BLÅSTRUPE

Status: Fåtallig på trekk. Sist sett i 2018.

RØDSTJERT

Status: Sjelden. Sist sett i 2015.

BUSKSKVETT

Status: Tidligere hekkefugl, nå sjelden. Sist sett i 2018.

STEINSKVETT

Status: Årviss i lite antall. Hekket i 2019.

2019: 1 ind 21.4 (BEL), 1–2 ind 12.5 (JEN, REA), 1 hunn 13.5 (OBR, REA), 1 ind 18.5 (SST), 1–2 ind 19.5 (JVI, MÅS) og et par med reir og unger på kaia på Gilhus.

RINGTROST

Status: Sjelden. Sist sett i 2013.

SVARTTROST

Status: Vanlig, hekkefugl.

2019: Ble observert 125 dager fordelt over hele året. Største antall var 8 ind 4.4 (TBR). Sannsynlig hekking.

GRÅTROST

Status: Meget vanlig, hekkefugl i stort antall.

2019: Ble sett på 120 dager fordelt over hele året. Største antall var 120 ind i flere flokker overflygende 6.10 (BEL, JEN, PBO). Arten hekket som vanlig med mange par.

MÅLTROST

Status: På trekk i lite antall. Nyetablert hekkefugl.

2019: Ble observert på 15 dager i perioden 14.4–22.6. 1 høstobservasjon 2 ind 11.10 (KEI), hvilket også var største antall.

RØD Vingetrost

Status: Meget vanlig, hekkefugl i stort antall.

2019: Observert på 94 dager fra 27.3–23.10. Største antall var 50 ind 11.10 (KEI). Hekkende.

Duetrost

Status: Sjelden.

2019: 4 ind. rastet kort før de trakk videre mot nord 23.3 (SST).

Gresshoppesanger

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1997.

Sivsanger

Status: Sees nesten årlig på trekk.

2019: En hann med permanent revir på Gilhusodden i perioden 15.6–29.6 JEN, JVI, SST). 2 hanner? den 15.6 (TWE). Oppsiktsvekkende forsøk på hekking midt i ”rørsanger-land”.

Foto: Jens Erik Nygård

Busksanger

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2018.

Myrsanger

Status: Vanlig. Årlig hekkende i lite antall.

2019: 1-2 syngende hanner observert på 17 dager fra 25.5–6.7 (JEN, JVI m.fl.) Mulig hekking.

Rørsanger

Status: Vanlig i sommerhalvåret, hekkefugl.

2019: Ble observert på 53 dager i perioden 16.5–9.9.

Største antall var 3 ind flere ganger. Sannsynlig hekking.

Gulsanger

Status: Vanlig om våren, hekkefugl.

2019: 1–2 syngende hanner ble observert på 31 dager i perioden 14.5–31.7. Sannsynlig hekking.

Møller

Status: Årvis i lite antall, oftest om våren. Hekking enkelte år.

2019: En syngende hann 8.5 (OBR), 1 hann 10.5 (SST), 1 hann 12.5 (EMO, REA), 1 hann 13.5 8 (JVI) 1 ind med mat til unger på vestsiden av Gilhusodden 17.6 (SST), 1 hann 1.7 (JVI) og 1 hann 5.7 (SST). Påvist hekking!

Tornsanger

Status: Årvis i lite antall om våren. Hekkefugl enkelte år.

2019: 1 hann observert 25.5 (SST).

Hagesanger

Status: Vanlig, hekkefugl.

2019: Ble observert på 32 dager fra 8.5–14.7.

Største antall var 4 ind 16.5 (RRO). Sannsynlig hekking.

Munk

Status: Meget vanlig i sommerhalvåret, hekkefugl.

2019: Ble sett 61 dager fra 20.4–17.10. Største antall var 5 syngende hanner 25.5 (JEN). Sannsynlig hekking.

Bøksanger

Status: Sjelden. Sist sett i 2016.

Gransanger

Status: Vanlig på trekk. Hekkefugl.

2019: Ble observert på 114 dager fra 3.4–17.10. Største antall var 20 ind 3.10 (JVI) hvilket er tangering av største antall noensinne. Sannsynlig hekking.

LØVSANGER

Status: Meget vanlig, hekkefugl

2019: Ble observert 82 dager fra 26.4–5.10. Største antall var 20 ind 28.7 (JEN). Påvist hekking.

GULBRYNSANGER

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2015.

FUGLEKONGE

Status: Sjelden. Sist sett i 2017

GRÅFLUESNAPPER

Status: Vanlig i lite antall om våren. Sannsynligvis årlig hekkende.

2019: Observert på 13 dager i perioden 12.5–9.9. Største antall 3 ind 9.7 (JVI). Mulig hekking.

SVARTHVIT FLUESNAPPER

Status: Tidligere vanlig i lite antall om våren. Nå sjeldnere.

2019: 1 syngende hann ved Gilhusodden 8.5 (JVI), 1 hann ved Dynodammen 12.5 (JVI), 1 syngende hann på øya 15.5 (JVI), 1 syngende hann 19.5 (LMA), 1 ind 15.6 (JSK) og 1 syngende hann ved Gullaug skole 1.7 (JVI).

SKJEGGMEIS

Status: Sjelden. Sist sett i 2016.

STJERTMEIS

Status: Sees sporadisk i små familieflokker i vinterhalvåret. Har hekket.

2019: 5 ind ved Gilhusodden 17.2 (AHA, MHA).

LØVMEIS

Status: Vanlig hele året, men kan være nokså stillferdig og usynlig i perioder, særlig i hekketiden.

2019: Observert på 120 dager i periodene 1.1–22.6 og 31.7–31.12. Største antall 4 ind 20.2 (JVI). Sannsynlig hekking.

GRANMEIS

Status: Sjelden besøkende fra marka i nærheten.

2019: 1 ind 28.3 (JLO) og 1 ind 4.5 (HPO).

Foto: Jørgen Lønø

SVARTMEIS

Status: Sjelden.

2019: 1 ind 5.10 (BIV).

BLÅMEIS

Status: Meget vanlig året rundt, hekkefugl.

2019: Observert på 186 dager spredt over hele året. Største antall var 46 ind 14.4 (OBR, JEN). Hekking ble påvist.

KJØTTMEIS

Status: Meget vanlig året rundt, hekkefugl.

2019: Ble observert på 175 dager spredt over hele året. Største antall var 12 ind 30.6 (JEN) og 6.10 (EBO). Hekking påvist.

SPETTMEIS

Status: Vanlig, hekkefugl

2019: Ble observert på 153 dager fordelt over hele året. Største antall 5 ind 4.4 (TBR). Sannsynlig hekking.

TREKRYPER

Status: Vanligst i vinterhalvåret, men har også vært påvist hekkende flere ganger.

2019: Ble observert på 13 dager spredt over året, men hovedsakelig vinterhalvåret. Et par ble sett 19.5 (AGA, HGA). Mulig hekking.

TORNSKATE

Status: Nesten årvisst i lite antall.

2019: 2 hunnfargede ind observert 21.8 (JVI).

VARSLER

Status: Årvisst i lite antall i vinterhalvåret.

2019: 1 ind 5.1 (JEN, SST), 1 ind 8.5 (JVI), 1 ind 11.2 (JVI) og 1 ind 29.10 (HPR).

NØTTESKRIKE

Status: Årvisst i lite antall.

2019: 1–6 ind fortsatte å være i området inn i 2019. Observert på 28 dager inn 3.4. På høsten 1–6 ind sett på 14 dager i perioden 6.9–20.12. Et godt år for nøtteskrike på Linnestranda.

SKJÆRE

Status: Meget vanlig året rundt, hekkefugl

2019: Observert på 126 dager fordelt over hele året. Største antall var 19 ind 31.12 (JVI). Hekking påvist.

NØTTEKRÅKE

Status: Årvisst i lite antall. Sist sett i 2018.

KAIE

Status: Kan overnatte på Gilhusodden i store flokker vinterstid sammen med kråker. Næringsøkende i distriktet om vinteren. Økende hekkebestand i distriktet.

2019: Observert på kun 16 dager i periodene 23.2–2.5 og 5.10–2.12. Største antall var 400 ind 11.10 (KEI).

KORNKRÅKE

Status: Vinterstid i lite antall.

2019: Ett 2K ind 6.4 (JEN, REA, SST) og 1 ind 7.4 (REA).

KRÅKE

Status: Meget vanlig, hekkefugl. Kan overnatte på Gilhusodden i store flokker vinterstid sammen med kaier.

2019: Ble observert på 136 dager fordelt over hele året. Største antall var 200 ind 11.10 (KEI). Hekking påvist på 2 steder.

RAVN

Status: Vanlig, for det meste overflygende. Har fast hekkeplass i nærheten.

2019: 1–6 ind ble observert på 10 dager i periodene 2.1–1.5 og 19.8–27.11.

STÆR

Status: Vanlig, hekkefugl.

2019: Observert på 43 dager i perioden 18.2–12.10. En vinterobservasjon av 1 ind 2.12 (SST). Største antall var 110 ind overflygende ved Gilhusodden 21.8 (JVI). Hekking ble påvist.

Ung stær ved Gilhus. Foto: Jens Erik Nygård

GRÅSPURV

Status: Vanlig, hekkefugl.

2019: Rapportert på kun 30 dager fordelt over hele året. Største antall var 12 ind ved Gilhus 9.6 (JEN). Arten er underrapportert, finnes i bebyggelsen året rundt. Sannsynlig hekking.

PILFINK

Status: Meget vanlig, hekkefugl.

2019: Observert på 124 dager fordelt over hele året. Største antall var 30 ind 2.1 (JVI) og 22.9 ved Gilhus (JEN). Hekking ble påvist.

BOKFINK

Status: Meget vanlig i sommerhalvåret, hekkefugl.

2019: Observert på 100 dager i perioden 15.3–31.12. 1–2 ind stasjonært på foringen stod for vinterobservasjonene. Største antall var 20 ind trekkende over 25.4 (JBE). Sannsynlig hekking.

BJØRKEFINK

Status: Årlig på trekk i lite antall.

2019: 1 ind hørt 7.4 (JVI), 1 hann 7.5 (JVI, SST), 8 ind 5.10 (SST), 32 ind 6.10 (EBO), 5 ind 9.10 (JVI), 1 ind 21.10 (JVI), 2 ind 25.10 (JVI, SST) og 1 hann på foring 20.12. Et dårlig år for bjørkefinken.

GRØNNFINK

Status: Meget vanlig, hekkefugl.

2019: Ble observert på 93 dager fordelt over hele året bortsett fra november. Største antall var 20 ind flere ganger. Sannsynlig hekking.

STILLITS

Status: Vanlig, hekkefugl.

2019: Ble observert på 61 dager i perioden 18.2–2.11. Største antall var 20 ind 8.9 (JEN). Mulig hekking.

GRØNNISISIK

Status: Vanlig i vinterhalvåret, kan ha invasjonstypet forekomst, noen år også om sommeren. Hekking er sannsynlig enkelte år.

2019: Ble observert på 57 dager i periodene 4.3–6.7 og 15.8–31.12, for det meste i vinterhalvåret. Største antall var 350 ind 8.11 (JVI). Mulig hekking.

TORNIRISK

Status: Årviss i lite antall. Hekker enkelte år.

2019: Observert på 11 dager i perioden 12.4–29.8. Største antall var 6 ind 27.8 (JVI). Hekking påvist 23.6 (JEN).

BERGIRISK

Status: Årviss på trekk i lite antall. Sist observert i 2018.

GRÅSISIK

Status: Vanlig i vinterhalvåret. Se kommentar under brunsisik.

2019: Observert 41 dager i periodene 5.1–12.5 og 1.10–31.12. En sommerobservasjon 2.7 (SST). Største antall var 35 ind 21.2 (JVI).

BRUNISISIK

Status: Denne er utskilt fra gråsisik som egen art, ble tidligere betegnet som underart cabaret. Vanskelig å skille fra gråsisik, fører til noen feilregistreringer mellom disse to artene. Hekkefugl.

2019: 1–2 ind observert på 12 dager i perioden 3.4–7.9. Sannsynlig hekking.

POLARSISIK

Status: Meget sjelden.

2019: 1 ind på foring 13.1 (JNY m.fl.). Andre observasjon av arten ved Linnestranda!

Foto: Jan Erik Nyhus

GRANKORSNEBB

Status: Sjelden. Sist sett i 2015.

ROSENFINK

Status: Passerer på trekk, har etablert seg med forsøk på hekking et par år. Sist sett i 2018.

DOMPAP

Status: Vanlig i vinterhalvåret.

2019: Observert på 53 dager i periodene 1.1–1.5 og 5.10–31.12. Største antall var 14 ind 10.2 (JEN).

KJERNEBITER

Status: Årviss tilstede, sannsynlig hekkende de fleste år.

2019: 1 ind overflygende 2.5 (JVI).

LAPPSPURV

Status: Meget sjelden. Sist sett i 2018.

SNØSPURV

Status: Sjelden. Sist sett i 2018.

GULSPURV

Status: Tidligere vanlig hekkefugl, nå i sterk tilbakegang.

2019: Ble observert på 68 dager i periodene 1.1–7.5 og 6.9–31.12. Største antall var 25 ind 12.1 (JEN, SST).

HORTULAN

Status: Meget sjelden. Sist sett i 1993.

SIVSPURV

Status: Meget vanlig i sommerhalvåret, hekkefugl.

2019: Observert på 112 dager i perioden 20.3–4.11. Største antall var 15 ind 28.9–29.9 (JEN, REA). Hekking påvist.

PATTEDYR:

Elg Gammel møkk og spor funnet 27.3 (JVI).

Klatremus 1 ind 23.11 (JVI).

Bever 1 ind 14.9 (JEN).

Mink 1 ind 2.3 (JEN), 5.3 (JVI) og 25.8 (JEN).

Steinkobbe 1 ind ble observert 14.5 (SST), 2.7 (SST), 7.9 (JEN, OBR, SST), 1 ind 8.11 (JVI) og 1 ind 19.11 (SST).

